

STATISTICHE SOCIALI — SOCIALE STATISTIEK

SALARI C.E.C.A.

LONEN E.G.K.S.

1961

1963 - N° 2

ISTITUTO STATISTICO

DELLE COMUNITA' EUROPEE

BUREAU VOOR DE STATISTIEK

DER EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

STATISTISCHES AMT
DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN

Anschriften

Europäische Wirtschaftsgemeinschaft
Brüssel, Avenue de Tervueren 188a — Tel. 71 00 90

Europäische Atomgemeinschaft
Brüssel, Rue Belliard — Tel. 13 40 90

Europäische Gemeinschaft für Kohle und Stahl
Luxemburg, Hotel Staar — Tel. 4 08 41

Zuschriften erbeten an :

Statistisches Amt der Europäischen Gemeinschaften
Hotel Staar — Luxemburg

OFFICE STATISTIQUE
DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES

Adresses

Communauté Economique Européenne
Bruxelles, 188a, avenue de Tervueren — tél. 71 00 90

Communauté Européenne de l'Energie Atomique
Bruxelles, 51, rue Belliard — tél. 13 40 90

Communauté Européenne du Charbon et de l'Acier
Luxembourg, Hôtel Staar — tél. 4 08 41

Adresser la correspondance relative
à cette publication :

Office Statistique des Communautés Européennes
Hôtel Staar — Luxembourg

STATISTICAL OFFICE
OF THE EUROPEAN COMMUNITIES

Addresses

European Economic Community
Brussels, 188a, avenue de Tervueren — tel 71 00 90

European Atomic Energy Community
Brussels, 51, rue Belliard — tel 13 40 90

European Coal and Steel Community
Luxembourg, Hotel Staar — tel 4 08 41

Any letter relating to this publication should be
addressed to :

Statistical Office of the European Communities
Hotel Staar — Luxembourg

ISTITUTO STATISTICO
DELLE COMUNITÀ EUROPEE

Indirizzi

Comunità Economica Europea
Bruxelles, 188a, avenue de Tervueren — tel. 71 00 90

Comunità Europea dell'Energia Atomica
Bruxelles, 51, rue Belliard — tel. 13 40 90

Comunità Europea del Carbone e dell'Acciaio
Lussemburgo, Hôtel Staar — tel. 4 08 41

Indirizzare la corrispondenza relativa a questa
pubblicazione a :

Istituto Statistico delle Comunità Europee
Hôtel Staar — Lussemburgo

BUREAU VOOR DE STATISTIEK
DER EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Adressen

Europese Economische Gemeenschap
Brussel, Tervurenlaan 188a — tel. 71 00 90

Europese Gemeenschap voor Atoomenergie
Brussel, Belliardstraat 51 — tel. 13 40 90

Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal
Luxemburg, Hotel Staar — tel. 4 08 41

Correspondentie betreffende deze publikatie gelieve
men te richten aan het :

Bureau voor de Statistiek
der Europese Gemeenschappen
Hotel Staar — Luxemburg

STATISTICHE SOCIALI
SOCIALE STATISTIEK

SALARI C.E.C.A. - 1961

**Il costo della manodopera ed il reddito degli operai
nelle industrie della C.E.C.A.
Anno 1961 ed evoluzione 1954 - 1961**

LONEN E.G.K.S. - 1961

**Arbeidskosten en inkomens van de arbeiders
in de industrieën van de E.G.K.S.
Jaar 1961 en ontwikkeling van 1954 t/m 1961**

La riproduzione del contenuto è subordinata alla citazione della fonte
Het overnemen van gegevens is toegestaan, mits met duidelijke bronvermelding

PREFAZIONE

L'istituzione della Comunità Economica Europea ha comportato, tra l'altro, l'estensione del campo di osservazione della statistica all'insieme dell'economia nazionale dei paesi membri, ed ha posto così nuovi problemi all'Istituto statistico delle Comunità europee.

Nel campo delle statistiche sociali, le inchieste salariali che dal 1953 erano effettuate per le industrie della C.E.C.A., hanno dovuto essere previste ed organizzate anche per altre branche dell'industria manifatturiera.

I risultati della prima inchiesta per il mercato comune, relativi a 11 branche d'industria, sono stati pubblicati nel 1961 e 1962: recentemente sono stati editi i risultati della seconda inchiesta, che si riferisce ad 8 nuove branche.

In questo nuovo quadro, è apparso utile coordinare ed armonizzare, nella misura del possibile, la presentazione dei risultati delle diverse inchieste.

Il piano del presente studio è stato perciò leggermente modificato, nel senso che si è particolarmente sviluppata l'analisi dei risultati relativi all'anno 1961, senza tuttavia ridurre l'importanza dell'esame dell'evoluzione dei salari dal 1954 in poi.

Una seconda modifica, di natura più specifica, è stata effettuata al fine di permettere al lettore di rendersi conto della portata e della natura dell'inchiesta stessa.

È apparso utile in effetti, dopo quasi dieci anni di esperienza, rivedere sistematicamente i diversi aspetti metodologici dell'inchiesta che, nel corso di tale periodo, avevano subito alcune modifiche più o meno importanti. Per questa ragione, il capitolo dedicato alle « definizioni e metodi » è stato ricopiato e sviluppato sia per i costi che per i redditi degli operai.

VOORWOORD

Een van de gevolgen van de oprichting van de Europese Economische Gemeenschap was met name de uitbreiding van het onderzoeksgebied van de statistiek tot de gehele nationale economie van de lid-staten. Zo zag het Bureau voor de Statistiek van de Europese Gemeenschappen zich voor nieuwe vraagstukken geplaatst.

Op het gebied van de sociale statistiek moesten de loonenquête's die sedert 1953 in de industrieën van de E.G.K.S. werden gehouden, ook voor andere sectoren van de verwerkende industrie worden voorzien en georganiseerd.

De uitkomsten van de eerste enquête van de Gemeenschappelijke Markt, die in 11 industriële bedrijfstakken werd gehouden, werden in 1961 en 1962 gepubliceerd. De uitkomsten van de tweede enquête die op acht nieuwe sectoren betrekking heeft, is zojuist verschenen.

Het kwam ons wenselijk voor de presentatie van de uitkomsten van de verschillende enquête's in dit nieuwe kader te coördineren en, voor zover mogelijk, te harmoniseren.

Daarom is het schema van deze studie enigszins gewijzigd, in die zin dat men meer in het bijzonder de analyse van de uitkomsten van 1961 verder heeft doorgevoerd, zonder evenwel afbreuk te doen aan de betekenis van het onderzoek van de ontwikkeling der lonen sedert 1954.

Een tweede wijziging van meer specifieke aard is aangebracht, teneinde de lezer in staat te stellen zich rekenschap te geven van de draagwijdte en de aard van de enquête zelf.

Te dien einde leek het ons nuttig, na tien jaar ervaring de verschillende methodologische aspecten van de enquête stelselmatig te herzien. In de loop van deze periode waren deze aspecten aan bepaalde min of meer belangrijke wijzigingen onderhevig. Daarom is het hoofdstuk over de « Definities en methoden » zowel wat de kosten als wat de inkomsten van de arbeiders betreft, uitgebreid.

Per il resto la pubblicazione segue lo schema tradizionale e tratta in una prima parte dei costi della manodopera ed in una seconda dei redditi degli operai.

Questo lavoro è stato effettuato sotto la responsabilità del Sig. P. GAVANIER, direttore delle « Statistiche Sociali ». L'espletamento dell'inchiesta e la redazione del presente studio sono opera del Sig. C. SIMEONI.

Rolf WAGENFÜHR

Marzo 1963

Voor het overige volgt deze publikatie het traditionele schema. In een eerste gedeelte worden de aan de arbeidskrachten verbonden kosten behandeld en in het tweede gedeelte de inkomsten van de arbeiders.

Deze studie werd verricht onder leiding van de heer P. GAVANIER, Directeur van de « Sociale Statistiek ». De bestudering van de enquête en het opstellen van het rapport werden toevertrouwd aan de heer C. SIMEONI.

Rolf WAGENFÜHR

Maart 1963

INDICE	Pagina Bladzijde	INHOUDSOPGAVE
INTRODUZIONE	15	INLEIDING
PARTE I — Il costo della manodopera	17	DEEL I — Arbeidskosten
Capitolo I — Definizioni e metodi	19	Hoofdstuk I — Definities en methodiek
– Fonte dei dati e campo di osservazione	19	– Bron der gegevens en waarnemingsgebied
– Rappresentatività dell'inchiesta	21	– Representatief karakter van de enquête
– Delimitazione degli elementi di spesa consi- derati	23	– Afbakening van de beschouwde kosten- factoren
– Descrizione degli elementi di spesa considerati	24	– Omschrijving van de beschouwde kosten- factoren
– Metodo di presentazione dei risultati :		– Methode volgens welke de resultaten zijn weergegeven :
il costo orario della manodopera	31	de arbeidskosten per uur
– Metodo di comparazione dei costi :		– Methode van kostenvergelijking :
i tassi di cambio ufficiali	33	officiële wisselkoersen
Capitolo II — I risultati dell'inchiesta (anno 1961 ed evoluzione dal 1954)	38	Hoofdstuk II — De resultaten van de enquête (jaar 1961 en ontwikkeling sinds 1954)
– Miniere di carbone	38	– Steenkolenmijnen
– Industria siderurgica	48	– IJzer- en staalindustrie
– Miniere di ferro	58	– IJzermijnen
PARTE II — I redditi degli operai	69	DEEL II — De inkomens van de arbeiders
Capitolo III — Definizioni e metodi	71	Hoofdstuk III — Definities en methoden
– Fonte dei dati, campo di osservazione, rap- presentatività dell'inchiesta	71	– Bron van de gegevens, waarnemingsgebied, representatief karakter van de enquête
– Delimitazione degli elementi di reddito consi- derati	72	– Afbakening van de in aanmerking genomen componenten van het inkomen
– Descrizione degli elementi di reddito consi- derati	74	– Beschrijving van de in aanmerking genomen componenten van het inkomen
– Metodo di presentazione dei risultati :		– Methode voor de weergave der resultaten :
il reddito annuo medio per operaio iscritto e presente	77	het gemiddelde jaarinkomen per ingeschreven en aanwezige arbeider

Capitolo IV — I redditi nominali degli operai (anno 1961 ed evoluzione dal 1954)	Pagina Bladzijde 83	Hoofdstuk IV — Het nominale inkomen der arbeiders (jaar 1961 en ontwikkeling sinds 1954)
– Miniere di carbone	84	– Steenkolenmijnen
– Industria siderurgica	92	– IJzer- en staalindustrie
– Miniere di ferro	96	– IJzermijnen
Capitolo V — I redditi reali degli operai (anno 1961 ed evoluzione dal 1954)	103	Hoofdstuk V — Het reële inkomen der arbeiders (jaar 1961 en ontwikkeling sinds 1954)
– Metodo di comparazione dei redditi : i tassi di equivalenza del potere di acquisto al consumo	103	– Methode voor de vergelijking der inkomens : koopkrachtpariteiten van de verbruikers
– Miniere di carbone	107	– Steenkolenmijnen
– Industria siderurgica	121	– IJzer- en staalindustrie
– Miniere di ferro	127	– IJzermijnen
CONCLUSIONE	135	CONCLUSIE
ALLEGATO STATISTICO	139	STATISTISCHE BIJLAGE
Allegato I — I costi della manodopera		Bijlage I — Arbeidskosten
– Risultati per bacino	139	– Resultaten per bekken
Allegato II — Tabelle dei turni retribuiti e non retribuiti; i redditi nominali degli operai	153	Bijlage II - - Tabellen der betaalde en niet betaalde diensten; nominaal inkomen der arbeiders

ELENCO COMPLETO DELLE TABELLE

Pagina
Bladzijde

PARTE I

Il costo della manodopera

1. Numero complessivo di operai C.E.C.A. e numero di operai considerati nell'inchiesta . . .	22
2. Tassi di cambio ufficiali in Fr. b.	37

MINIERE DI CARBONE (Risultati per paese)

Spese per salari ed oneri padronali inerenti nel 1961 :

3. Ammontare orario in monete nazionali (interno, esterno, complesso)	40
4. Ripartizione in % della spesa totale	42
5. Ammontare orario in Fr. b.	43
6. Ammontare orario del costo in Fr. b. dal 1954 al 1961	45
7. Aumento del costo orario tra il 1954 ed il 1961 .	46
8. Struttura dell'onere salariale (costi diretti ed oneri indiretti) nel 1954, 1960 e 1961	47

SIDERURGIA (Risultati per paese)

Spese per salari ed oneri padronali inerenti nel 1961 :

9. Ammontare orario in monete nazionali	51
10. Ripartizione in % della spesa totale	52
11. Ammontare orario in Fr. b.	53
12. Ammontare orario del costo in Fr. b. dal 1954 al 1961	54
13. Aumento del costo orario tra il 1954 ed il 1961	56
14. Struttura dell'onere salariale (costi diretti ed oneri indiretti) nel 1954, 1960 e 1961	57

VOLLEDIGE LIJST VAN TABELLEN

DEEL I

Arbeidskosten

1. Totaal aantal arbeiders E.G.K.S. en aantal arbeiders waarop de enquête betrekking heeft	
2. Officiële wisselkoersen in Belgische franken	

STEENKOLENMIJNEN (Resultaten per land)

Uitgaven met betrekking tot de lonen en daarmee verband houdende werkgeverslasten in 1961 :

3. Bedrag per uur in nationale valuta (ondergronds, bovengronds, te zamen)	
4. Verdeling in % van de totale uitgaven	
5. Bedrag per uur in Belgische franken	
6. Bedrag per uur der kosten in Bfrs van 1954 t/m 1961	
7. Stijging van het bedrag per uur tussen 1954 en 1961	
8. Opbouw van de arbeidskosten (directe kosten en indirecte lasten) in 1954, 1960 en 1961	

IJZER- EN STAALINDUSTRIE (Resultaten per land)

Uitgaven met betrekking tot de lonen en daarmee verband houdende werkgeverslasten in 1961 :

9. Bedrag per uur in nationale valuta	
10. Verdeling in % van de totale uitgaven	
11. Bedrag per uur in Belgische franken	
12. Bedrag per uur der kosten in Bfrs van 1954 t/m 1961	
13. Stijging van het bedrag per uur tussen 1954 en 1961	
14. Opbouw van de arbeidskosten (directe kosten en indirecte lasten) in 1954, 1960 en 1961	

	Pagina Bladzijde	
MINIERE DI FERRO (Risultati per paese)		IJZERMIJNEN (Resultaten per land)
Spese per salari ed oneri padronali inerenti nel 1961 :		Uitgaven met betrekking tot de lonen en daarmee verband houdende werkgeverslasten in 1961 :
15. Ammontare orario in monete nazionali (interno, esterno, complesso)	60	15. Bedrag per uur in nationale valuta (ondergronds, bovengronds, te zamen)
16. Ripartizione in % della spesa totale	62	16. Verdeling in % van de totale uitgaven
17. Ammontare orario in Fr. b.	63	17. Bedrag per uur in Belgische franken
18. Ammontare orario del costo in Fr. b. dal 1954 al 1961	64	18. Bedrag per uur der kosten in Bfrs van 1954 t/m 1961
19. Aumento del costo orario tra il 1954 ed il 1961	66	19. Stijging van het bedrag per uur tussen 1954 en 1961
20. Struttura dell'onere salariale (costi diretti ed oneri indiretti) nel 1954, 1960 e 1961	67	20. Opbouw van de arbeidskosten (directe kosten en indirecte lasten) in 1954, 1960 en 1961
PARTE II		DEEL II
I redditi degli operai		Het inkomen der arbeiders
I redditi nominali		Het nominale inkomen
MINIERE DI CARBONE		STEENKOLENMIJNEN
21. Reddito annuo medio per operaio presente — Interno	88	21. Gemiddeld jaarinkomen van de aanwezige arbeider — Ondergronds
22. Reddito annuo medio per operaio presente — Esterno	89	22. Gemiddeld jaarinkomen van de aanwezige arbeider — Bovengronds
23. Evoluzione dei redditi nominali netti annui medi degli operai iscritti — Interno (Indici : 1954 = 100)	90	23. Ontwikkeling van het gemiddelde nominale netto jaarinkomen van de ingeschreven arbeider — Ondergronds (Index : 1954 = 100)
24. Evoluzione dei redditi nominali netti annui medi degli operai iscritti — Esterno (Indici : 1954 = 100)	91	24. Ontwikkeling van het gemiddelde nominale netto jaarinkomen van de ingeschreven arbeider — Bovengronds (Index : 1954 = 100)
SIDERURGIA		IJZER- EN STAALINDUSTRIE
25. Reddito annuo medio per operaio presente. . .	94	25. Gemiddeld jaarinkomen van de aanwezige arbeider
26. Evoluzione dei redditi nominali netti annui medi degli operai iscritti (Indici : 1954 = 100)	96	26. Ontwikkeling van het gemiddelde nominale netto jaarinkomen van de ingeschreven arbeider (Index : 1954 = 100)
MINIERE DI FERRO		IJZERMIJNEN
27. Reddito annuo medio per operaio presente — Interno	98	27. Gemiddeld jaarinkomen van de aanwezige arbeider — Ondergronds
28. Reddito annuo medio per operaio presente — Esterno	99	28. Gemiddeld jaarinkomen van de aanwezige arbeider — Bovengronds

	Pagina Bladzijde
29. Evoluzione dei redditi nominali netti annui medi degli operai iscritti — Interno (Indici : 1954 = 100)	100
30. Evoluzione dei redditi nominali netti annui medi degli operai iscritti — Esterno (Indici : 1954 = 100)	101
I redditi reali	
31. Tassi di equivalenza del potere di acquisto al consumo — Anno 1961	105
32. Indici ufficiali del costo della vita dal 1954 al 1961	106
MINIERE DI CARBONE	
33. Numero medio di turni non lavorati per mancanza di sbocchi dal 1954 al 1961	108
34. Evoluzione dei redditi reali in ciascun paese dal 1954 al 1961 (Indici del reddito netto medio annuo per operaio iscritto — base 1954 = 100)	110
35. Indici del numero di turni effettuati, del reddito reale medio annuo e per turno effettuato (1954 = 100)	113
36. Turni non lavorati : ripartizione secondo le principali cause di assenza nel 1954 e nel 1961	115
37. Raffronto del livello dei redditi reali degli operai iscritti dal 1954 al 1961 (Paese ove il reddito era più elevato nel 1954 = 100)	116
38. Indici dei redditi reali degli operai iscritti nel 1954, 1960 e 1961 (Base : Paese ove il reddito era più elevato in ciascun anno = 100)	118
39. Coefficienti di variazione del reddito reale degli operai iscritti dal 1954 al 1961	119
40. Reddito netto medio annuo degli operai presenti nel 1961 (Fr. b.)	120
SIDERURGIA	
41. Evoluzione dei redditi reali in ciascun paese dal 1954 al 1961 (Indici del reddito netto medio annuo per operaio iscritto — base 1954 = 100)	122
42. Indici del numero di ore effettuate, del reddito reale medio annuo e per ora effettuata (1954 = 100)	123

29. Ontwikkeling van het gemiddelde nominale netto jaarinkomen van de ingeschreven arbeider — Ondergronds (Index : 1954 = 100)
30. Ontwikkeling van het gemiddelde nominale netto jaarinkomen van de ingeschreven arbeider — Bovengronds (Index : 1954 = 100)

Het reële inkomen

31. Koopkrachtpariteiten — 1961
32. Officiële indexcijfers van de kosten van levensonderhoud van 1954 t/m 1961

STEENKOLENMIJNEN

33. Gemiddeld aantal ten gevolge van gebrek aan afzet niet-gewerkte diensten, 1954 t/m 1961
34. Ontwikkeling van de reële inkomens in ieder land van 1954 t/m 1961 (Indexcijfers van het gemiddelde netto jaarinkomen per ingeschreven arbeider — basis 1954 = 100)
35. Indexcijfers van het aantal gewerkte diensten, van het gemiddelde reële inkomen per jaar en per gewerkte dienst (1954 = 100)
36. Niet-gewerkte diensten : verdeling volgens voornaamste redenen van verzuim — 1954 en 1961
37. Vergelijking van het peil der reële inkomens der ingeschreven arbeiders van 1954 t/m 1961 (Land waar het inkomen het hoogst was in 1954 = 100)
38. Indexcijfers van de reële inkomens der ingeschreven arbeiders in 1954, 1960 en 1961 (Basis : land waar het inkomen het hoogst was in elk jaar = 100)
39. Variatiecoëfficiënt van het reële inkomen der ingeschreven arbeiders van 1954 t/m 1961
40. Gemiddeld netto jaarinkomen der aanwezige arbeiders in 1961 (Belgische frank)

IJZER- EN STAALINDUSTRIE

41. Ontwikkeling van de reële inkomens in ieder land van 1954 t/m 1961 (Indexcijfers van het gemiddelde netto jaarinkomen per ingeschreven arbeider — basis 1954 = 100)
42. Indexcijfers van het aantal gewerkte diensten, het gemiddelde reële inkomen per jaar en per gewerkt uur (1954 = 100)

	Pagina Bladzijde
43. Raffronto del livello dei redditi reali degli operai iscritti dal 1954 al 1961 (Paese ove il reddito era più elevato nel 1954 = 100) . . .	124
44. Indici dei redditi reali degli operai iscritti nel 1954, 1960 e 1961 (Base: Paese ove il reddito era più elevato in ciascun anno = 100)	125
45. Coefficienti di variazione del reddito reale degli operai iscritti dal 1954 al 1961	126
46. Reddito netto medio annuo degli operai presenti nel 1961 (Fr. b.)	127

MINIERE DI FERRO

47. Evoluzione dei redditi reali in ciascun paese dal 1954 al 1961 (Indici del reddito netto medio annuo per operaio iscritto — base 1954 = 100)	128
48. Indici del numero di ore effettuate, del reddito reale medio annuo e per ora effettuata (1954 = 100)	130
49. Raffronto del livello dei redditi reali degli operai iscritti dal 1954 al 1961 (Paese ove il reddito era più elevato nel 1954 = 100)	131
50. Reddito netto medio annuo degli operai presenti nel 1961 (Fr. b.)	133

ALLEGATO I

Il costo della manodopera - Risultati per bacino

MINIERE DI CARBONE

I/1 Germania (R.f.)	140
I/2 Francia	142
I/3 Belgio	144

SIDERURGIA

I/4 Germania (R.f.)	146
I/5 Francia	147
I/6 Italia	148
I/7 Belgio	149

MINIERE DI FERRO

I/8 Germania (R.f.)	150
I/9 Italia	151

43. Vergelijking van het peil der reële inkomens der ingeschreven arbeiders van 1954 t/m 1961 (Land waar het inkomen het hoogst was in 1954 = 100)
44. Indexcijfers van de reële inkomens der ingeschreven arbeiders in 1954, 1960 en 1961 (Basis: land waar het inkomen het hoogst was ieder jaar = 100)
45. Variatiecoëfficiënten van het reële inkomen der ingeschreven arbeiders van 1954 t/m 1961
46. Gemiddeld netto jaarinkomen der aanwezige arbeiders in 1961 (Belgische franken)

IJZERMIJNEN

47. Ontwikkeling van de reële inkomens in ieder land van 1954 t/m 1961 (Indexcijfer van het gemiddelde netto jaarinkomen per ingeschreven arbeider — basis 1954 = 100)
48. Indexcijfers van het aantal gewerkte uren van het gemiddelde reële inkomen per jaar en per gewerkt uur (1954 = 100)
49. Vergelijking van het peil der reële inkomens der ingeschreven arbeiders van 1954 t/m 1961 (Land waar het inkomen het hoogst was in 1954 = 100)
50. Gemiddeld netto jaarinkomen der aanwezige arbeiders in 1961 (Belgische franken)

BIJLAGE I

Arbeidskosten - Resultaten per bekken

STEENKOLENMIJNEN

I/1 Duitsland (B.R.)
I/2 Frankrijk
I/3 België

IJZER- EN STAALINDUSTRIE

I/4 Duitsland (B.R.)
I/5 Frankrijk
I/6 Italië
I/7 België

IJZERMIJNEN

I/8 Duitsland (B.R.)
I/9 Italië

ALLEGATO II

Tabelle dei turni retribuiti e non retribuiti;
redditi nominali degli operai

MINIERE DI CARBONE

Risultati per paese

Numero medio dei turni retribuiti o non retribuiti per operaio iscritto :

II/1	Interno (insieme degli operai)	154
II/2	Esterno (insieme degli operai)	155
II/3	Interno (operai di 18 anni ed oltre)	156
II/4	Esterno (operai di 18 anni ed oltre)	157

Redditi annui medi degli operai alloggiati dall'impresa :

a) operai iscritti — interno

II/5	Insieme degli operai (coniugato senza figli; coniugato con 2 figli)	158
II/6	Insieme degli operai (evoluzione : 1954 = 100)	159
II/7	Operai di 18 anni ed oltre (coniugato senza figli; coniugato con 2 figli)	160
II/8	Operai di 18 anni ed oltre (raffronto dei redditi in funzione degli oneri familiari)	161

b) operai iscritti — esterno

II/9	Insieme degli operai (coniugato senza figli; coniugato con 2 figli)	162
II/10	Insieme degli operai (evoluzione : 1954 = 100)	163
II/11	Operai di 18 anni ed oltre (coniugato senza figli; coniugato con 2 figli)	164
II/12	Operai di 18 anni ed oltre (raffronto dei redditi in funzione degli oneri familiari)	165
II/13	c) Operai presenti, interno, insieme degli operai (coniugato senza figli; coniugato con 2 figli)	166
II/14	d) Operai presenti, esterno, insieme degli operai (coniugato senza figli; coniugato con 2 figli)	167

Redditi annui medi degli operai non alloggiati dall'impresa :

a) Operai iscritti

II/15	Operai celibi di 18 anni ed oltre (interno, esterno)	168
-------	--	-----

BIJLAGE II

Tabellen der betaalde en niet-betaalde diensten;
nominale inkomens der arbeiders

STEENKOLENMIJNEN

Resultaten per land

Gemiddeld aantal betaalde en niet-betaalde diensten per ingeschreven arbeider :

II/1	Ondergronds (alle arbeiders te zamen)
II/2	Bovengronds (alle arbeiders te zamen)
II/3	Ondergronds (arbeiders van 18 jaar en ouder)
II/4	Bovengronds (arbeiders van 18 jaar en ouder)

Gemiddeld jaarinkomen van de door de mijn gehuisveste arbeiders :

a) Ingeschreven arbeiders — ondergronds

II/5	Alle arbeiders te zamen (gehuwd, zonder kinderen; gehuwd, met 2 kinderen)
II/6	Alle arbeiders te zamen (ontwikkeling : 1954 = 100)
II/7	Arbeiders van 18 jaar en ouder (gehuwd, zonder kinderen; gehuwd, met 2 kinderen)
II/8	Arbeiders van 18 jaar en ouder (vergelijking van de inkomens volgens de gezinslasten)

b) Ingeschreven arbeiders — bovengronds

II/9	Alle arbeiders te zamen (gehuwd, zonder kinderen; gehuwd, met 2 kinderen)
II/10	Alle arbeiders te zamen (ontwikkeling : 1954 = 100)
II/11	Arbeiders van 18 jaar en ouder (gehuwd, zonder kinderen; gehuwd, met 2 kinderen)
II/12	Arbeiders van 18 jaar en ouder (vergelijking van de inkomens volgens de gezinslasten)

II/13	c) Aanwezige arbeiders ondergronds; alle arbeiders te zamen (gehuwd, zonder kinderen; gehuwd, met 2 kinderen)
-------	---

II/14	d) Aanwezige arbeiders bovengronds; alle arbeiders te zamen (gehuwd, zonder kinderen; gehuwd, met 2 kinderen)
-------	---

Gemiddeld jaarinkomen van de niet door de mijn gehuisveste arbeiders :

a) Ingeschreven arbeiders :

II/15	Ongehuwde arbeiders van 18 jaar en ouder (ondergronds, bovengronds)
-------	---

	Pagina Bladzijde	
II/16 Insieme degli operai — interno (coniugato senza figli; coniugato con 2 figli)	169	II/16 Alle arbeiders te zamen — ondergronds (gehuwd, zonder kinderen; gehuwd, met 2 kinderen)
II/17 Insieme degli operai — esterno (coniugato senza figli; coniugato con 2 figli)	170	II/17 Alle arbeiders te zamen — bovengronds (gehuwd, zonder kinderen; gehuwd, met 2 kinderen)
b) Operai presenti		b) Aanwezige arbeiders
II/18 Insieme degli operai — interno (coniugato senza figli; coniugato con 2 figli)	171	II/18 Alle arbeiders te zamen — ondergronds (gehuwd, zonder kinderen; gehuwd, met 2 kinderen)
II/19 Insieme degli operai — esterno (coniugato senza figli; coniugato con 2 figli)	172	II/19 Alle arbeiders te zamen — bovengronds (gehuwd, zonder kinderen; gehuwd, met 2 kinderen)
Risultati per bacino		Resultaten per bekken
GERMANIA (R.F.)		DUITSLAND (B.R.)
Numero medio di turni retribuiti e non retribuiti per operaio iscritto :		Gemiddeld aantal betaalde en niet-betaalde diensten per ingeschreven arbeider :
II/20 Insieme degli operai (interno; esterno)	173	II/20 Alle arbeiders te zamen (ondergronds, bovengronds)
II/21 Operai di 18 anni ed oltre (interno, esterno)	174	II/21 Arbeiders van 18 jaar en ouder (ondergronds, bovengronds)
II/22 Redditi annui medi — insieme degli operai (interno; esterno)	175	II/22 Gemiddeld jaarinkomen — alle arbeiders te zamen (ondergronds, bovengronds)
II/23 Raffronto dei redditi in funzione degli oneri familiari — operai di 18 anni ed oltre (interno, esterno)	175	II/23 Vergelijking der inkomens volgens de gezinslasten — arbeiders van 18 jaar en ouder (ondergronds, bovengronds)
FRANCIA		FRANKRIJK
Numero medio di turni retribuiti e non retribuiti per operaio iscritto :		Gemiddeld aantal betaalde en niet-betaalde diensten per ingeschreven arbeider :
II/24 Insieme degli operai (interno, esterno)	176	II/24 Alle arbeiders te zamen (ondergronds, bovengronds)
II/25 Operai di 18 anni ed oltre (interno, esterno)	177	II/25 Arbeiders van 18 jaar en ouder (ondergronds, bovengronds)
II/26 Redditi annui medi — insieme degli operai (interno, esterno)	178	II/26 Gemiddeld jaarinkomen — alle arbeiders te zamen (ondergronds, bovengronds)
II/27 Raffronto dei redditi in funzione degli oneri familiari — operai di 18 anni ed oltre (interno, esterno)	178	II/27 Vergelijking der inkomens volgens de gezinslasten — arbeiders van 18 jaar en ouder (ondergronds, bovengronds)
BELGIO		BELGIË
Numero medio di turni retribuiti e non retribuiti per operaio iscritto :		Gemiddeld aantal betaalde en niet-betaalde diensten per ingeschreven arbeider :
II/28 Insieme degli operai (interno, esterno)	179	II/28 Alle arbeiders te zamen (ondergronds, bovengronds)

	Pagina Bladzijde	
II/29 Operai di 18 anni ed oltre (interno, esterno)	180	II/29 Arbeiders van 18 jaar en ouder (ondergronds, bovengronds)
II/30 Redditi annui medi -- insieme degli operai (interno, esterno)	181	II/30 Gemiddeld jaarinkomen -- alle arbeiders te zamen (ondergronds, bovengronds)
II/31 Raffronto dei redditi in funzione degli oneri familiari -- operai di 18 anni ed oltre (interno, esterno)	181	II/31 Vergelijking der inkomens volgens de gezinslasten -- arbeiders van 18 jaar en ouder (ondergronds, bovengronds)
SIDERURGIA		IJZER- EN STAALINDUSTRIE
II/32 Redditi annui medi degli operai presenti, non alloggiati dall'impresa	182	II/32 Gemiddeld jaarinkomen der aanwezige, niet door de onderneming gehuisveste arbeiders
II/33 Redditi annui medi degli operai presenti, alloggiati dall'impresa	186	II/33 Gemiddeld jaarinkomen der aanwezige, door de onderneming gehuisveste arbeiders
II/34 Raffronto dei redditi degli operai iscritti in funzione degli oneri familiari	187	II/34 Vergelijking der inkomens der ingeschreven arbeiders volgens de gezinslasten
II/35 Evoluzione dei redditi degli operai iscritti -- 1954 = 100	187	II/35 Ontwikkeling der inkomens van de ingeschreven arbeiders -- 1954 = 100
MINIERE DI FERRO		IJZERMIJNEN
Numero medio di turni retribuiti e non retribuiti per operaio iscritto :		Gemiddeld aantal betaalde en niet-betaalde diensten per ingeschreven arbeider :
II/36 Interno	188	II/36 Ondergronds
II/37 Esterno	189	II/37 Bovengronds
Redditi annui medi degli operai non alloggiati dall'impresa :		Gemiddeld jaarinkomen van de niet door de mijn gehuisveste arbeiders :
II/38 Operai iscritti -- interno (celibe, coniugato senza figli, coniugato con 2 figli)	190	II/38 Ingeschreven arbeiders -- ondergronds (ongehuwd; gehuwd, zonder kinderen; gehuwd, met 2 kinderen)
II/39 Operai iscritti -- interno (raffronto dei redditi in funzione degli oneri familiari)	192	II/39 Ingeschreven arbeiders -- ondergronds (vergelijking van de inkomens volgens de gezinslasten)
II/40 Operai iscritti -- interno (evoluzione dei redditi -- 1954 = 100)	192	II/40 Ingeschreven arbeiders -- ondergronds (ontwikkeling der inkomens -- 1954 = 100)
II/41 Operai iscritti -- esterno (celibe, coniugato senza figli, coniugato con 2 figli)	193	II/41 Ingeschreven arbeiders -- bovengronds (ongehuwd; gehuwd, zonder kinderen; gehuwd, met 2 kinderen)
II/42 Operai iscritti -- esterno (raffronto dei redditi in funzione degli oneri familiari)	195	II/42 Ingeschreven arbeiders -- bovengronds (vergelijking van de inkomens volgens de gezinslasten)
II/43 Operai iscritti -- esterno (evoluzione dei redditi -- 1954 = 100)	195	II/43 Ingeschreven arbeiders -- bovengronds (ontwikkeling der inkomens -- 1954 = 100)
II/44 Operai presenti -- interno (coniugato senza figli, coniugato con 2 figli)	196	II/44 Aanwezige arbeiders -- ondergronds (gehuwd, zonder kinderen; gehuwd, met 2 kinderen)
II/45 Operai presenti -- esterno (coniugato senza figli, coniugato con 2 figli)	197	II/45 Aanwezige arbeiders -- bovengronds (gehuwd, zonder kinderen; gehuwd, met 2 kinderen)

Redditi annui medi degli operai alloggiati dall'impresa :		Pagina Bladzijde	Gemiddeld jaarinkomen van de door de mijn gehuisveste arbeiders :	
II/46	Operai iscritti — interno (coniugato senza figli, coniugato con 2 figli)	198	II/46	Ingeschreven arbeiders — ondergronds (gehuwd, zonder kinderen; gehuwd, met 2 kinderen)
II/47	Operai iscritti — esterno (coniugato senza figli, coniugato con 2 figli)	199	II/47	Ingeschreven arbeiders — bovengronds (gehuwd, zonder kinderen; gehuwd, met 2 kinderen)
II/48	Operai presenti — interno (coniugato senza figli, coniugato con 2 figli)	200	II/48	Aanwezige arbeiders — ondergronds (gehuwd, zonder kinderen; gehuwd, met 2 kinderen)
II/49	Operai presenti — esterno (coniugato senza figli, coniugato con 2 figli)	201	II/49	Aanwezige arbeiders — bovengronds (gehuwd, zonder kinderen; gehuwd, met 2 kinderen)

INTRODUZIONE

Ogni anno l'Istituto statistico delle Comunità europee pubblica i risultati delle inchieste sulle retribuzioni degli operai delle tre industrie della C.E.C.A. ⁽¹⁾. La presente pubblicazione è destinata a presentare i risultati dell'inchiesta relativa all'anno 1961, che, come le precedenti, concerne due distinti aspetti della remunerazione del lavoro : il *costo* sostenuto dall'imprenditore ed il *reddito* percepito dal lavoratore.

Come sarà ampiamente illustrato nella parte metodologica, nettamente diverse sono le esigenze conoscitive che muovono all'osservazione dell'uno o dell'altro di tali aspetti. Per rispondere nel miglior modo a queste esigenze, le inchieste annuali sui salari effettuate dall'Istituto si articolano in due distinte statistiche che, muovendo dall'elemento comune della retribuzione lorda in moneta a carico del datore di lavoro, si differenziano per il resto sia per quanto concerne la natura degli elementi rilevati (alcuni elementi considerati nel costo non sono considerati nel reddito e viceversa) sia per quanto concerne il metodo di calcolo di alcuni elementi (per talune prestazioni viene considerato l'onere a carico del datore di lavoro nell'un caso ed il *vantaggio* ricavato dal lavoratore nell'altro), sia per quanto riguarda la presentazione dei risultati (il costo è riferito ad un tempo di lavoro mentre il reddito ad un tempo di calendario), sia infine per quanto attiene al metodo di comparazione dei dati (basato sull'impiego dei tassi ufficiali di cambio per i costi e sui tassi di equivalenza del potere di acquisto al consumo per i redditi).

INLEIDING

Ieder jaar publiceert het Bureau voor de Statistiek der Europese Gemeenschappen de resultaten van de enquêtes inzake de lonen der arbeiders in de drie industrieën van de E.G.K.S. ⁽¹⁾. Deze publicatie beoogt een beeld te geven van de resultaten der enquête over het jaar 1961, welke evenals de voorgaande enquête betrekking heeft op twee afzonderlijke aspecten van het arbeidsloon : de door de ondernemer gedragen *kosten* en het door de werknemer genoten *inkomen*.

Zoals in het methodologische gedeelte uitvoerig zal worden aangetoond, geschiedt de waarneming van elk dezer beide aspecten op grond van geheel verschillende motieven. Teneinde zo goed mogelijk te beantwoorden aan de gestelde eisen met betrekking tot de kennis der bedoelde aspecten, bestaan de jaarlijks door het Bureau voor de Statistiek gehouden enquêtes inzake de lonen uit twee afzonderlijke statistieken welke, uitgaande van het gemeenschappelijke element van het brutoloon in geld ten laste van de werkgever, zich voor het overige van elkaar onderscheiden hetzij door de aard der geregistreerde elementen (sommige bij de kosten in aanmerking genomen elementen blijven bij het inkomen buiten beschouwing en omgekeerd), hetzij door de wijze van berekening van sommige elementen (voor sommige prestaties worden in het ene geval de voor de werkgever bestaande *lasten* in aanmerking genomen en in het andere geval het door de werknemer genoten *voordeel*), hetzij wat betreft de weergave der resultaten (de kosten worden beschouwd in verband met een bepaalde arbeidsduur, terwijl het in-

(1) Cfr. « I salari e gli oneri sociali nelle industrie della Comunità » (anno 1953), Lussemburgo, maggio 1955.
• I salari e gli oneri sociali nelle industrie della Comunità », Vol. I e II (anno 1954), Lussemburgo, maggio e luglio 1956.
Informazioni statistiche (anno 1955), n° 4 e 6 del 1956 e 1/2 del 1957.
Informazioni statistiche (anno 1956), n° 5 del 1957.
Informazioni statistiche (anno 1957), n° 7 del 1958.
Informazioni statistiche (anno 1958), n° 5 del 1959.
• Statistiche dei salari 1959 — Oneri, salari e redditi reali 1954-1959 — C.E.C.A. • — Istituto statistico delle Comunità europee — Statistiche sociali — n° 3, 1960.
• Statistiche dei salari 1960 — Oneri salariali e redditi reali 1954-1960 — C.E.C.A. • — Istituto statistico delle Comunità europee — Statistiche sociali — n° 1, 1962.

(1) Verg. : « Lonen en sociale lasten in de industrieën der Gemeenschap », (1953), Luxemburg, mei 1955.
• Lonen en sociale lasten in de industrieën der Gemeenschap », delen I en II (1954), Luxemburg, mei en juli 1956.
Statistische Mededelingen (1955), n° 4 en 6 van 1956 en n° 1/2 van 1957.
Statistische Mededelingen (1956), n° 5 van 1957.
Statistische Mededelingen (1957), n° 7 van 1958.
Statistische Mededelingen (1958), n° 5 van 1959.
• Loonstatistiek 1959, Arbeidskosten en reële inkomens 1954-1959, E.G.K.S. •, Bureau voor de Statistiek der Europese Gemeenschappen, Sociale Statistiek, n° 3, 1960.
• Loonstatistiek 1960, Arbeidskosten en reële inkomens 1954-1960, E.G.K.S. •, Bureau voor de Statistiek der Europese Gemeenschappen, Sociale Statistiek, n° 1, 1962.

Lo schema di presentazione dei risultati è stato migliorato in occasione della presente pubblicazione : questa si compone di due parti e di un allegato statistico.

La prima parte è dedicata interamente all'inchiesta sui costi salariali (e riunisce gli elementi che nella pubblicazione precedente erano divisi tra la prima e la seconda parte); un primo capitolo concerne la metodologia dell'inchiesta mentre nel secondo capitolo sono riportati, per ciascuna industria, i risultati dell'inchiesta 1961 sui costi salariali nei vari paesi (ripartizione delle spese espresse nelle rispettive monete nazionali, in percentuali della spesa totale, in franchi belgi) accompagnati da un commento inteso a porre in evidenza i principali aspetti dell'evoluzione del fenomeno dal 1954 in poi.

Dati per bacino, nell'ambito di ciascun paese, sono inoltre riportati in allegato ⁽¹⁾.

La seconda parte è invece dedicata esclusivamente ai redditi degli operai. Essa si compone di tre capitoli di cui uno è dedicato alla metodologia e gli altri alla presentazione dei risultati dell'inchiesta 1961, espressi rispettivamente in monete nazionali ed in unità comparabili ed inseriti in una prospettiva che abbraccia il periodo dal 1954 in poi. Per non appesantire troppo la presentazione dei risultati, la raccolta completa dei dati analitici in valore nominale e di altri dati accessori (turni retribuiti e non retribuiti nelle miniere ecc.) è riportata in allegato ⁽²⁾.

komen wordt beschouwd in het kader van een bepaalde kalenderperiode, hetzij ten slotte door de methode van vergelijking der gegevens (die voor de kosten is gebaseerd op de officiële wisselkoersen, en voor de inkomens op de koopkrachtpariteiten van de verbruikers).

Het schema voor de weergave der resultaten werd voor deze publikatie verbeterd : de publikatie bestaat uit twee gedeelten en een statistische bijlage.

Het eerste gedeelte is geheel gewijd aan de enquête inzake de loonkosten (en bevat de elementen die in de vorige publikatie over het eerste en het tweede gedeelte waren verdeeld); het eerste hoofdstuk geeft een beschrijving van de methodiek van de enquête, terwijl in het tweede hoofdstuk voor iedere industrie afzonderlijk de resultaten van de enquête-1961 inzake de loonkosten in de verschillende landen zijn weergegeven (verdeling van de kosten, uitgedrukt in de onderscheiden nationale valuta's, in procenten van de totale kosten, in Belgische franken), vergezeld van een commentaar inzake de voornaamste aspecten van de ontwikkeling van het verschijnsel sedert 1954.

In een bijlage ⁽¹⁾ zijn verder voor ieder land afzonderlijk gegevens per bekken vermeld.

Het tweede gedeelte behandelt daarentegen uitsluitend de inkomens der arbeiders. Dit gedeelte bestaat uit drie hoofdstukken, waarvan het eerste betrekking heeft op de methodiek en de anderen een beeld geven van de resultaten van de enquête-1961, respectievelijk uitgedrukt in vergelijkbare munteenheden en nationale munteenheden en opgenomen in een overzicht dat de periode van 1954 tot 1961 omvat. Teneinde de weergave van de resultaten niet al te onoverzichtelijk te maken, is de verzameling van de analytische gegevens in nominale waarde, alsmede van andere aanvullende gegevens (betaalde en niet betaalde diensten in de mijnen, enz.) als afzonderlijke bijlage opgenomen ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Cfr. Allegato I, pag. 139.
⁽²⁾ Allegato II, pag. 153.

⁽¹⁾ Vgl. bijlage I, blz. 139.
⁽²⁾ Bijlage II, blz. 153.

PARTE I

DEEL I

Il costo della manodopera

Arbeidskosten

CAPITOLO I

Definizioni e metodi

Fonte dei dati e campo di osservazione

I dati sono forniti dalle imprese appartenenti alle tre industrie interessate dal Trattato della C.E.C.A. e sono ricavati dalla contabilità delle imprese stesse.

La rilevazione concerne gli operai, intendendo come tali tutti i lavoratori di ambo i sessi, titolari di un contratto, che lavorano nelle imprese a titolo permanente e la cui remunerazione si effettua su base oraria o giornaliera (turno). Sono considerati operai anche i giovani lavoratori in possesso, come gli altri lavoratori, di un contratto di lavoro con clausola di preavviso di licenziamento e — per le miniere — gli apprendisti adibiti alla produzione. Non sono compresi tra gli operai i lavoratori adibiti a servizi diversi dalla produzione (per es. donne di pulizia) che non lavorano che qualche ora.

Ai fini delle inchieste sui salari, le industrie censite sono delimitate come segue :

Miniere di carbone : sono considerati i servizi all'interno ed i servizi all'esterno. Questi ultimi comprendono :

- a) Servizi delle miniere propriamente dette : macchine ed impianti di estrazione, dispositivi di ingabbiamento, circolazione delle berline, vagliatura, carico del carbone greggio, lavaggio, ventilazione, stockaggio del carbone, gli edifici della sede di estrazione (bagno-doccia, lampisteria, magazzini, sala paghe, ecc.), messa a stock degli sterili ed impianti di superficie per la ripiena, servizio sul piazzale delle miniere incluso il servizio legnami, rete di alimentazione di energia in superficie.
- b) Servizi ausiliari : impianti di energia, servizio alloggi, servizio dell'armamento, officina dei

HOOFDSTUK I

Definities en methodiek

Bron der gegevens en waarnemingsgebied

De gegevens zijn verstrekt door de ondernemingen die behoren tot de drie onder het E.G.K.S.-Verdrag ressorterende bedrijfstakken en zijn ontleend aan de boekhouding van deze ondernemingen.

Het overzicht heeft betrekking op de arbeiders. Als zodanig gelden alle werknemers van beiderlei kunne die uit hoofde van een arbeidscontract in vaste dienst zijn bij de ondernemingen en wier loon per uur of per dag (dienst) wordt berekend. Als arbeiders worden ook de jeugdige werknemers beschouwd die, evenals de overige werknemers, in het bezit zijn van een arbeidscontract dat een clause inzake een opzeggingstermijn bij ontslagverlening bevat en — voor de mijnen — de leerlingen die bij de produktie zijn ingeschakeld. Werknemers die niet in de produktie-afdelingen zijn geplaatst (bij voorbeeld werksters) en slechts enkele uren werken, worden niet als arbeiders aangemerkt.

Ten behoeve van de enquêtes inzake de lonen worden de hierbij betrokken bedrijfstakken als volgt afgebakend :

Steenkolenmijnen : de gegevens hebben betrekking op de ondergrondse en bovengrondse bedrijven. Deze laatste omvatten :

- a) bedrijven van de eigenlijke mijnen : machines en installaties voor de winning, laadinrichtingen, mijnwagendomloop, zeven, laden van de ruwe kool, wassen, ventilatie, koolopslag, de gebouwen van de mijnzetel (bad- en douchegelegenheden, lampisterie, magazijnen, loonbureaus, enz.), opslag van stenen, bovengrondse installaties ten behoeve van het opvullen, dienst materieelpark, met inbegrip van het mijnhoutterrein, stroomvoorzieningsnet bovengronds.
- b) hulpbedrijven : installaties voor het opwekken van energie, afdeling huisvesting, afdeling

pozzi, parco automezzi, impianti ferroviari e portuali, officine di apprendistato, servizio delle costruzioni, servizio delle acque, estrazione della sabbia per la ripiena ecc.; servizi generali e sociali (sorveglianza, pulizia, giardini, pronto soccorso, scuole aziendali, servizio automobilistico, assistenza sociale, mense, asili infantili, servizi sanitari, ecc.). Non sono considerate nell'inchiesta le « industrie collegate », vale a dire le cokerie (compresi gli impianti di recupero dei sottoprodotti e servizi ausiliari), le fabbriche di agglomerati, di mattonelle, gli impianti di prodotti azotati, nylon, ecc.

Industria siderurgica. Sono considerati i reparti di produzione propriamente detti — ai sensi del Trattato istitutivo della C.E.C.A. — così come pure gli impianti ausiliari ed annessi e l'amministrazione :

a) *Reparti di produzione :*

Comprendono le cokerie metallurgiche esclusa la produzione dei sottoprodotti; gli alti forni ivi compresa la preparazione del minerale, ad esclusione tuttavia dell'utilizzazione delle scorie; le acciaierie ivi comprese le fonderie di acciaio localmente integrate; gli impianti di dolomite e per la frantumazione della ghisa, ad esclusione tuttavia dei mulini per scorie Thomas; i laminatoi a caldo e a freddo quali definiti dal Trattato come anche gli impianti di stagnatura, di zincatura e piombatura.

b) *Impianti ausiliari ed annessi :*

Sono gli impianti che non partecipano a un'attività di fabbricazione specifica e non producono, in generale, alcun prodotto destinato alla vendita. Sono, ad esempio, gli impianti di caldaie, le centrali elettriche, i complessi meccanici e le officine, gli impianti idraulici e gli impianti di produzione del gas, le officine di riparazione, di manutenzione e di costruzione, ivi comprese le officine elettriche, le officine per l'attrezzatura, gli impianti portuali e ferroviari ed i servizi di trasporto, le officine scuola, gli istituti di ricerche, i laboratori, i servizi di collaudo, gli impianti di riscaldamento, i servizi di

ondersteuning, mijnwerkplaats, motorvoertuigenpark, spoor- en haveninstallaties, leerwerkplaatsen, pompendienst, zandwinning ten behoeve van het opvullen, enz.; algemene en sociale diensten (toezicht, schoonmaakdienst, plantsoenendienst, eerste hulp bij ongevallen, bedrijfsscholen, auto-onderhoudsdienst, maatschappelijk werk, kantines, kinderbewaarplaatsen, bedrijfsgeneeskundige diensten, enz.). De enquête omvat niet de nevenbedrijven, dat wil zeggen de cokesfabrieken (met inbegrip van de installaties voor het veredelen van de bijprodukten en de hulpbedrijven), de sinter- en brikettenfabrieken, de installaties voor de vervaardiging van stikstofbindingsprodukten, kunststoffen, enz.

IJzer- en staalindustrie : In de enquête opgenomen zijn zowel de eigenlijke produktie-afdelingen - in de zin van het Verdrag tot oprichting van de E.G.K.S. — als de hulp- en neveninstallaties en de administratie.

a) *Produktie-afdelingen :*

Deze omvatten : de cokesfabrieken van de ijzer- en staalbedrijven, uitgezonderd de vervaardiging van bijprodukten; de hoogovens met inbegrip van de ertsvoorbereiding, echter uitgezonderd de slakkenverwerking; de staalfabrieken, met inbegrip van de plaatselijk geïntegreerde staalsmelterijen; de dolomietinstallaties en de installaties voor het breken van ruwijzer, echter met uitzondering van de Thomas-slakkenmolens; de warm- en koudwalserijen als omschreven in het Verdrag, alsmede de vertin-, verzink- en verloodinstallaties.

b) *Hulp- en neveninstallaties :*

Dit zijn de installaties die niet zijn ingeschakeld bij een specifiek fabricageproces en in het algemeen geen voor de verkoop bestemde produkten vervaardigen. Hieronder vallen bij voorbeeld de ketelinstallaties, de elektrische centrales, de werktuigkundige afdelingen en de werkplaatsen, de hydraulische installaties en de installaties voor de produktie van gas, de reparatie-, onderhouds- en constructiewerkplaatsen met inbegrip van de elektrische werkplaatsen en de uitrustingswerkplaatsen, verder de haven- en spoorinstallaties en de vervoerdiensten, de leerwerkplaatsen, de re-

protezione, i servizi generali, i servizi interni, i servizi sanitari, i servizi di economato, ecc.

Non sono considerati nell'inchiesta gli altri impianti localmente collegati, quali — ad esempio — le fonderie (sempre che non si tratti di fonderie di acciaio localmente integrate), le presse a fucinare e le forge, le forge a matrice, le presse per imbutitura e le altre presse, gli stabilimenti per la fabbricazione di tubi senza saldatura e saldati; i laminatoi a freddo sempre che non rientrino nella sfera d'azione del Trattato istitutivo della Comunità; gli impianti di trafilatura, gli impianti per l'utilizzazione delle scorie, le cementerie, le cave di pietre e di prodotti refrattari; la costruzione di scambi, le officine di fabbricazione di molle e altri reparti di produzione.

Miniere di ferro: Sono considerate le imprese che estraggono o producono minerali contenenti ferro ed in cui il tenore di manganese è inferiore al 20 %. I minerali contenenti 20 % e più di manganese sono considerati minerali di manganese e quindi non rientrano nell'inchiesta. Alla regola sopra detta fanno eccezione i minerali contenenti del ferro in piccole quantità che, pur avendo un tenore in manganese inferiore al 20 %, sono utilizzati come minerali di manganese e sono quindi considerati come tali (i tenori di cui trattasi sono su secco).

Una ripartizione è effettuata tra servizi all'interno e servizi all'esterno della miniera. Nei servizi all'interno sono compresi sia gli operai all'interno delle coltivazioni sotterranee, sia gli operai adibiti a lavori di natura analoga nelle coltivazioni delle miniere a cielo aperto. Nei servizi all'esterno sono compresi sia gli operai all'esterno delle coltivazioni sotterranee, sia gli operai adibiti a lavori di natura analoga nelle miniere a cielo aperto.

Rappresentatività dell'inchiesta

Nella tabella n° 1 è riportato, accanto al numero complessivo degli operai occupati nelle attività

searchinstituten, de laboratoria, de beproevingsafdelingen, de verwarmingsinstallaties, de beschermingsdiensten, de algemene diensten, de interne diensten, de bedrijfsgeneeskundige diensten, de bedrijfswinkels, enz.

De enquête omvat niet de overige plaatselijk geïntegreerde installaties, zoals bij voorbeeld de smelterijen (tenzij het plaatselijk geïntegreerde staalsmelterijen betreft), de smeedpersen en smeedmachines, de matrijzensmeedmachines, de dieptrek- en overige persen, de bedrijven voor de fabricage van naadloze en gelaste buizen, de koudwalserijen, voor zover zij niet vallen onder de werkingssfeer van het Verdrag tot oprichting van de E.G.K.S., de draadtrekkerijen, de slakkenverwerkingsinstallaties, de cementfabrieken, de steengroeven en vindplaatsen van vuurvast materiaal, de constructie van spoorwissels, de werkplaatsen voor de fabricage van veren en andere produktieafdelingen.

IJzermijnen: De enquête omvat de ondernemingen die zich bezighouden met de winning of produktie van ijzerhoudende ertsen met een mangaangehalte van minder dan 20 %. Ertsen met een mangaangehalte van 20 % en méér worden als mangaanertsen beschouwd en vallen dus niet onder de enquête. Van bovengenoemde regel zijn die ertsen uitgezonderd welke geringe hoeveelheden ijzer bevatten en die, hoewel hun mangaangehalte minder dan 20 % bedraagt, als mangaanertsen worden gebruikt en dus als zodanig worden beschouwd (de desbetreffende gehalten gelden voor de droge toestand).

De mijnen zijn verdeeld in ondergrondse en bovengrondse bedrijven. Onder de ondergrondse bedrijven vallen zowel de ondergrondse arbeiders bij de ontginning in diepbouw, als de arbeiders die werkzaamheden van soortgelijke aard verrichten bij de ontginning in open groeven. Onder de bovengrondse bedrijven vallen zowel de bovengrondse arbeiders bij de ontginning in diepbouw als de arbeiders die werkzaamheden van soortgelijke aard verrichten bij de ontginning in open groeven.

Representatief karakter van de enquête

Tabel 1 vermeldt, naast het totale aantal arbeiders dat onder het Verdrag van de E.G.K.S. vallende

scotposte al Trattato della C.E.C.A., il numero e la percentuale degli operai effettivamente presi in considerazione nell'inchiesta per l'anno 1961.

Per il complesso degli operai C.E.C.A., desunto dalla statistica mensile sull'occupazione, trattasi di una media degli iscritti sui registri del personale all'inizio ed alla fine di ciascun mese; per gli operai compresi nell'inchiesta trattasi di una media giornaliera (miniera di carbone e miniere di ferro) o di una media degli iscritti a fine mese (industria siderurgica).

werkzaamheden verricht, het aantal en het percentage der arbeiders die werkelijk bij de enquête voor het jaar 1961 waren betrokken.

Het totaal der onder de E.G.K.S. vallende arbeiders, genomen uit de maandstatistiek van de werkgelegenheid, is een gemiddelde van het aantal aan het begin en het einde van iedere maand op de personeelslijsten ingeschreven arbeiders; het aantal bij de enquête betrokken arbeiders is een daggemiddelde (steenkolenmijnen en ijzermijnen) of een gemiddelde van de aan het eind van de maand ingeschreven arbeiders (ijzer- en staalindustrie).

TABELLA
TABEL 1

Numero complessivo degli operai delle
industrie C.E.C.A. e numero degli
operai compresi nell'inchiesta ---
Anno 1961 (valori medi) ⁽¹⁾

Totaal aantal in de E.G.K.S.-industrieën
werkzame arbeiders en aantal
bij de enquête 1961
betrokken arbeiders (gemiddelden) ⁽¹⁾

Industrie	Deutsch- land (BR)	France	Italia	Neder- land	Belgique/ Belgie	Luxem- bourg	Industrieën
<i>Minières de carbone</i>							<i>Steenkolenmijnen</i>
Totale operai C.E.C.A.	424 892	182 242	3 291	49 882	90 442	---	Totaal E.G.K.S.-arbeiders
Numero di operai censiti	389 092	170 039	3 278	41 419	86 600	---	Aantal bij de enquête be- trokken arbeiders
Percentuale degli operai censiti sul totale	92 %	93 %	100 %	83 %	96 %	---	Bij de enquête betrokken arbeiders in % van het totaal
<i>Industria siderurgica</i>							<i>IJzer- en staalindustrie</i>
Totale operai C.E.C.A.	221 884	135 688	54 913	9 881	54 536	19 747	Totaal E.G.K.S.-arbeiders
Numero di operai censiti	206 905	134 508	54 309	9 844	47 217	19 722	Aantal bij de enquête be- trokken arbeiders
Percentuale degli operai censiti sul totale	93 %	99 %	99 %	100 %	87 %	100 %	Bij de enquête betrokken arbeiders in % van het totaal
<i>Minières de ferro</i>							<i>IJzermijnen</i>
Totale operai C.E.C.A.	16 734	23 673	2 815	---	---	2 026	Totaal E.G.K.S.-arbeiders
Numero di operai censiti	13 647	19 660	2 327	---	---	1 885	Aantal bij de enquête be- trokken arbeiders
Percentuale degli operai censiti sul totale	82 %	83 %	83 %	---	---	93 %	Bij de enquête betrokken arbeiders in % van het totaal

⁽¹⁾ Sono compresi gli apprendisti.

⁽¹⁾ Met inbegrip van de leerlingen.

A parte le differenze imputabili al diverso metodo di calcolo delle medie, la tabella 1 mostra come l'inchiesta sui salari possa considerarsi ampiamente rappresentativa. Per le miniere di carbone vengono infatti considerate le miniere propriamente dette

Afgezien van de verschillen als gevolg van de uiteenlopende methoden voor het berekenen van de gemiddelden, blijkt uit tabel 1 dat de enquête inzake de lonen in hoge mate representatief mag worden geacht. Wat de steenkolenmijnen betreft,

ed i servizi ausiliari, con sola esclusione delle industrie collegate (cokerie, fabbriche di agglomerati, di mattonelle, ecc.), delle piccole miniere tedesche e delle miniere escluse dal regime di nazionalizzazione in Francia.

Per l'industria siderurgica l'inchiesta considera — a seconda dei paesi — dall' 87 % al 100 % degli operai occupati delle attività sottoposte al Trattato mentre per le miniere di ferro considera, in Francia, l'insieme degli operai del bacino dell'Est e, negli altri paesi, dall' 82 % ad oltre il 90 % degli effettivi.

Delimitazione degli elementi di spesa considerati

Quando, or è quasi un decennio, l'Istituto statistico (allora Divisione delle statistiche) e la Divisione dei Problemi del lavoro dell'Alta Autorità curarono l'impostazione delle rilevazioni statistiche sui salari nelle industrie della C.E.C.A., l'opportunità di indagare specificamente sull'aspetto del costo al datore di lavoro indusse a considerare, accanto alla retribuzione ed agli elementi a questa strettamente connessi, ogni altro elemento di spesa che, nell'ambito della contabilità aziendale, fosse imputabile alla manodopera.

Con la preziosa collaborazione di Commissioni di esperti composte di rappresentanti dei Governi, degli Istituti di statistica, delle organizzazioni dei datori di lavoro e dei lavoratori dei sei paesi, è stato redatto un elenco delle spese da considerare nell'inchiesta e sono stati stabiliti dei criteri uniformi per la loro definizione e classificazione.

Le diverse voci analitiche sono state raggruppate in otto voci riepilogative delle quali è fornita qui di seguito la descrizione. Ad un esame delle spese considerate si rileva come queste non costituiscano un elenco completo di tutte le spese che — da un punto di vista puramente teorico — potrebbero essere ritenute imputabili alla manodopera.

omvat de enquête namelijk de eigenlijke mijnen en de hulpbedrijven, slechts met uitzondering van de nevenbedrijven (cokes-, sinter-, briketfabrieken, enz.), de kleine Duitse mijnen en de niet genationaliseerde Franse mijnen.

Wat betreft de ijzer- en staalindustrie, omvat de enquête — naar gelang van de landen — 87 tot 100 % van de arbeiders die te werk zijn gesteld in bedrijven waarop het E.G.K.S.-Verdrag van toepassing is, terwijl wat de ijzermijnen betreft, in Frankrijk alle arbeiders van het oostelijke bekken en in de overige landen 82 % tot ruim 90 % van de personeelssterkte bij de enquête werden betrokken.

Afbakening van de beschouwde kostenfactoren

Toen, nu ongeveer tien jaar geleden, het Bureau voor de Statistiek (destijds Afdeling Statistiek geheten) en de Afdeling Arbeidsvraagstukken van de Hoge Autoriteit zich belastten met de opstelling der statistische overzichten inzake de lonen in de industrieën van de E.G.K.S., vormde de wenselijkheid van een specifiek onderzoek der ten laste van de werkgever komende kosten de aanleiding om, naast de lonen en de nauw daarmee verband houdende factoren, ook alle overige kostenfactoren die in het kader van de bedrijfsboekhouding werden geacht verband te houden met de arbeidskrachten, in de beschouwing te betrekken.

Met de waardevolle medewerking van commissies van deskundigen, samengesteld uit vertegenwoordigers van de Regeringen, de Bureaus voor de Statistiek en de organisaties van werkgevers en werknemers der zes landen, werd een lijst der voor de enquête in aanmerking komende kosten opge maakt en werden uniforme criteria voor de definitie en classificatie van deze kosten vastgesteld.

De diverse posten van de analyse zijn samengevat in acht rubrieken, welke hieronder nader worden omschreven. Bij beschouwing van de in aanmerking genomen posten blijkt, dat deze geen volledige lijst vormen van alle kosten die — uit zuiver theoretisch oogpunt — zouden kunnen worden geacht verband te houden met de arbeidskrachten.

L'inchiesta concerne infatti, in armonia con le sue finalità, le spese per manodopera che per la loro variabilità erano già tradizionalmente considerate a parte nella contabilità aziendale (ammontare delle retribuzioni) e le altre spese (i cosiddetti oneri sociali, le spese per reclutamento e formazione professionale) che non sono intimamente connesse ed immediatamente necessarie ai normali processi produttivi e che sono perciò suscettibili di notevoli variazioni tra un'impresa e l'altra.

Non sono invece considerati — ad esempio — gli oneri sostenuti dall'impresa per rendere e mantenere il posto di lavoro adatto alle caratteristiche fisiologiche dell'uomo (aerazione, illuminazione, servizi igienici annessi al posto di lavoro, dispositivi particolari di sicurezza e prevenzione infortuni, ecc.). La retribuzione è inoltre considerata al netto del suo costo di distribuzione : non sono computate infatti le spese inerenti ai rapporti amministrativi tra il datore di lavoro ed il personale dipendente (uffici paga, amministrazione del personale, attrezzatura e cancelleria relative, ecc.).

Tali spese — pur relative alla manodopera — sono generalmente classificate, nella contabilità aziendale, nei vari capitoli di spesa relativi ai beni e servizi tipicamente produttivi, ed alla amministrazione degli stessi.

Descrizione degli elementi di spesa considerati

I salari e gli oneri padronali inerenti sono stati raggruppati in otto voci. Qui di seguito figurano, per ciascuna voce, gli elementi che vi sono stati incorporati. Ciò non significa, naturalmente, che ogni Paese abbia indicato una voce di spesa per tutti gli elementi menzionati. L'enumerazione è peraltro la più completa possibile affinché non siano lasciati dubbi sulla voce che deve accogliere tale o tal'altra spesa della impresa.

De enquête heeft namelijk, in overeenstemming met haar doel, betrekking op de met de arbeidskrachten verband houdende kosten die wegens hun veranderlijke aard onder gewoonte afzonderlijk in de bedrijfsboekhouding worden opgenomen (bedrag der lonen), alsmede op de overige kosten (de zogenaamde sociale lasten, de kosten in verband met de aanwerving van arbeidskrachten en de vakopleiding, welke niet in rechtstreeks verband staan met en direct noodzakelijk zijn voor de normale productieprocessen, en die derhalve van onderneming tot onderneming aanzienlijk kunnen variëren.

Derhalve wordt bij voorbeeld geen rekening gehouden met de door de onderneming gedragen lasten, dienende om de arbeidsplaats te brengen en te houden in een staat welke is aangepast aan de fysiologische kenmerken van de mens (ventilatie, verlichting, bij de arbeidsplaats behorende hygiënische inrichtingen, bijzondere voorzieningen ten behoeve van de veiligheid, de voorkoming van ongevallen, enz.). Wat de lonen betreft, is voorts geen rekening gehouden met het bedrag van hun distributiekosten : niet in aanmerking genomen zijn namelijk de kosten welke verband houden met de administratieve betrekkingen tussen de werkgever en het bij hem in dienst zijnde personeel (loonbureaus, personeelsadministratie, kantoorinrichting en -benodigdheden, enz.).

Bedoelde kosten — hoewel verband houdende met de arbeidskrachten — worden in de bedrijfsboekhouding gewoonlijk gerangschikt onder de verschillende kostenrubrieken met betrekking tot de typisch productieve goederen en diensten en de administratie daarvan.

Omschrijving van de beschouwde kostenfactoren

De lonen en daarmee verband houdende sociale lasten zijn thans in acht rubrieken onderverdeeld. De diverse componenten van iedere rubriek worden hierdoor aangegeven. Vanzelfsprekend heeft niet ieder land voor elk der genoemde rubrieken uitgaven gehad. Evenwel is een zo volledig mogelijke opsomming gegeven, waardoor geen twijfel is in welke rubriek deze of geno uitgave van de ondernemingen dient te worden gerangschikt.

I. — *Salario diretto*

Sono compresi in questa voce :

- salario a regia;
- salario a cottimo;
- salario a incentivo;
- pagamenti per giorni di riposo compensativo della riduzione della durata del lavoro;
- maggiorazioni di carovita;
- maggiorazioni per ore di straordinario, per lavoro notturno e domenicale o nei giorni festivi;
- premi di funzione, di anzianità, di assiduità, di responsabilità, per lavori faticosi, insudicianti, pericolosi;
- salari degli operai delle miniere di carbon fossile occupati in lavori d'investimento;
- salari delle giornate di assenza per delegazioni sindacali;
- retribuzioni di delegati minatori (salvo per la Francia);
- indennità di mensa e simili;
- salari degli apprendisti e dei giovani operai delle miniere di carbone e delle miniere di ferro per il tempo trascorso alla produzione (ad esclusione delle retribuzioni corrisposte a questi apprendisti per le ore durante le quali seguono corsi di formazione sia a scuola che in officina). Per la siderurgia, i salari degli apprendisti che lavorano in base a contratti di apprendistato sono stati indicati integralmente alla voce VI « Spese di reclutamento della manodopera e di formazione professionale ». È opportuno rilevare, al riguardo, che gli apprendisti minatori sono occupati parzialmente nella produzione mentre gli apprendisti siderurgici non lo sono;
- per quanto riguarda le miniere di carbone italiane, è esclusa dal salario diretto la parte dei versamenti effettuati ai minatori per riduzione degli orari di lavoro, rimborsata alle imprese dalla Cassa integrazione guadagni.

I -- *Direct loon*

In deze rubriek zijn opgenomen :

- tijdloon;
- akkoordloon;
- prestatieloon;
- uitkeringen voor rustdagen in verband met de verkorting van de arbeidsduur;
- duurtetoeslag;
- toeslag voor overuren en voor nachtarbeid en arbeid op zon- en feestdagen;
- functiepremies, premies op grond van het dienstverband, stiptheidspremies, premies voor verantwoordelijk, voor zwaar werk, voor vuil werk of gevaarlijk werk;
- lonen van arbeiders, ingeschakeld bij investeringswerkzaamheden in de steenkolenmijnen;
- lonen voor dagen van afwezigheid in verband met afvaardiging voor de vakvereniging;
- bijdragen voor de betaling van de afgevaardigden van de mijnwerkersbond (behalve voor Frankrijk);
- vergoedingen voor het voedselpakket, schaft-tijdvergoedingen, enz;
- lonen van leerlingen en jeugdige arbeiders in de steenkolenmijnen en ijzermijnen voor de uren tijdens welke zij voor de produktie hebben gewerkt (exclusief de lonen welke aan de betrokkenen werden betaald voor de uren tijdens welke zij opleidingseursussen in de school of in de werkplaats hebben gevolgd). Wat de ijzer- en staalindustrie betreft, zijn de lonen der op leerlingen-contracten aangenomen leerlingen geheel verwerkt in de rubriek « kosten in verband met de aanwerving van arbeidskrachten en de vakopleiding » op regel VI. In dit verband zij opgemerkt dat de leerling-mijnwerkers gedeeltelijk bij de produktie zijn ingeschakeld, hetgeen niet het geval is met de leerlingen in de ijzer- en staalindustrie;
- voor de Italiaanse kolenmijnen is een gedeelte van de uitkeringen in verband met de verkorting van de arbeidsduur, dat door de « Cassa Integrazione Guadagni » aan de ondernemingen terugbetaald wordt, niet bij het directe loon gevoegd.

II. — *Gratifiche natalizie, premi di risultato, retribuzioni varie in contanti*

In questa voce sono compresi i versamenti effettuati in determinate condizioni o circostanze : possono essere volontari o contrattuali; il loro ammontare può essere fissato liberamente dal datore di lavoro o in virtù di un contratto collettivo ovvero in funzione della produzione o degli utili realizzati. Anche quando, in taluni paesi, premi di risultato o di produttività sono vincolati al lavoro effettivo, essi sono classificati, per ragioni di comparabilità, sotto questa voce che comprende :

- premi di risultato;
- premi di produttività;
- gratifiche natalizie o di fine d'anno;
- premi per vacanze;
- retribuzioni varie in contanti.
- Il premio di minatore corrisposto in Germania (R.f.) ai minatori all'interno delle miniere di carbone e di ferro, è stato escluso da questa rubrica, in quanto i versamenti effettuati a tale titolo sono rimborsati alle imprese dallo Stato.

III. — *Retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati*

In questa voce sono compresi :

- ferie pagate ordinarie, legali, contrattuali e volontariamente accordate dal datore di lavoro;
- indennità per ferie pagate non godute;
- ferie supplementari per anzianità;
- ferie supplementari per madri di famiglia;
- peculio di vacanze;
- giorni festivi, legali, contrattuali e volontariamente accordati;
- giorni di assenza per ragioni di stato civile;
- altre assenze giustificate (chiamata di revisione al consiglio di leva, trasloco richiesto dall'impresa, ecc.);
- indennità di licenziamento (salvo che per l'Italia, essendo considerati, alla voce VIII, gli accantonamenti effettuati a tale titolo);
- in Belgio, il regime delle ferie pagate è integrato nell'organizzazione generale della Sicurezza sociale. I datori di lavoro versano alle Casse per

II — *Kerstgratificaties, produktiviteitspremies, diverse uitkeringen in geld*

In deze rubriek zijn de uitkeringen opgenomen welke onder bepaalde voorwaarden of omstandigheden worden verricht. Het betreft hier vrijwillige of bij overeenkomst bepaalde uitkeringen, waarvan het bedrag vrijelijk door de werkgever, ofwel bij C.A.O., ofwel op grondslag van de produktie of van de behaalde winsten kan worden vastgesteld. Zelfs wanneer de produktiviteitspremies, zoals in sommige landen het geval is, aan de werkelijke prestaties zijn gekoppeld, worden zij om vergelijking mogelijk te maken in deze rubriek opgenomen, welke dus bestaat uit :

- resultaatspremies ;
- produktiviteitspremies;
- kerstgratificaties;
- vakantiepremies;
- diverse uitkeringen in geld;
- de mijnwerkerspremie, welke in Duitsland aan de ondergrondse arbeiders van de kolen- en de ijzermijnen uitgekeerd wordt, is niet in deze rubriek opgenomen, daar de Regering de uit dien hoofde gedane uitkeringen aan de ondernemingen terugbetaalt.

III — *Uitkeringen voor niet-gewerkte dagen*

In deze rubriek zijn uitkeringen opgenomen in verband met :

- gewone, wettelijke, contractuele of vrijwillig door de werkgever verleende verlofdagen met behoud van het loon;
- niet-opgenomen verlofdagen met behoud van loon;
- extra-verlofdagen op grond van het dienstverband;
- extra-verlofdagen voor huismoebers;
- vakantietoelagen;
- wettelijke, contractuele of vrijwillig verleende feestdagen;
- afwezigheid in verband met bepaalde familiegebeurtenissen;
- andere geoorloofde afwezigheid (keuring voor militaire dienst, door de onderneming verzochte verhuizing, enz.);
- ontslagvergoedingen (behalve voor Italië, waar de reserveringen voor ontslagvergoedingen begrepen zijn onder rubriek VIII);

le vacanze dei contributi in funzione delle retribuzioni. Per assicurare la comparabilità con gli altri paesi, i contributi per ferie pagate sono stati contabilizzati sotto questa voce;

- dato che i pagamenti per i giorni di riposo compensativo della riduzione della durata del lavoro figurano alla riga I « salario diretto », essi non sono stati qui ripresi.

IV. — *Contributi di Sicurezza sociale*

Questa voce comprende i contributi dei datori di lavoro alla Sicurezza sociale, che si tratti di contributi legali, contrattuali o volontari a mutue d'impresе o a casse complementari di Sicurezza sociale.

D'altra parte, in taluni paesi i datori di lavoro versano direttamente al salariato, senza l'intervento di un organismo di compensazione, dei supplementi familiari a proprio carico, variabili a seconda dello stato di famiglia dell'operaio. Questi supplementi sono sempre stati calcolati sotto la voce « Assegni familiari » al fine di assicurare la comparabilità con altri paesi.

Dato che per il Belgio i contributi alla Sicurezza sociale per ferie pagate sono stati compresi nella voce III, essi non figurano qui.

In Germania, una disposizione di legge obbliga le imprese a versare ai lavoratori un complemento di prestazioni in caso di malattia o di infortunio. Questa legislazione prevede che i lavoratori devono essere indennizzati in ragione del 90 %. Quantunque non si tratti di un contributo dei datori di lavoro alla Sicurezza sociale, ma di un complemento di indennità versato direttamente dall'impresa all'operaio, questa spesa è stata classificata — per ragioni di comparabilità — alla riga IV a) delle tabelle.

- in België is het stelsel der verlofdagen met behoud van loon in de algemene organisatie van de sociale zekerheid opgenomen. De werkgevers storten in de vakantiefondsen bedragen, waarvan het bedrag van het loon afhankelijk is. Teneinde de vergelijking met de overige landen mogelijk te maken, werden bedoelde bijdragen voor verlofdagen met behoud van loon in deze rubriek opgenomen;
- de uitkeringen voor rustdagen in verband met de verkorting van de arbeidsduur zijn in het « directe loon » op regel I opgenomen en blijven in de onderhavige rubriek buiten beschouwing.

IV — *Bijdragen uit hoofde van sociale zekerheid*

Deze rubriek omvat alle bijdragen van de werkgevers uit hoofde van de sociale zekerheid, zowel de bij de wet bepaalde bijdragen als de krachtens C.A.O. of vrijwillig verrichte bijdragen ten behoeve van het onderlinge fonds van de ondernemingen of ten behoeve van aanvullende fondsen voor sociale zekerheid.

Anderzijds worden in sommige landen aanvullende gezinstoelagen, welke ten laste van de ondernemingen komen en naar gelang van de samenstelling van het gezin variëren, door de werkgever direct bij het loon gevoegd zonder tussenkomst van een compensatiefonds. Deze aanvullende bedragen werden steeds in de rubriek « Gezinstoelagen » opgenomen, teneinde de vergelijking met de overige landen mogelijk te maken.

De in België bestaande bijdragen uit hoofde van sociale zekerheid voor verlof met behoud van loon, welke in rubriek III zijn opgenomen, blijven hier buiten beschouwing.

In Duitsland zijn de ondernemingen thans bij de wet verplicht aan de arbeiders in geval van ziekte of ongeval aanvullende uitkeringen uit te betalen. Bij bedoelde wet wordt bepaald, dat aan de arbeiders tot een bedrag van 90 % moet worden vergoed. Hoewel het geen bijdrage van de werkgevers uit hoofde van sociale zekerheid, doch een door de onderneming rechtstreeks aan de arbeider uitbetaalde aanvullende vergoeding betreft, werd deze uitgave in verband met de vergelijkbaarheid in rubriek IVa van de tabellen opgenomen.

Infine, ancora in Germania, un'indennità di alloggio è corrisposta indipendentemente dal fatto che l'operaio benefici o no di un alloggio gratuito o a prezzo ridotto messo a sua disposizione dal datore di lavoro; l'ammontare di quest'indennità è in funzione degli oneri familiari. Ecco perchè l'indennità è stata classificata negli oneri relativi agli assegni familiari.

V. — *Imposte di carattere sociale*

Tenuto conto del parere formulato da un gruppo di esperti specializzati dei singoli paesi della Comunità, questa voce comprende soltanto :

- la tassa del 5 % sui salari in Francia;
- i contributi padronali all'INA-CASA in Italia.

VI. — *Spese di reclutamento della manodopera e di formazione professionale*

Per spese di reclutamento della manodopera s'intendono le spese sostenute dal datore di lavoro per l'assunzione del personale come anche taluni versamenti, quali le indennità di separazione e le indennità di viaggio, concesse ai lavoratori residenti lontano dal luogo di lavoro.

Le spese di formazione professionale comportano delle spese dirette e delle spese indirette.

Le spese dirette comprendono :

- a) Le somme corrisposte ai beneficiari della formazione professionale. Per quanto concerne le miniere di carbone e di ferro viene presa in considerazione solo la parte dei salari e premi corrisposti agli apprendisti, giovani operai e adulti in corso di formazione, relativa alle ore durante le quali seguono dei corsi sia a scuola che nell'officina, ad esclusione delle retribuzioni corrisposte per il tempo trascorso alla produzione. Gli oneri che gravano sui salari di questi apprendisti, giovani operai, ecc. non sono compresi nelle spese di formazione professionale ;

Ten slotte wordt, eveneens in Duitsland, aan de arbeiders van de kolen- en ijzermijnen een huisvestingsvergoeding toegekend. Deze vergoeding wordt uitgekeerd, om het even of de arbeider al dan niet geheel kosteloos of tegen een verlaagde prijs door de werkgever wordt gehuisvest; het bedrag van deze vergoeding varieert overeenkomstig de samenstelling van het gezin. Daarom is bedoelde vergoeding in de rubriek « Gezinstoe-lagen » opgenomen.

V — *Belastingen met sociaal karakter*

Rekening houdende met het advies, dat door een groep deskundigen uit de onderscheidene landen van de Gemeenschap werd uitgebracht, worden in deze rubriek slechts ondergebracht :

- de heffing ad 5 % op de lonen in Frankrijk;
- de werkgeversbijdragen ten behoeve van de I.N.A.-CASA in Italië.

VI — *Kosten in verband met de aanwerving van arbeidskrachten en de vakopleiding*

Onder kosten in verband met de aanwerving van arbeidskrachten wordt verstaan de door de werkgever voor de aanwerving van personeel gedane uitgaven, alsmede bepaalde uitkeringen, zoals separatievergoedingen en reisvergoedingen, ten behoeve van loontrekkers wier woonplaats ver verwijderd is van de plaats van tewerkstelling.

De kosten in verband met de vakopleiding bestaan uit directe en indirecte uitgaven.

De directe uitgaven omvatten :

- a) De bedragen betaald aan de personen, die vakopleiding ontvangen. Wat de kolenmijnen betreft, wordt slechts rekening gehouden met dat deel der aan leerlingen, jeugdige arbeiders en volwassen arbeiders die opleiding ontvangen, uitbetaalde lonen en premies, dat betrekking heeft op de uren tijdens welke zij cursussen in de school of in de werkplaats volgen, doch niet met het loon dat werd uitgekeerd over de uren tijdens welke zij bij de produktie zijn ingeschakeld. De met de lonen van deze leerlingen, jeugdige arbeiders, enz. verband houdende lasten zijn niet in de kosten voor vakopleiding begrepen.

Per quanto concerne la siderurgia, si tratta dei salari, premi e indennità varie corrisposte agli apprendisti, giovani operai, adulti durante i periodi di apprendistato, di riadattamento, di formazione complementare, come anche dei vantaggi vari accordati e degli oneri sociali sopportati dalle imprese a favore di queste persone;

- b) I versamenti effettuati alle persone incaricate della formazione professionale;
- c) Le spese per materiali, energia, piccola utensileria, ecc.;
- d) Le spese relative ai macchinari, impianti, edifici, utilizzati unicamente per la formazione professionale;
- e) Le spese relative ai mezzi didattici impiegati per la formazione;
- f) Le spese relative all'alloggio degli apprendisti.

Le spese indirette comprendono :

- a) I contributi o le sovvenzioni versate dall'impresa a un'organizzazione che provvede parzialmente o interamente alla formazione professionale;
- b) Le imposte speciali per la formazione professionale;
- c) Le borse di studio professionali.

Questa voce comprende anche le spese relative all'insegnamento dell'igiene e della sicurezza.

VII. --- *Vantaggi in natura*

Questa voce comprende :

- A. Le spese relative alle distribuzioni gratuite o a prezzo ridotto di carbone, gas, elettricità.
- B. Le spese relative all'alloggio degli operai e comprendenti il contributo finanziario apportato dalle imprese alla costruzione di alloggi, il deficit annuo di gestione degli alloggi appartenenti alle imprese e le indennità di alloggio versate agli operai non alloggiati a cura del datore di lavoro.

Wat de ijzer- en staalindustrie betreft, zijn in de onderhavige rubriek opgenomen de lonen, premies en diverse uitkeringen, welke aan de leerlingen, jeugdige arbeiders en volwassen arbeiders tijdens de perioden van opleiding, herscholing of aanvullende opleiding worden uitbetaald, alsmede de diverse voordelen en de sociale lasten welke de ondernemingen ten behoeve van bedoelde personen voor hun rekening nemen;

- b) De aan personen, belast met de vakopleiding, gedane betalingen;
- c) Uitgaven voor materiaal, energie, klein gereedschap, enz.;
- d) Uitgaven met betrekking tot de machines, installaties en gebouwen, welke uitsluitend voor de vakopleiding worden gebruikt;
- e) Uitgaven met betrekking tot de voor de opleiding gebruikte leermiddelen;
- f) Uitgaven met betrekking tot de huisvesting van de leerlingen.

De indirecte uitgaven omvatten :

- a) De bijdragen of subsidies, welke door de onderneming worden betaald aan een instelling welke de vakopleiding geheel of gedeeltelijk verzorgt;
- b) De bijzondere belastingen voor de vakopleiding;
- c) Studiebeurzen voor vakopleiding.

Deze rubriek omvat eveneens de uitgaven met betrekking tot het onderwijs in arbeidshygiëne en arbeidsveiligheid.

VII -- *Uitkeringen in natura*

Deze rubriek bestaat uit :

- A. De uitgaven met betrekking tot kolen, gas en elektriciteit, welke gratis of tegen verlaagde prijs worden verstrekt;
- B. De uitgaven met betrekking tot de huisvesting van de arbeiders, hierbij inbegrepen de financiële bijdragen van de ondernemingen ten behoeve van de woningbouw, van het jaarlijkse tekort op de exploitatie van de woningen welke het eigendom van de onderneming zijn, alsmede de aan de niet door de werkgever gehuisveste arbeiders uitbetaalde huisvestingsgoederen.

Queste spese sono state classificate come segue :

1. Spese relative agli alloggi appartenenti alle imprese (compresi i faldamenti per celibi) :
 - a) Spese di manutenzione (compreso il costo dei lavori effettuati dal personale dell'impresa);
 - b) Spese di amministrazione;
 - c) Imposte, tasse e assicurazioni;
 - d) Ammortamenti (le spese di costruzione o di acquisto a carico delle imprese non sono comprese in questa voce, ma solo il loro ammortamento che è calcolato al tasso medio del 2 % sulla base del valore del giorno. Per valore del giorno s'intende il valore allo stato nuovo degli alloggi in servizio, stabilito secondo i prezzi in vigore al momento della stima);
 - e) Interessi calcolati al tasso normale del mercato;
 - f) Dal totale delle voci da a) a e) vengono detratti l'ammontare dei fitti eventualmente percepiti dall'impresa e quello degli oneri rimborsati dalle persone che occupano i locali (imposte, assicurazioni, ecc.);
2. Spese relative agli alloggi non appartenenti all'impresa, e cioè le sovvenzioni accordate regolarmente per il pagamento di fitti o per la manutenzione di alloggi occupati dagli operai delle industrie del carbone, dell'acciaio o delle miniere di ferro;
3. Cessione gratuita o a prezzo ridotto di terreni appartenenti alle imprese, per la costruzione di case operaie. La perdita così causata è calcolata sulla base del valore del giorno secondo lo stesso metodo praticato per gli alloggi;
4. Aiuti non rimborsabili e prestiti senza interesse, accordati dalle imprese ai loro operai per aiutarli nell'acquisto di un alloggio. Gli interessi così

Deze uitgaven werden als volgt onderverdeeld :

1. Kosten met betrekking tot aan de onderneming toebehorende woningen (met inbegrip van tehuizen voor ongehuwden) :
 - a) Onderhoudskosten (met inbegrip van de kosten der werkzaamheden welke door het personeel van de onderneming worden verricht);
 - b) Administratiekosten;
 - c) Belastingen, heffingen en verzekeringen;
 - d) Afschrijvingen (de ten laste van de onderneming komende uitgaven voor de bouw of de aankoop der woningen worden in deze post niet opgenomen, doch alleen de hiernede verband houdende afschrijvingen, welke tegen een gemiddeld percentage van 2, van de lopende waarde worden berekend; de lopende waarde is de waarde van de woningen in nieuwe staat, zoals zij volgens de op het tijdstip van de raming geldende prijzen werd vastgesteld);
 - e) De rente, berekend tegen de geldende rentevoet;
 - f) Het totaal der posten a tot en met e wordt verminderd met het bedrag van de eventueel door de onderneming ontvangen huishuren en van de lasten welke op de bewoners van de woningen worden verhaald (belastingen, verzekeringen, enz.).
2. Kosten met betrekking tot de woningen, welke niet aan de ondernemingen toebehoren, dat wil zeggen de subsidies welke regelmatig worden toegekend voor de betaling van de huishuren of voor het onderhoud van de woningen, welke door de arbeiders in de kolennijndustrie, de ijzer- en staalindustrie of de ijzermijnen worden bewoond;
3. Het gratis of tegen verlaagde prijs voor de bouw van woningen, ter beschikking stellen van terreinen, welke aan de onderneming toebehoren. Het hierbij veroorzaakte verlies wordt op grond van de lopende waarde berekend, zoals dat voor de woningen het geval is;
4. Niet terugvorderbare hulp en renteloze leningen, welke door de ondernemingen aan hun arbeiders worden toegekend, teneinde hen

perduti sono calcolati al tasso normale del mercato.

C. Questa voce comprende anche altri vantaggi in natura quali distribuzioni gratuite o a prezzo ridotto di generi alimentari, vestiti, calzature, ecc.

VIII. — *Altri contributi sociali*

Questa voce comprende le spese relative al trasporto degli operai, le spese dei servizi medici e sociali, il deficit di gestione di colonie e di convalescenziari, le spese per associazioni del personale, le sovvenzioni agli istituti sociali, medici e culturali. Per i minatori francesi, in questa voce sono stati compresi inoltre i contributi versati dalle imprese per la retribuzione dei delegati minatori e, per gli operai italiani, gli accantonamenti per indennità di licenziamento.

Metodo di presentazione dei risultati :

il costo orario della manodopera

Le spese per salari ed oneri padronali inerenti sono state rilevate in valore assoluto, nelle rispettive monete nazionali dei paesi interessati. Accanto a tali elementi è stato rilevato il numero globale di ore di lavoro effettivamente prestato dagli operai cui le spese si riferiscono.

A partire da tali dati, dividendo l'ammontare globale delle spese per il numero di ore effettuate, si è determinato per ciascuna industria, per paese e — se del caso — per bacino, il costo medio di un'ora di lavoro effettivo di un operaio.

L'unità di riferimento del costo è quindi l'ora-uomo di lavoro. La scelta del riferimento è coerente con il fatto che l'ammontare delle spese rilevate è sostenuto dall'imprenditore in vista di ottenere una prestazione lavorativa : è naturale quindi, ai fini delle comparazioni, determinare il costo « a parità di prestazione lavorativa », ovvero il costo di una « quantità di lavoro » unitaria.

behulpzaam te zijn bij het verkrijgen van een woning. De hierbij gederfde rente wordt tegen de geldende rentevoet berekend.

C. Deze rubriek omvat eveneens andere uitkeringen in natura zoals verstrekking (gratis of tegen verlaagde prijs) van voedingsmiddelen, kleding, schoeisel, enz.

VIII — *Andere sociale bijdragen*

Deze rubriek omvat de uitgaven met betrekking tot het vervoer van de arbeiders, de kosten van de medische en sociale voorzieningen, het exploitatie-tekort van de vakantie- en rusthuizen, de uitgaven voor personeelsverenigingen, de subsidies ten behoeve van sociale en culturele instellingen. Voor de Franse mijnwerkers zijn bovendien in deze rubriek de door de ondernemingen voor de betaling van de afgevaardigden van de mijnwerkersbond gestorte bijdragen opgenomen, en voor de Italiaanse mijnwerkers de reserveringen voor ontslagvergoedingen.

Methode volgens welke de resultaten zijn weergegeven : De arbeidskosten per uur

De loonkosten en daarmee verband houdende andere lasten voor de werkgevers zijn weergegeven in absolute cijfers in de valuta's der betrokken landen. Daarnaast is vermeld op welk totaal aantal werkelijke arbeidsuren der betrokken arbeiders de kosten betrekking hebben.

Aan de hand van deze gegevens heeft men, door het totale bedrag der kosten te delen door het aantal gewerkte uren, voor iedere industrie, per land en — eventueel — per bekken de gemiddelde kosten van een werkelijk arbeidsuur van een arbeider bepaald.

De referentie-eenheid van de kosten is derhalve de gedurende een manuur verrichte arbeid. De keuze van de referentie-eenheid hangt samen met het feit dat het bedrag der weergegeven kosten door de ondernemer wordt gedragen met de bedoeling een arbeidsprestatie te verkrijgen : voor de vergelijkingen ligt het derhalve voor de hand de kosten « bij gelijke arbeidsprestatie » of wel de kosten van een uniforme « hoeveelheid arbeid » te bepalen.

La quantità di lavoro fornita da un operaio può valutarsi attraverso la quantità dei beni prodotti, oppure — in una forma più lata — può commisurarsi al tempo di lavoro prestato.

Il riferimento alla quantità di beni prodotti offre il vantaggio di commisurare il costo della manodopera al risultato dell'attività esplicata dalla stessa, cioè al fine ultimo del suo impiego. Essa pone però i ben noti problemi derivanti dall'eterogeneità della produzione aziendale, ed implicherebbe preventivi procedimenti di omogeneizzazione laboriosi e complessi.

Il riferimento al tempo di lavoro prestato offre invece il vantaggio di essere molto agevole, e trova riscontro, inoltre, nel meccanismo stesso della contrattazione tra datore di lavoro e lavoratore, che pattuiscono in genere il compenso corrispettivo della prestazione lavorativa in base alla durata di quest'ultima (tassi orari o giornalieri per gli operai, mensili per gli impiegati).

È perciò che nella presente inchiesta sui costi della manodopera, le spese sostenute dal datore di lavoro sono rapportate alle ore effettuate e non alle quantità dei prodotti.

Appare opportuno, a questo punto, rammentare brevemente quali sono gli scopi fondamentali cui rispondono le inchieste sui costi della manodopera ed — in particolare — le inchieste effettuate dall'Istituto statistico delle Comunità europee.

Scopo fondamentale di ogni inchiesta sui costi della manodopera è quello di fornire ai datori di lavoro ed ai lavoratori gli elementi conoscitivi di base più immediatamente indispensabili al loro dialogo in materia di determinazione dei livelli retributivi. È noto infatti che l'importo della retribuzione viene determinato mediante delle tariffe (oraria, giornaliera, mensile, ecc.) e che una variazione della retri-

De hoeveelheid door een arbeider verrichte arbeid kan worden beoordeeld op grondslag van de hoeveelheid geproduceerde goederen, dan wel — in ruimere zin — worden gemeten aan de tijd gedurende welke arbeid is verricht.

De referentie aan de hoeveelheid geproduceerde goederen biedt het voordeel dat de arbeidskosten kunnen worden afgemeten aan het resultaat van de door de arbeiders ontplooiende bedrijvigheid, dat wil zeggen aan het uiteindelijke doel van hun tewerkstelling. Hierbij doen zich echter de welbekende problemen voor welke voortvloeien uit de ongelijksoortigheid van de bedrijfsproductie, hetgeen vooraangaande toepassing van omslachtige en ingewikkelde procédés tot verkrijging van gelijksoortigheid zou impliceren, waarvan de uitslag niet zonder enig voorbehoud zou kunnen worden aanvaard.

De referentie aan de tijd gedurende welke arbeid is verricht biedt daarentegen het voordeel van grote hanteerbaarheid en past bovendien in het stelsel van onderhandeling tussen werkgevers en werknemers, die de beloning voor de arbeidsprestatie over het algemeen overeenkomen op basis van de duur van deze arbeidsprestatie (uur- of dagtarieven voor de arbeiders, maandtarieven voor de employés).

Derhalve worden bij deze enquête inzake de arbeidskosten de ten laste van de werkgever komende kosten bepaald op basis van de gewerkte uren, en niet op basis van de hoeveelheden vervaardigde produkten.

Het lijkt ons nuttig hier in het kort in herinnering te brengen welke de fundamentele doeleinden zijn die worden nagestreefd met de enquêtes inzake de arbeidskosten en — meer in het bijzonder — met de enquêtes welke door het Bureau voor de Statistiek der Europese Gemeenschappen worden gehouden.

Het fundamentele doel van iedere enquête inzake de arbeidskosten is de werkgevers en werknemers de meest onontbeerlijke basiselementen te verschaffen voor hun onderhandelingen betreffende de vaststelling van het loonpeil. Het is immers bekend dat het bedrag van de beloning wordt bepaald volgens tarieven (uur-, dag-, maandtarieven, enz.) en dat bij voorbeeld een wijziging in het uur-

buzione oraria, ad esempio, comporta automaticamente sul costo di un'ora di lavoro una variazione — oltre che del salario diretto — anche dell'importo relativo ai pagamenti per ferie e festività e per oneri sociali obbligatori, nonché una possibile variazione dell'incidenza degli altri capitoli di spesa. È interessante quindi conoscere in qual modo la variazione di uno degli elementi della retribuzione si ripercuota sugli altri elementi di costo ad esso connessi.

Da un punto di vista più generale, i risultati delle inchieste relative ad intere branche industriali, mentre permettono al singolo imprenditore di comparare il livello e la struttura delle spese per manodopera della sua impresa con quelle medie generali, consentono inoltre agli organismi responsabili di valutare — ad esempio — quanto le variazioni dei tassi di contribuzione obbligatoria alla sicurezza sociale possano influire sui costi della manodopera e quindi sulla mobilità della retribuzione diretta, ecc.

Sul piano comunitario, poi, le inchieste sui costi della manodopera si inseriscono — unitamente a quelle sui redditi dei lavoratori — nell'ampio panorama della documentazione statistica destinata a fornire, su basi di rigorosa comparabilità, informazioni sulle condizioni di vita e di lavoro nei paesi membri (inchieste sull'occupazione, sulla produzione, sugli alloggi, sui bilanci familiari, sui prezzi e sul costo della vita, sugli infortuni sul lavoro, ecc.).

È nel contesto di questa documentazione, tenuto conto della nota interdipendenza dei fenomeni economici, che le inchieste sul costo della manodopera sono suscettibili della migliore utilizzazione da parte dei responsabili della politica economica e sociale dei vari paesi, nell'azione intesa a favorire l'armonico sviluppo della Comunità europea.

Metodo di comparazione dei costi : I tassi ufficiali di cambio

Si è visto come l'ammontare delle spese per retribuzioni ed oneri inerenti, rilevato in valore assoluto,

loon automatisch een wijziging in de kosten van een gewerkt uur met zich meebrengt, en wel niet alleen een wijziging in het directe loon, doch eveneens een wijziging in het bedrag van de betalingen voor vakanties, feestdagen en verplichte sociale lasten, benevens een mogelijke verschuiving van het gewicht der overige kostenrubrieken. Het is derhalve van belang te weten in hoeverre een wijziging in één der loonbestanddelen van invloed is op de andere daarmede verband houdende kostenfactoren.

Van een meer algemeen standpunt beschouwd, stellen de resultaten van de enquêtes met betrekking tot gehele bedrijfstakken de afzonderlijke ondernemer in staat het niveau en de structuur van de arbeidskosten van zijn onderneming te vergelijken met de algemene gemiddelde kosten. Bovendien kunnen de bevoegde organen op grond van deze resultaten bij voorbeeld nagaan in hoeverre de variaties in de hoogte van de verplichte bijdragen voor sociale zekerheid van invloed kunnen zijn op de arbeidskosten en dus op de veranderingen van de directe lonen, enz.

Op het niveau van de Gemeenschap passen de enquêtes inzake de arbeidskosten — samen met die inzake de inkomens der arbeiders — voorts in het grote geheel van de statistische documentatie, welke tot doel heeft, op basis van nauwkeurige vergelijkbaarheid informatie te verschaffen omtrent de levens- en arbeidsomstandigheden in de landen van de Gemeenschap (enquêtes inzake de werkgelegenheid, de produktie, de huisvesting, de gezinsbegrotingen, de prijzen en de kosten van levensonderhoud, de arbeidsongevallen, enz.).

Gezien de bekende onderlinge samenhang der economische verschijnselen kunnen zij die verantwoordelijk zijn voor het economische en sociale beleid der verschillende landen bij hun streven naar bevordering van de harmonische ontwikkeling der Europese Gemeenschap in het kader van deze documentatie het grootst mogelijk profijt trekken van de enquêtes inzake de arbeidskosten.

Methode van kostenvergelijking : Officiële wisselkoersen

Wij hebben gezien hoe het bedrag van de kosten ter zake van lonen en daarmede verband houdende

sia in seguito rapportato al numero di ore di lavoro effettivo e trasformato così in importo orario.

Trattasi comunque, fin qui, di importi espressi nelle singole monete nazionali, che mal si prestano a comparazioni tra paesi diversi e che bisogna pertanto trasformare in unità di conto comune.

Quale l'unità di conto e — soprattutto — quale il metodo da impiegare per la conversione ?

È evidente che, in un corretto sistema di rappresentazione, la scelta dell'una o dell'altra unità monetaria non può e non deve influire in alcun modo sulla natura dei risultati. La scelta del franco belga, adottato quale unità di conto comune fin dalle prime inchieste dell'Alta Autorità, è pertanto da attribuirsi a ragioni di carattere meramente pratico. I rapporti tra i paesi non cambierebbero, ove i risultati fossero espressi — invece che in franchi belgi — in un'altra qualsiasi unità monetaria.

Per la conversione delle monete si è adottato l'impiego dei tassi ufficiali di cambio. Questo metodo appare infatti — allo stato attuale dell'informazione statistica — il più idoneo alle comparazioni internazionali dei costi ed è infatti quello generalmente adottato a tale scopo.

Ciò non significa peraltro che tale metodo debba considerarsi pienamente soddisfacente. Più volte l'Istituto statistico delle Comunità europee ha accennato alle sue lacune, che pongono in sede scientifica problemi di difficile soluzione ⁽¹⁾.

Il realtà il problema particolare della comparazione dei costi è lo stesso che si pone in generale quando si debba comparare qualsiasi grandezza espressa in unità monetarie : infatti mentre le unità di misura fisiche (kg, litro, metro, etc.) conservano per convenzione un valore costante nel tempo e nello spa-

andere lasten, uitgedrukt in absolute cijfers, vervolgens wordt bepaald ten opzichte van het aantal werkelijke arbeidsuren en aldus wordt omgezet in een uurbedrag.

Tot nog toe hebben de cijfers evenwel betrekking op in de afzonderlijke nationale valuta's uitgedrukte bedragen, welke zich slecht lenen voor vergelijkingen tussen verschillende landen en derhalve moeten worden omgerekend in een gemeenschappelijke rekeneenheid.

Welke rekeneenheid moet nu worden gebruikt en — bovenal — welke methode van omrekening dient te worden toegepast ?

Het is duidelijk dat bij een juiste wijze van weergave de keuze van de een of andere munteenheid op geen enkele wijze van invloed kan en mag zijn op de aard van de resultaten. De keuze van de Belgische frank, welke reeds bij de eerste enquêtes van de Hoge Autoriteit als rekeneenheid werd aangenomen, moet derhalve worden toegeschreven aan redenen van zuiver praktische aard. De verhoudingen tussen de landen zouden niet veranderen indien zij, in plaats van in Belgische franken, in een andere willekeurige munteenheid zouden zijn uitgedrukt.

Voor het omrekenen van de valuta's is gebruik gemaakt van de officiële wisselkoersen. Deze methode blijkt namelijk — bij de huidige stand van de statistische informatie — het meest geschikt voor internationale kostenvergelijkingen en wordt voor dit doel dan ook algemeen aangenomen.

Dit betekent overigens niet dat deze methode geheel bevredigend moet worden geacht. Het Bureau voor de Statistiek van de Europese Gemeenschappen heeft herhaaldelijk gewezen op de leemten in deze methode, welke op wetenschappelijk vlak moeilijk oplosbare problemen doen rijzen ⁽¹⁾.

In werkelijkheid is het bijzondere probleem van de kostenvergelijking identiek met het probleem dat zich in het algemeen voordoet wanneer men een willekeurige, in munteenheden uitgedrukte grootte moet vergelijken met een andere, eveneens in munteenheden uitgedrukte grootte : terwijl

(1) Cfr. per esempio, recentemente, R. Wagenführ : « Comparabilité delle statistiche economiche e sociali tra i sei paesi del mercato Comune » in « Informazioni statistiche » n° 1-2 — 1962 (I.S.C.E.), page 14.

(1) Vergelijk bij voorbeeld het recente artikel van R. Wagenführ : « De vergelijkbaarheid van de economische en sociale statistiek van de zes landen van de Gemeenschap » in « Statistische mededelingen », n° 1/2 - 1962 (Bureau voor de Statistiek der Europese Gemeenschappen), blz. 14.

zio, l'unità monetaria assume invece un valore che varia sia nel tempo sia nello spazio. Non solo, ma l'entità delle variazioni dipende inoltre da fattori squisitamente soggettivi, tali da rendere in un certo senso arbitraria qualsiasi misurazione.

La moneta è infatti essenzialmente un mezzo di scambio : il suo valore può essere commisurato alla quantità di beni e servizi nei quali è suscettibile di trasformarsi.

Tale quantità è funzione dei rispettivi prezzi ed è noto come questi varino in modo molto diverso tra loro : le variazioni di valore della moneta dipendono quindi dalla « scelta » dei beni e servizi nei quali supponiamo di investirla.

Tale scelta è stata relativamente agevole per quanto riguarda le comparazioni del reddito degli operai : essa infatti è stata determinata sulla base dei consumi effettivi dei lavoratori, registrati attraverso apposite inchieste sui bilanci familiari.

A parte le difficoltà di ordine metodologico che si è dovuto superare, questo procedimento — permettendo, sotto un profilo concettuale, di trasformare le quantità di moneta in « quantità fisiche » di beni e servizi — ha reso possibili delle comparazioni dei redditi valide contemporaneamente sia nello spazio che nel tempo.

Il metodo adottato per la comparazione dei costi della manodopera, invece, essendo basato sull'impiego dei tassi ufficiali di cambio, consente sole comparazioni nello spazio — tra un paese e l'altro, cioè — e non nel tempo.

Infatti i tassi ufficiali di cambio ci danno, in ogni momento, il « rapporto » tra i valori delle monete (stimati sulla base degli scambi commerciali), ma nulla ci dicono sulle variazioni « nel tempo » del valore di ciascuna moneta. Infatti il tasso di cambio fra due paesi può variare sia per aumento del valore della moneta di un paese, sia per diminuzione

namelijk de natuurkundige munteenheden (kg, liter, meter, enz.) een bij overeenkomst vastgelegde, in tijd en ruimte constante waarde behouden, bezit de munteenheid daarentegen een waarde die zowel in tijd als in ruimte varieert. Daarenboven is het geheel der variaties afhankelijk van hoogst subjectieve factoren, waardoor iedere meting tot op zekere hoogte willekeurig wordt.

Geld is namelijk in de allereerste plaats een ruilmiddel : de waarde ervan kan worden afgemeten aan de hoeveelheid goederen en diensten waarin het kan worden omgezet.

Deze hoeveelheid hangt af van de van geval tot geval geldende prijzen en het is bekend dat deze onderling zeer grote verschillen vertonen : de variaties in de waarde van het geld hangen dus af van de « keuze » der goederen en diensten waarin wij veronderstellen het geld te investeren.

Bij het vergelijken van de inkomens der arbeiders was deze keuze betrekkelijk gemakkelijk : zij werd namelijk bepaald op grondslag van het werkelijke verbruik der werknemers, zoals dat werd vastgesteld door middel van speciaal voor dit doel gehouden enquêtes inzake de gezinsbegrotingen.

Afgezien van de moeilijkheden van methodologische aard die men heeft moeten overwinnen, heeft deze werkwijze — waardoor geldhoeveelheden kunnen worden omgezet in « natuurkundige hoeveelheden » goederen en diensten — onderlinge vergelijkingen tussen de inkomens mogelijk gemaakt, welke zowel in ruimte als in tijd gelden.

Met behulp van de voor het vergelijken van de arbeidskosten aanvaarde methode zijn daarentegen, aangezien deze methode steunt op het gebruik van de officiële wisselkoersen, slechts vergelijkingen in de ruimte — dat wil zeggen tussen het ene land en het andere — doch geen vergelijkingen in de tijd mogelijk.

De officiële wisselkoersen immers geven ons wel op ieder ogenblik de « verhoudingen » tussen de waarden der munteenheden (geschat op basis van het internationale handelsverkeer), doch zeggen ons niets omtrent de « in de tijd » optredende variaties in de waarde van iedere munteenheid. De wisselkoers tussen twee landen kan namelijk zowel door

di valore della moneta dell'altro paese, mentre un tasso costante nulla ci dice circa possibili variazioni concomitanti del valore delle due monete.

Si è detto che in un corretto sistema di rappresentazione dei risultati, questi debbono essere indipendenti dalla particolare unità di riferimento prescelta. Orbene, nel caso della comparazione dei costi della manodopera, l'impiego dei tassi ufficiali di cambio consente confronti tra un paese e l'altro: infatti la « distanza » relativa dei costi resta la stessa sia che i risultati siano espressi in franchi belgi, sia che siano espressi in marchi ecc. Esso non consente invece, per un determinato paese, la misura delle variazioni del costo nel tempo: infatti la « forma » (indice) della curva temporale dei costi, può variare a seconda dell'unità di conto prescelta.

I confronti nel tempo in Fb. che saranno effettuati nel presente studio indicheranno pertanto non la « variazione dei costi » della manodopera, ma la variazione della « distanza rispettiva » di tali costi.

I tassi ufficiali di cambio, utilizzati per la conversione in franchi belgi, sono riuniti nella tabella 2.

L'andamento dei tassi di cambio presenta una rilevante flessione per la Francia negli anni dal 1957 al 1959, ed un sensibile aumento per la Germania ed i Paesi Bassi nel 1961. Tali variazioni hanno per effetto, nelle comparazioni in franchi belgi, di comprimere e di accentuare — rispettivamente — gli aumenti dei costi salariali verificatisi nei corrispondenti periodi in quei paesi.

È evidente che se le comparazioni fossero effettuate — ad esempio — in franchi francesi invece che in franchi belgi, la menzionata svalutazione intervenuta in Francia non agirebbe nel senso di comprimere gli aumenti verificatisi in quel paese tra il 1957 ed il 1959, ma agirebbe invece nel senso di accentuare proporzionalmente gli aumenti veri-

toeneming van de waarde van de munteenheid van het ene land als door vermindering van de waarde van de munteenheid van het andere land variëren, terwijl een vaste koers ons niets zegt omtrent mogelijke gelijktijdig optredende variaties in de waarde der beide munteenheden.

Opgemerkt is reeds dat bij een juiste wijze van weergave der resultaten deze resultaten onafhankelijk dienen te zijn van de gekozen bijzondere referentie-eenheid. Welnu, bij de onderlinge vergelijking der arbeidskosten biedt het gebruik van de officiële wisselkoersen gelegenheid tot vergelijkingen tussen het ene land en het andere: de relatieve « afstand » tussen de kosten blijft namelijk dezelfde, om het even of de resultaten worden uitgedrukt in Belgische franken, in marken of in andere munteenheden. Daarentegen is het op deze wijze niet mogelijk, voor een bepaald land de in de kosten optredende variaties in de tijd te meten: de « vorm » (index) van de tijdskromme van de kosten kan namelijk naar gelang van de gekozen reken-eenheid variëren.

De in deze studie te maken vergelijkingen in de tijd in Belgische franken zullen derhalve geen aanwijzing geven omtrent de « variatie in de arbeidskosten », doch omtrent de variatie in de « onderlinge afstand » tussen deze kosten.

De voor de omrekening in Belgische franken gebruikte officiële wisselkoersen zijn vermeld in tabel 2.

Het verloop van de wisselkoersen vertoont voor Frankrijk een belangrijke daling in de jaren 1957 tot en met 1959 en voor Duitsland en Nederland een aanzienlijke stijging in 1961. Als gevolg van deze schommelingen komen de in de overeenkomstige perioden in bedoelde landen opgetreden stijgingen in de loonkosten bij vergelijking in Belgische franken minder sterk, respectievelijk sterker tot uiting.

Het is duidelijk dat bij vergelijking in — bij voorbeeld — Franse franken in plaats van in Belgische franken de genoemde devaluatie in Frankrijk niet tot gevolg zou hebben dat de in dat land van 1957 tot en met 1959 opgetreden stijgingen minder sterk tot uiting zouden komen, doch dat hierdoor integendeel naar verhouding

ficatisi nello stesso periodo in tutti gli altri paesi : gli scarti tra un paese e l'altro rimarrebbero comunque invariati.

La conversione in franchi belgi è stata effettuata a partire dagli importi globali versati dalla imprese e non sulla base dei tassi salariali orari, ottenendo in tal modo risultati più precisi; si evitano arrotondamenti successivi, la cui influenza è particolarmente sensibile per i paesi a valuta « pesante » (Germania, Francia e Paesi Bassi) ove il numero di cifre significative è più esiguo.

I risultati possono pertanto accusare differenze dell'ordine di alcuni centesimi belgi rispetto a quelli che si otterrebbero con l'altro metodo.

sterker de nadruk zou vallen op de stijgingen welke in dezelfde periode in alle andere landen plaatsvonden : de verschillen tussen het ene land en het andere zouden in elk geval ongewijzigd blijven.

De omrekening in Belgische franken geschiedde op basis van de door de ondernemingen uitbetaalde totale bedragen en niet op basis van de uurloon-tarieven. Op deze wijze werden nauwkeuriger resultaten verkregen. Men vermijdt zodoende op-eenvolgende afrondingen, waarvan de invloed in het bijzonder merkbaar is voor landen met een « harde » valuta (Duitsland, Frankrijk en Nederland), waar de bedragen in kleinere getallen worden uitgedrukt.

De resultaten kunnen derhalve verschillen van enkele Belgische centimes vertonen ten opzichte van de resultaten welke met de andere methode zouden zijn verkregen.

TABELLA 2
T A B E L L

Tassi di cambio ufficiali espressi in Fb ⁽¹⁾

Officiële wisselkoersen, uitgedrukt in Fb ⁽¹⁾

Anno - Jaar	Deutschland (BR) 1 DM =	France 1 Ffr =	Italia 100 Lire =	Nederland 1 Fl =
1954	11,94	14,27	7,97	13,18
1955	11,89	14,27	7,97	13,15
1956	11,91	14,19	7,96	13,11
1957	11,96	13,34	8,01	13,18
1958	11,90	11,84	7,99	13,17
1959	11,96	10,19	8,05	13,24
1960	11,96	10,17	8,03	13,22
1961	12,41	10,16	8,03	13,74

⁽¹⁾ Valori medi registrati in ciascun anno.

⁽¹⁾ Jaargemiddelden.

I risultati dell'inchiesta

Miniere di carbone

I risultati dell'inchiesta 1961 sull'ammontare delle spese per salari ed oneri inerenti sono sintetizzati, per le miniere di carbone, nelle tabelle 3, 4 e 5, che recano — distintamente per paese — dati relativi ai vari capitoli di spesa, espressi rispettivamente in monete nazionali, in percentuale del costo totale ed in franchi belgi.

L'andamento dei costi orari nei diversi paesi può riassumersi, nei suoi tratti essenziali, come segue :

— in *Germania (R.f.)* il costo orario complessivo ammonta nel 1961 a 5,99 DM e registra un aumento di circa il 10 % nei confronti del 1960. Tale aumento risulta proporzionalmente uguale a quello registrato per il salario diretto e per i premi e gratifiche. Un incremento lievemente maggiore della retribuzione per giorni non lavorati (12 %) e dei contributi per sicurezza sociale (oltre il 13 %, imputabile prevalentemente ai contributi per infortuni sul lavoro) è compensato dal minor incremento o dalla stabilità degli altri capitoli di spesa (corresponsioni in natura, reclutamento e formazione professionale). Accanto a tale andamento bisogna tener presente, per quanto concerne le comparazioni internazionali, l'influenza esercitata dalla rivalutazione del marco tedesco : per effetto di tale rivalutazione e del conseguente aumento del tasso di cambio ⁽¹⁾ l'importo orario del costo della manodopera espresso in franchi belgi risulta infatti aumentato nel 1961, rispetto al 1960, di oltre il 14 %, in misura quindi molto superiore a quella (10 % circa) registrata per l'importo espresso in marchi.

— in *Francia* il costo orario complessivo (7,36 Ffr) registra nei confronti del 1960 un aumento

⁽¹⁾ V. pag. 37.

De resultaten van de enquête

Steenkolenmijnen

De resultaten van de enquête-1961 inzake het bedrag van de kosten uit hoofde van lonen en daarmede verband houdende andere lasten zijn wat de steenkolenmijnen betreft, samengevat in de tabellen 3, 4 en 5, welke — voor elk land afzonderlijk — gegevens verschaffen met betrekking tot de diverse kostenrubrieken, respectievelijk uitgedrukt in de nationale valuta's, in procenten van de totale kosten en in Belgische franken.

Het verloop van de kosten per uur in de verschillende landen kan in grote trekken als volgt worden samengevat :

— In *Duitsland (B.R.)* bedragen de totale kosten per uur in 1961, DM 5,99, hetgeen een stijging van circa 10 % ten opzichte van 1960 betekent. Deze stijging blijkt verhoudingsgewijs gelijk te zijn aan die welke het directe loon en de premies en gratificaties te zien geven. Een iets grotere stijging van de uitkeringen voor niet-gewerkte dagen (12 %) en van de bijdragen voor sociale zekerheid (ruim 13 %, voornamelijk toe te schrijven aan de bijdragen voor arbeidsongevallen) wordt gecompenseerd door de geringere toeneming, respectievelijk de stabiliteit der overige kostenrubrieken (verstrekkingen, aanwerving van arbeidskrachten en vakopleiding). Naast dit verloop dient men, wat de vergelijkingen in internationaal verband betreft, rekening te houden met de invloed van de herwaardering van de Duitse mark : als gevolg van deze herwaardering en van de daaruit voortvloeiende stijging van de wisselkoers ⁽¹⁾ blijkt namelijk in 1961 het bedrag per uur van de arbeidskosten, uitgedrukt in Belgische franken, ten opzichte van 1960 met ruim 14 % te zijn gestegen, dus in veel sterkere mate dan het in marken uitgedrukte bedrag per uur (circa 10 %).

— In *Frankrijk* vertonen de totale kosten per uur (NF 7,36) ten opzichte van 1960 een toeneming

⁽¹⁾ Zie blz. 37.

di quasi il 12 %. Il salario diretto è aumentato in misura molto minore (7,7 %) mentre un incremento più vivace hanno registrato quasi tutti gli altri capitoli di spesa, in particolare i contributi di sicurezza sociale (più del 20 %) e le corresponsioni in natura (14 % circa).

-- in *Italia* il costo orario complessivo (607,58 lire) è aumentato di quasi il 9 % nei confronti del 1960, in corrispondenza ad un aumento di circa il 7 % del salario diretto, dei contributi di sicurezza sociale e delle corresponsioni in natura e ad un più forte incremento dei premi e gratifiche (30 %) e della retribuzione per giorni non lavorati (14 %).

-- nei *Paeşi Bassi* il costo orario complessivo (5,18 Fl) è aumentato, rispetto al 1960, in misura quasi uguale al salario diretto (rispettivamente 8,5 e 9 % circa). Un più forte incremento della retribuzione per giorni non lavorati (quasi il 20 %) è infatti compensato da una diminuzione (8 % circa) dei premi e gratifiche e da un minore incremento delle corresponsioni in natura (7 %) e delle spese per reclutamento e formazione professionale.

Anche qui, come per la Germania, bisogna tener conto — ai fini delle comparazioni internazionali — della rivalutazione del fiorino olandese avvenuta nel corso del 1961. L'aumento del tasso di cambio, dello stesso ordine di grandezza di quello intervenuto in Germania, comporta per il costo orario totale espresso in franchi belgi un aumento — tra il 1960 ed il 1961 — del 12,5 % circa, mentre l'aumento del costo espresso in fiorini è — come si è visto — pari all' 8,5 %.

— in *Belgio* il costo orario complessivo (61,95 Fb) è aumentato, tra il 1960 ed il 1961, in misura pari a quasi il 4 %. Il salario diretto è aumentato di circa il 2 % mentre aumenti maggiori hanno registrato la remunerazione per giorni non lavorati (4 %), i contributi di sicurezza sociale (9 % circa) ed in genere tutti gli altri capitoli di spesa, eccettuati i premi e gratifiche e le reogazioni in natura per i quali il costo orario è rimasto quasi invariato.

van bijna 12 %. Het directe loon is in veel mindere mate gestegen (circa 5 %), terwijl nagenoeg alle overige kostenrubrieken een sterkere stijging te zien gaven, in het bijzonder de bijdragen voor sociale zekerheid (ruim 20 %), de verstrekkingen (circa 14 %) en de uitkeringen voor niet-gewerkte dagen.

— In *Italië* zijn de totale kosten per uur (Lire 607,58) ten opzichte van 1960 met bijna 9 % gestegen, zulks in verband met een toeneming van ongeveer 7 % voor het directe loon, de bijdragen voor sociale zekerheid en de verstrekkingen en voorts met een sterkere stijging van de premies en gratificaties (30 %) en van de uitkeringen voor niet-gewerkte dagen (14 %).

— In *Nederland* zijn de totale kosten per uur (Fl 5,18) vergeleken met 1960 bijna even sterk als het directe loon (respectievelijk circa 8,5 en 9 %). Een sterkere stijging van de uitkeringen voor niet-gewerkte dagen (bijna 20 %) wordt namelijk gecompenseerd door een vermindering (circa 8 %) van de premies en gratificaties en door een geringere stijging van de verstrekkingen (7 %) en van de kosten in verband met de aanwerving van arbeidskrachten en de vakopleiding.

Ook hier dient, evenals voor Duitsland, bij het maken van internationale vergelijkingen rekening te worden gehouden met de herwaardering van de Nederlandse gulden welke in de loop van 1961 plaatsvond. De stijging van de wisselkoers, van dezelfde orde van grootte als in Duitsland, betekent voor de totale kosten per uur, uitgedrukt in Belgische franken, een toeneming — in 1961 vergeleken met 1960 — van circa 12,5 %, terwijl de stijging van de in guldens uitgedrukte kosten — zoals wij gezien hebben — 8,5 % bedraagt.

— In *België* zijn de totale kosten per uur (Bfr 61,95) in 1961 vergeleken met 1960 bijna 4 % gestegen. Het directe loon is met circa 2 % toegenomen, terwijl grotere stijgingen optraden in de uitkeringen voor niet-gewerkte dagen (4 %), de bijdragen voor sociale zekerheid (circa 9 %) en in het algemeen in alle overige kostenrubrieken, uitgezonderd de premies en gratificaties en de verstrekkingen, waarvoor de kosten per uur nagenoeg onveranderd zijn gebleven.

**Ammontare orario delle spese per
salari e oneri padronali inerenti**

**Bedrag per uur voor uitgaven met betrekking
tot de lonen en daarmee verband
houdende werkgeverslasten**

Medie in monete nazionali

Gemiddelden in nationale valuta

Elementi del costo	Deutsch- land (BR) DM	France (*) Ffr	Italia Lit.	Neder- land Fl	Belgique/ België Fb	Kostenopbouw
Insieme degli operai all'interno e all'esterno						Alle ondergrondse en boven- grondse arbeiders tezamen
I. Salario diretto <i>di cui: pagamenti relativi alla riduzione dell'orario di lavoro</i>	3,25 ⁽¹⁾⁽²⁾	3,19 (0,07)	256,81 ⁽¹⁾ (5,73)	3,08 ⁽¹⁾ (0,33)	41,11 ⁽¹⁾ (2,64)	I. Direct loon <i>waarvan in verband met de verkortung van de arbeidsduur</i>
II. Gratifiche natalizie, premi di risultato, retribuzioni varie in contanti	0,12	0,35	46,43	0,22	0,02	II. Kerstgratificatie, produkti- viteitspremie, diverse uitke- ringen in geld
III. Retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati	0,39	0,37	33,47	0,29	5,21	III. Uitkeringen voor niet-ge- werkte dagen
IV. Contributi di sicurezza so- ciale	1,64	22,20	161,06	1,13	11,33	IV. Bijdragen uit hoofde van sociale zekerheid
a) <i>Malattia, maternità, inva- lidità, pensione, disoccu- pazione</i>	(0,75)	(0,99)	(81,83)	(0,61)	(4,29)	a) <i>ziekte, moederschap, invu- liditeit, pensioen, werkloos- heid</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	(0,65)	(0,68)	(24,67)	(0,16)	(3,52)	b) <i>arbeidsongevallen</i>
c) <i>Altri contributi volontari o contrattuali</i>	(0,01)	(0,01)	(4,85)	(0,02)	(0,06)	c) <i>andere vrijwillige of bij over- eenkomst bepaalde bijdragen</i>
d) <i>Assegni familiari</i>	(0,23)	(0,52)	(49,71)	(0,34)	(3,46)	d) <i>gezinstoelagen</i>
V. Imposte a carattere sociale <i>— Tassa sui salari (Francia)</i>	— (—)	0,20 (0,20)	3,74 (—)	— (—)	— (—)	V. Belastingen met sociaal ka- rakter <i>— heffing op de lonen (Frank- rijk)</i>
<i>— INA-CASA (Italia)</i>	(—)	(—)	(3,74)	(—)	(—)	<i>— I.N.A.-CASA (Italië)</i>
VI. Spese di reclutamento della manodopera e di formazione professionale	0,07	0,10	—	0,14	0,42	VI. Kosten in verband met de aanwerving van arbeids- krachten en de vakopleiding
VII. Vantaggi in natura	0,44	0,84	70,89	0,25	2,64	VII. Emolumenten in natura
a) <i>Distribuzione di carbone, gas, elettricità</i>	(0,22)	(0,26)	(11,39)	(0,12)	(2,00)	a) <i>verstrekking van kolen, gas, elektriciteit</i>
b) <i>Alloggio</i>	(0,22)	(0,58)	(54,82)	(0,11)	(0,63)	b) <i>huisvesting</i>
c) <i>Altri vantaggi in natura</i>	(0,00)	(—)	(4,68)	(0,02)	(0,01)	c) <i>andere emolumenten in na- tura</i>
VIII. Altri contributi sociali	0,08	0,11 ⁽³⁾	35,18 ⁽⁴⁾	0,07	1,22	VIII. Andere sociale bijdragen
IX. Totale	5,99	7,36	607,58	5,18	61,95	IX. Totaal
<i>Imposte sui salari o sulla manodo- pera occupata che non hanno carat- tere di onere sociale</i>	0,07	—	—	—	0,09	<i>Belastingen op de lonen of op de tewerk- gestelde arbeidskrachten, welke niet het karakter van sociale lasten vertonen</i>

(*) Per la Francia non è stato possibile suddividere, per gli operai all'interno da una parte, gli operai all'esterno dall'altro, le spese di sicurezza sociale e le imposte.

(1) Ivi compresi i salari per i giorni di assenza dovuti alla partecipazione a delegazioni sindacali e i contributi per la retribuzione dei delegati minatori.

(2) Il premio al minatore (Bergmannsprämie) non è compreso nel salario diretto.

(3) Ivi compresi i contributi per retribuzione dei delegati minatori.

(4) Ivi comprese le indennità di licenziamento.

(*) Voor Frankrijk was het onmogelijk de uitgaven voor sociale zekerheid en belastingen onder te verdelen naar ondergrondse en bovengrondse arbeiders.

(1) Met inbegrip van de lonen, betaald voor de dagen van afwezigheid in verband met afvaardiging voor de vakvereniging, evenals de bijdrage voor de betaling van de afgevaardigden van de mijnwerkersbond.

(2) De mijnwerkerspremie (Bergmannsprämie) is niet in het directe loon begrepen.

(3) Met inbegrip van bijdragen voor de betaling van de afgevaardigden van de mijnwerkersbond.

(4) Met inbegrip van de ontslagvergoedingen.

TABELLA 3 (segue)
T A B E L (vervolg)

Elementi del costo	Deutsch- land (BR)	France (*)	Italia	Neder- land	Belgique/ België	Kostenopbouw
	DM	Ffr	Lit.	Fl	Fb	
Operai all'interno						Ondergrondse arbeiders
I. Salario diretto <i>di cui ; pagamenti relativi alla riduzione dell'orario di lavoro</i>	3,48 ⁽¹⁾ (²)	3,46	282,16 ⁽¹⁾	3,45 ⁽¹⁾	45,35 ⁽¹⁾	I. Direct loon <i>waarvan in verband met de verkortung van de arbeidsduur</i>
II. Gratifiche natalizie, premi di risultato, retribuzioni varie in contanti	.	(0,07)	(6,34)	(0,41)	(2,95)	II. Kerstgratificatie, produkti- viteitspremie, diverse uitke- ringen in geld
III. Retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati	0,16	0,37	54,41	0,25	0,03	III. Uitkeringen voor niet-ge- werkte dagen
IV. Contributi di sicurezza so- ciale	0,44	0,42	37,92	0,34	5,98	IV. Bijdragen uit hoofde van sociale zekerheid
a) <i>Malattia, maternità, inva- lidità, pensione, disoccu- pazione</i>	1,85		184,07	1,32	12,80	a) <i>ziekte, moederschap, inwa- liditeit, pensioen, werkloos- heid</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	(0,80)		(94,89)	(0,71)	(4,77)	b) <i>arbeidsongevallen</i>
c) <i>Altri contributi volontari o contrattuali</i>	(0,79)		(29,66)	(0,22)	(4,23)	c) <i>andere vrijwillige of bij overeenkomst bepaalde bij- dragen</i>
d) <i>Assegni familiari</i>	(0,01)		(5,40)	(0,02)	(0,07)	d) <i>gezinstoelagen</i>
e) <i>Assegni familiari</i>	(0,25)		(54,12)	(0,37)	(3,73)	V. Belastingen met sociaal ka- rakter
V. Imposte a carattere sociale	—		4,25	—	—	
VI. Totale parziale	5,93		562,81	5,36	64,16	VI. Subtotaal
Operai all'esterno						Bovengrondse arbeiders
I. Salario diretto <i>di cui ; pagamenti relativi alla riduzione dell'orario di lavoro</i>	2,63 ⁽¹⁾ (²)	2,61	218,52 ⁽¹⁾	2,37 ⁽¹⁾	31,27 ⁽¹⁾	I. Direct loon <i>waarvan in verband met de verkortung van de arbeidsduur</i>
II. Gratifiche natalizie, premi di risultato, retribuzioni varie in contanti	.	(0,05)	(4,82)	(0,17)	(1,93)	II. Kerstgratificatie, produkti- viteitspremie, diverse uitke- ringen in geld
III. Retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati	0,10	0,31	34,39	0,17	0,02	III. Uitkeringen voor niet-ge- werkte dagen
IV. Contributi di sicurezza so- ciale	0,26	0,36	26,75	0,21	3,42	IV. Bijdragen uit hoofde van sociale zekerheid
a) <i>Malattia, maternità, inwa- lidità, pensione, disoccu- pazione</i>	1,12		126,31	0,77	7,94	a) <i>ziekte, moederschap, inwa- liditeit, pensioen, werkloos- heid</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	(0,62)		(62,11)	(0,44)	(3,19)	b) <i>arbeidsongevallen</i>
c) <i>Altri contributi volontari o contrattuali</i>	(0,29)		(17,15)	(0,04)	(1,89)	c) <i>andere vrijwillige of bij overeenkomst bepaalde bij- dragen</i>
d) <i>Assegni familiari</i>	(0,01)		(4,00)	(0,01)	(0,03)	d) <i>gezinstoelagen</i>
e) <i>Assegni familiari</i>	(0,20)		(43,05)	(0,28)	(2,83)	V. Belastingen met sociaal ka- rakter
V. Imposte a carattere sociale	—		2,96	—	—	
Totale I a V	4,11		408,93	3,52	42,65	Totaal I tot V

Spese per salari e oneri padronali
inerenti in % del totale

Uitgaven met betrekking tot de lonen en
daarmede verband houdende werkgeverslasten
in % van het totaal

Insieme degli operai all'interno e all'esterno

Alle ondergrondse en bovengrondse arbeiders te zamen

Elementi del costo	Deutsch- land (BR)	France	Italia	Neder- land	Belgique/ België	Kostenopbouw
I. Salario diretto <i>di cui : pagamenti relativi alla riduzione dell'orario di lavoro</i>	54,19 ⁽¹⁾ (⁽²⁾)	43,33 (0,92)	42,27 ⁽¹⁾ (0,94)	59,44 ⁽¹⁾ (6,34)	66,35 ⁽¹⁾ (4,27)	I. Direct loon <i>waarvan in verband met de verkortung van de arbeidsduur</i>
II. Gratifiche natalizie, premi di risultato, retribuzioni varie in contanti	1,99	4,79	7,64	4,32	0,04	II. Kerstgratificatie, produkti- viteitspremie, diverse uit- keringen in geld
III. Retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati	6,48	5,11	5,51	5,62	8,41	III. Uitkeringen voor niet-ge- werkte dagen
IV. Contributi di sicurezza so- ciale	27,42	29,86	26,51	21,85	18,30	IV. Bijdragen uit hoofde van sociale zekerheid
a) <i>Malattia, maternità, inva- lidità, pensione, disoccu- pazione</i>	(12,48)	(13,41)	(13,47)	(11,84)	(6,93)	a) <i>ziekte, moederschap, inva- liditeit, pensioen, werkloos- heid</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	(10,85)	(9,23)	(4,06)	(3,07)	(5,69)	b) <i>arbeidsongevallen</i>
c) <i>Altri contributi volontari o contrattuali</i>	(0,17)	(0,16)	(0,80)	(0,37)	(0,09)	c) <i>andere vrijwillige of bij overeenkomst bepaalde bij- dragen</i>
d) <i>Assegni familiari</i>	(3,92)	(7,06)	(8,18)	(6,57)	(5,59)	d) <i>gezinstoelagen</i>
V. Imposte a carattere sociale	—	2,65	0,61	(—)	—	V. Belastingen met sociaal ka- rakter
— <i>Tassa sui salari (Francia)</i>	(—)	(2,65)	(—)	(—)	(—)	— <i>heffing op de lonen (Frank- rijk)</i>
— <i>INA-CASA (Italia)</i>	(—)	(—)	(0,61)	(—)	(—)	— <i>I.N.A.-CASA (Italië)</i>
VI. Spese di reclutamento della manodopera e di formazione professionale	1,14	1,36	—	2,60	0,67	VI. Kosten in verband met de aanwerving van arbeids- krachten en de vakopleiding
VII. Vantaggi in natura	7,38	11,42	11,67	4,78	4,26	VII. Emolumenten in natura
a) <i>Distribuzione di carbone, gas, elettricità</i>	(3,63)	(3,56)	(1,88)	(2,40)	(3,24)	a) <i>verstrekking van kolen, gas, elektriciteit</i>
b) <i>Alloggio</i>	(3,70)	(7,86)	(9,02)	(2,08)	(1,01)	b) <i>huisvesting</i>
c) <i>Altri vantaggi in natura</i>	(0,05)	(—)	(0,77)	(0,30)	(0,01)	c) <i>andere emolumenten in na- tura</i>
VIII. Altri contributi sociali	1,40	1,48 ⁽³⁾	5,79 ⁽⁴⁾	1,39	1,97	VIII. Andere sociale bijdragen
IX. Totale	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	IX. Totaal

(¹) Ivi compresi i salari per i giorni di assenza dovuti alla partecipazione a delegazioni sindacali e i contributi per la retribuzione dei delegati minatori.

(²) Il premio al minatore (Bergmannsprämie) non è compreso nel salario diretto.

(³) Ivi compresi i contributi per retribuzione dei delegati minatori.

(⁴) Ivi comprese le indennità di licenziamento.

(¹) Met inbegrip van de lonen, betaald voor de dagen van afwezigheid in verband met afvaardiging voor de vakvereniging, evenals de bijdrage voor de betaling van de afgevaardigden van de mijnwerkersbond.

(²) De mijnwerkerspremie (Bergmannsprämie) is niet in het directe loon begrepen.

(³) Met inbegrip van bijdragen voor de betaling van de afgevaardigden van de mijnwerkersbond.

(⁴) Met inbegrip van de ontslagvergoedingen.

**Ammontare orario delle spese per salari
e oneri padronali inerenti**

**Bedrag per uur voor uitgaven met betrekking
tot de lonen en daarmee verband
houdende werkgeverslasten**

Medie in Fb

Insieme degli operai all'interno e all'esterno

Gemiddelden in Fb

Alle ondergrondse en bovengrondse arbeiders te zamen

Elementi del costo	Deutsch- land (BR)	France	Italia	Neder- land	Belgique/ België	Kostenopbouw
I. Salario diretto <i>di cui: pagamenti relativi alla riduzione dell'orario di lavoro</i>	40,30 ⁽¹⁾ (⁽²⁾)	32,37 (0,68)	20,62 ⁽¹⁾ (0,46)	42,36 ⁽¹⁾ (4,53)	41,11 ⁽¹⁾ (2,64)	I. Direct loon <i>waarvan in verband met de verkorting van de arbeidsduur</i>
II. Gratifiche natalizie, premi di risultato, retribuzioni varie in contanti	1,48	3,58	3,73	3,08	0,02	II. Kerstgratificatie, produkti- viteitspremie, diverse uit- keringen in geld
III. Retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati	4,82	3,82	2,69	4,00	5,21	III. Uitkeringen voor niet-ge- werkte dagen
IV. Contributi di sicurezza so- ciale	20,39	22,32	12,93	15,57	11,33	IV. Bijdragen uit hoofde van sociale zekerheid
a) <i>Malattia, maternità, inva- lidità, pensione, disoccu- pazione</i>	(9,28)	(10,02)	(6,57)	(8,44)	(4,29)	a) <i>ziekte, moederschap, inva- liditeit, pensioen, werkloos- heid</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	(8,07)	(6,90)	(1,98)	(2,18)	(3,52)	b) <i>arbeidsongevallen</i>
c) <i>Altri contributi volontari o contrattuali</i>	(0,13)	(0,12)	(0,39)	(0,27)	(0,06)	c) <i>andere vrijwillige of bij overeenkomst bepaalde bij- dragen</i>
d) <i>Assegni familiari</i>	(2,91)	(5,28)	(3,99)	(4,68)	(3,46)	d) <i>gezinstoelagen</i>
V. Imposte a carattere sociale	—	1,98	0,30	—	—	V. Belastingen met sociaal ka- rakter
— <i>Tassa sui salari (Francia)</i>	(—)	(1,98)	(—)	(—)	(—)	— <i>heffing op de lonen (Frank- rijk)</i>
— <i>INA-CASA (Italia)</i>	(—)	(—)	(0,30)	(—)	(—)	— <i>I.N.A.-CASA (Italië)</i>
VI. Spese di reclutamento della manodopera e di formazione professionale	0,84	1,02	—	1,85	0,42	VI. Kosten in verband met de aanwerving van arbeids- krachten en de vakopleiding
VII. Vantaggi in natura	5,49	8,53	5,69	3,40	2,64	VII. Emolumenten in natura
a) <i>Distribuzione di carbone, gas, elettricità</i>	(2,70)	(2,66)	(0,91)	1,71	(2,00)	a) <i>verstrekking van kolen, gas, elektriciteit</i>
b) <i>Alloggio</i>	(2,75)	(5,87)	(4,40)	1,48	(0,63)	b) <i>huisvesting</i>
c) <i>Altri vantaggi in natura</i>	(0,04)	(—)	(0,38)	0,21	(0,01)	c) <i>andere emolumenten in na- tura</i>
VIII. Altri contributi sociali	1,04	1,11 ⁽³⁾	2,83 ⁽⁴⁾	0,99	1,22	VIII. Andere sociale bijdragen
IX. Totale	74,36	74,73	48,79	71,25	61,95	IX. Totaal
<i>Imposte sui salari o sulla manodo- pera occupata che non hanno carat- tere di onere sociale</i>	0,84	—	—	—	0,09	<i>Belastingen op de lonen of op de te werk gestelde arbeidskrachten, welke niet het karakter van sociale lasten vertonen</i>

(1) Ivi compresi i salari per i giorni di assenza dovuti alla partecipazione a delegazioni sindacali e i contributi per la retribuzione dei delegati minatori.

(2) Il premio al minatore (Bergmannsprämie) non è compreso nel salario diretto.

(3) Ivi compresi i contributi per retribuzione dei delegati minatori.

(4) Ivi compreso le Indennità di licenziamento.

(1) Met inbegrip van de lonen, betaald voor de dagen van afwezigheid in verband met afvaardiging voor de vakvereniging, evenals de bijdrage voor de betaling van de afgevaardigden van de mijnwerkersbond.

(2) De mijnwerkerspremie (Bergmannsprämie) is niet in het directe loon begrepen.

(3) Met inbegrip van bijdragen voor de betaling van de afgevaardigden van de mijnwerkersbond.

(4) Met inbegrip van de ontslagvergoedingen.

Da quanto precede emerge come tra il 1960 ed il 1961 i costi salariali abbiano registrato, nei diversi paesi della Comunità, un vario andamento, nel quale si inserisce anche l'intervenuta rivalutazione del marco tedesco e del fiorino olandese.

Per effetto di tale andamento, gli scarti del livello dei costi tra un paese e l'altro subiscono nel 1961 alcune variazioni rispetto al 1960 : appare comunque opportuno inserire tali variazioni nel quadro relativo ad un più ampio scorcio di tempo, al fine di poter trascurare le oscillazioni dovute ai fattori accidentali che com'è noto si sovrappongono — tra un anno e l'altro — alle tendenze di fondo del fenomeno. A tal uopo la tabella 6 reca l'ammontare orario del costo complessivo in ciascun paese per gli anni dal 1954 al 1961. Questa tabella si compone di due parti : nella prima i costi sono espressi in franchi belgi e nella seconda sono trasformati in indici, prendendo a base il costo orario della Francia che è sempre risultato — nel periodo in esame — il più elevato. I paesi sono elencati secondo l'ordine decrescente del costo nell'anno 1961.

Nella tabella 6 gli indici sono indipendenti dall'unità monetaria di riferimento e permettono un'immediata lettura delle distanze che intercorrono, in ciascun anno, tra i livelli dei costi orari della manodopera dei diversi paesi.

Si avverte agevolmente come tra il 1957 ed il 1959 gli scarti diminuiscano fortemente, per il ravvicinamento operatosi tra i più elevati costi francesi e quelli di tutti gli altri paesi, e come tra il 1959 ed il 1961 tale ravvicinamento appaia consolidarsi, salvo che per il Belgio in cui lo scarto dalla Francia torna ad aumentare.

In complesso, negli anni 1954-1955 il livello dei costi francesi appariva nettamente il più elevato, seguito ad una distanza di circa il 20 % dai costi del Belgio, della Germania e dei Paesi Bassi, mentre i costi dell'Italia seguivano con uno scarto di oltre il 40 %. Nel 1961 invece i costi della Francia e della Germania vengono quasi a coincidere e dello stesso ordine di grandezza (— 5 %) appare quello

Uit het voorgaande blijkt dat gedurende de periode 1960-1961 de loonkosten in de verschillende landen van de Gemeenschap een verschillend verloop te zien gaven, waarbij ook de herwaardering van de Duitse mark en van de Nederlandse gulden een rol speelt.

Als gevolg van dit verloop vertonen de in het kostenpeil optredende afwijkingen tussen het ene land en het andere in 1961 enkele variaties ten opzichte van 1960 : het lijkt evenwel nuttig deze variaties in te passen in een overzicht met betrekking tot een ruimer tijdsbestek, teneinde de als gevolg van toevallige factoren optredende schommelingen welke, zoals bekend, in de loop van een jaar de grondtendensen van het verschijnsel beïnvloeden, te kunnen verwaarlozen. Derhalve geeft tabel 6 het bedrag per uur van de totale kosten per land voor de jaren 1954 tot en met 1961. Deze tabel bestaat uit twee delen : in het eerste deel zijn de kosten uitgedrukt in Belgische franken, terwijl zij in het tweede deel zijn omgerekend in indexcijfers uitgaande van de kosten per uur in Frankrijk, welke — tijdens de periode van onderzoek — steeds het hoogst zijn geweest. De landen zijn vermeld in de aflopende volgorde van de kosten in het jaar 1961.

In tabel 6 zijn de indexcijfers onafhankelijk van de referentiemunteenheid, zodat de in ieder jaar optredende verschillen tussen de niveaus van de arbeidskosten per uur in de verschillende landen rechtstreeks kunnen worden afgelezen.

Het is zonder meer te zien dat in de periode 1957-1959 de afwijkingen aanzienlijk kleiner werden, als gevolg van het feit dat de hogere kosten in Frankrijk en de kosten in alle overige landen dicht bij elkaar kwamen te liggen. Tevens is te zien dat in de periode 1959-1961 dit dicht bij elkaar komen van de kosten zich schijnt te consolideren, behalve voor België, waar de afwijking ten opzichte van Frankrijk opnieuw groter wordt.

Over het algemeen lag in de jaren 1954-1955 het peil van de Franse kosten duidelijk het hoogst, met een verschil van ongeveer 20 % gevolgd door de kosten in België, Duitsland en Nederland; daarna volgden de kosten in Italië met een verschil van ruim 40 %. In 1961 daarentegen liggen de kosten in Frankrijk en Duitsland nagenoeg op hetzelfde peil, terwijl de kosten in Nederland van dezelfde

dei Paesi Bassi. Seguono il Belgio, ad una distanza (20 %) quasi invariata rispetto al 1954, e l'Italia (con uno scarto del 35 % circa rispetto alla Francia ed alla Germania).

orde van grootte zijn (— 5 %). Vervolgens komen België, met een ten opzichte van 1954 bijna ongewijzigd verschil (20 %), en Italië (met een verschil van circa 35 % ten opzichte van Frankrijk en Duitsland).

MINIERE DI CARBON FOSSILE
Anno 1961

TABELLA 6
T A B E L L

STEENKOLENMIJNEN
Jaar 1961

Ammontare orario del costo della
manodopera dal 1954 al 1961 ⁽¹⁾

Bedrag van de arbeidskosten per uur
van 1954 tot en met 1961 ⁽¹⁾

Insieme degli operai all'interno ed all'esterno

Alle ondergrondse en bovengrondse arbeiders te zamen

Anno — Jaar	France	Deutschland (BR) ⁽²⁾	Nederland	Belgique/België	Italia
Unità : franco belga corrente			Eenheid : geldende Belgische frank		
1954	50,60	41,39	39,99	43,05	28,67
1955	56,04	44,81	44,23	44,65	31,75
1956	62,09	47,72	48,51	47,55	34,73
1957	67,12	53,24	55,84	56,91	36,52
1958	66,94	57,94	58,69	59,06	40,44
1959	61,72	61,35	58,98	58,25	40,62
1960	66,81	64,88	63,25	59,75	44,89
1961	74,73	74,36	71,25	61,95	48,79
Indici : base Francia = 100			Indexcijfers : basis Frankrijk = 100		
1954	100	82	79	85	57
1955	100	80	79	80	57
1956	100	77	78	77	56
1957	100	79	83	85	54
1958	100	87	88	88	60
1959	100	99	96	95	66
1960	100	97	95	89	66
1961	100	99,5	95	83	65

⁽¹⁾ I paesi sono elencati secondo l'ordine decrescente del costo nel 1961.
⁽²⁾ Compresa la Sarre, a partire dal 1960.

⁽¹⁾ De landen zijn vermeld in de aflopende volgorde van de kosten in 1961.
⁽²⁾ Vanaf 1960 met inbegrip van Saarland.

Gli indici della tabella 6, se offrono una descrizione efficace dell'evoluzione degli scarti esistenti tra un paese e l'altro, nulla ci dicono però sulla dinamica del fenomeno. Gli scarti possono infatti assorbirsi sia per aumenti dei costi più bassi, sia per diminuzione di quelli più elevati : è perciò che nella prima parte della tabella 6 è stato riportato l'ammontare dei costi espresso in franchi belgi, che ci permette di rilevare come il ravvicinamento dei costi operatosi tra il 1957 ed il 1959 sia dovuto essenzialmente alla diminuzione dei costi della Francia. Questa diminuzione dei costi « comparabili » è a sua volta imputabile alla svalutazione del franco francese (circa il 30 %) intervenuta in quel periodo.

Hoewel de indexcijfers van tabel 6 een duidelijk beeld geven van de ontwikkeling der tussen het ene en het andere land bestaande verschillen, zeggen zij ons niets over de dynamiek van het verschijnsel. De verschillen kunnen namelijk hetzij worden opgeheven door stijging van de laagste kosten, hetzij door daling van de hoogste kosten : daarom is in het eerste deel van tabel 6 het in Belgische franken uitgedrukte bedrag van de kosten opgenomen, hetgeen ons in staat stelt te doen uitkomen dat de in de periode 1957-1959 opgetreden onderlinge aanpassing van de kosten voornamelijk een gevolg is van de daling van de kosten in Frankrijk. Deze vermindering van de « vergelijkbare » kosten is op haar beurt toe te schrijven aan de devaluatie van de Franse frank (met circa 30 %) welke in bedoelde periode plaatsvond.

Per meglio valutare quanto la dinamica del fenomeno abbia influito sull'assorbimento degli scarti, e per enucleare inoltre l'influenza esercitata dalle variazioni dei tassi di cambio, nella tabella 7 è stato riportato l'aumento percentuale registrato in ciascun paese dal 1954 al 1961 per il valore nominale dei costi (cioè dei costi espressi nelle rispettive monete nazionali correnti), ed il corrispondente aumento dei costi espressi in franchi belgi. I paesi sono elencati, questa volta, secondo l'ordine decrescente dei costi nel 1954.

Tenendo conto di poter meglio valutare in che misura la dinamica del fenomeno abbia influito sull'assorbimento degli scarti, e per enucleare inoltre l'influenza esercitata dalle variazioni dei tassi di cambio, nella tabella 7 è stato riportato l'aumento percentuale registrato in ciascun paese dal 1954 al 1961 per il valore nominale dei costi (cioè dei costi espressi nelle rispettive monete nazionali correnti), ed il corrispondente aumento dei costi espressi in franchi belgi. I paesi sono elencati, questa volta, secondo l'ordine decrescente dei costi nel 1954.

TABELLA 7
T A B E L L A

**Aumento dei costi orari della manodopera
nelle miniere di carbone tra il 1954 ed il 1961 ⁽¹⁾**

**Stijging van de arbeidskosten per uur in
de steenkolenmijnen van 1954 tot en met 1961 ⁽¹⁾**

(Indici : base 1954 = 100)

(Indexcijfers : basis 1954 = 100)

	France	Belgique/ België	Deutsch- land (BR)	Neder- land	Italia	
Costi nel 1954	100	100	100	100	100	Kosten in 1954
Costi nel 1961 (indici dei valori nominali)	208	144	173	171	169	Kosten in 1961 (indexcijfers van de nominale waarden)
Variazioni del tasso ufficiale di cambio 1961 (in rapporto al 1954)	-29 %	=	+ 4 %	+ 4 %	+ 1 %	Variaties in de officiële wisselkoers 1961 (ten opzichte van 1954)
Costi nel 1961 (indici dei valori in franchi belgi)	148	144	180	178	170	Kosten in 1961 (indexcijfers van de waarden in Belgische franken)

⁽¹⁾ I paesi sono elencati secondo l'ordine decrescente del costo orario nel 1954.

⁽¹⁾ De landen zijn vermeld in de aflopende volgorde van de kosten per uur in 1954.

Le tabella 7 mostra come le variazioni del tasso ufficiale di cambio abbiano esercitato l'effetto di comprimere gli aumenti nominali verificatisi in Francia, e di aumentare invece quelli verificatisi in Germania e nei Paesi Bassi.

Esaminando l'andamento dei costi salariali dei vari paesi tra il 1960 ed il 1961, si è visto come i registrati aumenti dell'onere complessivo siano l'effetto di variazioni non uniformi dei vari capitoli di spesa. È interessante osservare se e quanto tali variazioni abbiano influito sulla struttura dei costi

Uit tabel 7 blijkt dat als gevolg van de variaties in de officiële wisselkoers de in Frankrijk opgetreden nominale stijgingen werden verkleind, terwijl de in Duitsland en Nederland opgetreden nominale stijgingen daarentegen werden vergroot.

Bij onderzoek van het verloop der loonkosten in de verschillende landen gedurende de periode 1960-1961 is gebleken dat de opgetreden stijgingen van de totale lasten het gevolg zijn van niet-uniforme variaties in de diverse kostenrubrieken. Het is interessant na te gaan of en in hoeverre bedoelde

ed, in particolare, sulla ripartizione tra « costi diretti » (erogazioni a titolo retributivo effettuate direttamente dal datore di lavoro al lavoratore) ed « oneri indiretti » (spese che si traducono in vantaggi indiretti o differiti per il lavoratore, quali gli oneri sociali ecc.).

L'ammontare dei costi diretti e degli oneri indiretti è riportato nella tabella 8 che reca, accanto ai dati per l'anno 1961, anche quelli relativi agli anni 1960 e 1954. Per gli stessi anni è riportata anche la percentuale degli oneri indiretti sul costo globale.

variaties van invloed zijn geweest op de structuur van de kosten en in het bijzonder op de verdeling in « directe kosten » (rechtstreeks door de werkgever aan de werknemer gedane uitkeringen bij wijze van beloning) en « indirecte lasten » (kosten ter zake van indirecte of uitgestelde voordelen voor de werknemer, zoals de sociale lasten, enz.).

Het bedrag van de directe kosten en van de indirecte lasten is opgenomen in tabel 8, waarin, naast de gegevens voor 1961, ook die met betrekking tot de jaren 1960 en 1954 zijn vermeld. Voor dezelfde jaren is eveneens de procentuele verhouding tussen de indirecte lasten en de totale kosten weergegeven.

TABELLA 8
T A B E L L

**Costi diretti ed oneri indiretti
nelle miniere di carbone**

**Directe kosten en indirecte kosten
in de steenkolenmijnen**

(I paesi sono elencati secondo l'ordine decrescente dell'onere totale nel 1961)

(De landen zijn gerangschikt naar afnemende totale arbeidskosten in 1961)

Anni	France	Deutsch- land (BR)	Neder- land	Belgique/ België	Italia	Jaar
Costi diretti ⁽¹⁾ (in Fb)						Directe kosten ⁽¹⁾ (in Fb)
1954	36,80	31,64	38,86	35,27	20,16	1954
1960	44,53	45,89	46,81	47,90	29,81	1960
1961	48,30	52,09	52,84	48,98	32,73	1961
Oneri indiretti ⁽²⁾ (in Fb)						Indirecte lasten ⁽²⁾ (in Fb)
1954	13,80	9,75	11,13	7,78	8,51	1954
1960	22,28	18,99	16,44	11,85	15,08	1960
1961	26,43	22,27	18,41	12,97	16,06	1961
Oneri indiretti ⁽²⁾ (in % degli oneri complessivi)						Indirecte lasten ⁽²⁾ (in % van de totale lasten)
1954	27	24	28	18	30	1954
1960	33	29	26	20	34	1960
1961	35	30	26	21	33	1961

⁽¹⁾ Il costo diretto, comprende le voci seguenti: salario diretto + gratifiche e premi + retribuzione per giorni non lavorati + vantaggi in natura.

⁽²⁾ L'onere indiretto comprende le voci seguenti: contributi di sicurezza sociale + imposte a carattere sociale + spese di reclutamento della manodopera e di formazione professionale + altri contributi sociali.

⁽¹⁾ De directe kosten omvatten de volgende elementen: direct loon + gratificaties en premies + uitkering voor niet-gewerkte dagen + emolumenten in natura.

⁽²⁾ De indirecte last omvat de volgende elementen: bijdragen uit hoofde van sociale zekerheid + belastingen met sociaal karakter + aanwervingskosten van arbeidskrachten en vakopleiding + andere sociale bijdragen.

Già in occasione della presentazione delle risultanze dell'inchiesta relativa all'anno 1960 si era osservata la tendenza degli oneri indiretti ad aumentare più rapidamente dei costi diretti, in tutti i paesi eccettuati i Paesi Bassi in cui — al contrario — si manifestava la tendenza inversa.

Reeds bij het weergeven der resultaten van de enquête met betrekking tot het jaar 1960 werd waargenomen dat in alle landen de indirecte lasten de tendens vertoonden sneller te stijgen dan de directe kosten, behalve in Nederland, waar juist een tegengestelde tendens aan de dag trad.

Nel 1961 questo fenomeno ha continuato a verificarsi per la Germania, il Belgio e soprattutto per la Francia, in cui la percentuale degli oneri indiretti sul costo complessivo è ulteriormente aumentata. Detta percentuale è rimasta invece costante per i Paesi Bassi e segna una lieve diminuzione in Italia.

Industria siderurgica

Le risultanze dell'inchiesta sui costi della manodopera nell'industria siderurgica — sintetizzate per il 1961 nelle tabelle 9, 10 ed 11 che recano dati relativi ai vari capitoli di spesa espressi rispettivamente in monete nazionali, in percentuale del costo totale ed in franchi belgi — permettono di delineare come segue l'evoluzione che il fenomeno ha subito nei diversi paesi rispetto all'anno 1960 :

— in *Germania (R.f.)* il costo orario complessivo (5,49 DM nel 1961) è aumentato nella stessa misura del salario diretto (8 % circa). Un più accentuato incremento dei premi e gratifiche (oltre il 15 %) e della retribuzione per giorni non lavorati (oltre il 10 %) è compensato da una diminuzione dei contributi volontari o contrattuali di sicurezza sociale. Gli importi espressi in franchi belgi registrano, oltre alle menzionate variazioni, un ulteriore aumento di circa il 4 %, dovuto alla rivalutazione del marco tedesco intervenuta nel corso del 1961, ed al conseguente aumento del tasso di cambio ufficiale ⁽¹⁾.

— in *Francia* il costo orario complessivo (5,46 Ffr) è aumentato di circa il 12 % in corrispondenza ad un minor incremento del salario diretto (9 %), dei premi e gratifiche (6 %) e delle corresponsioni in natura, e ad un aumento più elevato della retribuzione per giorni non lavorati (oltre il 15 %), dei contributi di sicurezza sociale (20 % circa) e delle spese per reclutamento e formazione professionale.

⁽¹⁾ V. pag. 37.

In 1961 durde dit verschijnsel voort in Duitsland en België en vooral in Frankrijk, waar het percentage der indirecte lasten in verhouding tot de totale kosten verder steeg. Bedoeld percentage bleef daarentegen voor Nederland constant en geeft voor Italië een lichte teruggang te zien.

IJzer- en staalindustrie

De resultaten van de enquête inzake de arbeidskosten in de ijzer- en staalindustrie — voor 1961 samengevat in de tabellen 9, 10 en 11, welke gegevens bevatten met betrekking tot de diverse kostenrubrieken, uitgedrukt respectievelijk in de nationale valuta's, in procenten van de totale kosten en in Belgische franken — maken het mogelijk in grote trekken het volgende beeld te geven van de ontwikkeling die het verschijnsel, vergeleken met het jaar 1960, in de verschillende landen heeft doorgemaakt :

— in *Duitsland (B.R.)* stegen de totale kosten per uur (DM 5,49 in 1961) in dezelfde mate als het directe loon (circa 8 %). Een scherpere stijging van de premies en gratificaties (ruim 15 %) en van de uitkeringen voor niet-gewerkte dagen (ruim 10 %) wordt gecompenseerd door een vermindering van de vrijwillige of contractuele bijdragen voor sociale zekerheid. De in Belgische franken uitgedrukte bedragen geven, behalve de genoemde variaties, een verdere toeneming met ongeveer 4 % te zien, welke een gevolg is van de herwaardering van de Duitse mark in de loop van 1961 en van de daaruit voortvloeiende stijging van de officiële wisselkoers ⁽¹⁾;

— in *Frankrijk* zijn de totale kosten per uur (NF 5,46) met circa 12 % gestegen, zulks in verband met een geringere stijging van het directe loon (9 %), de premies en gratificaties (6 %) en de verstrekkingen, alsmede met een grotere stijging van de uitkeringen voor niet-gewerkte dagen (meer dan 15 %), de bijdragen voor sociale zekerheid (circa 20 %) en de kosten in verband met de aanwerving van arbeidskrachten en de vakopleiding;

⁽¹⁾ Zie blz. 37.

— in *Italia* il costo orario complessivo (651,21 lire) è aumentato di circa il 7 %. Il salario diretto è aumentato in misura lievemente inferiore (6 %) mentre in maggior misura sono aumentati i costi orari dei premi e gratifiche (8 %), dei contributi di sicurezza sociale (9 %), della retribuzione per giorni non lavorati (10%), delle spese per reclutamento della manodopera e formazione professionale (13 % circa). Una diminuzione registrano le corrispondenze in natura (8 %) e gli altri contributi sociali.

— nei *Paesi Bassi* il costo orario della manodopera ammonta nel 1961 a 5,08 fiorini e registra un aumento eccezionalmente elevato (23 %) nei confronti del 1960. Se si considera poi l'ammontare del costo espresso in franchi belgi, tale aumento diviene ancor più accentuato (28 % circa) per la rivalutazione del fiorino intervenuta nel corso del 1961 ed il conseguente aumento del tasso di cambio ⁽¹⁾. L'aumento dei vari capitoli di spesa (in fiorini) risulta pari al 14 % per il salario diretto, grazie anche alla modifica di un certo numero di funzioni nel quadro della classificazione del lavoro, che ha implicato un aumento del salario orario; risulta pari all' 80 % circa per i premi e gratifiche, grazie all' aumento di queste ultime e ad un versamento speciale al personale per un importo globale di circa due milioni di fiorini (che incidono sul costo orario per 0,11 Fl); risulta — per la retribuzione dei giorni non lavorati — dello stesso ordine di grandezza (14 %) del salario diretto. I contributi di sicurezza sociale risultano aumentati del 40 % circa, grazie anche ad un versamento speciale alla cassa pensioni per oltre tre milioni di fiorini (importo orario : 0,17 fiorini circa), mentre gli altri capitoli di spesa — quali il costo dei reclutamenti della manodopera e della formazione professionale, le erogazioni in natura e gli altri contributi sociali — registrano aumenti compresi tra il 25 ed il 30 %. Alcuni di questi aumenti sono in parte imputabili anche alla diminuzione (5 %) del numero di ore di lavoro effettuato in media nell' anno per operaio. Tale diminuzione comporta infatti una mag-

— in *Italia* le totali costi per ora (Lire 651,21) met circa 7 % toegenomen. Het directe loon vertoonde een iets geringere stijging (6 %), terwijl een sterkere stijging viel waar te nemen bij de kosten per uur van de premies en gratificaties (8 %), de bijdragen voor sociale zekerheid (9 %), de uitkeringen voor niet-gewerkte dagen (10 %) en de kosten in verband met de aanwerving van arbeidskrachten en de vakopleiding (circa 13 %). Dalingen deden zich voor bij de verstrekkingen (8 %) en de overige sociale bijdragen;

— in *Nederland* bedroegen in 1961 de arbeidskosten per uur (Fl 5,08) en vertoonden zij vergeleken met 1960 een uitzonderlijk sterke stijging (23 %). Beschouwt men vervolgens het bedrag van de kosten, uitgedrukt in Belgische franken, dan wordt deze toeneming nog groter (circa 28 %), als gevolg van de herwaardering van de gulden in de loop van 1961 en de daaruit voortvloeiende stijging van de wisselkoers ⁽¹⁾. De toeneming van de verschillende kostenrubrieken (in guldens) blijkt voor het directe loon 14 % te bedragen, mede als gevolg van de wijziging van een zeker aantal functies in het kader van de werkclassificatie, welke een stijging van het uurloon met zich meebracht. De toeneming bedraagt voor de premies en gratificaties ongeveer 80 %, als gevolg van de verhoging van laatstgenoemde en dank zij een bijzondere uitkering aan het personeel tot een totaalbedrag van ongeveer 2 miljoen gulden (hetgeen op de kosten per uur Fl 0,11 uitmaakt). Wat betreft de uitkeringen voor niet-gewerkte dagen is de stijging even groot (14 %) als die van het directe loon. De bijdragen voor sociale zekerheid blijken met ongeveer 40 % te zijn gestegen, mede dank zij een bijzondere storting in het pensioenfonds ten bedrage van ruim 3 miljoen gulden (bedrag per uur circa Fl 0,17), terwijl de overige kostenrubrieken — zoals de kosten in verband met de aanwerving van arbeidskrachten en de vakopleiding, de verstrekkingen en de andere sociale bijdragen — stijgingen van 25 tot 30 % te zien geven. Sommige van deze stijgingen zijn voor een

⁽¹⁾ V. pag. 37.

⁽¹⁾ Zie blz. 37.

giore incidenza, sul costo orario, di tutte le spese che non siano proporzionali al numero di ore lavorate.

- in *Belgio* il costo orario complessivo (62,93 Fb) registra un aumento di poco superiore al 3 % nei confronti del 1960. Il salario diretto è aumentato del 2 % circa e gli altri capitoli di spesa sono aumentati in misura superiore (dal 6-7 % per la retribuzione di giorni non lavorati ed i contributi di sicurezza sociale, ad oltre il 15 % per i premi e gratifiche), salvo le corrisposizioni in natura, che registrano una diminuzione del 6 % circa.
- nel *Lussemburgo* il costo orario complessivo (73,72 Flbg) è aumentato, rispetto al 1960, di circa il 5 %, in corrispondenza ad un aumento del 3 % del salario diretto, di circa il 4 % per i contributi di sicurezza sociale, del 7 % per la retribuzione dei giorni non lavorati, del 34 % per i premi e gratifiche, di oltre il 12 % per gli altri contributi sociali, mentre il costo orario delle erogazioni in natura registra una diminuzione del 5 % circa.

deel mede toe te schrijven aan de vermindering (5 %) van het gemiddeld per jaar en per arbeider gewerkte aantal arbeidsuren. Deze vermindering heeft namelijk tot gevolg dat alle niet in evenredigheid met het aantal gewerkte uren zijnde kosten sterker op de kosten per uur komen te drukken;

- in *België* vertonen de totale kosten per uur (Bfr 62,93) ten opzichte van 1960 een stijging van iets meer dan 3 %. Het directe loon steeg met ongeveer 2 % en de overige uitgavenposten stegen nog aanzienlijk meer (het loon over niet-gewerkte dagen en de prestaties uit hoofde van de sociale zekerheid met 6 à 7 %, de premies en gratificaties met meer dan 15 %) met uitzondering van de verstrekkingen die met ongeveer 6 % daalden.
- in *Luxemburg* stegen de totale kosten per uur (Lfr 73,72) ten opzichte van 1960 met circa 5 %, zulks in verband met een stijging van het directe loon met 3 %, met een stijging van de bijdragen voor sociale zekerheid met circa 4 %, met een stijging der uitkeringen voor niet-gewerkte dagen met 7 %, met een stijging van de premies en gratificaties met 34 % en met een stijging van ruim 12 % wat betreft de andere sociale bijdragen, terwijl de kosten per uur van de verstrekkingen een vermindering van circa 5 % te zien gaven.

**Ammontare orario delle spese per
salari e oneri padronali inerenti**

**Bedrag per uur voor uitgaven met betrekking
tot de lonen en daarmee verband
houdende werkgeverslasten**

Medie in monete nazionali

Gemiddelden in nationale valuta

Elementi del costo	Deutsch- land (BR)	France	Italia	Nederland	Belgique/ België	Luxem- bourg	Kostenopbouw
	DM	Ffr	Lit.	Ft	Fb	Fbfg	
I. Salario diretto ⁽¹⁾	3,75	3,11	376,52	2,85	44,87	51,77	I. Direct loon ⁽¹⁾
II. Gratifiche natalizie, premi di risultato, retribuzioni varie in contanti	0,28	0,20	30,56	0,30	1,07	3,83	II. Kerstgratificatie, produktiviteitspremie, diverse uitkeringen in geld
III. Retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati ⁽²⁾	0,36	0,32	40,43	0,30	4,82	4,04	III. Uitkeringen voor niet-gewerkte dagen ⁽²⁾
IV. Contributi di sicurezza sociale	0,70	1,16	163,85	0,88	10,04	10,07	IV. Bijdragen uit hoofde van sociale zekerheid
a) <i>Malattia, maternità, invalidità, pensione, disoccupazione</i>	(0,50)	(0,47)	(97,11)	(0,33)	(7,76) ⁽³⁾	(4,02)	a) <i>ziekte, moederschap, invaliditeit, pensioen, werkloosheid</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	(0,08)	(0,10)	(10,05)	(0,05)	(2,53)	(2,01)	b) <i>arbeidsongevallen</i>
c) <i>Altri contributi volontari o contrattuali</i>	(0,17)	(0,08)	(3,77)	(0,33)	(0,35)	(0,45)	c) <i>andere vrijwillige of bij overeenkomst bepaalde bijdragen</i>
d) <i>Assegni familiari</i>	(0,04)	(0,45)	(46,92)	(0,17)	(*)	(2,69)	d) <i>gezinstoelagen</i>
V. Imposte a carattere sociale	—	0,18	4,92	—	—	—	V. Belastingen met sociaal karakter
— <i>Tassa sui salari (Francia)</i>	(—)	(0,18)	(—)	(—)	(—)	(—)	— <i>heffing op de lonen (Frankrijk)</i>
— <i>I.N.A.-C.A.S.A. (Italia)</i>	(—)	(—)	(4,92)	(—)	(—)	(—)	— <i>I.N.A.-C.A.S.A. (Italië)</i>
VI. Spese di reclutamento della manodopera e di formazione professionale	0,09	0,10	4,11	0,24	0,11	0,32	VI. Kosten in verband met de aanwerving van arbeidskrachten en de vakopleiding
VII. Vantaggi in natura	0,09	0,28	5,41	0,18	0,31	0,75	VII. Emolumenten in natura
a) <i>Distribuzione di carbone, gas, elettricità</i>	(0,03)	(0,01)	(0,50)	(—)	(0,14)	(—)	a) <i>verstrekking kolen, gas, elektriciteit</i>
b) <i>Alloggio</i>	(0,06)	(0,24)	(1,66)	(0,06)	(0,17)	(0,08)	b) <i>huisvesting</i>
c) <i>Altri vantaggi in natura</i>	(—)	(0,03)	(3,25)	(0,12)	(0,00)	(0,07)	c) <i>andere emolumenten in natura</i>
VIII. Altri contributi sociali	0,13	0,11	25,41	0,15	0,51	1,44	VIII. Andere sociale bijdragen
IX. Totale	5,40	5,46	651,21	5,08	62,93	73,72	IX. Totaal
<i>Imposte sui salari o sulla manodopera occupata che non hanno carattere di onere sociale</i>	0,06	0,00	0,62	—	0,00	0,07	<i>Belastingen op de lonen of op de te werk gestelde arbeidskrachten, welke niet het karakter van sociale lasten vertonen</i>

⁽¹⁾ Ivi compresi i pagamenti relativi alla riduzione dell'orario di lavoro.

⁽²⁾ Non compresi i pagamenti relativi alla riduzione dell'orario di lavoro.

⁽³⁾ Ivi compresi gli assegni familiari.

⁽⁴⁾ Compresi sotto la voce: malattia, maternità, invalidità, pensione, disoccupazione.

⁽¹⁾ Met inbegrip van de betaling en met betrekking tot de verkorting van de arbeidstijd.

⁽²⁾ De betalingen met betrekking tot de verkorting van de arbeidstijd niet inbegrepen.

⁽³⁾ Met inbegrip van de gezinstoelagen.

⁽⁴⁾ De gezinstoelagen zijn inbegrepen bij IV a).

Spese per salari e oneri padronali
inerenti in % del totale

Uitgaven met betrekking tot de lonen en
daarmede verband houdende
werkgeverslasten in % van het totaal

Elementi del costo	Deutsch- land (BR)	France	Italia	Nederland	Belgique/ België	Luxem- bourg	Kostenopbouw
I. Salario diretto ⁽¹⁾	68,36	56,90	57,82	56,16	71,30	70,22	I. Direct loon ⁽¹⁾
II. Gratifiche natalizie, premi di risultato, retribuzioni varie in contanti	4,98	3,68	4,60	7,71	2,66	5,20	II. Kerstgratificatie, produktiviteitspremie, diverse uitkeringen in geld
III. Retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati ⁽²⁾	6,61	5,79	6,21	7,58	7,66	6,70	III. Uitkeringen voor niet-gewerkte dagen ⁽²⁾
IV. Contributi di sicurezza sociale	14,45	21,35	25,16	17,37	16,91	14,47	IV. Bijdragen uit hoofde van sociale zekerheid
a) <i>Malattia, maternità, invalidità, pensione, disoccupazione</i>	(9,19)	(8,59)	(14,91)	(6,43)	(12,33) ⁽³⁾	(6,28)	a) <i>ziekte, moederschap, invaliditeit, pensioen, werkloosheid</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	(1,42)	(2,98)	(2,46)	(1,06)	(4,02)	(3,94)	b) <i>arbeidsongevallen</i>
c) <i>Altri contributi volontari o contrattuali</i>	(3,11)	(1,53)	(0,58)	(6,49)	(0,56)	(0,61)	c) <i>andere vrijwillige of bij overeenkomst bepaalde bijdragen</i>
d) <i>Assegni familiari</i>	(0,73)	(8,25)	(7,21)	(3,39)	(...) ⁽⁴⁾	(3,64)	d) <i>gezinstoelagen</i>
V. Imposte a carattere sociale	—	3,29	0,76	—	—	—	V. Belastingen met sociaal karakter
— <i>Tassa sui salari (Francia)</i>	(—)	(3,29)	(—)	(—)	(—)	(—)	— <i>heffing op de lonen (Frankrijk)</i>
— <i>I.N.A.-C.A.S.A (Italia)</i>	(—)	(—)	(0,76)	(—)	(—)	(—)	— <i>I.N.A.-C.A.S.A (Italië)</i>
VI. Spese di reclutamento della manodopera e di formazione professionale	1,58	1,92	0,63	4,61	0,17	0,44	VI. Kosten in verband met de aanwerving van arbeidskrachten en de vakopleiding
VII. Vantaggi in natura	1,69	5,10	0,83	3,53	0,50	1,02	VII. Emolumenten in natura
a) <i>Distribuzione di carbone, gas, elettricità</i>	(0,57)	(0,07)	(0,08)	(—)	(0,22)	(—)	a) <i>verstrekking kolen, gas, elektriciteit</i>
b) <i>Alloggio</i>	(1,12)	(4,45)	(0,25)	(1,13)	(0,27)	(0,92)	b) <i>huisvesting</i>
c) <i>Altri vantaggi in natura</i>	(—)	(0,58)	(0,50)	(2,40)	(0,01)	(0,10)	c) <i>andere emolumenten in natura</i>
VIII. Altri contributi sociali	2,33	1,97	3,90	3,04	0,80	1,95	VIII. Andere sociale bijdragen
IX. Totale	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	IX. Totaal

(1) Ivi compresi i pagamenti relativi alla riduzione dell'orario di lavoro.

(2) Non compresi i pagamenti relativi alla riduzione dell'orario di lavoro.

(3) Ivi compresi gli assegni familiari.

(4) Compresi sotto la voce: malattia, maternità, invalidità, pensione, disoccupazione.

(1) Met inbegrip van de betaling en met betrekking tot de verkorting van de arbeidsduur.

(2) De betalingen met betrekking tot de verkorting van de arbeidsduur niet inbegrepen.

(3) Met inbegrip van de gezinstoelagen.

(4) De gezinstoelagen zijn inbegrepen bij IV a).

**Ammontare orario delle spese per
salari e oneri padronali inerenti**

**Bedrag per uur voor uitgaven met
betrekking tot de lonen en daarmee
verband houdende werkgeverslasten**

Medie in Fb

Gemiddelden in Fb

Elementi del costo	Deutsch- land (BR)	France	Italia	Nederland	Belgique/ België	Luxem- bourg	Kostenopbouw
I. Salario diretto (*)	40,57	31,57	30,23	39,17	44,87	51,77	I. Direct loon (*)
II. Gratifiche natalizie, premi di risultato, retribuzioni varie in contanti	3,40	2,04	2,45	5,38	1,67	3,83	II. Kerstgratificatie, produktiviteitspremie, diverse uitkeringen in geld
III. Retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati (*)	4,50	3,21	3,25	5,29	4,32	4,94	III. Uitkeringen voor niet-gewerkte dagen (*)
IV. Contributi di sicurezza sociale	9,84	11,85	13,16	12,12	10,64	10,67	IV. Bijdragen uit hoofde van sociale zekerheid
a) <i>Malattia, maternità, invalidità, pensione, disoccupazione</i>	(6,26)	(4,77)	(7,80)	(4,49)	(7,76)(*)	(4,62)	a) <i>ziekte, moederschap, invaliditeit, pensioen, werkloosheid</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	(0,96)	(1,65)	(1,29)	(0,74)	(2,53)	(2,91)	b) <i>arbeidsongevallen</i>
c) <i>Altri contributi volontari o contrattuali</i>	(2,12)	(0,85)	(0,30)	(4,53)	(0,35)	(0,45)	c) <i>andere vrijwillige of bij overeenkomst bepaalde bijdragen</i>
d) <i>Assegni familiari</i>	(0,50)	(4,58)	(3,77)	(2,36)	() (*)	(2,69)	d) <i>gezinstoelagen</i>
V. Imposte a carattere sociale	—	1,83	0,40	—	—	—	V. Belastingen met sociaal karakter
— <i>Tassa sui salari (Francia)</i>	(—)	(1,83)	(—)	(—)	(—)	(—)	— <i>heffing op de lonen (Frankrijk)</i>
— <i>INA-CASA (Italia)</i>	(—)	(—)	0,40	(—)	(—)	(—)	— <i>I.N.A.-CASA (Italië)</i>
VI. Spese di reclutamento della manodopera e di formazione professionale	1,08	1,07	0,33	3,22	0,11	0,32	VI. Kosten in verband met de aanwerving van arbeidskrachten en de vakopleiding
VII. Vantaggi in natura	1,15	2,83	0,43	2,46	0,31	0,75	VII. Emolumenten in natura
a) <i>Distribuzione di carbone, gas, elettricità</i>	(0,39)	(0,04)	(0,04)	(—)	0,14	(—)	a) <i>verstrekking kolen, gas, elektriciteit</i>
b) <i>Alloggio</i>	(0,76)	(2,47)	(0,13)	(0,79)	0,17	(0,68)	b) <i>huisvesting</i>
c) <i>Altri vantaggi in natura</i>	(—)	(0,32)	(0,26)	(1,67)	0,00	(0,07)	c) <i>andere emolumenten in natura</i>
VIII. Altri contributi sociali	1,50	1,00	2,04	2,12	0,51	1,44	VIII. Andere sociale bijdragen
IX. Totale	68,13	55,49	52,29	69,76	62,93	73,72	IX. Totaal
<i>Imposte sui salari o sulla manodopera occupata che non hanno carattere di onere sociale</i>	0,77	0,00	0,05	—	0,09	0,67	<i>Belastingen op de lonen of op de te werk gestelde arbeidskrachten, welke niet het karakter van sociale lasten vertonen</i>

(*) Ivi compresi i pagamenti relativi alla riduzione dell'orario di lavoro.

(*) Non compresi i pagamenti relativi alla riduzione dell'orario di lavoro.

(*) Ivi compresi gli assegni familiari.

(*) Compresi sotto la voce: malattia, maternità, invalidità, pensione, disoccupazione.

(*) Met inbegrip van de betaling en met betrekking tot de verkorting van de arbeidsduur.

(*) De betalingen met betrekking tot de verkorting van de arbeidsduur niet inbegrepen.

(*) Met inbegrip van de gezinstoelagen.

(*) De gezinstoelagen zijn inbegrepen bij IV a).

Per una valutazione delle distanze che intercorrono tra i livelli dei costi orari complessivi della manodopera dei diversi paesi, e per seguire l'evoluzione nel tempo di tali distanze, la tabella 12 reca per ciascun paese e per gli anni dal 1954 al 1961 sia l'ammontare del costo espresso in franchi belgi, sia gli indici di tale ammontare, prendendo a base il costo orario del Lussemburgo che è sempre risultato — nel periodo in esame — il più elevato. I paesi sono elencati secondo l'ordine decrescente del costo nell'anno 1961.

Teneinde de verschillen tussen de niveaus der totale arbeidskosten per uur in de verschillende landen te kunnen beoordelen en de ontwikkeling in de tijd van deze verschillen te kunnen volgen, vermeldt tabel 12 voor ieder land afzonderlijk voor de jaren 1954 tot en met 1961 zowel het kostenbedrag, uitgedrukt in Belgische franken, als de indexcijfers van dat bedrag, uitgaande van de kosten per uur in Luxemburg, welke — in de periode van onderzoek — steeds de hoogste bleken te zijn. De landen zijn vermeld in de aflopende volgorde van de kosten in 1961.

TABELLA 12
T A B E L L

**Ammontare orario del costo della
manodopera dal 1954 al 1961
nell'industria siderurgica ⁽¹⁾**

**Bedrag van de arbeidskosten per uur
van 1954 tot en met 1961 in de ijzer-
en staalindustrie ⁽¹⁾**

Anno — Jaar	Luxembourg	Nederland	Deutschland (BR) ⁽²⁾	Belgique/België	France	Italia
Unità : franco belga corrente			Eenheid : geldende Belgische frank			
1954	47,25	31,72	37,67	41,45	37,40	34,01
1955	50,97	37,24	41,34	44,34	42,19	34,75
1956	57,41	41,04	45,25	49,14	47,57	39,18
1957	64,08	45,05	50,57	54,09	48,36	40,27
1958	65,88	47,31	52,88	54,61	49,75	42,97
1959	65,65	47,96	56,10	56,25	45,69	45,35
1960	70,31	54,49	60,65	60,83	49,78	48,99
1961	73,72	69,76	68,13	62,93	55,49	52,29
Indici : base Lussemburgo = 100			Indexcijfers : basis Luxemburg = 100			
1954	100	67	80	88	79	72
1955	100	73	81	87	83	68
1956	100	71	79	86	83	68
1957	100	70	79	84	75	63
1958	100	72	80	83	76	65
1959	100	73	85	86	70	69
1960	100	77	86	87	71	70
1961	100	95	92	85	75	71

⁽¹⁾ I paesi sono elencati secondo l'ordine decrescente del costo nel 1961.

⁽²⁾ Compresa la Sarre, a partire dal 1960.

⁽¹⁾ De landen zijn vermeld in de aflopende volgorde van de kosten in 1961.

⁽²⁾ Vanaf 1960 met inbegrip van Saarland.

Dalla tabella 12 emerge come tra il 1960 ed il 1961 i Paesi Bassi siano passati dal quarto al secondo posto nella graduatoria decrescente dei costi, mentre il Belgio è passato inversamente dal secondo al quarto posto e gli altri paesi hanno conservato le posizioni rispettive (primo posto il Lussemburgo, terzo la Germania, quinto e sesto la Francia e l'Italia).

Uit tabel 12 blijkt dat Nederland gedurende de periode 1960-1961 in de aflopende ranglijst der kosten van de vierde naar de tweede plaats is opgeschoven, terwijl omgekeerd België van de tweede op de vierde plaats is gekomen en de overige landen hun onderscheiden plaatsen hebben behouden (eerste plaats : Luxemburg, derde plaats : Duitsland, vijfde en zesde plaats : Frankrijk en Italië).

Spingendo più lontano le comparazioni nel tempo si osserva come negli anni 1954-1955 i costi orari della manodopera risultavano nel Lussemburgo nettamente più elevati rispetto agli altri paesi. Questi ultimi seguivano infatti con uno scarto del 12 % (Belgio); 20 % (Germania e Francia); 30 % (Italia e Paesi Bassi). A partire dal 1959 si osserva per i costi della Germania e dei Paesi Bassi una tendenza ad avvicinarsi ai costi del Lussemburgo mentre i costi francesi si avvicinano a quelli italiani ed il Belgio tende — pur attraverso sensibili oscillazioni — a conservare la sua distanza relativa tra il costo massimo (Lussemburgo) ed il costo minimo (Italia).

Le accennate tendenze possono valutarsi in relazione alla diversa dinamica del fenomeno nei vari paesi ed alle vicende dei rispettivi valori della monete quali risultano dall'evoluzione dei tassi ufficiali di cambio, che influisce direttamente sulle comparazioni.

A tale scopo la tabella 13 reca, per ciascun paese, l'aumento registrato tra il 1954 ed il 1961 del valore nominale dei costi (cioè dei costi espressi nelle rispettive monete nazionali), le variazioni dei tassi ufficiali di cambio, e gli aumenti dei costi espressi in franchi belgi. I paesi sono elencati, in questa tabella, secondo l'ordine decrescente dei costi nel 1954.

Ritroviamo nella tabella 13 come per il Lussemburgo, il Belgio e l'Italia l'aumento dei costi orari della manodopera tra il 1954 ed il 1961 risulti dello stesso ordine di grandezza (poco superiore al 50 %). Lievemente inferiore (48 %) risulta comparativamente per la Francia, ma soprattutto a causa della svalutazione del franco francese : l'aumento del costo nominale è stato infatti in Francia superiore al 100 %. Per la Germania e per i Paesi Bassi l'aumento del costo orario nominale risulta già per se stesso elevato (rispettivamente 74 % e 111 %); le rivalutazioni del marco e del fiorino contribuiscono ad aumentare ulteriormente i costi comparabili, che registrano pertanto tra il 1954 ed il 1961 un incremento (in Fb) pari rispettivamente all' 81 % ed al 120 %. Si è già visto come per i Paesi Bassi il più forte incremento si sia verificato tra il 1960 ed il 1961.

Trekkend men de vergelijkingen nog verder door, dan blijkt dat in de jaren 1954-1955 de arbeidskosten per uur in Luxemburg aanzienlijk hoger lagen dan in de andere landen. Deze landen volgden namelijk met een verschil van respectievelijk 12 % (België), 20 % (Duitsland en Frankrijk) en 30 % (Italië en Nederland). Sedert 1959 vertonen de kosten in Duitsland en Nederland een tendens zich aan de kosten in Luxemburg aan te passen, terwijl de kosten in Frankrijk dichterbij de Italiaanse kosten komen en België ertoe neigt — zij het met aanzienlijke schommelingen — zijn relatieve afstand tussen de maximumkosten (Luxemburg) en de minimumkosten (Italië) te bewaren.

De bedoelde tendens kan worden beoordeeld in het licht van de verschillende dynamiek van het verschijnsel in de diverse landen en in verband met de schommelingen in de onderscheiden valutawaarden, zoals deze blijken uit de ontwikkeling van de officiële wisselkoersen, welke rechtstreeks op de vergelijkingen van invloed is.

Met het oog hierop vermeldt tabel 13 voor ieder land afzonderlijk de gedurende de periode 1954 tot en met 1961 opgetreden stijging in de nominale waarde der kosten (dat wil zeggen van de kosten, uitgedrukt in de onderscheiden nationale valuta's), de schommelingen in de officiële wisselkoersen en de stijgingen van de kosten, uitgedrukt in Belgische franken. De landen zijn in deze tabel vermeld in de aflopende volgorde van de kosten in 1954.

Uit tabel 13 blijkt dat voor Luxemburg, België en Italië de stijging van de arbeidskosten per uur gedurende de periode 1954-1961 ongeveer even groot is (iets meer dan 50 %). Wat Frankrijk betreft, is de stijging verhoudingsgewijs iets minder (48 %), hetgeen echter vooral een gevolg is van de devaluatie van de Franse frank : de toeneming van de nominale kosten in Frankrijk bedroeg namelijk meer dan 100 %. Wat Duitsland en Nederland betreft, blijkt de stijging van de nominale kosten per uur reeds op zichzelf hoog te zijn (respectievelijk 74 % en 111 %); de herwaardering van de mark en de gulden draagt bij tot een verdere stijging van de vergelijkbare kosten, welke derhalve in de periode 1954-1961 een toeneming (in Belgische franken) van respectievelijk 81 % en 120 % te zien geven. Voor Nederland kon reeds worden vastgesteld dat de sterkste stijging heeft plaatsgevonden tussen 1960 en 1961.

**Aumento dei costi orari della manodopera
nell'industria siderurgica tra
il 1954 ed il 1961 ⁽¹⁾**

**Stijging van de arbeidskosten per uur in de
ijzer- en staalindustrie van 1954
tot en met 1961 ⁽¹⁾**

(Indici : base 1954 = 100)

(Indexcijfers : basis 1954 = 100)

	Luxem- bourg	Belgique/ België	Deutsch- land (BR)	France	Italia	Neder- land	
Costi nel 1954	100	100	100	100	100	100	Kosten in 1954
Costi nel 1961 (indici dei va- lori nominali)	156	152	174	208	153	211	Kosten in 1961 (indexcijfers van de nominale waarden)
Variazioni del tasso ufficiale di cambio 1961 (in rapporto al 1954)	—	—	+ 4 %	—29 %	+ 1	+ 4 %	Variaties in de officiële wissel- koers 1961 (ten opzichte van 1954)
Costi nel 1961 (indici dei va- lori in franchi belgi)	156	152	181	148	154	220	Kosten in 1961 (indexcijfers van de waarden in Belgische franken)

(1) I paesi sono elencati secondo l'ordine decrescente del costo orario nel 1954.

(1) De landen zijn vermeld in de aflopende volgorde van de kosten per uur in 1954.

Per valutare quanto le accennate variazioni abbiano influito sulla struttura dei costi della manodopera e, più precisamente, quanto gli aumenti riscontrati siano attribuibili a costi diretti — a costi, cioè, che si traducono in corresponsioni dirette del datore di lavoro al lavoratore a titolo retributivo — e quanto ad oneri indiretti, ovvero ad oneri che si traducono in vantaggi indiretti o differiti per il lavoratore, la tabella 14 reca dati relativi agli anni 1954, 1960 e 1961, espressi in franchi belgi ed in percentuale del costo globale.

Dalla tabella 14 si può osservare come per i Paesi Bassi, la Francia ed il Belgio gli oneri indiretti siano aumentati, tra il 1960 ed il 1961, in misura molto superiore ai costi diretti, tanto da modificare sensibilmente il loro peso sulla composizione del costo complessivo, mentre per la Germania si è verificato l'andamento opposto. Ad una comparazione della struttura salariale nei diversi paesi, due gruppi si possono delineare in relazione all'incidenza degli oneri indiretti sul costo complessivo : da una parte il Lussemburgo, cui tendono ad avvicina-

Teneinde te kunnen beoordelen in welke mate de genoemde variaties van invloed waren op de structuur der arbeidskosten en, nauwkeuriger gezegd, in hoeverre de vastgestelde stijgingen zijn toe te schrijven aan indirecte kosten — dat wil zeggen aan kosten ter zake van rechtstreekse uitkeringen door de werkgever aan de werknemer bij wijze van beloning — en in hoeverre aan indirecte lasten, dat wil zeggen aan lasten ter zake van indirecte of uitgestelde voordelen voor de werknemer, bevat tabel 14 gegevens met betrekking tot de jaren 1954, 1960 en 1961, uitgedrukt in Belgische franken en in een percentage van de totale kosten.

Uit tabel 14 blijkt dat voor Nederland, Frankrijk en België de indirecte lasten gedurende de periode 1960-1961 in veel sterkere mate zijn toegenomen dan de directe kosten, zodat het aandeel der indirecte lasten in de samenstelling van de totale kosten aanzienlijk werd gewijzigd, terwijl voor Duitsland een tegengestelde tendens viel waar te nemen. Bij vergelijking van de loonstructuur in de verschillende landen kan men wat betreft de verhouding tussen de indirecte lasten en de totale kosten twee groepen onderscheiden : enerzijds

narsi la Germania ed il Belgio, ove gli oneri indiretti costituiscono il 17-18 % dei costi complessivi; dall'altra parte l'Italia e la Francia, ove l'incidenza degli oneri indiretti è pari al 28-30 %, cui nel 1961 tendono ad avvicinarsi i Paesi Bassi (con un'incidenza che passa dal 23 al 25 %).

Luxemburg, Duitsland en België, waar de indirecte lasten 17 tot 18 % van de totale kosten uitmaken; anderzijds Italië en Frankrijk, waar het aandeel van de indirecte lasten 28 tot 30 % bedraagt, in 1961 op de voet gevolgd door Nederland (waar het aandeel stijgt van 23 tot 25 %).

TABELLA 14
T A B E L

**Costi diretti ed oneri indiretti
nell'industria siderurgica**

(I Paesi sono elencati secondo l'ordine
decrescente dell'onere totale nel 1961)

**Directe arbeidskosten en indirecte
arbeidskosten in de ijzer- en staalindustrie**

(De landen zijn gerangschikt naar
afnemende totale arbeidskosten in 1961)

Anni	Luxem- bourg	Neder- land	Deutsch- land (BR)	Belgique/ België	France	Italia	Jaar
Costi diretti ⁽¹⁾ (in Fb)							Directe kosten ⁽¹⁾ (in Fb)
1954	39,03	24,52	30,40	35,27	27,24	24,33	1954
1960	58,42	42,21	49,17	50,32	36,33	34,19	1960
1961	61,29	52,30	55,62	51,67	39,65	36,36	1961
Oneri indiretti ⁽²⁾ (in Fb)							Indirecte lasten ⁽²⁾ (in Fb)
1954	8,22	7,20	7,27	6,08	10,16	9,68	1954
1960	11,89	12,28	11,48	10,51	13,45	14,80	1960
1961	12,43	17,43	12,51	11,26	15,84	15,93	1961
Oneri indiretti ⁽²⁾ (in % degli oneri complessivi)							Indirecte lasten ⁽²⁾ (in % van de totale lasten)
1954	17	23	19	15	27	28	1954
1960	17	23	19	17	27	30	1960
1961	17	25	18	18	29	30	1961

⁽¹⁾ Il costo diretto, comprende le voci seguenti: salario diretto + gratifiche e premi + retribuzione per giorni non lavorati + vantaggi in natura.

⁽²⁾ L'onere indiretto comprende le voci seguenti: contributi di sicurezza sociale + imposte a carattere sociale + spese di reclutamento della manodopera e di formazione professionale + altri contributi sociali.

⁽¹⁾ De directe kosten omvatten de volgende componenten: direct loon + gratificaties en premies + vergoeding voor niet-gewerkte dagen + emolumenten in natura.

⁽²⁾ De indirecte kosten omvatten de volgende componenten: bijdrage uit hoofde van sociale zekerheid + belastingen van sociale aard + kosten in verband met de aanwerving van arbeidskrachten en vakopleiding + andere sociale bijdragen.

Miniere di ferro

Anche per le miniere di ferro, come già per quelle di carbone e per l'industria siderurgica, le risultanze dell'inchiesta sui costi della manodopera nel 1961 sono sintetizzate in tre tabelle (NN. 15, 16 e 17) che recano — per ciascun paese — dati relativi ai vari capitoli di spesa espressi rispettivamente in monete nazionali, in percentuale del costo totale ed in franchi belgi.

L'evoluzione che i costi orari hanno subito tra il 1960 ed il 1961 può riassumersi come segue :

— in *Germania (R.f.)* il costo orario totale (4,87 DM nel 1961) è aumentato del 13 % circa. Il salario diretto registra un aumento minore (11 % circa) mentre più rilevante risulta l'aumento dei contributi di sicurezza sociale (15 %), della retribuzione per giorni non lavorati e dei premi e gratifiche (oltre il 20 %). Quasi invariato è rimasto l'importo orario delle spese per reclutamento della manodopera e formazione professionale, e delle spese per erogazioni in natura. Gli importi del costo orario espressi in franchi belgi registrano — oltre ai menzionati aumenti nei confronti del 1960 — un ulteriore aumento del 4 % imputabile alla variazione del tasso ufficiale di cambio intervenuta nel corso del 1961 ⁽¹⁾.

— in *Francia* il costo orario complessivo ammonta nel 1961 a 9,02 Ffr, e registra un aumento dell'11 % nei confronti del 1960. Tale aumento è la risultante di variazioni molto diverse dei singoli capitoli di spesa : il salario diretto è aumentato infatti solo del 5 %, mentre i premi e gratifiche registrano una diminuzione e la retribuzione per giorni non lavorati un aumento del 9 % circa. Più rilevante è invece l'incremento dei contributi di sicurezza sociale (circa il 30 %).

— in *Italia* il costo orario globale (514,49 lire) è aumentato del 3 %. Il salario diretto è aumen-

IJzermijnen

Evenals voor de steenkolenmijnen en de ijzer- en staalindustrie zijn ook wat de ijzermijnen betreft de resultaten van de enquête inzake de arbeidskosten in 1961 samengevat in 3 tabellen (N°s 15, 16, en 17), waarin — voor ieder land afzonderlijk — gegevens zijn opgenomen met betrekking tot de diverse kostenrubrieken, uitgedrukt respectievelijk in nationale valuta's, in procenten van de totale kosten en in Belgische franken. De ontwikkeling die de kosten per uur in de periode 1960-1961 te zien hebben gegeven, kan als volgt worden samengevat :

— in *Duitsland (B.R.)* stegen de totale kosten (DM 4,87 in 1961) met circa 13 %. Het directe loon vertoont een geringere stijging (ongeveer 11 %), terwijl een aanzienlijker stijging valt waar te nemen wat betreft de bijdragen voor sociale zekerheid (15 %), de uitkeringen voor niet-gewerkte dagen en de premies en gratificaties (ruim 20 %). Het bedrag van de kosten per uur in verband met de aanwerving van arbeidskrachten en de vakopleiding, alsmede dat van de kosten voor verstrekkingen zijn nagenoeg ongewijzigd gebleven. De bedragen van de kosten per uur, uitgedrukt in Belgische franken, vertonen — buiten de vermelde stijgingen ten opzichte van 1960 — een verdere toeneming van 4 % als gevolg van de in 1961 opgetreden verandering in de officiële wisselkoers ⁽¹⁾;

— in *Frankrijk* belopen de totale kosten per uur in 1961 (NF 9,02), hetgeen een toeneming van 11 % ten opzichte van 1960 betekent. Deze toeneming is de resultante van sterk uiteenlopende variaties in de afzonderlijke kostenrubrieken : het directe loon steeg namelijk slechts met 5 %, terwijl de premies en gratificaties een vermindering en de uitkeringen voor niet-gewerkte dagen een toeneming van circa 9 % te zien geven. Van groter belang is daarentegen de stijging der bijdragen voor sociale zekerheid (circa 30 %);

— in *Italië* stegen de totale kosten per uur (Lire 514,49) met 3 %. Voor het directe loon bedroeg de

⁽¹⁾ V. pag. 37.

⁽¹⁾ Zie blz. 37.

tato del 5 %, i premi e gratifiche di oltre il 10 %, la retribuzione per giorni non lavorati del 4 %, mentre gli altri capitoli (contributi di sicurezza sociale, erogazioni in natura, altri contributi sociali) hanno registrato una diminuzione.

nel *Lussemburgo*, mentre il salario diretto è aumentato del 3 %, il costo orario totale (93,24 Flbg nel 1961) ha registrato un aumento del 5 % a causa del più accentuato incremento dei premi e gratifiche (oltre il 30 %) e delle corresponsioni in natura (quasi raddoppiate).

stijging 5 %, de premies en gratificaties stegen met ruim 10 % en de uitkeringen voor niet-gewerkte dagen met 4 %, terwijl de overige rubrieken (bijdragen voor sociale zekerheid, verstrekkingen, andere sociale bijdragen) een vermindering te zien gaven;

— in *Luxemburg* steeg het directe loon met 3 %, terwijl in de totale kosten per uur (in 1961 : Lfr 93,24) een toeneming van 5 % viel waar te nemen, als gevolg van de sterkere stijging van de premies en gratificaties (ruim 30 %) en van de verstrekkingen (bijna verdubbeld).

**Ammontare orario delle spese per salari
e oneri padronali inerenti**

**Bedrag per uur voor uitgaven met
betrekking tot de lonen en daarmee
verband houdende werkgeverslasten**

(Medie in monete nazionali)

(Gemiddelden in nationale valuta)

Elementi del costo	Deutsch- land (Bil) DM	France-Est Ffr	Italia Lit.	Luxem- bourg Flbg	Kostenopbouw
Insieme degli operai all'interno e all'esterno					Alle ondergrondse en boven- grondse arbeiders tezamen
I. Salario diretto	2,85 ⁽¹⁾	4,68	236,41 ⁽²⁾	57,64 ⁽²⁾	I. Direct loon
II. Gratifiche natalizie, premi di risultato, retribuzioni varie in contanti	0,28	0,03	60,23	4,12	II. Kerstgratificatie, produkti- vitoitspremie, diverse uit- keringen in geld
III. Retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati	0,29	0,53	32,22 ⁽³⁾	5,96 ⁽³⁾	III. Uitkeringen voor niet-ge- werkte dagen
IV. Contributi di sicurezza so- ciale	1,18	2,06	144,88	20,47	IV. Bijdragen uit hoofde van sociale zekerheid
a) <i>Malattia, maternità, inva- lidità, pensione, disoccu- pazione</i>	(0,67)	(0,87)	(72,40)	(6,93)	a) <i>ziekte, moederschap, inva- liditeit, pensioen, werkloos- heid</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	(0,34)	(0,57)	(22,57)	(10,01)	b) <i>arbeidsongevallen</i>
c) <i>Altri contributi volontari o contrattuali</i>	(0,01)	(0,08)	(3,41)	(0,52)	c) <i>andere vrijwillige of bij over- eenkomst bepaalde bijdragen</i>
d) <i>Assegni familiari</i>	(0,16)	(0,54)	(46,50)	(3,01)	d) <i>gezinstoelagen</i>
V. Imposte a carattere sociale	—	0,26	3,90	—	V. Belastingen met sociaal ka- rakter
— <i>Tassa sui salari (Francia)</i>	(—)	(0,26)	(—)	(—)	— <i>heffing op de lonen (Frankrijk)</i>
— <i>INA- CASA (Italia)</i>	(—)	(—)	(3,90)	(—)	— <i>I.N.A.-CASA (Italië)</i>
VI. Spese di reclutamento della manodopera e di formazione professionale	0,06	0,15	0,09	—	VI. Kosten in verband met de aanwerving van arbeids- krachten en de vakopleiding
VII. Vantaggi in natura	0,09	1,12	12,41	2,48	VII. Emolumenten in natura
a) <i>Distribuzione di carbone, gas, elettricità</i>	(0,00)	(0,17)	(1,44)	—	a) <i>verstrekking van kolen, gas, elektriciteit</i>
b) <i>Alloggio</i>	(0,08)	(0,92)	(4,63)	(2,40)	b) <i>huisvesting</i>
c) <i>Altri vantaggi in natura</i>	(0,01)	(0,03)	(6,34)	(0,08)	c) <i>andere emolumenten in natura</i>
VIII. Altri contributi sociali	0,12	0,19	24,35	2,57	VIII. Andere sociale bijdragen
IX. Totale	4,87	9,02	514,49	93,24	IX. Totaal
<i>Imposte sui salari o sulla manodo- pera occupata che non hanno carat- tere di onere sociale</i>	0,02	—	—	0,66	<i>Belastingen op de lonen of op de te werk gestelde arbeidskrachten, welke niet het karakter van sociale lasten vertonen</i>

(¹) Il premio al minatore non è compreso nel salario diretto.

(²) Ivi compresi i pagamenti relativi alla riduzione dell'orario di lavoro.

(*) Non compresi i pagamenti relativi alla riduzione dell'orario di lavoro.

(¹) De mijnwerkerspremie is niet in het directe loon begrepen.

(²) Met inbegrip van de betalingen met betrekking tot de verkortings van de arbeidsduur.

(*) De betalingen met betrekking tot de verkortings van de arbeidsduur is niet inbegrepen.

TABELLA 15 (segue)
T A B E L (vervolg)

Elementi del costo	Deutsch- land (BR) DM	France-Est Ffr	Italia Lit.	Luxem- bourg Flbz	Kostenopbouw
Operai all'interno					Ondergrondse arbeiders
I. Salario diretto	3,00 ⁽¹⁾	5,04	261,66 ⁽²⁾	63,40 ⁽²⁾	I. Direct loon
II. Gratifiche natalizie, premi di risultato, retribuzioni varie in contanti	0,28	0,04	69,48	4,16	II. Kerstgratificatie, produktiviteitspremie, diverse uitkeringen in geld
III. Retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati	0,32	0,58	34,72 ⁽³⁾	6,57 ⁽³⁾	III. Uitkeringen voor niet-gewerkte dagen
IV. Contributi di sicurezza sociale	1,24	2,15	160,98	22,98	IV. Bijdragen uit hoofde van sociale zekerheid
a) <i>Malattia, maternità, invalidità, pensione, disoccupazione</i>	(0,71)	(0,91)	(81,88)	(7,35)	a) <i>ziekte, moederschap, invaliditeit, pensioen, werkloosheid</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	(0,36)	(0,59)	(27,04)	(11,81)	b) <i>arbeidsongevallen</i>
c) <i>Altri contributi volontari o contrattuali</i>	(0,01)	(0,09)	(2,82)	(0,53)	c) <i>andere vrijwillige of bij overeenkomst bepaalde bijdragen</i>
d) <i>Assegni familiari</i>	(0,16)	(0,56)	(49,24)	(3,29)	d) <i>gezinstoelagen</i>
V. Imposte a carattere sociale	—	0,27	4,29	—	V. Belastingen met soc. karakter
VI. Totale parziale	4,84	8,08	531,13	97,11	VI. Subtotaal
Operai all'esterno					Bovengrondse arbeiders
I. Salario diretto	2,55 ⁽¹⁾	3,69	215,72 ⁽²⁾	48,61 ⁽²⁾	I. Direct loon
II. Gratifiche natalizie, premi di risultato, retribuzioni varie in contanti	0,28	0,03	52,66	4,05	II. Kerstgratificatie, produktiviteitspremie, diverse uitkeringen in geld
III. Retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati	0,23	0,39	30,17 ⁽³⁾	5,00 ⁽³⁾	III. Uitkeringen voor niet-gewerkte dagen
IV. Contributi di sicurezza sociale	1,06	1,80	131,69	16,53	IV. Bijdragen uit hoofde van sociale zekerheid
a) <i>Malattia, maternità, invalidità, pensione, disoccupazione</i>	(0,61)	(0,77)	(64,63)	(6,27)	a) <i>ziekte, moederschap, invaliditeit, pensioen, werkloosheid</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	(0,30)	(0,48)	(18,91)	(7,20)	b) <i>arbeidsongevallen</i>
c) <i>Altri contributi volontari o contrattuali</i>	(0,01)	(0,07)	(3,90)	(0,49)	c) <i>andere vrijwillige of bij overeenkomst bepaalde bijdragen</i>
d) <i>Assegni familiari</i>	(0,14)	(0,48)	(44,25)	(2,57)	d) <i>gezinstoelagen</i>
V. Imposte a carattere sociale	—	0,22	3,59	—	V. Belastingen met soc. karakter
VI. Totale I a V	4,12	6,13	433,83	74,19	VI. Totaal I tot V

Spese per salari e oneri padronali
inerenti in % del totale

Uitgaven met betrekking tot de lonen en
daarmede verband houdende werkgeverslasten
in % van het totaal

(Insieme degli operai all'interno e all'esterno)

(Alle ondergrondse en bovengrondse arbeiders tezamen)

Elementi del costo	Deutsch- land (BR)	France-Est	Italia	Luxem- bourg	Kostenopbouw
I. Salario diretto	58,48 ⁽¹⁾	51,89	45,95 ⁽²⁾	61,83 ⁽²⁾	I. Direct loon
II. Gratifiche natalizie, premi di risultato, retribuzioni varie in contanti	5,76	0,36	11,71	4,42	II. Kerstgratificatie, produktiviteitspremie, diverse uitkeringen in geld
III. Retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati	5,99	5,90	6,26 ⁽³⁾	6,39 ⁽³⁾	III. Uitkeringen voor niet-gewerkte dagen
IV. Contributi di sicurezza sociale	24,12	22,81	28,16	21,95	IV. Bijdragen uit hoofde van sociale zekerheid
a) <i>Malattia, maternità, invalidità, pensione, disoccupazione</i>	(13,83)	(9,66)	(14,07)	(7,43)	a) <i>ziekte, moederschap, invaliditeit, pensioen, werkloosheid</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	(6,90)	(6,26)	(4,39)	(10,74)	b) <i>arbeidsongevallen</i>
c) <i>Altri contributi volontari o contrattuali</i>	(0,21)	(0,93)	(0,66)	(0,56)	c) <i>andere vrijwillige of bij overeenkomst bepaalde bijdragen</i>
d) <i>Assegni familiari</i>	(3,18)	(5,96)	(9,04)	(3,22)	d) <i>gezinstoelagen</i>
V. Imposte a carattere sociale	—	2,87	0,76	—	V. Belastingen met sociaal karakter
— <i>Tassa sui salari (Francia)</i>	(—)	(2,87)	(—)	(—)	— <i>heffing op de lonen (Frankrijk)</i>
— <i>INA-CASA (Italia)</i>	(—)	(—)	(0,76)	(—)	— <i>I.N.A.-CASA (Italië)</i>
VI. Speso di reclutamento della manodopera e di formazione professionale	1,28	1,71	0,02	—	VI. Kosten in verband met de aanwerving van arbeidskrachten en de vakopleiding
VII. Vantaggi in natura	1,89	12,35	2,41	2,66	VII. Emolumenten in natura
a) <i>Distribuzione di carbone, gas, elettricità</i>	(0,03)	(1,88)	(0,28)	(—)	a) <i>verstrekking van kolen, gas, elektriciteit</i>
b) <i>Alloggio</i>	(1,71)	(10,19)	(0,90)	(2,58)	b) <i>huisvesting</i>
c) <i>Altri vantaggi in natura</i>	(0,15)	(0,28)	(1,23)	(0,08)	c) <i>andere emolumenten in natura</i>
VIII. Altri contributi sociali	2,48	2,11	4,73	2,75	VIII. Andere sociale bijdragen
IX. Totale	100,00	100,00	100,00	100,00	IX. Totaal

(1) Il premio al minatore non è compreso nel salario diretto.

(2) Ivi compresi i pagamenti relativi alla riduzione dell'orario di lavoro.

(3) Non compresi i pagamenti relativi alla riduzione dell'orario di lavoro.

(1) De mijnwerkerspremie is niet in het directe loon begrepen.

(2) Met inbegrip van de betalingen met betrekking tot de verkorting van de arbeidstijd.

(3) De betalingen met betrekking tot de verkorting van de arbeidstijd zijn niet inbegrepen.

**Ammontare orario delle spese per salari
e oneri padronali inerenti**

(Medie in Fb)

(Insieme degli operai all'interno e all'esterno)

**Bedrag per uur voor uitgaven met betrekking
tot de lonen en daarmee verband
houdende werkgeverslasten**

(Gemiddelden in Fb)

(Alle ondergrondse en bovengrondse arbeiders tezamen)

Elementi del costo	Deutsch- land (BR)	France-Est	Italia	Luxem- bourg	Kostenopbouw
I. Salario diretto	35,31 ⁽¹⁾	47,54	18,98 ⁽²⁾	57,64 ⁽²⁾	I. Direct loon
II. Gratifiche natalizie, premi di risultato, retribuzioni varie in contanti	3,48	0,33	4,84	4,12	II. Kerstgratificatie, produktiviteitspremie, diverse uitkeringen in geld
III. Retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati	3,62	5,41	2,59 ⁽²⁾	5,96 ⁽²⁾	III. Uitkeringen voor niet-gewerkte dagen
IV. Contributi di sicurezza sociale	14,56	20,89	11,63	20,47	IV. Bijdragen uit hoofde van sociale zekerheid
a) <i>Malattia, maternità, invalidità, pensione, disoccupazione</i>	(8,35)	(8,85)	(5,81)	(6,93)	a) <i>ziekte, moederschap, invaliditeit, pensioen, werkloosheid</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	(4,17)	(5,83)	(1,81)	(10,01)	b) <i>arbeidsongevallen</i>
c) <i>Altri contributi volontari o contrattuali</i>	(0,12)	(0,85)	(0,27)	(0,52)	c) <i>andere vrijwillige of bij overeenkomst bepaalde bijdragen</i>
d) <i>Assegni familiari</i>	(1,92)	(5,46)	(3,74)	(3,01)	d) <i>gezinstoelagen</i>
V. Imposte a carattere sociale	—	2,63	0,31	—	V. Belastingen met sociaal karakter
— <i>Tassa sui salari (Francia)</i>	(—)	(2,63)	(—)	(—)	— <i>heffing op de lonen (Frankrijk)</i>
— <i>INA-CASA (Italia)</i>	(—)	(—)	(0,31)	(—)	— <i>I.N.A.-CASA (Italië)</i>
VI. Spese di reclutamento della manodopera e di formazione professionale	0,77	1,56	0,01	—	VI. Kosten in verband met de aanwerving van arbeidskrachten en de vakopleiding
VII. Vantaggi in natura	1,14	11,31	1,00	2,48	VII. Emolumenten in natura
a) <i>Distribuzione di carbone, gas, elettricità</i>	(0,02)	(1,71)	(0,12)	(—)	a) <i>verstrekking van kolen, gas, elektriciteit</i>
b) <i>Alloggio</i>	(1,03)	(9,34)	(0,37)	(2,40)	b) <i>huisvesting</i>
c) <i>Altri vantaggi in natura</i>	(0,09)	(0,26)	(0,51)	(0,08)	c) <i>andere emolumenten in natura</i>
VIII. Altri contributi sociali	1,50	1,94	1,95	2,57	VIII. Andere sociale bijdragen
IX. Totale	60,38	91,61	41,31	93,24	IX. Totaal
<i>Imposte sui salari o sulla manodopera occupata che non hanno carattere di onere sociale</i>	0,36	—	—	0,66	<i>Belastingen op de lonen of op de te werk gestelde arbeidskrachten, welke niet het karakter van sociale lasten vertonen</i>

(¹) Il premio al minatore non è compreso nel salario diretto.
(²) Ivi compresi i pagamenti relativi alla riduzione dell'orario di lavoro.

(²) Non compresi i pagamenti relativi alla riduzione dell'orario di lavoro.

(¹) De mijnwerkerspremie is niet in het directe loon begrepen.

(²) Met inbegrip van de betalingen met betrekking tot de verkorting van de arbeidduur.

(²) De betalingen met betrekking tot de verkorting van de arbeidduur zijn niet inbegrepen.

Il livello rispettivo dei costi orari della manodopera nei diversi paesi è riportato nella tabella 18 che reca, per gli anni dal 1954 al 1961, accanto agli importi espressi in franchi belgi, gli indici che si ottengono per tali importi ponendo in ciascun anno uguale a 100 il costo più elevato.

Het niveau van de arbeidskosten per uur in de onderscheiden landen is weergegeven in tabel 18, welke voor de jaren 1954 tot en met 1961, naast de in Belgische franken uitgedrukte bedragen, de indexcijfers vermeldt die voor bedoelde bedragen worden verkregen door in ieder jaar de hoogste kosten gelijk te stellen aan 100.

MINIERE DI FERRO

TABELLA 18 T A B E L

LIZERMIJNEN

Ammontare orario del costo della manodopera dal 1954 al 1961 ⁽¹⁾

Bedrag van de arbeidskosten per uur van 1954 tot en met 1961 ⁽¹⁾

(Insieme degli operai dell'interno e dell'esterno)

(Alle ondergrondse en bovengrondse arbeiders tezamen)

Anni — Jaar	Luxembourg	France	Deutschland (BR)	Italia
Unità : franco belga corrente		Eenheid : geldende Belgische frank		
1954	65,24	61,53	31,54	28,31
1955	68,07	70,05	34,53	29,35
1956	76,49	81,19	37,44	30,49
1957	82,42	84,34	41,91	31,93
1958	84,69	85,38	44,75	33,91
1959	84,69	76,84	46,30	35,67
1960	88,60	82,65	51,64	40,07
1961	93,24	91,61	60,38	41,31
Indici; Base : Costo più elevato in ciascun anno = 100		Indexcijfers; basis : hoogste kosten in elk jaar = 100		
1954	100	94	48	43
1955	97	100	49	42
1956	94	100	46	38
1957	98	100	48	38
1958	99	100	52	40
1959	100	91	55	42
1960	100	93	58	45
1961	100	98	65	44

⁽¹⁾ I paesi sono elencati secondo l'ordine decrescente del costo nel 1961.

⁽¹⁾ De landen zijn vermeld in de aflopende volgorde van de kosten in 1961.

Dalla tabella 18 emerge come i costi più elevati siano stati quelli del Lussemburgo nel 1954, della Francia negli anni dal 1955 al 1958 e di nuovo del Lussemburgo dal 1959 in poi, e come lo scarto tra questi due paesi sia sempre stato inferiore al 10 % (nel 1961 : 2 % circa).

Molto inferiori sono i costi orari in Germania ed in Italia. In Germania tuttavia il livello del costo, che nel 1954 risultava pari al 48 % del costo del Lussemburgo, si è andato successivamente avvicinando a quest'ultimo fino ad assumere nel 1961

Uit tabel 18 blijkt dat de hoogste kosten optraden in Luxemburg in 1954, in Frankrijk in de periode van 1955 tot en met 1958 en opnieuw in Luxemburg sedert 1959 en dat het verschil tussen deze beide landen steeds kleiner was dan 10 % (in 1961 : circa 2 %).

In Duitsland en Italië liggen de kosten per uur veel lager. In Duitsland echter is het kostenpeil, dat in 1954, 48 % van het Luxemburgse peil bedroeg, geleidelijk dichterbij laatstgenoemd niveau komen te liggen, zodat het in 1961, 65 % hiervan beliep.

un valore pari al 65 % dello stesso. Per l'Italia invece il costo orario è sempre risultato, in tutto il periodo di osservazione, inferiore al 50 % dei costi registrati per il Lussemburgo e per la Francia.

Bisogna a questo punto rammentare le osservazioni più volte effettuate in tutti i precedenti studi relativi ai salari nelle miniere di ferro, circa le rilevanti differenze che intercorrono tra le caratteristiche tecniche ed ambientali delle coltivazioni del minerale del Lussemburgo e Francia da una parte e della Germania ed Italia dall'altra parte.

Queste differenze, cui sono in gran parte attribuiti i riscontri divari tra i costi della manodopera, emergono anche da altre rilevazioni statistiche relative alle miniere di ferro, quali ad esempio quella relativa ai rendimenti medi per turno operaio ⁽¹⁾ da cui si desume per il Lussemburgo (anno 1961) un rendimento pari a 10 tonnellate di minerale grezzo per turno nelle miniere in sotterraneo e 70 T. per turno nelle miniere a cielo aperto; per la Francia (Est), oltre 16 T. all'interno ed oltre 120 T. a cielo aperto, mentre per la Germania e l'Italia il rendimento per turno risulta pari, all'interno, a circa 6 e 5 T. e, nelle miniere a cielo aperto, a 27 ed 8 T. rispettivamente.

Se il rendimento per turno può servire, nel suo ordine di grandezza, a rivelare profonde differenze delle caratteristiche dei giacimenti e delle condizioni di coltivazione, un'altra rilevazione curata dall'Istituto statistico delle Comunità europee permette di comparare i costi della manodopera delle industrie della C.E.C.A. con quelli di 14 altre branche di industria e di desumere quindi — attraverso la posizione del costo orario della manodopera delle miniere di ferro nei confronti dei costi delle altre industrie in ciascun paese — differenze di fattori ambientali (quali la dislocazione territoriale, le caratteristiche socio-economiche della manodopera, ecc.). Tale rilevazione mostra infatti come nel Lussemburgo ed in Francia il livello del costo orario della manodopera delle miniere di ferro è di

In Italië daarentegen bedroegen de kosten per uur gedurende de hele periode van waarneming steeds minder dan 50 % van de kosten in Luxemburg en Frankrijk.

Naar aanleiding hiervan dient te worden herinnerd aan de in alle vorige studies inzake de lonen in de ijzermijnen herhaaldelijk gemaakte opmerkingen omtrent de aanzienlijke verschillen tussen de technische kenmerken en milieu-kenmerken van de ertsontginningen in Luxemburg en Frankrijk enerzijds en in Duitsland en Italië anderzijds.

Deze verschillen, waaraan de geconstateerde onderlinge afwijkingen in de arbeidskosten grotendeels zijn toe te schrijven, treden eveneens naar voren in andere statistische overzichten met betrekking tot de ijzermijnen, zoals bij voorbeeld het overzicht betreffende de gemiddelde prestatie per man en per dienst ⁽¹⁾, waaruit blijkt dat voor Luxemburg (in 1961) deze prestatie bij de ontginningen in diepbouw 10 ton ruwärts per dienst en bij de ontginningen in open groeven 70 ton per dienst bedroeg. Voor Frankrijk (oostelijk bekken) bedroeg de prestatie bij diepbouwontginningen ruim 16 ton en bij de ontginningen in open groeven ruim 120 ton, terwijl in Duitsland en Italië de prestatie per dienst bij de diepbouwontginningen respectievelijk circa 6 en 5 ton en voor de open groeven respectievelijk 27 en 8 ton beliep.

Terwijl de omvang der prestatie per dienst aanzienlijke verschillen in de kenmerken van de vindplaatsen en de omstandigheden der ontginning kan aantonen, maakt een ander overzicht van het Bureau voor de Statistiek der Europese Gemeenschappen het mogelijk de arbeidskosten in de industrieën van de E.G.K.S. te vergelijken met die in 14 andere bedrijfstakken en daaruit vervolgens — door de arbeidskosten per uur in de ijzermijnen te vergelijken met de kosten in de andere industrieën in ieder land — verschillen in milieu-factoren af te leiden (zoals de verspreiding over het grondgebied, de sociaal-economische kenmerken van de arbeidskrachten, enz.). Uit bedoeld overzicht blijkt inderdaad dat in Luxemburg en in Frankrijk het peil van de arbeidskosten per uur

⁽¹⁾ Cfr. Bollettino bimestrale • Siderurgia • dell'Istituto statistico delle Comunità europee, Tavola 125.

⁽¹⁾ Vergelijk het tweemaandelijkse bulletin • IJzer en Staal • van het Bureau voor de Statistiek der Europese Gemeenschappen, tabel 125.

gran lunga più elevato rispetto a quelli delle altre industrie, mentre in Germania ed in Italia occupa rispettivamente il quinto ed il settimo posto nella graduatoria decrescente relativa alle 17 branche censite ⁽¹⁾.

Per una valutazione dell'evoluzione dei costi nei diversi paesi dal 1954 al 1961, e dell'influenza esercitata sulle comparazioni dalle variazioni dei tassi di cambio, la Tabella 19 reca — sotto forma di indici — gli aumenti intervenuti nei valori nominali dei costi e gli aumenti dei corrispondenti valori espressi in franchi belgi.

in de ijzermijnen veel hoger ligt dan in de andere industrieën, terwijl het in Duitsland en Italië respectievelijk de vijfde en de zevende plaats op de aflopende ranglijst met betrekking tot de 17 bij de enquête betrokken bedrijfstakken inneemt ⁽¹⁾.

Ter beoordeling van de ontwikkeling der kosten in de verschillende landen in de periode 1954-1961 en van de invloed welke de vergelijkingen ondergingen van de variaties in de wisselkoersen, vermeldt tabel 19 — in de vorm van indexcijfers — de in de nominale waarden van de kosten opgetreden stijgingen, alsmede de stijgingen van de overeenkomstige waarden, uitgedrukt in Belgische franken.

TABELLA 19
T A B E L

Aumento dei costi orari della manodopera nelle miniere di ferro tra il 1954 ed il 1961 ⁽¹⁾

Stijging van de arbeidskosten per uur in de ijzermijnen van 1954 tot en met 1961 ⁽¹⁾

(Indici : base 1954 = 100)

(Indexcijfers : basis 1954 = 100)

	Luxembourg	France	Deutschland (BR)	Italia	
Costi nel 1954	100	100	100	100	Kosten in 1954
Costi nel 1961 (indici dei valori nominali)	143	209	184	145	Kosten in 1961 (indexcijfers van de nominale waarden)
Variazioni del tasso ufficiale di cambio 1961 (in rapporto al 1954)	=	— 29 %	+ 4 %	+ 1 %	Variaties in de officiële wisselkoers 1961 (ten opzichte van 1954)
Costi nel 1961 (indici dei valori in franchi belgi)	143	149	191	146	Kosten in 1961 (indexcijfers van de waarden in Belgische franken)

⁽¹⁾ I paesi sono elencati secondo l'ordine decrescente del costo orario nel 1954.

⁽¹⁾ De landen zijn vermeld in de aflopende volgorde van de kosten per uur in 1954.

La tabella 19 mostra come gli aumenti del costo orario della manodopera intervenuti tra il 1954 ed il 1961 nel Lussemburgo (43 %) ed in Italia (46 %) siano all'incirca dello stesso ordine di grandezza. In Francia un rilevante incremento del valore nominale del costo (oltre il 100 %) è corretto da una diminuzione (29 %) del tasso di cambio; il costo espresso in franchi belgi ne risulta aumentato

Uit tabel 19 blijkt dat de van 1954 tot en met 1961 in Luxemburg en in Italië opgetreden stijgingen in de arbeidskosten per uur (respectievelijk 43 % en 46 %), ongeveer even groot zijn. In Frankrijk wordt een zeer belangrijke stijging der nominale waarde van de kosten (ruim 100 %) gecorrigeerd door een daling (29 %) van de wisselkoers; als gevolg hiervan vertonen de in Belgische franken

⁽¹⁾ Cfr. « Costi della manodopera C.E.E. — 1959 » in « Statistiche sociali », n. 3-1961 (pag. 31) dell'Istituto statistico delle Comunità europee.

⁽¹⁾ Vergelijk « Arbeidskosten E.E.G. - 1959 » in « Sociale Statistiek », n° 3 - 1961 (blz. 31) van het Bureau voor de Statistiek der Europese Gemeenschappen.

in misura (49 %) solo lievemente superiore rispetto al Lussemburgo.

In Germania invece un notevole incremento del costo nominale (84 %) viene ancor più accentuato da un aumento (4 %) del tasso di cambio e contribuisce quindi a ravvicinare sensibilmente, come si è già visto dalla tabella 18, il costo tedesco a quelli del Lussemburgo e della Francia.

Per valutare infine quanto l'accennata evoluzione del fenomeno sia imputabile ai costi diretti (corresponsioni a titolo retributivo effettuate direttamente dal datore di lavoro al lavoratore) e quanto agli oneri indiretti (oneri che si traducono in corresponsioni indirette o differite) la tabella 20 reca una ripartizione dei costi ed alcuni valori percentuali, per gli anni 1954, 1960 e 1961.

uitgedrukte kosten slechts een iets grotere stijging (49 %) dan in Luxemburg.

In Duitsland daarentegen wordt een aanzienlijke toeneming van de nominale kosten (84 %) nog geaccentueerd door een stijging (4 %) van de wisselkoers, hetgeen ertoe bijdraagt dat, zoals reeds blijkt uit tabel 18, de Duitse kosten zeer dicht in de buurt van die in Luxemburg en Frankrijk komen te liggen.

Om ten slotte te kunnen beoordelen in hoeverre de vermelde ontwikkeling van het verschijnsel is toe te schrijven aan de directe kosten (rechtstreeks door de werkgever aan de werknemer gedane uitkeringen bij wijze van beloning) en in hoeverre aan de indirecte lasten (lasten ter zake van indirecte of uitgestelde betalingen) geeft tabel 20 een verdeling van de kosten, alsmede enkele procentuele cijfers voor de jaren 1954, 1960 en 1961.

TABELLA 20
T A B E L

Costi diretti ed oneri indiretti nelle miniere di ferro			Directe kosten en indirecte kosten in de ijzermijnen		
(I paesi sono elencati secondo l'ordine decrescente dell'onere totale)			(De landen zijn gerangschikt naar afnemende totale arbeidskosten)		
Anni	Luxem- bourg	France	Deut- sch- land (BR)	Italia	Jaar
Costi diretti ⁽¹⁾ (in Fb)					Directe kosten ⁽¹⁾ (in Fb)
1954	49,71	44,72	23,28	19,76	1954
1960	66,22	60,73	37,40	25,95	1960
1961	70,20	64,59	43,55	27,41	1961
Oneri indiretti ⁽²⁾ (in Fb)					Indirecte lasten ⁽²⁾ (in Fb)
1954	15,53	16,81	8,26	8,55	1954
1960	22,38	21,92	14,24	14,12	1960
1961	23,04	27,02	16,83	13,90	1961
Oneri indiretti ⁽²⁾ (in % degli oneri complessivi)					Indirecte lasten ⁽²⁾ (in % van de totale lasten)
1954	24	27	26	30	1954
1960	25	27	28	35	1960
1961	25	29	28	34	1961

⁽¹⁾ Il costo diretto, comprende le voci seguenti: salario diretto + gratifiche e premi + retribuzione per giorni non lavorati + vantaggi in natura.

⁽²⁾ L'onere indiretto comprende le voci seguenti: contributi di sicurezza sociale + imposte a carattere sociale + spese di reclutamento della manodopera e di formazione professionale + altri contributi sociali.

⁽¹⁾ De directe kosten bestaan uit de volgende componenten: directe lonen + gratificaties en premies + vergoeding voor niet-gewerkte dagen + emolumenten in natura.

⁽²⁾ De indirecte kosten bestaan uit de volgende componenten: bijdragen aan de sociale zekerheid + belastingen met een sociaal karakter + kosten in verband met de aanwerving en vakopleiding + andere sociale bijdragen.

Si rileva come tra il 1960 ed il 1961 la struttura dei costi salariali subisca in Francia una modifica per effetto del rilevante incremento degli oneri indiretti; la percentuale di questi ultimi sul costo globale passa infatti dal 27 al 29 %.

Per l'Italia invece il peso degli oneri indiretti diminuisce lievemente (dal 35 al 34 %) dopo il rilevante incremento registrato tra il 1959 ed il 1960, mentre invariato permane per il Lussemburgo (25 %) e la Germania (28 %).

Hieruit blijkt dat in de periode 1960-1961 de structuur van de loonkosten in Frankrijk een wijziging heeft ondergaan als gevolg van de belangrijke stijging der indirecte lasten; deze zijn namelijk van 27 % tot 29 % van de totale kosten gestegen.

In Italië daarentegen nam, na de aanzienlijke stijging in de periode 1959-1960, de druk der indirecte lasten in geringe mate af (van 35 tot 34 %), terwijl wat Luxemburg en Duitsland betreft de situatie ongewijzigd bleef (respectievelijk 25 % en 28 %).

PARTE II

DEEL II

I redditi degli operai

De inkomens van de arbeiders

CAPITOLO III

Definizioni e metodi

Fonte dei dati, campo di osservazione, rappresentatività dell'inchiesta

Il campo di osservazione dell'inchiesta sui redditi degli operai, come pure la fonte dei dati, sono gli stessi già descritti a proposito dell'inchiesta sui costi salariali ⁽¹⁾. Le stesse imprese che forniscono i dati relativi ai costi forniscono anche quelli relativi ai redditi degli operai. Una parte degli elementi rilevati è infatti comune sia all'inchiesta sui costi sia a quella sui redditi : trattasi della retribuzione lorda in moneta direttamente a carico del datore di lavoro, e del valore delle erogazioni in natura (eccettuati gli alloggi, che sono oggetto di valutazioni speciali per quanto concerne i redditi).

Per il resto, l'inchiesta sui redditi si differenzia nettamente da quella sui costi, sia per quanto concerne gli elementi presi in considerazione, sia per quanto concerne i metodi di presentazione dei risultati, sia per quanto concerne i metodi di comparazione, come sarà illustrato più avanti.

La rappresentatività dell'inchiesta sui redditi è in linea di principio uguale a quella dell'inchiesta sui costi.

Il numero degli operai censiti nelle due inchieste è infatti lo stesso (già descritto nella tabella 1) salvo però alcune eccezioni : per le miniere di carbone italiane vengono infatti pubblicati i soli dati relativi agli operai del bacino del Sulcis (94 % degli operai censiti per i costi); per l'industria siderurgica l'inchiesta concerne per la Germania gli operai del bacino della Renania, del Nord-Westfalia e per la

⁽¹⁾ Cfr. pag. 19-21.

HOOFDSTUK III

Definities en methoden

Bron van de gegevens, waarnemingsgebied, representatief karakter van de enquête

Het waarnemingsgebied van de enquête met betrekking tot de inkomens der arbeiders en de bron van de gegevens zijn die, welke reeds werden beschreven naar aanleiding van de enquête inzake de loonkosten ⁽¹⁾. De gegevens met betrekking tot de inkomens der arbeiders worden verstrekt door de ondernemingen die ook de gegevens inzake de kosten hebben geleverd. Een gedeelte van de geregistreerde elementen dient namelijk zowel voor de enquête inzake de kosten als voor de enquête met betrekking tot de inkomens, te weten het rechtstreeks ten laste van de werkgever komende brutoloon in geld en de waarde van de verstrekkingen (met uitzondering van de huisvesting, waarvoor wat de inkomens betreft, afzonderlijke schattingen zijn gemaakt).

Voor het overige staat de enquête inzake de inkomens geheel los van de enquête met betrekking tot de kosten, zowel wat betreft de beschouwde elementen als wat betreft de methoden voor de weergave van de resultaten en de methoden voor het maken van de vergelijkingen. Een en ander zal hieronder nog nader worden toegelicht.

Het representatieve karakter van de enquête inzake de inkomens komt in beginsel overeen met dat van de enquête met betrekking tot de kosten.

Het aantal bij de enquêtes betrokken arbeiders is namelijk in beide gevallen gelijk (reeds beschreven in tabel 1), afgezien van de volgende uitzonderingen. Voor de Italiaanse steenkolenmijnen worden uitsluitend de gegevens met betrekking tot de arbeiders van het Sulcis-bekken gepubliceerd (94 % der bij de kostenenquête betrokken arbeiders). Wat de ijzer- en staalindustrie betreft, omvat de

⁽¹⁾ Zie blz. 19-21.

Francia gli operai del bacino dell'Est (rispettivamente 71 % e 60 % degli operai censiti per i costi); per le miniere di ferro tedesche, infine, sono considerati gli operai del bacino della Bassa Sassonia (62 % rispetto all'inchiesta sui costi).

In taluni casi si è infatti ritenuto opportuno snellire la rilevazione dei redditi, che si concretizza — come si vedrà più avanti — in un notevole numero di tabelle.

Delimitazione degli elementi di reddito considerati

Da un punto di vista concettuale la delimitazione degli elementi costitutivi di reddito può giungere fino a considerare i servizi resi gratuitamente da amici, da familiari e perfino dallo stesso titolare del reddito a se stesso. Non solo ma, in alcuni casi, potrebbe tenersi conto anche dei cosiddetti « beni ad utilità diffusa » quando la disponibilità degli stessi non sia uniformemente distribuita (per esempio dei vantaggi derivanti dalla mitezza del clima, dalla bellezza del paesaggio e dell'ambiente naturale, dal livello di sviluppo civile dell'ambiente economico-sociale, ecc.).

Ovviamente, in pratica, le determinazioni del reddito tengono conto dei soli elementi espressi (o agevolmente traducibili) in valori monetari, e l'analisi può spingersi più o meno in profondità a seconda dei particolari scopi conoscitivi che ogni inchiesta si prefigge.

La presente inchiesta concerne gli operai delle imprese interessate dal Trattato della C.E.C.A. e costituisce una parte dell'indagine sulle « retribuzioni » erogate dalle industrie della Comunità. Gli elementi considerati nel calcolo del reddito sono pertanto solo quelli di cui il lavoratore fruisce in dipendenza del suo rapporto di lavoro.

enquête voor Duitsland de arbeiders van het bekken van het Rijnland en Noord-Westfalen, en voor Frankrijk de arbeiders van het oostelijke bekken (respectievelijk 71 % en 60 % der bij de kostenenquête betrokken arbeiders). Wat ten slotte de Duitse ijzermijnen betreft, heeft de enquête betrekking op de arbeiders van het bekken van Nedersaksen (62 % der bij de kostenenquête betrokken arbeiders).

In sommige gevallen werd het namelijk wenselijk geacht, de gegevens omtrent de inkomsten op een eenvoudiger wijze weer te geven, en wel — zoals men later zal zien — door middel van een groot aantal tabellen.

Afbakening van de in aanmerking genomen componenten van het inkomen

Uit een oogpunt van begripsbepaling kan de afbakening van de samenstellende elementen van het inkomen zo ver gaan, dat ook de kosteloos door vrienden, familieleden en zelfs door de bezitter van het inkomen aan zichzelf bewezen diensten in aanmerking worden genomen. In sommige gevallen zou zelfs rekening kunnen worden gehouden met de zogenaamde « voordelen van algemene aard », wanneer deze niet voor iedereen in gelijke mate toegankelijk zijn (bij voorbeeld voordelen, ontleend aan een mild klimaat, aan de schoonheid van het landschap en van de natuurlijke omgeving, aan het ontwikkelingspeil van het economisch-sociale milieu, enz.).

In de praktijk wordt bij het bepalen van het inkomen uiteraard alleen rekening gehouden met die elementen welke zijn uitgedrukt in (of gemakkelijk herleidbaar zijn tot) geldwaarden, en de analyse kan in meerdere of mindere mate in de diepte worden uitgebreid naar gelang van de door iedere enquête nagestreefde bijzondere doelstellingen.

Deze enquête heeft betrekking op de arbeiders van de onder het E.G.K.S.-Verdrag ressorterende ondernemingen en vormt een onderdeel van het onderzoek inzake de in de industrieën van de Gemeenschap betaalde « lonen ». De bij de berekening van het inkomen in aanmerking genomen elementen zijn derhalve uitsluitend die, welke de werknemer geniet uit hoofde van zijn arbeidsverhouding.

Tali elementi, che sono descritti più avanti, comprendono la retribuzione propriamente detta, i vantaggi in natura, gli assegni familiari e sono riferiti all'anno di calendario.

Si osserverà come nel reddito così definito non si tenga conto delle prestazioni di sicurezza sociale diverse dagli assegni familiari, di cui purtuttavia il lavoratore fruisce in connessione al suo rapporto di lavoro.

Per quanto si riferisce alle prestazioni in caso di malattia, di disoccupazione parziale, ecc., queste potrebbero utilmente essere considerate tra gli elementi di reddito da lavoro. La loro determinazione si presenta però difficile sul piano pratico per la pluralità degli Organismi assicurativi che effettuano le menzionate prestazioni e per la difficoltà di isolare, nel complesso delle prestazioni effettuate da tali Organismi, quelle che si riferiscono agli operai oggetto di inchiesta in ciascuna delle tre industrie.

Per ovviare in parte a questo inconveniente, nella presente inchiesta i redditi vengono calcolati sia per gli operai « iscritti » sia per gli operai « presenti ». Il reddito degli operai iscritti è il reddito effettivamente percepito in media dagli operai iscritti sui registri del personale durante l'anno ed è calcolato per difetto in quanto non si tiene conto delle prestazioni ricevute dagli operai in caso di malattia, ecc. Il reddito dell'operaio presente è invece il reddito che avrebbe percepito un operaio il quale non si fosse mai assentato dal lavoro per motivi personali, salvo per i normali congedi retribuiti : per tale operaio — che per ipotesi non è stato mai ammalato o infortunato durante l'anno — non si deve tener conto, evidentemente, delle prestazioni per malattia od infortuni ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Per il metodo di calcolo del reddito dell'operaio iscritto e dell'operaio presente, vedere più avanti a pag. 77.

Bedoelde elementen, welke verderop in dit hoofdstuk nader worden omschreven, omvatten het eigenlijke loon, de verstrekkings- en de gezinsbijlagen en worden per kalenderjaar opgegeven.

Men zal opmerken dat bij het aldus gedefinieerde inkomen, afgezien van de gezinsbijlagen, geen rekening wordt gehouden met de andere prestaties van de sociale zekerheid waarop de werknemer uit hoofde van zijn arbeidsverhouding aanspraak kan maken.

De prestaties in geval van ziekte, gedeeltelijke werkloosheid, enz. zouden daarentegen zeer goed onder de componenten van het inkomen kunnen worden opgenomen. De bepaling van deze prestaties brengt echter praktische moeilijkheden met zich mede vanwege het grote aantal verzekeringsorganen welke de bedoelde prestaties toekennen, en bovenal omdat het niet gemakkelijk is uit het geheel der door bedoelde organen toegekende prestaties die prestaties te selecteren, welke betrekking hebben op de arbeiders die bij de enquête in elk der drie industrieën betrokken zijn.

Teneinde dit bezwaar gedeeltelijk te ondervangen worden in deze enquête de inkomens zowel voor de « ingeschreven » als voor de « aanwezige » arbeiders berekend. Het inkomen van de ingeschreven arbeiders is het werkelijk ontvangen gemiddelde inkomen van de in het desbetreffende jaar in de personeelsregisters ingeschreven arbeiders. De berekening ervan geschiedt op grondslag van onvolledige gegevens, aangezien geen rekening wordt gehouden met de in geval van ziekte, enz. door de arbeiders genoten prestaties. Het inkomen van de aanwezige arbeider is daarentegen het inkomen dat een arbeider zou hebben genoten indien hij nooit arbeidsverzuim om persoonlijke redenen zou hebben gehad, afgezien dan van het normale verlof of de normale vakantie met behoud van loon. Voor een dergelijke arbeider — gesteld dat hij gedurende het hele jaar nooit ziek was, noch door een arbeidsongeval werd getroffen — mogen uiteraard de prestaties uit hoofde van ziekte of arbeidsongevallen niet in aanmerking worden genomen ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Zie voor de wijze van berekening van het inkomen van de ingeschreven arbeider en de aanwezige arbeider blz. 77.

Descrizione degli elementi di reddito considerati

Come si è già accennato, non tutti gli elementi che sono considerati nell'inchiesta sui costi salariali possono essere ugualmente considerati quando si esamini la retribuzione sotto l'aspetto del reddito per l'operaio. Per contro, un certo numero di fattori che non intervengono nel costo, quali ad esempio le imposte pagate dagli operai, influiscono molto sensibilmente sui redditi. Inoltre il fatto che il reddito è calcolato su base annua (a differenza del costo che è calcolato su base oraria) permette un più agevole computo di alcuni elementi che sono sia indipendenti dal numero di ore (assegni familiari) sia in funzione del reddito annuo (imposte). Le tabelle relative ai redditi sono state compilate per le tre industrie sulla base del seguente schema, che fa apparire i vari stadi che permettono di passare dal salario propriamente detto al reddito netto :

- I. Retribuzione in contanti;
- II. Valore dei vantaggi in natura;
- III. Guadagno lordo (I + II);
- IV. Assegni familiari;
- V. Versamenti del lavoratore alla Sicurezza sociale;
- VI. Versamenti del lavoratore a titolo dell'imposta sul reddito;
- VII. Premio di minatore (concerne esclusivamente i minatori tedeschi);
- VIII. Reddito netto (III + IV - V - VI + VII).

Dal precedente schema risulta che nè le prestazioni di Sicurezza sociale nè le indennità di disoccupazione parziale vengono prese in considerazione.

In appresso sono indicati succintamente i vari elementi considerati per ogni voce e il metodo applicato per ottenerli.

Omschrijving van de in aanmerking genomen componenten van het inkomen

Zoals reeds vermeld, kunnen niet alle bij de enquête inzake de loonkosten in aanmerking genomen elementen eveneens worden opgenomen in een onderzoek van het loon uit het gezichtspunt van het inkomen van de arbeider. Daarentegen oefenen bepaalde factoren welke bij de kosten geen rol spelen, zoals bij voorbeeld de door de arbeiders betaalde belasting, een aanzienlijke invloed uit op de inkomens. Verder betekent het feit dat het inkomen op jaarbasis wordt berekend (terwijl de berekening van de kosten op uurbasis geschiedt) een vergemakkelijking van de berekening van bepaalde elementen die hetzij onafhankelijk zijn van het aantal uren (gezinsbijslagen), hetzij verband houden met het jaarinkomen (belasting). De tabellen met betrekking tot de inkomens werden voor de drie bedrijfstakken opgesteld op basis van onderstaand schema, dat een beeld geeft van de verschillende stadia welke tussen het eigenlijke loon en het netto-inkomen liggen :

- I. Loon in geld;
- II. Waarde van de verstrekkingen;
- III. Brutoverdienste (I + II);
- IV. Gezinsbijslagen;
- V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid;
- VI. Betalingen door de werknemer uit hoofde van de inkomstenbelasting;
- VII. Mijnwerkerspremie (uitsluitend voor de Duitse mijnwerkers);
- VIII. Netto-inkomen (III + IV - V - VI + VII).

Uit bovenstaand schema blijkt dat noch de prestaties in het kader van de sociale zekerheid, noch de uitkeringen voor gedeeltelijke werkloosheid in aanmerking worden genomen.

Hieronder volgt een beknopte aanduiding van de voor ieder der genoemde posten in aanmerking genomen elementen en van de methode die werd toegepast om gegevens omtrent deze elementen te verkrijgen.

Retribuzione in contanti

La retribuzione in contanti comprende :

- a) Il salario diretto;
- b) Le gratifiche natalizie, premi di risultato e retribuzioni varie in contanti;
- c) Le retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati.

Queste tre voci comprendono tutti gli elementi descritti alle rubriche I, II e III dell'inchiesta sui costi.

Il salario in contanti è ottenuto dividendo il totale degli importi versati dalle imprese a titolo delle tre succitate rubriche, per il numero degli operai. In tal modo si ottiene il salario annuo medio in contanti per operaio.

Valore dei vantaggi in natura

I vantaggi in natura giocano un ruolo importante. Riesce abbastanza difficile tradurli in cifre e stabilire in quale misura costituiscano un incremento di reddito per il lavoratore quando si tratta ad esempio di indumenti di lavoro, di pasti consumati alla mensa, ecc. Le varie Commissioni hanno pertanto deciso di limitare il calcolo di tali vantaggi agli elementi più importanti, ossia :

- a) Al valore del carbone distribuito gratuitamente o a prezzo ridotto agli operai. Il calcolo è stato effettuato tenendo conto dei quantitativi distribuiti e sulla base del prezzo sul piazzale delle miniere. Questo vantaggio è stato calcolato soltanto per le miniere di carbone, unica industria per la quale esso riveste una certa importanza;
- b) Al vantaggio costituito dalla messa a disposizione dell'operaio di un alloggio appartenente all'impresa. Questo vantaggio costituisce il valore di un fitto normale per gli operai alloggiati gratuitamente e la differenza tra il valore di un fitto normale e quello effettivamente pagato dall'operaio quando questi beneficia di un alloggio a prezzo ridotto.

Loon in geld

Dit omvat :

- a) het directe loon;
- b) kerstgratificaties, produktiviteitspremies en diverse uitkeringen in geld;
- c) uitkeringen voor niet-gewerkte dagen.

Deze drie posten omvatten alle elementen die in de enquête inzake de kosten zijn omschreven in de rubrieken I, II en III.

Het loon in geld wordt berekend door het totaal der uit hoofde van de drie bovengenoemde rubrieken door de ondernemingen betaalde bedragen te delen door het aantal arbeiders. Op deze wijze verkrijgt men het gemiddelde jaarloon in geld per arbeider.

Waarde van de verstrekkingen

De verstrekkingen spelen een belangrijke rol. Het is vrij moeilijk de verstrekkingen in cijfers uit te drukken en vast te stellen in welke mate zij een vermeerdering van het inkomen van de werknemer betekenen, bij voorbeeld wanneer het arbeidskleding, in de kantine verstrekte maaltijden, enz. betreft. De diverse commissies hebben derhalve besloten, de berekening van deze verstrekkingen te beperken tot de belangrijkste elementen, te weten :

- a) de waarde van de geheel kosteloos of tegen gereduceerde prijs aan de arbeiders verstrekte kolen. Bij het maken van de berekening werden de verstrekte hoeveelheden in aanmerking genomen, terwijl als berekeningsbasis de prijs af-mijn werd genomen. Deze verstrekking is alleen berekend voor de steenkolenmijnen, daar dit de enige bedrijfstak is waar zij van belang is;
- b) de verstrekking welke bestaat in het ter beschikking van de arbeider stellen van een aan de onderneming toebehorende woning. Deze verstrekking vertegenwoordigt voor kosteloos gehuisveste arbeiders de waarde van een normale huur, en voor arbeiders die in woningen met gereduceerde huur wonen het verschil tussen de waarde van een normale huur en de werkelijk betaalde huur;

- c) Gli altri vantaggi in natura costituiscono il valore dei vari generi alimentari o di altri prodotti distribuiti gratuitamente o a prezzo ridotto (rivestono importanza solo per le miniere di carbone in Germania, Italia e Paesi Bassi).

Assegni familiari

A partire da questa fase, il calcolo dei redditi è stato « individualizzato ». Per questa voce si è tenuto conto del carico familiare, vale a dire si è calcolato per ogni gruppo di operai gli assegni corrisposti tenuto conto del carico familiare e della legislazione e convenzioni vigenti in ciascun paese. Ricordiamo che i redditi sono stati calcolati per gli operai celibi, coniugati senza prole, coniugati con 1, 2, 3, 4, e 5 figli a carico.

In questa voce sono compresi :

- a) Il supplemento familiare al salario versato direttamente dall'impresa (anche quando non si tratta di assegni familiari propriamente detti). È questo il caso in Germania, nel Lussemburgo e nei Paesi Bassi;
- b) Gli assegni familiari propriamente detti, versati al lavoratore da un apposito organismo (anche quando il versamento viene effettuato tramite l'impresa);
- c) Le indennità dette di alloggio quando sono concesse a tutti i lavoratori, alloggiati o no dall'impresa, e il loro importo è in funzione del carico familiare (miniere di carbone e di ferro, Germania).

Versamenti del lavoratore alla Sicurezza sociale

Questi contributi sono stati fissati in funzione del guadagno lordo. Tenuto conto della legislazione vigente in ciascun paese si sono calcolati i versamenti che avrebbero dovuto essere effettuati da un operaio il cui guadagno sia pari a quello dell'operaio medio.

- c) de overige verstrekkingen vertegenwoordigen de waarde van de diverse voedingsmiddelen of andere geheel kosteloos of tegen gereduceerde prijs verstrekte artikelen (alleen van belang voor de steenkolenmijnen in Duitsland, Italië en Nederland).

Gezinsbijslagen

Vanaf deze fase is de berekening van de inkomens « geïndividualiseerd ». Bij deze post is rekening gehouden met de gezinslast, dat wil zeggen, voor iedere groep arbeiders zijn de toegekende bijslagen berekend op basis van de gezinslast en de in elk land van kracht zijnde wettelijke bepalingen en overeenkomsten. Wij herinneren eraan dat de inkomens zijn berekend voor ongehuwde arbeiders, gehuwden zonder kinderen, en gehuwden met één, twee, drie, vier en vijf kinderen te hunnen laste.

Deze post omvat :

- a) de rechtstreeks door de onderneming betaalde gezinsbijslag op het loon (ook al betreft het geen gezinsbijslagen in eigenlijke zin). Dit is het geval in Duitsland, Luxemburg en Nederland;
- b) de gezinsbijslagen in eigenlijke zin, welke door een speciaal voor dit doel bestemd orgaan aan de werknemer worden uitgekeerd (ook indien de uitkering via de onderneming geschiedt);
- c) de zogenaamde huisvestingsvergoedingen, wanneer deze worden toegekend aan alle werknemers, al dan niet door de onderneming gehuisvest, en het bedrag ervan afhankelijk is van de gezinslast (steenkolenmijnen en ijzermijnen in Duitsland).

Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid

Deze bijdragen zijn vastgesteld in verhouding tot de brutoverdienste. Rekening houdend met de in ieder land van kracht zijnde wettelijke bepalingen zijn de bijdragen berekend welke zouden moeten zijn betaald door een arbeider wiens verdienste gelijk is aan die van de gemiddelde arbeider.

Versamenti del lavoratore a titolo dell'imposta sul reddito

Come per la rubrica precedente, si è tenuto conto dell'entità del guadagno e delle legislazione vigente prendendo in considerazione anche gli oneri familiari.

Per ogni gruppo di operai l'ammontare delle imposte è stato fissato calcolando l'importo che l'operaio avrebbe dovuto versare all'amministrazione fiscale se avesse percepito il guadagno medio, tenuto conto del suo carico familiare.

Premio di minatore

Questo premio riguarda soltanto gli operai all'interno delle miniere di carbone e di ferro tedesche. Per tale premio esiste l'esenzione da contributi alla Sicurezza sociale e da imposte. È stato calcolato dividendo la massa delle somme versate a questo titolo per il numero di operai. Poichè questo premio è a carico del governo e non delle imprese, esso non figura nei costi salariali; deve invece essere compreso nei redditi di cui fa parte integrante.

Metodo di presentazione dei risultati : il reddito medio annuo per operaio iscritto e presente

Si è già accennato come per quanto riguarda la retribuzione sotto l'aspetto del reddito degli operai, non solo gli elementi rilevati sono parzialmente diversi da quelli considerati nel calcolo del costo, ma anche il metodo stesso seguito per il calcolo e la presentazione dei risultati è diverso perchè deve adattarsi e deve rispondere ad esigenze conoscitive diverse.

Infatti il reddito occorre al lavoratore per soddisfare al sostentamento ed ai bisogni suoi e della sua famiglia. Tali bisogni si manifestano senza soluzione di continuità e vengono riferiti ad un periodo di tempo di calendario, che è generalmente un anno per tener conto dell'intero ciclo stagionale.

Betalingen door de werknemer uit hoofde van de inkomstenbelasting

Evenals in de voorgaande rubriek is uitgegaan van de brutoverdienste, rekening houdend met de van kracht zijnde wettelijke bepalingen, terwijl ook de gezinslast in aanmerking is genomen.

Voor iedere groep arbeiders is het belastingbedrag vastgesteld door het bedrag te berekenen dat de arbeider aan belasting zou hebben moeten betalen, indien hij de gemiddelde verdienste zou hebben genoten, rekening houdend met zijn gezinslast.

Mijnwerkerspremie

Deze premie geldt uitsluitend voor de arbeiders ondergronds in de Duitse steenkolenmijnen en ijzermijnen. Deze premie is vrij van belasting en van bijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid. De premie is berekend door het totaal der uit dien hoofde gestorte bedragen te delen door het aantal arbeiders. Aangezien deze premie ten laste van de regering en niet van de ondernemingen komt, is zij niet opgenomen onder arbeidskosten, doch onder het inkomen, waarvan zij een onafscheidelijk deel vormt :

Methode voor de weergave der resultaten : Het gemiddelde jaarinkomen per ingeschreven en aanwezige arbeider

Wij hebben er reeds op gewezen dat, wat betreft het loon, gezien als inkomen van de arbeiders, niet alleen de bij de enquête betrokken elementen gedeeltelijk verschillen van die welke bij de berekening van de kosten in aanmerking werden genomen, doch ook de methode voor de berekening en de weergave der resultaten verschillend is, aangezien zij moet worden aangepast en dient te voldoen aan andere doelstellingen.

De werknemer heeft het inkomen namelijk nodig om in zijn levensonderhoud te voorzien en de behoeften van hemzelf en van zijn gezin te bevredigen. Deze behoeften doen zich onafgebroken gevoelen en worden beschouwd in het kader van een kalenderperiode, welke in het algemeen één jaar bedraagt, teneinde alle jaargetijden volledig te kunnen bestrijken.

È evidente quindi che mentre dal punto di vista della produzione è interessante riferire il costo ad una quantità di lavoro effettivo (nel caso : un'ora di lavoro) dal punto di vista del lavoratore, invece, interessa riferire il reddito ad un periodo di « tempo di calendario » (nel caso : un anno).

Per far questo si parte, come per il calcolo dei costi, dall'ammontare globale della retribuzione in moneta versato durante l'anno dal datore di lavoro, ma — invece di dividere tale ammontare per il numero delle ore di lavoro — si divide per il numero degli operai.

È evidente come il metodo adottato per calcolare questo numero di operai eserciti una notevole influenza sul risultato.

Bisogna infatti osservare che mentre l'ammontare globale della retribuzione è conosciuto con precisione perchè direttamente ricavato dai libri paga e dalla contabilità aziendale, è meno facile invece determinare esattamente il numero dei lavoratori ai quali il reddito si riferisce, poichè tale numero varia da un mese all'altro e — nello stesso mese — da un giorno all'altro per effetto dei licenziamenti e delle nuove assunzioni. Non solo, ma oltre a queste variazioni del numero degli effettivi (degli operai — cioè — iscritti sui registri del personale delle imprese) altre variazioni intervengono tra un giorno e l'altro nel numero degli operai che si presentano al lavoro, a causa dell'assenteismo (malattia, ragioni personali, ecc.) mentre — d'altra parte — l'impresa può chiudere i battenti per un certo periodo di tempo sia per ragioni tecniche sia per mancanza di sbocchi.

Gli esperti delle varie Commissioni hanno studiato approfonditamente il problema, che non offre peraltro un'unica soluzione valida. È stato infine deciso di calcolare il reddito medio annuo per due figure di operai : l'operaio « iscritto » e l'operaio « presente ».

Het is derhalve duidelijk dat, terwijl het uit het oogpunt van produktie van belang is de kosten te bezien in verband met een hoeveelheid werkelijk verrichte arbeid (in casu : één arbeidsuur), het daarentegen uit het standpunt van de werknemer van belang is het inkomen te beschouwen in verband met een « kalenderperiode » (in casu : één jaar).

Hiertoe wordt, evenals bij de berekening der kosten, uitgegaan van het totale bedrag van het door de werkgever in het betrokken jaar uitbetaalde loon in geld, doch in plaats van bedoeld bedrag te delen door het aantal arbeidsuren deelt men het door het aantal arbeiders.

Het ligt voor de hand dat de voor de berekening van dit aantal arbeiders toegepaste methode van grote invloed is op het resultaat.

Men dient namelijk te bedenken dat, terwijl het totale bedrag van het loon nauwkeurig bekend is, aangezien het rechtstreeks wordt ontleend aan de loonboeken en de bedrijfsboekhouding, het daarentegen minder gemakkelijk is het aantal werknemers op wie het inkomen betrekking heeft nauwkeurig vast te stellen, aangezien het aantal van maand tot maand en binnen een zelfde maand van dag tot dag wisselt, doordat voortdurend personeel wordt ontslagen en nieuw personeel in dienst wordt genomen. Naast deze schommelingen in de personeelsbezetting (dat wil zeggen in het aantal in de personeelsregisters der ondernemingen ingeschreven arbeiders) treden bovendien als gevolg van arbeidsverzuim (ziekte, persoonlijke redenen, enz.) van dag tot dag ook nog andere variaties in het aantal op het werk aanwezige arbeiders op, terwijl anderzijds de onderneming hetzij om technische redenen, hetzij wegens gebrek aan afzetmogelijkheden voor een bepaalde periode kan worden gesloten.

De deskundigen van de diverse commissies hebben het vraagstuk grondig bestudeerd, zonder evenwel tot een bevredigende oplossing te geraken. Ten slotte werd besloten het gemiddelde jaarinkomen te berekenen voor twee soorten arbeiders : de « ingeschreven » en de « aanwezige » arbeider.

Reddito degli operai « iscritti »

Per numero degli operai iscritti si intende la media degli operai in forza (iscritti sui libri del personale) durante l'anno.

Il numero di iscritti così definito equivale ad un numero di operai « iscritti per l'intero anno » sui registri del personale (infatti se, ad esempio, tre operai sono stati iscritti per soli 4 mesi sulle liste degli effettivi, per l'operazione di media questi tre operai vengono considerati pari ad 1 operaio iscritto per l'intero anno).

Il reddito dell'operaio iscritto fornisce, quindi, informazioni sulla retribuzione media effettivamente percepita da un operaio iscritto per l'intero anno sulle liste degli effettivi.

Naturalmente l'operaio iscritto può effettuare, durante l'anno, delle assenze dal lavoro non retribuite; è evidente che il numero di tali assenze influisce sul livello del reddito. Se l'assenteismo fosse dello stesso ordine di grandezza in tutti i paesi, le comparazioni non ne sarebbero influenzate: ma non è questo il caso. Forti differenze infatti si sono riscontrate perfino tra i differenti bacini dello stesso paese o anche tra gli operai all'interno e quelli all'esterno.

Per questa ragione gli esperti hanno ritenuto opportuno che la pubblicazione di questo tipo di reddito venisse accompagnata da tabelle che permettano di raffrontare il salario in contanti al numero di turni lavorati ed al numero di turni non effettuati per assenteismo. Queste tabelle « turni retribuiti e non retribuiti » hanno potuto essere stabilite — su una base comparabile tra paesi e industrie — solo per le miniere di carbone e di ferro; ecco perchè i redditi degli operai « iscritti » sono pubblicati in valore assoluto solo per queste due industrie. Queste tabelle permettono inoltre di calcolare il numero degli operai iscritti, tenendo conto delle variazioni giornaliere degli

Inkomen van de « ingeschreven » arbeiders

Onder het aantal ingeschreven arbeiders wordt verstaan het gemiddelde aantal gedurende het betrokken jaar tot de personeelsbezetting behorende (in de personeelsregisters ingeschreven) arbeiders.

Het aldus gedefinieerde aantal ingeschreven arbeiders staat gelijk met een aantal arbeiders die « gedurende het hele jaar » in de personeelsregisters zijn « ingeschreven » (indien bij voorbeeld drie arbeiders slechts gedurende vier maanden in de personeelsregisters zijn ingeschreven, worden deze drie arbeiders namelijk voor de berekening van het gemiddelde beschouwd als één arbeider die het gehele jaar is ingeschreven).

Het inkomen van de ingeschreven arbeider verschafft dus gegevens omtrent het gemiddelde loon dat door een gedurende het gehele jaar in de personeelslijsten ingeschreven arbeider werkelijk wordt genoten.

De ingeschreven arbeider kan natuurlijk in de loop van het jaar niet-betaalde verzuimdagen hebben; het is duidelijk dat het aantal dezer verzuimdagen van invloed is op de hoogte van het inkomen. Indien het arbeidsverzuim in alle landen van dezelfde orde van grootte zou zijn, zouden de vergelijkingen daarvan geen invloed ondergaan; dit is echter niet het geval. Zelfs tussen de verschillende bekkens van een zelfde land en eveneens tussen de arbeiders ondergronds en bovengronds bleken namelijk aanzienlijke verschillen te bestaan.

Daarom achtten de deskundigen het nuttig de publikatie van dit soort inkomen vergezeld te doen gaan van tabellen die het mogelijk maken het loon in geld te vergelijken met het aantal gewerkte diensten en met het aantal verzuimdiensten. Deze tabellen inzake « betaalde en niet-betaalde diensten » konden — op een basis die vergelijking tussen landen en bedrijfstakken mogelijk maakt — uitsluitend voor de steenkolenmijnen en ijzermijnen worden samengesteld; daarom worden de inkomens van de « ingeschreven » arbeiders alleen voor deze twee bedrijfstakken in absolute waarde gepubliceerd. Aan de hand van deze tabellen kan, rekening houdend met de dagelijkse schomme-

effettivi, attraverso l'applicazione della formula seguente :

$$\frac{\text{Turni normali} + \text{turni non effettuati}}{\text{numero di giorni lavorativi}}$$

Per la siderurgia il numero di operai iscritti è ottenuto calcolando la media degli operai figuranti alla fine di ogni mese sui registri del personale e eliminando da questa cifra i lavoratori assenti da più di sei mesi o in servizio militare.

Dato che il criterio « età » è stato considerato come uno dei fattori suscettibili di influire sul reddito, le piramidi di età del personale operaio dei singoli paesi sono state raffrontate per le tre industrie. Si è constatato nell'industria carboniera che il numero degli operai di età inferiore ai 18 anni era particolarmente notevole e, soprattutto, che la percentuale di questi giovani operai rispetto agli effettivi totali variava molto da un paese all'altro; è stato pertanto deciso di indicare i redditi degli operai adulti eliminando quelli dei giovani operai di età inferiore ai 18 anni. (Questo particolare calcolo è stato limitato alla categoria degli operai iscritti). Questa questione non rivestiva la stessa importanza per le miniere di ferro e per la siderurgia; ci si è pertanto basati, per queste due industrie, sul reddito medio dell'insieme degli operai.

Redditi degli operai « presenti »

Per colmare le lacune che comporta il reddito dell'operaio « iscritto » e per eliminare inoltre l'incidenza delle prestazioni straordinarie e dell'assenteismo, è stato calcolato, per le tre industrie, un reddito per operaio « presente ».

Si tratta del reddito che percepirebbe l'operaio che, eccezion fatta dei congedi regolari, non si fosse mai assentato dal lavoro. Si tratta evidentemente di una nozione teorica applicabile ad un operaio che si sia avvalso di tutte le possibilità di lavoro offertegli e che non sia mai stato ammalato o vittima di un infortunio; essa è molto diversa dalla nozione

lingen in de personeelsbezetting, bovendien het aantal ingeschreven arbeiders worden berekend, en wel met behulp van de volgende formule :

$$\frac{\text{Normale diensten} + \text{niet-gewerkte diensten}}{\text{Aantal arbeidsdagen}}$$

Voor de ijzer- en staalindustrie wordt het aantal ingeschreven arbeiders verkregen door het aan het einde van iedere maand in de personeelsregisters voorkomende gemiddelde aantal arbeiders te berekenen, waarbij de langer dan 6 maanden afwezige of in militaire dienst zijnde werknemers buiten beschouwing blijven.

Aangezien het criterium « leeftijd » werd beschouwd als een van de factoren welke op het inkomen van invloed kunnen zijn, werden voor de drie bedrijfstakken de leeftijds piramiden van de arbeiders der afzonderlijke landen onderling vergeleken. Daarbij bleek dat in de steenkoolindustrie het aantal arbeiders beneden de 18 jaar zeer aanzienlijk was, en vooral dat het percentage van deze jeugdige arbeiders ten opzichte van de totale personeelsbezetting van land tot land sterk uiteenliep. Derhalve werd besloten alleen de inkomens van de volwassen arbeiders op te nemen en die van de jeugdige arbeiders onder de 18 jaar buiten beschouwing te laten. (Deze bijzondere wijze van berekening werd beperkt tot de categorie ingeschreven arbeiders). Deze kwestie was voor de ijzermijnen en de ijzer- en staalindustrie van minder belang; voor deze beide bedrijfstakken werd derhalve het gemiddelde inkomen van het totale aantal arbeiders als basis genomen.

Inkomens van de « aanwezige » arbeiders

Teneinde in de leemten van het begrip « inkomen van de ingeschreven arbeider » te voorzien en bovendien de invloed van de bijkomende prestaties en van het verzuim uit te schakelen, werd voor de drie bedrijfstakken een « inkomen per aanwezige arbeider » berekend. Hieronder wordt verstaan het inkomen dat zou worden genoten door een arbeider die buiten de officiële verlof- en vakantiedagen nooit arbeidsverzuim zou hebben gehad. Het gaat hier uiteraard om een theoretisch begrip, dat slechts van toepassing zou zijn op een arbeider die volledig gebruik heeft gemaakt van alle hem ge-

dell'operaio « iscritto » il cui reddito corrisponde ai giorni di lavoro realmente effettuati.

Il numero degli operai « presenti » può essere ottenuto mediante la tabella dei turni retribuiti e non retribuiti applicando la seguente formula :

Numero dei turni retribuiti

Numero dei giorni lavorativi + numero dei giorni festivi retribuiti -- numero di giorni di riposo compensativo della riduzione della durata del lavoro -- numero di giorni di chiusura per feste locali, ragioni tecniche, mancanza di sbocchi e serrata

Questa formula, che permette di eliminare le ore di straordinario, è utilizzata dalle miniere di carbone e dalle miniere di ferro.

La tabella dei turni non si adatta alle condizioni particolari dell'industria siderurgica per la quale il numero degli operai « presenti » è stato ottenuto sia stabilendo la media degli operai presenti al lavoro durante un determinato giorno della settimana sia stabilendo ogni giorno la media dei presenti accertati. Dai sondaggi effettuati in un certo numero di imprese è risultato che i due metodi hanno dato risultati poco differenti. Beninteso, nei due casi si tiene conto degli operai in ferie il cui numero è stato aggiunto a quello degli operai presenti al lavoro.

I risultati conseguiti attraverso questo metodo variano leggermente da quelli delle miniere di carbone e di ferro dato che non permettono di eliminare le ore di straordinario.

boden arbeidsmogelijkheden en nooit ziek of slachtoffer van een ongeval is geweest; dit begrip verschilt sterk van het begrip « ingeschreven » arbeider, wiens inkomen overeenkomt met het aantal werkelijke arbeidsdagen. Het aantal « aanwezige » arbeiders kan worden verkregen aan de hand van de tabel inzake de « betaalde en niet-betaalde diensten », en wel met behulp van de volgende formule :

Aantal betaalde diensten

Aantal arbeidsdagen plus aantal betaalde feestdagen minus aantal rustdagen in verband met de verkorting van de arbeidsduur, minus aantal dagen waarop de onderneming is gesloten in verband met plaatselijke feesten, technische redenen, gebrek aan afzetmogelijkheden en uitsluiting

Deze formule, welke het mogelijk maakt de overuren buiten beschouwing te laten, wordt gebruikt voor de steenkolenmijnen en de ijzermijnen.

De tabel van de diensten is niet aangepast aan de in de ijzer- en staalindustrie heersende bijzondere omstandigheden. Het aantal « aanwezige » arbeiders in deze industrie werd verkregen hetzij door vaststelling van het gemiddelde aantal arbeiders dat op een bepaalde dag van de week op het werk aanwezig was, hetzij door dagelijks het gemiddelde der werkelijk aanwezige arbeiders te berekenen. Uit steekproeven in een aantal ondernemingen is gebleken dat beide methoden nagenoeg dezelfde resultaten opleverden. Vanzelfsprekend wordt in beide gevallen rekening gehouden met het aantal met verlof of vakantie zijnde arbeiders, dat wordt opgeteld bij het aantal op het werk aanwezige arbeiders.

De volgens deze methode verkregen resultaten wijken enigszins af van die in de steenkolenmijnen en ijzermijnen, doordat de overuren niet buiten beschouwing kunnen worden gelaten.

I redditi nominali degli operai

I risultati analitici in valore nominale dell'inchiesta 1961 sui redditi degli operai sono presentati nelle numerose tabelle che figurano in allegato alla presente pubblicazione ⁽¹⁾. Trattasi di tabelle che recano l'ammontare dei diversi elementi che intervengono nella formazione del reddito, espressi nelle rispettive monete nazionali. Queste tabelle sono distinte per industrie e per paese, mentre per le miniere di carbone è stata prevista anche una suddivisione per bacino.

In tutti i casi, i redditi sono pubblicati per gli operai coniugati senza figli e per gli operai coniugati con due figli a carico. Per ogni industria si è fatta una distinzione tra gli operai alloggiati dall'impresa e quelli che non lo sono; per la siderurgia e le miniere di ferro i redditi degli operai alloggiati sono stati indicati solo per i paesi in cui una notevole percentuale di operai beneficia di questo vantaggio (Francia, Italia e Lussemburgo per la siderurgia; Germania, Francia e Lussemburgo per le miniere di ferro).

I risultati relativi ai minatori di carbone e di ferro sono presentati separatamente per gli operai all'interno e all'esterno; sono inoltre preceduti da tabelle dalle quali risulta il numero medio dei turni retribuiti e non retribuiti. Per queste due industrie si è ritenuto opportuno di pubblicare i redditi degli operai « iscritti » e degli operai « presenti ». Per la siderurgia invece le tabelle recano i soli dati relativi agli operai « presenti »; per questa industria infatti le particolari caratteristiche dell'attività lavorativa non hanno permesso di poter stabilire delle tabelle dei turni attraverso le quali sia possibile seguire in maniera soddisfacente il fenomeno

Het nominale inkomen van de arbeiders

De in nominale waarde uitgedrukte analytische resultaten van de enquête 1961 naar het inkomen van de arbeiders zijn aangegeven in een groot aantal in de bijlage van deze publikatie opgenomen tabellen ⁽¹⁾. Het betreft hier tabellen waarin het bedrag van de diverse bestanddelen van het loon, uitgedrukt in de respectieve nationale valuta, is aangegeven. Deze tabellen zijn onderverdeeld volgens industriële bedrijfstak en land. Voor de gegevens met betrekking tot de kolenmijnindustrie is tevens een onderverdeling per bekken gemaakt.

In alle gevallen wordt het inkomen voor de gehuwde arbeiders zonder kinderen en voor de gehuwde arbeiders welke twee kinderen te hunnen laste hebben, aangegeven. Daarbij wordt voor iedere industriële bedrijfstak een onderscheid gemaakt tussen de arbeiders die door de onderneming worden gehuisvest en degenen voor wie zulks niet het geval is. Wat de ijzer- en staalindustrie en de ijzermijnen betreft, wordt het inkomen van de gehuisveste arbeiders slechts aangegeven voor de landen waar een aanzienlijk percentage arbeiders dit voordeel geniet (Frankrijk, Italië en Luxemburg wat de ijzer- en staalindustrie betreft; Duitsland, Frankrijk en Luxemburg wat de ijzermijnen betreft).

Wat de arbeiders in de kolen- en de ijzermijnen betreft, worden de resultaten voor de ondergrondse en bovengrondse arbeiders afzonderlijk vermeld. Deze resultaten worden bovendien voorafgegaan door tabellen waarin het gemiddelde aantal betaalde en niet betaalde diensten is aangegeven. Wat beide industriële bedrijfstakken betreft, werd het dienstig geoordeeld het inkomen van de « ingeschreven » arbeiders en de « aanwezige » arbeiders te publiceren. De tabellen met betrekking tot de ijzer- en staalindustrie omvatten daarentegen slechts gegevens over de « aanwezige » arbeiders. Voor deze industriële bedrijfstak konden namelijk

⁽¹⁾ V. pag. da 153 in poi.

⁽¹⁾ Zie blz. 153 en volgende.

dell'assenteismo, di cui bisogna tener conto per una corretta valutazione del reddito dell'operaio « iscritto ».

L'interesse maggiore di un'inchiesta sui redditi, soprattutto se estesa a paesi diversi, consiste nella possibilità che essa offre a confronti, nel tempo e nello spazio, in termini « reali ».

Si è comunque ritenuto opportuno premettere a tali confronti, che formano oggetto del successivo capitolo V, qualche cenno relativo ai risultati in valore nominale dell'inchiesta 1961, con particolare riferimento alla « struttura » del reddito degli operai.

A tale scopo sono state stralciate dal complesso delle tabelle figurante nell' allegato e riportate nel presente capitolo, per ciascuna industria, le tabelle recanti la composizione del reddito espresso in moneta nazionale. I dati si riferiscono agli operai presenti, essendo questi --- come già accennato --- i soli pubblicati in valore assoluto per tutte le tre industrie.

Miniere di carbone

Le tabelle 21 e 22 recano, rispettivamente per gli operai presenti dell'interno e dell'esterno, la composizione del reddito dei coniugati senza figli e dei coniugati con due figli a carico nell'anno 1961. Tra gli elementi componenti sono state considerate, per le miniere di carbone, anche le corrisposizioni in natura, essendo queste di rilevante entità e generalizzate in tutti i paesi.

Operai coniugati senza figli

Per quanto concerne gli operai coniugati senza figli, si osserva che la retribuzione lorda in moneta ed in natura erogata dai datori di lavoro (riga III delle

in verband met de bijzondere kenmerken van de werkzaamheden, geen tabellen per dienst worden opgesteld aan de hand waarvan het verschijnsel van het absenteïsme op bevredigende wijze kan worden nagegaan, met welk verschijnsel rekening dient te worden gehouden om het inkomen van de « ingeschreven » arbeider nauwkeurig te berekenen.

Het belang van een enquête naar het inkomen bestaat voornamelijk hierin dat « reële » waarden voor een bepaald tijdsbestek en bepaalde gebieden met elkaar kunnen worden vergeleken. Zulks geldt in het bijzonder voor enquêtes welke op diverse landen betrekking hebben.

Men heeft het evenwel dienstig geoordeeld deze vergelijkingen welke in hoofdstuk V worden behandeld, te laten voorafgaan door enkele gegevens met betrekking tot de in nominale waarde uitgedrukte resultaten van de enquête 1961, voornamelijk rekening houdend met de « structuur » van het arbeidersinkomen.

Te dien einde werd op basis van de tabellen van de bijlage een aantal tabellen opgesteld, waarin voor elke industrie de samenstelling van het in nationale valuta uitgedrukte inkomen is aangegeven. Deze tabellen zijn in het onderhavige hoofdstuk opgenomen. De gegevens hebben betrekking op de aanwezige arbeiders. Zij zijn --- zoals reeds werd onderstreept --- de enige in absolute cijfers uitgedrukte gegevens welke voor de drie industrieën worden gepubliceerd.

Kolenmijnindustrie

In de tabellen 21 en 22 is, respectievelijk voor de aanwezige ondergrondse en bovengrondse arbeiders, de samenstelling van het inkomen der gehuwde arbeiders zonder kinderen en der gehuwde arbeiders met twee kinderen gedurende 1961 aangegeven. Tot de inkomensbestanddelen werden eveneens de voordelen in natura gerekend, aangezien deze, wat de kolenmijnen betreft, vrij aanzienlijk zijn en in alle landen worden verstrekt.

Gehuwde arbeiders zonder kinderen

Wat de gehuwde arbeiders zonder kinderen betreft, kan worden vastgesteld dat de door de werkgevers in geld en in natura uitbetaalde bruto-

tabelle 21 e 22) è superiore, in tutti i paesi, al reddito netto effettivamente percepito dagli operai (riga VIII) a causa delle ritenute obbligatorie per sicurezza sociale e per imposte che gravano la retribuzione. Tali ritenute sono solo parzialmente compensate, in taluni paesi (Germania, Italia, Paesi Bassi) da corresponsioni di indennità per carico di famiglia e, per gli operai all'interno tedeschi, dal « premio di minatore ».

Per gli operai all'interno, gli scarti maggiori della retribuzione lorda rispetto al reddito netto si verificano nei Paesi Bassi (circa il 30 %) ed in Belgio (oltre il 18 %). Seguono la Germania e la Francia (10 % circa) ed infine l'Italia (4 %).

Per gli operai all'esterno — di cui il reddito medio è inferiore a quello degli operai all'interno — lo scarto della retribuzione lorda in rapporto al reddito netto si attenua nei Paesi Bassi (24 %), in Belgio (14 %) ed in Italia (1 %) per effetto della minore incidenza delle contribuzioni obbligatorie, mentre permane invariato in Francia e risulta lievemente più elevato in Germania (12 %), ove la minore incidenza delle contribuzioni obbligatorie risulta compensata dall' assenza del premio di minatore, corrisposto ai soli operai all'interno.

Operai coniugati con due figli a carico

Per gli operai all'interno coniugati con due figli, le erogazioni per carico di famiglia sono di tale entità da compensare largamente, in Italia ed in Francia, le ritenute obbligatorie a carico del lavoratore. La retribuzione lorda è infatti *inferiore* al reddito netto, in questi paesi, nella misura rispettivamente dell' 8 % e del 6 % circa; inferiore appare anche in Germania (nella misura di circa l'1 %) in virtù della corresponsione del « premio di minatore », mentre nei Paesi Bassi ed in Belgio resta superiore, con uno scarto dal reddito netto pari rispettivamente al 17 % ed al 3 % circa.

Per gli operai all'esterno, la struttura del reddito dei coniugati con due figli presenta — nei confronti degli operai all'interno — le stesse varianti già

bezoldiging (regol III van de tabellen 21 en 22) in alle landen hoger is dan het werkelijk door de arbeiders ontvangen netto-inkomen (regel VIII), zulks in verband met de verplichte inhoudingen ten behoeve van de sociale zekerheid en de belastingen welke op de bezoldiging drukken. Deze inhoudingen worden in sommige landen (Duitsland, Italië, Nederland) ten dele gecompenseerd door gezinstoelagen en, wat de Duitse ondergrondse arbeiders betreft, door de « mijnwerkerspremie ».

Wat de ondergrondse arbeiders betreft, konden de grootste verschillen tussen het brutoloon en het netto-inkomen worden vastgesteld in Nederland (ongeveer 30 %) en in België (ruim 18 %). Daarna volgen Duitsland en Frankrijk (ongeveer 10 %) en ten slotte Italië (4 %).

Wat de bovengrondse arbeiders betreft — wier inkomen in het algemeen lager is dan dat der ondergrondse arbeiders — is het verschil tussen het brutoloon en het netto-inkomen in Nederland (24 %), België (14 %) en Italië (1 %) minder groot als gevolg van de geringere druk van de verplichte bijdrage, terwijl dit verschil in Frankrijk even groot is en in Duitsland zelfs iets hoger ligt (12 %). In laatstgenoemd land is de invloed van de verplichte bijdragen weliswaar geringer, doch wordt de « mijnwerkerspremie » slechts uitbetaald aan de ondergrondse arbeiders.

Gehuwde arbeiders met twee kinderen ten laste

Wat de gehuwde ondergrondse arbeiders met twee kinderen betreft, zijn de gezinstoelagen zo aanzienlijk dat zij in Italië en Frankrijk de ten laste van de werknemer komende verplichte bijdragen ruimschoots compenseren. In genoemde landen ligt de brutoverdienste namelijk respectievelijk ongeveer 8 % en 6 % beneden het netto-inkomen. Ook in Duitsland ligt de brutoverdienste in verband met de « mijnwerkerspremie » ongeveer 1 % lager. Alleen in Nederland en België ligt het brutoloon respectievelijk 17 % en 3 % boven het netto-inkomen.

Wat de bovengrondse arbeiders betreft, vertoont de structuur van het inkomen der gehuwde arbeiders met twee kinderen — vergeleken bij dat

osservate per i coniugati senza figli (minore incidenza percentuale delle ritenute obbligatorie). La retribuzione lorda è inferiore al reddito netto nella misura del 10 % circa in Italia ed in Francia e nella misura del 5 % circa in Belgio, mentre risulta superiore dell' 8 % nei Paesi Bassi e dell' 1 % in Germania.

Per quanto riguarda la Germania si rileva che solo dal 1961 è stato esteso anche al coniugato con due figli un assegno familiare (225 DM annui) secondo modalità che in precedenza erano previste soltanto a partire dal terzo figlio a carico ⁽¹⁾.

Nelle tabelle 23 e 24 sono riportati, per l'interno e per l'esterno, gli indici con base 1954 dei redditi netti annui medi degli operai iscritti. Nella lettura di queste tabelle bisogna tener presente che trattasi di indici « nominali », calcolati cioè su importi espressi nelle rispettive monete nazionali correnti, che non tengono conto delle variazioni di valore che le diverse monete hanno subito durante il periodo di osservazione.

Questi indici non consentono quindi confronti tra un paese e l'altro dell'evoluzione dei redditi poiché, per comparazioni del genere, è necessario tener conto anche delle variazioni corrispondenti del potere di acquisto della moneta. Nella tabella 25 si può osservare, a titolo di esempio, come il reddito nominale dell'operaio all'interno, coniugato senza figli, sia aumentato tra il 1954 ed il 1961 nella misura del 79 % circa in Francia e del 57 % in Germania. Orbene, questo non autorizza ad affermare che per quella categoria di operai il reddito sia effettivamente aumentato in Francia in misura maggiore che in Germania: nello stesso periodo di tempo, infatti, si sono avuti degli aumenti di prezzo dei generi di consumo che hanno assorbito — in misura diversa nei due paesi — parte degli aumenti nominali del reddito. Ove si tenga conto

van de ondergrondse arbeiders --- dezelfde verschillen als die welke voor de gehuwde arbeiders zonder kinderen werden vastgesteld (geringere procentuele invloed van de verplichte inhoudingen). De brutoverdienste ligt in Italië en Frankrijk ongeveer 10 % en in België ongeveer 5 % beneden, in Nederland 8 % en in Duitsland 1 % boven het netto-inkomen.

Wat Duitsland betreft, zij erop gewezen dat de gehuwde arbeider met twee kinderen slechts met ingang van 1961 eveneens gezinstoelagen (225 DM per jaar) ontvangt, zulks volgens de regeling welke tot nog toe slechts voor het derde ten laste komende kind gold ⁽¹⁾.

In de tabellen 23 en 24 zijn voor de ondergrondse en bovengrondse arbeiders de indexcijfers (basis 1954) van het gemiddelde jaarlijkse netto-inkomen der ingeschreven arbeiders opgenomen. Bij de beoordeling van deze tabellen dient in aanmerking te worden genomen dat het hier « nominale » indexcijfers betreft, welke zijn berekend op basis van in de diverse nationale geldeenheden uitgedrukte bedragen en die derhalve geen rekening houden met de waardeschommelingen der diverse valuta gedurende de periode waarop de enquête betrekking heeft.

Op grond van deze indexcijfers kan dus de ontwikkeling der inkomens in de diverse landen niet worden vergeleken, aangezien bij dergelijke vergelijkingen eveneens rekening dient te worden gehouden met de overeenkomstige schommelingen van de koopkracht van het geld. Uit tabel 25 blijkt bij voorbeeld dat het nominale inkomen van de gehuwde ondergrondse arbeider zonder kinderen gedurende de periode van 1954 tot en met 1961 in Frankrijk met ongeveer 79 % en in Duitsland met 57 % is gestegen. Hieruit mag evenwel niet worden geconcludeerd dat, wat deze categorie arbeiders betreft, het inkomen in Frankrijk werkelijk sterker is gestegen dan in Duitsland. In de loop van dezelfde periode zijn de prijzen van de verbruiksgoederen namelijk eveneens gestegen, welke stijging — in van het ene land tot het andere uit-

⁽¹⁾ Tale indennità è corrisposta ai soli operai il cui reddito « imponibile » non superi i 7.200 DM annui. Considerate le franchigie e le detrazioni possibili, tale imponibile può corrispondere ad una retribuzione lorda annua molto più elevata (una retribuzione lorda di 7.800 DM, con una franchigia d'imposta di 600 DM, dà ancora diritto a questa indennità.

⁽¹⁾ Deze gezinstoelage wordt slechts uitbetaald aan de arbeiders wier « belastbaar » inkomen niet meer dan 7.200 DM per jaar bedraagt. Rekening houdend met de eventuele vrijgestelde en aftrekbare bedragen kan dit belastbare inkomen overeenstemmen met een veel hogere jaarlijkse brutobezoldiging. (Een brutobezoldiging van 7.800 DM met een belastingvrij bedrag van 600 DM geeft nog recht op deze toelage).

delle variazioni del potere di acquisto delle due monete, si osserva che l'aumento del reddito dell'operaio francese passa dal 79 % ad un valore effettivo del 28 %, circa e quello dell'operaio tedesco dal 57 % al 34 % ⁽¹⁾.

In questo caso, preso come esempio, il reddito dell'operaio tedesco è aumentato in realtà in misura maggiore di quello dell'operaio francese, al contrario di quanto poteva apparire da un confronto dei valori nominali.

Mentre quindi per i confronti dell'evoluzione dei redditi tra paesi diversi si rimanda al successivo capitolo V, le tabelle 23 e 24 forniscono tuttavia delle serie di valori nominali che, nell'ambito di ciascun paese, sono suscettibili di utili confronti con altre serie relative a grandezze espresse nella stessa unità monetaria corrente (prezzi, costi, ecc.).

⁽¹⁾ Cfr. più avanti, tabella 34.

cenlopende mate — een gedeelte van de nominale verhoging van het inkomen heeft opgeslorpt. Rekening houdend met de wijzigingen in de koopkracht van beide valuta's, bedraagt de werkelijke toeneming van het inkomen van de Franse en Duitse arbeider respectievelijk ongeveer 28 en 34 % tegenover een nominale verhoging van respectievelijk 79 en 57 % ⁽¹⁾.

In dit voorbeeld is het inkomen van de Duitse arbeider dus in werkelijkheid sterker gestegen dan dat van de Franse arbeider, zulks in tegenstelling tot hetgeen aan de hand van een vergelijking van de nominale cijfers zou kunnen worden geconcludeerd.

Voor de vergelijking van de inkomensontwikkeling in de diverse landen zij dan ook verwezen naar hoofdstuk V. In de tabellen 23 en 24 zijn evenwel reeksen nominale cijfers opgenomen welke het mogelijk maken, in het kader van elk land, bruikbare vergelijkingen met andere reeksen betreffende in dezelfde munteenheid uitgedrukte grootheden (prijzen, kosten, enz.) te trekken.

⁽¹⁾ Zie tabel 34

Reddito annuo medio per operaio presente
alloggiato dall'impresa

Gemiddeld jaarinkomen van de aanwezige
arbeider door de onderneming gehuisvest

Interno

Ondergronds

Elementi costitutivi del reddito	Deutschland (BR)		France		Italia (Sulcis)		Neder-land		Belgique België		Bestanddelen van het inkomen
	DM	%	Ffr	%	Lit.	%	Fl	%	Fb	%	
Coniugato senza figli											Gehuwd, zonder kinderen
I. Salario in contanti	7 668	102,7	8 796	98,3	806 355	86,7	7 874	122,6	109 519	111,6	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura ⁽¹⁾	528	7,1	1 050	11,7	159 888	17,3	537	8,3	6 810	6,9	II. Waarde der emolumenten in natura ⁽¹⁾
III. Salario lordo (I + II)	8 196	109,8	9 846	110,0	966 243	104,0	8 411	130,9	116 329	118,5	III. Bruto-verdienste (I + II)
IV. Assegni familiari											IV. Gezinstoelagen
a) Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa ⁽²⁾	314	4,2	—	—	—	—	188	2,9	—	—	a) rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd ⁽²⁾
b) Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato	—	—	—	—	41 912	4,5	—	—	—	—	b) door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	979	13,1	899	10,0	56 527	6,1	1 338	20,8	8 385	8,5	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	552	7,4	0	—	22 071	2,4	836	13,0	9 804	10,0	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	486	6,5	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	7 465	100,0	8 947	100,0	929 557	100,0	6 425	100,0	98 140	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)
Coniugato con 2 figli											Gehuwd, 2 kinderen
I. Salario in contanti	7 668	92,5	8 796	83,9	806 355	77,1	7 874	110,0	109 519	96,7	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura ⁽¹⁾	528	6,4	1 050	10,0	159 888	15,3	537	7,5	6 810	6,0	II. Waarde der emolumenten in natura ⁽¹⁾
III. Salario lordo (I + II)	8 196	98,9	9 846	93,9	966 243	92,4	8 411	117,5	116 329	102,7	III. Bruto-verdienste (I + II)
IV. Assegni familiari											IV. Gezinstoelagen
a) Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa ⁽²⁾	447	5,4	—	—	—	—	747	10,4	—	—	a) rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd ⁽²⁾
b) Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato	225	2,7	1 586	14,7	157 976	15,1	—	—	13 609	12,0	b) door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	996	12,0	899	8,6	56 527	5,4	1 374	10,2	8 385	7,4	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	72	0,9	0	0	22 071	2,1	624	8,7	8 266	7,3	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	486	5,9	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	8 286	100,0	10 433	100,0	1045 621	100,0	7 160	100,0	113 297	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)

⁽¹⁾ Alloggio, carbone, varie.

⁽²⁾ Ivi compresa l'indennità di alloggio variabile a seconda della situazione familiare.

⁽¹⁾ Huisvesting, deputaatkolen, overige emolumenten.

⁽²⁾ Met inbegrip van de huisvestingstoelage welke verschilt al naargelang de gezinsstand.

Reddito annuo medio per operaio
presente alloggiato dall'impresa

Gemiddeld jaarinkomen van de aanwezige
arbeider door de onderneming gehuist

Esterno

Bovengronds

Elementi costitutivi del reddito	Deutschland (BR)		France		Italia (Sulcis)		Neder-land		Belgique België		Bestanddelen van het inkomen
	DM	%	Ffr	%	Lit.	%	Fl	%	Fb	%	
Coniugato senza figli											Gehuwd, zonder kinderen
I. Salario in contanti	5 913	102,0	6 853	96,0	641 509	80,9	5 221	113,1	72 405	102,0	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura (*)	526	9,2	1 050	14,7	150 081	20,1	510	11,0	8 395	11,8	II. Waarde der emolumenten in natura (*)
III. Salario lordo (I + II)	6 439	112,1	7 903	110,7	800 590	101,0	5 731	124,1	80 800	113,8	III. Bruto-verdiensite (I + II)
IV. Assegni familiari											IV. Gezinstoelagen
a) Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa (*)	312	5,4	—	—	—	—	188	4,1	—	—	a) rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd (*)
b) Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato	—	—	—	—	41 912	5,3	—	—	—	—	b) door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	753	13,1	764	10,7	32 856	4,2	901	19,5	5 020	8,3	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	252	4,4	0	—	16 774	2,1	401	8,7	3 876	5,5	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	5 746	100,0	7 139	100,0	792 872	100,0	4 617	100,0	71 004	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)
Coniugato con 2 figli											Gehuwd, 2 kinderen
I. Salario in contanti	5 913	93,2	6 853	79,0	641 509	70,6	5 221	98,6	72 405	85,0	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura (*)	526	8,3	1 050	12,1	150 081	17,5	510	9,6	8 395	9,8	II. Waarde der emolumenten in natura (*)
III. Salario lordo (I + II)	6 439	101,5	7 903	91,1	800 590	88,1	5 731	108,2	80 800	94,8	III. Bruto-verdiensite (I + II)
IV. Assegni familiari											IV. Gezinstoelagen
a) Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa (*)	454	7,1	—	—	—	—	747	14,1	—	—	a) rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd (*)
b) Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato	225	3,5	1 536	17,7	157 976	17,4	—	—	13 609	16,0	b) door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	771	12,1	764	8,8	32 856	3,6	937	17,7	5 020	7,0	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	—	—	0	—	16 774	1,9	245	4,6	3 264	3,8	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	6 347	100,0	8 675	100,0	908 936	100,0	5 296	100,0	85 225	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)

(*) Alloggio, carbone, varie.

(*) Ivi compresa l'indennità di alloggio variabile a seconda della situazione familiare.

(*) Huisvesting, deputaatkolen, overige emolumenten.

(*) Met inbegrip van de huisvestingstoelage welke verschilt al naargelang de gezinsstand.

Evoluzione dei redditi nominali netti annui
medi degli operai iscritti, alloggiati
dall'impresa

Ontwikkeling van het gemiddelde nominale
netto-jaarinkomen van de door de mijn
gehuusveste ingeschreven arbeider

Operai all'interno
(1954 = 100)

Ondergrondse arbeiders
(1954 = 100)

Insieme degli operai ⁽¹⁾

Alle arbeiders te zamen ⁽¹⁾

Paesi	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	Land
Deutschland (BR) ⁽²⁾									Deutschland (BR) ⁽²⁾
0 figli	100	108,6	129,8	139,6	141,1	137,9	146,4	156,6	zonder kinderen
2 figli a carico	100	108,8	128,9	139,4	141,7	138,0	147,9	163,2	met 2 ten laste komende kinderen
France									France
0 figli	100	109,6	119,4	134,6	151,1	162,1	168,7	178,8	zonder kinderen
2 figli a carico	100	108,1	116,0	127,9	142,5	150,9	156,7	165,2	met 2 ten laste komende kinderen
Italia (Sulcis)									Italia (Sulcis)
0 figli	100	104,2	110,7	114,6	111,9	125,8	134,3	142,0	zonder kinderen
2 figli a carico	100	104,0	110,0	113,5	111,9	124,1	131,4	138,8	met 2 ten laste komende kinderen
Nederland									Nederland
0 figli	100	104,9	115,8	119,9	128,3	127,9	133,7	137,1	zonder kinderen
2 figli a carico	100	105,2	115,1	119,0	126,7	126,4	133,1	137,9	met 2 ten laste komende kinderen
Belgique-België									België-België
0 figli	100	104,5	111,0	125,3	122,2	107,9	111,3	116,8	zonder kinderen
2 figli a carico	100	103,3	108,9	123,6	121,8	109,5	113,1	118,6	met 2 ten laste komende kinderen

⁽¹⁾ Trattasi della media degli operai indipendentemente dall'età, vale a dire ivi compresi gli operai di età inferiore ai 18 anni.

⁽²⁾ Senza la Sarre fino al 1959; compresa la Sarre a partire dal 1960.

⁽¹⁾ Met inbegrip van de arbeiders beneden de 18 jaar.

⁽²⁾ Tot 1959 zonder Saarland; vanaf 1960 inclusief Saarland.

Evoluzione dei redditi nominali netti
annui medi degli operai iscritti,
alloggiati dall'impresa

Ontwikkeling van het gemiddeld nominale
netto-jaarinkomen van de door de mijn
gehuilsveste ingeschreven arbeider

Operai all'esterno
(1954 = 100)
Insieme degli operai ⁽¹⁾

Bovengrondse arbeiders
(1954 = 100)
Alle arbeiders te zamen ⁽¹⁾

Paesi	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	Land
Deutschland (BR) ⁽²⁾									Deutschland (BR) ⁽²⁾
0 figli	100	109,6	114,8	123,9	128,8	129,7	137,8	148,0	zonder kinderen
2 figli a carico	100	109,9	114,9	122,2	125,9	126,8	136,7	152,4	met 2 ten laste komende kinderen
France									France
0 figli	100	111,8	125,4	140,1	156,8	166,8	175,4	190,1	zonder kinderen
2 figli a carico	100	109,4	119,8	130,7	144,3	152,2	159,4	171,0	met 2 ten laste komende kinderen
Italia (Sulcis)									Italia (Sulcis)
0 figli	100	111,2	119,7	122,4	110,4	125,4	129,7	145,1	zonder kinderen
2 figli a carico	100	109,8	117,5	120,0	110,6	123,6	137,3	141,1	met 2 ten laste komende kinderen
Nederland									Nederland
0 figli	100	105,8	118,5	122,9	130,0	127,1	140,1	148,7	zonder kinderen
2 figli a carico	100	105,5	117,0	121,7	129,2	126,6	139,4	149,0	met 2 ten laste komende kinderen
Belgique-België									Belgique-België
0 figli	100	102,1	108,8	120,7	117,0	103,3	108,2	113,9	zonder kinderen
2 figli a carico	100	101,2	106,7	119,1	117,0	105,8	110,6	115,6	met 2 ten laste komende kinderen

⁽¹⁾ Trattasi della media degli operai indipendentemente dall'età, vale a dire ivi compresi gli operai di età inferiore ai 18 anni.

⁽²⁾ Senza la Sarre fino al 1959; compresa la Sarre a partire dal 1960.

⁽¹⁾ Met inbegrip van de arbeiders beneden de 18 jaar.

⁽²⁾ Tot 1959 zonder Saarland; vanaf 1960 inclusief Saarland.

Industria siderurgica

La tabella 25 reca la composizione del reddito medio dell'operaio « presente » dell'industria siderurgica dei sei paesi della Comunità.

Questi dati concernono gli operai non alloggiati dall'impresa e distinguono due situazioni familiari : del coniugato senza figli e del coniugato con due figli a carico.

Anche qui, come per le miniere di carbone, i dati sono espressi sia nelle rispettive monete nazionali dei diversi paesi, sia in indici riferiti al reddito netto posto uguale a 100.

Tra gli elementi del reddito non figurano le retribuzioni in natura che — eccettuato l'alloggio — non rivestono quantitativamente una notevole importanza nell'industria siderurgica. Per quanto riguarda la concessione di alloggi da parte dell'impresa, essa assume una certa importanza in soli tre paesi (Francia, Italia e Lussemburgo). Si è preferito quindi, per omogeneità, considerare per tutti i paesi la situazione degli operai non alloggiati dall'impresa. (Nei tre paesi indicati, il vantaggio alloggio può commisurarsi, per i lavoratori che ne fruiscono, ad un aumento della retribuzione lorda in moneta pari al 3,3 % in Francia, all'11,8 % in Italia ed al 6,4 % nel Lussemburgo).

Dalla tabella 25 emerge che per l'operaio coniugato senza figli è solo in Italia che gli assegni familiari hanno un'influenza notevole (4 % circa), mentre nel Lussemburgo ed in Germania risultano di minore entità (1 % circa) e nei rimanenti paesi non figurano affatto.

Nel caso del coniugato con due figli ritroviamo per tutti i paesi la corresponsione di assegni o indennità per carico di famiglia.

La loro importanza — unitamente al decrescere delle imposte in corrispondenza all'aumento dei carichi familiari — è così grande da superare, in Francia ed in Italia, l'ammontare delle ritenute

IJzer- en staalindustrie

In tabel 25 is de structuur aangegeven van het gemiddelde inkomen der « aanwezige » arbeiders in de ijzer- en staalindustrie van de zes landen van de Gemeenschap.

Deze gegevens hebben betrekking op de niet door de onderneming gehuisveste arbeiders. Daarbij is, naar gelang van de samenstelling van het gezin, een onderscheid gemaakt tussen gehuwde arbeiders zonder kinderen en gehuwde arbeiders met twee ten laste komende kinderen.

Evenals voor de kolennijnen het geval was, zijn de gegevens uitgedrukt hetzij in de respectieve nationale valuta van de diverse landen, hetzij in indexcijfers ten opzichte van het netto-inkomen (= 100).

Onder de inkomensbestanddelen komen de verstrekkingen in natura niet voor, aangezien deze — met uitzondering van de huisvesting door de onderneming — in de ijzer- en staalindustrie kwantitatief niet zeer aanzienlijk zijn. De huisvesting door de onderneming is slechts in drie landen (Frankrijk, Italië en Luxemburg) van enige betekenis. Met het oog op de eenvormigheid werd in alle landen slechts de toestand van de niet door de onderneming gehuisveste arbeiders opgenomen. (Wat de drie genoemde landen betreft, mag worden aangenomen dat de huisvesting door de onderneming voor de betrokken werknemers neerkomt op een verhoging van het in geld uitgedrukte brutoloon van 3,3 % in Frankrijk, 11,8 % in Italië en 6,4 % in Luxemburg).

Wat de gehuwde arbeiders zonder kinderen betreft, laat tabel 25 zien dat de gezinstoelagen slechts in Italië enige invloed uitoefenen (ongeveer 4 %), terwijl zij in Luxemburg en in Duitsland een veel geringere betekenis hebben (ongeveer 1 %) en in de overige landen helemaal niet worden uitgekeerd.

Ten behoeve van de gehuwde arbeiders met twee kinderen worden in alle landen gezinstoelagen of kinderbijslagen uitgekeerd.

Deze uitkeringen — te zamen met de in verhouding tot de omvang van het gezin verleende belastingontheffingen — zijn zo aanzienlijk dat zij in Frankrijk en Italië het bedrag van de verplichte

obbligatorie, e da ridurre notevolmente negli altri paesi la scarto tra la retribuzione lorda ed il reddito netto.

Nella tabella 26 sono riportati, per ciascun paese, gli indici (base 1954 = 100) dei redditi nominali netti medi per operaio iscritto. A proposito di tali indici si rimanda alle osservazioni formulate per le analoghe tabelle stabilite per le miniere di carbone ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Cfr. pagina 86.

inhoudingen overtreffen en in de overige landen hierdoor het verschil tussen de bruto-bezoldiging en het netto-inkomen in aanzienlijke mate wordt verminderd.

In tabel 26 zijn voor elk land de indexcijfers (1954 = 100) van het gemiddelde nominale netto-inkomen der ingeschreven arbeiders aangegeven. Wat deze indexcijfers betreft, zij verwezen naar de opmerkingen welke bij de gelijksoortige tabellen betreffende de kolenmijnindustrie zijn gemaakt ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Zie blz. 86.

Reddito annuo medio per operaio presente non alloggiato dall'impresa

Elementi costitutivi del reddito	Deutschland (BR) (*)		France (*)		Italia	
	DM	%	Ffr	%	Lit.	%
Coniugato senza figli						
I. Salario in contanti	9 495	126,3	9 107	107,4	1 036 375	105,3
II. Valore delle erogazioni in natura <i>Alloggio</i>	—	—	—	—	—	—
III. Salario lordo (I + II)	9 495	126,3	9 107	107,4	1 036 375	105,3
IV. Assegni familiari						
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'im- presa</i>	62	0,8	—	—	—	—
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	—	—	—	—	41 912	4,3
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	973	12,9	610	7,2	61 947	6,3
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	1 069	14,2	19	0,2	32 215	3,3
VII. Reddito netto (III + IV — V — VI)	7 515	100,0	8 478	100,0	984 025	100,0
Coniugato con 2 figli						
I. Salario in contanti	9 495	115,8	9 107	90,6	1 036 375	94,2
II. Valore delle erogazioni in natura <i>Alloggio</i>	—	—	—	—	—	—
III. Salario lordo (I + II)	9 495	115,8	9 107	90,6	1 036 375	94,2
IV. Assegni familiari						
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'im- presa</i>	235	2,9	8	0,1	—	—
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	—	—	1 553	15,4	157 976	14,4
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	990	12,1	610	6,1	61 947	5,6
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	541	6,6	0	—	32 315	3,0
VII. Reddito netto (III + IV — V — VI)	8 199	100,0	10 058	100,0	1 100 089	100,0

(*) Bacino della Renania del Nord-Westfalia.

(*) Bacino dell'Est.

Gemiddeld jaarinkomen van de aanwezige arbeider niet door de onderneming gehuisvest

Nederland		Belgique/België		Luxembourg		Bestanddelen van het inkomen
F1	%	Fb	%	F1bg	%	
7 511	133,2	112 944	119,4	133 034	118,1	Gehuwd, zonder kinderen
—	—	—	—	—	—	I. Loon in geld
—	—	—	—	—	—	II. Waarde der emolumenten in natura <i>Huisvesting</i>
7 511	133,2	112 944	119,4	133 034	118,1	III. Bruto-verdienste (I + II)
—	—	—	—	1 200	1,0	IV. Gezinstoelagen a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd</i>
—	—	—	—	—	—	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
1 154	20,5	9 066	9,6	11 638	10,3	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
719	12,7	9 312	9,8	9 940	8,8	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
5 638	100,0	94 566	100,0	112 656	100,0	VII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI)
7 511	117,6	112 944	103,0	134 294	103,2	Gehuwd, 2 kinderen
—	—	—	—	—	—	I. Loon in geld
—	—	—	—	—	—	II. Waarde der emolumenten in natura <i>Huisvesting</i>
7 511	117,6	112 944	103,0	134 294	103,2	III. Bruto-verdienste (I + II)
—	—	—	—	1 200	0,9	IV. Gezinstoelagen a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd</i>
490	7,7	13 609	12,4	11 544	8,8	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
1 154	18,1	9 066	8,3	11 701	8,9	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
462	7,2	7 848	7,1	5 248	4,0	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
6 385	100,0	109 639	100,0	130 089	100,0	VII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI)

(1) Bekken van Noord-Rijnland-Westfalen.

(*) Oost-bekken.

**Evoluzione dei redditi nominali
netti annui medi per operaio iscritto, non
alloggiato dall'impresa**

**Ontwikkeling van het gemiddelde
netto-jaarinkomen van de niet door de
onderneming gehuisveste ingeschreven arbeider**
(1954 = 100)

Paesi	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	Land
Deutschland (BR) ⁽¹⁾								Deutschland (BR) ⁽¹⁾
0 figli	109,2	115,1	122,1	122,1	127,8	140,3	149,4	zonder kinderen
2 figli a carico	109,1	114,8	123,1	126,1	131,5	143,0	151,7	met 2 ten laste komende kinderen
France ⁽²⁾								France ⁽²⁾
0 figli	115,3	129,0	136,6	155,1	163,3	183,3	195,5	zonder kinderen
2 figli a carico	112,2	122,7	128,4	143,5	150,1	165,9	175,8	met 2 ten laste komende kinderen
Italia								Italia
0 figli	107,4	115,6	119,0	120,7	126,9	137,9	146,4	zonder kinderen
2 figli a carico	106,7	114,3	117,4	119,5	125,2	134,7	142,7	met 2 ten laste komende kinderen
Nederland								Nederland
0 figli	110,1	119,5	123,2	126,1	129,6	142,7	159,3	zonder kinderen
2 figli a carico	109,9	118,3	123,0	125,9	129,2	143,5	159,3	met 2 ten laste komende kinderen
Belgique-België								België-Belgie
0 figli	105,8	114,1	116,4	120,0	124,6	129,8	129,5	zonder kinderen
2 figli a carico	105,4	112,9	117,2	121,4	125,7	130,9	131,1	met 2 ten laste komende kinderen
Luxembourg								Luxembourg
0 figli	104,4	113,5	121,9	123,6	125,7	130,8	137,2	zonder kinderen
2 figli a carico	103,8	112,2	120,2	121,6	123,7	128,0	133,8	met 2 ten laste komende kinderen

⁽¹⁾ Bacino della Renania del Nord-Westfalia.
⁽²⁾ Bacino dell'Est.

⁽¹⁾ Bekken van Noord-Rijnland-Westfalen.
⁽²⁾ Oost-bekken.

Miniere di ferro

La composizione del reddito nominale degli operai « presenti » nelle miniere di ferro è riportata, rispettivamente per l'interno e per l'esterno, nelle tabelle 27 e 28.

Anche qui, come per la siderurgia, non si terrà conto della retribuzione in natura. Il vantaggio alloggio può comunque commisurarsi, per i lavoratori che ne fruiscono, ad un aumento della retribuzione lorda in moneta pari in media al 2,6 % in Germania, al 7,2 % in Francia ed al 6,4 % nel Lussemburgo.

IJzermijnen

De samenstelling van het nominale inkomen der « aanwezige » arbeiders in de ijzermijnen is voor de ondergrondse arbeiders in tabel 27 en voor de bovengrondse arbeiders in tabel 28 aangegeven.

Evenals zulks voor de ijzer- en staalindustrie het geval was, wordt geen rekening gehouden met de verstrekkingen in natura. Wat de huisvesting door de onderneming betreft, mag worden aangenomen dat dit voordeel voor de betrokken werknemers neerkomt op een verhoging van het in geld uitgedrukte brutoloon van gemiddeld 2,6 % in Duitsland, 7,2 % in Frankrijk en 6,4 % in Luxemburg.

Operai coniugati senza figli

La retribuzione lorda a carico del datore di lavoro è anche qui, come per le altre industrie già osservate, maggiore del reddito netto percepito dagli operai. Posto quest'ultimo uguale a 100, la retribuzione lorda risulta superiore al reddito netto nella misura del 20 % e 18 % (rispettivamente per gli operai all'interno ed all'esterno) nel Lussemburgo; nella misura rispettiva dell' 11 % e del 17 % in Germania; dell' 11 % circa in Francia e del 5 % - 3 % (interno-esterno) in Italia.

L'influenza delle ritenute obbligatorie per sicurezza sociale e per imposte è temperata in Italia, in Germania e — in misura minore — nel Lussemburgo dalla corresponsione di assegni o indennità per carico di famiglia.

In Germania è sensibile anche l'influenza del « premio di minatore » sul reddito degli operai all'interno (oltre il 7 % del reddito netto).

Operai con due figli a carico

Per questa categoria di operai la maggiore entità e la generalizzazione della corresponsione di indennità per carichi di famiglia, unitamente alla diminuzione — quasi ovunque — delle ritenute per imposte, fa sì che il reddito netto è superiore alla retribuzione lorda in Italia ed in Francia, mentre lo scarto diminuisce fortemente in Germania e nel Lussemburgo.

La situazione dell' operaio coniugato con due figli è sensibilmente migliorata in Germania nel 1961, per l'avvenuta estensione anche a questa categoria di operai di un'assegno familiare (225 DM annui) secondo modalità previste in precedenza per i soli operai coniugati con tre figli ed oltre ⁽¹⁾.

Le tabelle 29 e 30 recano, rispettivamente per gli operai all'interno ed all'esterno, l'evoluzione dei redditi nominali in ciascun paese dal 1954 al 1961. Per l'interpretazione di questi risultati si raccomanda di tener presenti le osservazioni formulate a proposito delle analoghe tabelle stabilite per le miniere di carbone (v. pag. 86).

⁽¹⁾ V. nota a pag. 86.

Gehuwde arbeiders zonder kinderen

De bruto ten laste van de werkgever komende verdienste ligt in deze industriële bedrijfstak, evenals in de overige reeds bestudeerde industriële bedrijfstakken, hoger dan het door de arbeiders ontvangen netto-inkomen. Het brutoloon ligt voor de ondergrondse en bovengrondse arbeiders in Luxemburg respectievelijk 20 % en 18 %, in Duitsland respectievelijk 11 % en 17 %, in Frankrijk ongeveer 11 % en in Italië respectievelijk 5 % en 3 % hoger dan het netto-inkomen (= 100).

De druk van de verplichte inhoudingen ten behoeve van de sociale zekerheid, alsmede van de belastingen wordt in Italië, in Duitsland en — in mindere mate — in Luxemburg verminderd door de uitkering van gezinstoelagen en kinderbijslag. In Duitsland doet zich op het inkomen van de ondergrondse arbeiders tevens de invloed van de « mijnwerkerspremie » gevoelen (ruim 7 % van het netto-inkomen).

Arbeiders met twee kinderen ten laste

Als gevolg van de groeiende betekenis en de algemene toekenning van gezinstoelagen en mede in verband met de nagenoeg overal gebruikelijke gedeeltelijke ontheffing van belastingen wegens ten laste komende gezinsleden, ligt het netto-inkomen hoger dan het brutoloon in Italië en Frankrijk, terwijl het verschil in Duitsland en Luxemburg in aanzienlijke mate vermindert.

De toestand van de gehuwde arbeider met twee kinderen is in Duitsland in 1961 aanzienlijk verbeterd door de uitbreiding tot deze categorie van arbeiders van de gezinstoelagen (225 DM per jaar) volgens de regels welke tot op dat ogenblik slechts voor de gehuwde arbeiders met drie en meer kinderen golden ⁽¹⁾.

In de tabellen 29 en 30 zijn voor de ondergrondse en bovengrondse arbeiders enkele gegevens opgenomen met betrekking tot de ontwikkeling van het nominale inkomen in de onderscheiden landen gedurende de periode van 1954 tot en met 1961. Bij de beoordeling van deze gegevens dient rekening te worden gehouden met de opmerkingen welke werden gemaakt ten aanzien van de overeenkomstige tabellen betreffende de kolenmijn-industrie (zie blz. 86).

⁽¹⁾ Zie blz. 86.

Reddito annuo medio per operaio presente
non alloggiato dall'impresa

Gemiddeld jaarinkomen van de aanwezige
arbeider niet door de onderneming
gehuist

Interno

Ondergronds

Elementi costitutivi del reddito	Deutschland (BR) (Niedersachsen)		France (Est)		Italia		Luxembourg		Bestanddelen van het inkomen
	DM	%	Ffr	%	Lit.	%	Flbe	%	
Coniugato senza figli									Gehuwd, zonder kinderen
I. Salario in contanti	7 638	111,1	12 655 ⁽¹⁾	110,7	832 791	104,8	157 135	120,1	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura <i>Alloggio</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	II. Waarde der emolumenten in natura <i>Huisvesting</i>
III. Salario lordo (I + II)	7 638	111,1	12 655	110,7	832 791	104,8	157 135	120,1	III. Bruto-verdiens (I + II)
IV. Assegni familiari									IV. Gezinstoelagen
a) <i>Corrisposti al lavoratore diret- tamente dall' impresa</i>	284	4,1	—	—	—	—	1 200	0,9	a) <i>rechtstreeks door de onderne- mingaan de arbeider uitgekeerd</i>
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	—	—	—	—	41 912	5,3	—	—	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	982	14,3	940	8,2	58 115	7,3	13 453	10,3	V. Werknemersbijdragen ten be- hoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	588	8,5	282	2,5	21 814	2,8	14 050	10,7	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbe- lasting
VII. Premio al minatore	526	7,6	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	6 878	100,0	11 433	100,0	794 774	100,0	130 823	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)
Coniugato con 2 figli									Gehuwd, 2 kinderen
I. Salario in contanti	7 638	100,4	12 768 ⁽²⁾	95,4	832 791	91,4	158 395	106,1	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura <i>Alloggio</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	II. Waarde der emolumenten in natura <i>Huisvesting</i>
III. Salario lordo (I + II)	7 638	100,4	12 768	95,4	832 791	91,4	158 395	106,1	III. Bruto-verdiens (I + II)
IV. Assegni familiari									IV. Gezinstoelagen
a) <i>Corrisposti al lavoratore diret- tamente dall' impresa</i>	284	3,7	—	—	—	—	1 200	0,8	a) <i>rechtstreeks door de onderne- mingaan de arbeider uitgekeerd</i>
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	225	3,0	1 553 ⁽³⁾	11,6	157 970	17,4	11 544	7,7	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	982	12,9	941	7,0	58 115	6,4	13 516	9,0	V. Werknemersbijdragen ten be- hoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	84	1,1	0	—	21 814	2,4	8 371	5,6	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbe- lasting
VII. Premio al minatore	526	6,9	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	7 607	100,0	13 380	100,0	910 838	100,0	149 252	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)

(¹) Compresa l'indennità compensatrice di alloggio : 451 Ffr. Esclusa l'in-
dennità annua di riscaldamento di 310 Ffr.

(²) Compresa l'indennità compensatrice di alloggio : 564 Ffr. Esclusa l'in-
dennità annua di riscaldamento di 310 Ffr.

(³) Figli di età inferiore ai 10 anni.

(¹) Met inbegrip van de woningvervangende uitkering van 451 Ffr. En zon-
der de jaarlijkse verwarmingstoelage van 310 Ffr.

(²) Met inbegrip van de woningvervangende uitkering van 564 Ffr. En zon-
der de jaarlijkse verwarmingstoelage van 310 Ffr.

(³) Kinderen beneden de 10 jaar.

Reddito annuo medio per operaio presente
non alloggiato dall'Impresa

Gemiddeld jaarinkomen van de aanwezige
arbeider niet door de onderneming
gehuist

Esterno

Bovengronds

Elementi costitutivi del reddito	Deutschland (BR) (Niedersachsen)		France (Est)		Italia		Luxembourg		Bestanddelen van het inkomen
	DM	%	Ffr	%	Lit.	%	Fibg	%	
Coniugato senza figli									Gehuwd, zonder kinderen
I. Salario in contanti	6 624	117,4	9 530 ⁽¹⁾	111,4	695 202	102,9	123 045	118,1	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura <i>Alloggio</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	II. Waarde der emolumenten in natura <i>Huisvesting</i>
III. Salario lordo (I + II)	6 624	117,4	9 530	111,4	695 202	102,9	123 045	118,1	III. Bruto-verdienste (I + II)
IV. Assegni familiari a) <i>Corrisposti al lavoratore diret- tamente dall'impresa</i>	284	5,0	—	—	—	—	1 200	1,1	IV. Gezinstoelagen a) <i>rechtstreeks door de onderne- ming aan de arbeider uitgekeerd</i>
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	—	—	—	—	41 912	6,2	—	—	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	857	15,2	908	10,6	44 892	6,6	11 813	11,3	V. Werknemersbijdragen ten be- hoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	408	7,2	68	0,8	16 830	2,5	8 235	7,9	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbe- lasting
VII. Premio al minatore	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	5 643	100,0	8 554	100,0	675 392	100,0	1 104 197	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)
Coniugato con 2 figli									Gehuwd, 2 kinderen
I. Salario in contanti	6 624	105,6	9 643 ⁽²⁾	93,7	695 202	87,8	124 305	102,5	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura <i>Alloggio</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	II. Waarde der emolumenten in natura <i>Huisvesting</i>
III. Salario lordo (I + II)	6 624	105,6	9 643	93,7	695 202	87,8	124 305	102,5	III. Bruto-verdienste (I + II)
IV. Assegni familiari a) <i>Corrisposti al lavoratore diret- tamente dall'impresa</i>	284	4,5	—	—	—	—	1 200	1,0	IV. Gezinstoelagen a) <i>rechtstreeks door de onderne- ming aan de arbeider uitgekeerd</i>
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	225	3,6	1 553 ⁽³⁾	15,1	157 976	20,0	11 544	9,5	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	857	13,7	910	8,8	44 892	5,7	11 876	9,8	V. Werknemersbijdragen ten be- hoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	—	—	0	—	16 830	2,1	3 931	3,2	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbe- lasting
VII. Premio al minatore	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	6 276	100,0	10 286	100,0	791 456	100,0	121 242	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)

(¹) Compresa l'indennità compensatrice di alloggio : 451 Ffr. Esclusa l'in-
dennità annua di riscaldamento di 310 Ffr.

(²) Compresa l'indennità compensatrice di alloggio : 564 Ffr. Esclusa l'in-
dennità annua di riscaldamento di 310 Ffr.

(³) Figli di età inferiore ai 10 anni.

(¹) Met inbegrip van de woningvervangende uitkering van 451 Ffr. En zon-
der de jaarlijkse verwarmingsstoeleage van 310 Ffr.

(²) Met inbegrip van de woningvervangende uitkering van 564 Ffr. En zon-
der de jaarlijkse verwarmingsstoeleage van 310 Ffr.

(³) Kinderen beneden de 10 jaar.

Evoluzione dei redditi nominali netti annui
medi per operaio iscritto, non alloggiato dalla
miniera

Ontwikkeling van het gemiddelde nominale
netto-jaarinkomen van de niet door de
mijn gehuisveste ingeschreven arbeider

Operai all'interno
(1954 = 100)

Ondergrondse arbeiders
(1954 = 100)

Paesi	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	Land
Deutschland (BR) (Niedersachsen) 0 figli	113,8	122,5	148,0	149,1	151,1	163,1	177,2	Deutschland (BR) (Niedersachsen) zonder kinderen
2 figli a carico	114,6	123,2	149,5	150,2	152,3	166,5	185,6	met 2 ten laste komende kinderen
Franco (Est) 0 figli	111,3	124,3	133,9	149,0	153,7	165,6	170,9	Franco (Est) zonder kinderen
2 figli a carico	110,4	122,7	131,6	144,9	149,2	160,3	165,0	met 2 ten laste komende kinderen
Italia 0 figli	97,7	98,3	101,4	103,7	105,5	114,5	119,4	Italia zonder kinderen
2 figli a carico	98,4	99,6	102,2	104,9	106,7	114,5	119,4	met 2 ten laste komende kinderen
Luxembourg 0 figli	96,2	105,7	108,8	113,1	113,7	115,2	121,4	Luxembourg zonder kinderen
2 figli a carico	96,5	105,4	108,7	112,5	112,8	114,3	120,1	met 2 ten laste komende kinderen

Evoluzione dei redditi nominali netti
annui medi per operaio iscritto, non alloggiato
dalla miniera

Ontwikkeling van het gemiddelde nominale
netto-jaarinkomen van de niet door
de mijn gehuisveste ingeschreven arbeider

Operai all'esterno
(1954 = 100)

Bovengrondse arbeiders
(1954 = 100)

Paesi	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	Land
Deutschland (BR) (Niedersachsen) 0 figli	118,1	123,6	133,6	137,7	138,2	156,6	172,0	Deutschland (BR) (Niedersachsen) zonder kinderen
2 figli a carico	119,8	125,3	134,5	137,6	138,4	160,2	181,4	met 2 ten laste komende kinderen
Franco (Est) 0 figli	121,3	143,0	155,1	170,1	177,5	192,0	196,9	France (Est) zonder kinderen
2 figli a carico	116,7	134,8	144,9	158,7	162,3	174,6	179,7	met 2 ten laste komende kinderen
Italia 0 figli	107,0	105,7	113,9	118,6	122,4	125,6	133,9	Italia zonder kinderen
2 figli a carico	106,3	105,9	112,8	117,5	121,0	123,6	131,4	met 2 ten laste komende kinderen
Luxembourg 0 figli	102,9	110,2	121,1	124,4	122,9	128,3	136,6	Luxembourg zonder kinderen
2 figli a carico	102,5	109,3	119,5	121,1	122,2	126,7	133,7	met 2 ten laste komende kinderen

CAPITOLO V

I redditi reali degli operai

Metodo di comparazione dei redditi : tassi di equivalenza del potere di acquisto al consumo

I redditi degli operai rilevati nell'inchiesta sono espressi, come si è visto, nelle diverse monete nazionali. Per effettuare le comparazioni tra i diversi paesi, bisogna esprimere le grandezze rilevate in una unità di conto comune.

Si è già accennato come il metodo di comparazione adottato per i costi salariali, basato sui tassi di cambio ufficiali, non sia applicabile alle comparazioni dei redditi dei lavoratori. Infatti i tassi di cambio forniscono un rapporto dei valori delle diverse unità monetarie, basato essenzialmente sui beni e servizi che formano oggetto di scambi internazionali.

Nelle comparazioni dei redditi, invece, il valore della moneta è determinato dalla sua attitudine a trasformarsi nei beni e servizi effettivamente acquistati dai lavoratori. Concettualmente, il problema delle comparazioni del reddito di due operai appartenenti a paesi diversi è lo stesso che si pone per la comparazione dei redditi che uno stesso lavoratore ha percepito in due diversi periodi di tempo.

Infatti il reddito monetario (nominale) del lavoratore è destinato a convertirsi in un certo numero di beni e servizi che il lavoratore acquista per i bisogni suoi e della sua famiglia : orbene, sotto talune ipotesi si può affermare che il reddito reale è costituito proprio dalla *quantità* di beni e servizi che il lavoratore può acquistare con il suo reddito nominale. Ovviamente tale quantità aumenta con l'aumentare del reddito nominale, ma diminuisce

HOOFDSTUK V

Het reële inkomen der arbeiders

Methode voor de vergelijking der inkomens : koopkrachtpariteiten van de verbruikers

Zoals reeds eerder is vermeld zijn de inkomens der bij de enquête betrokken arbeiders uitgedrukt in de onderscheiden nationale valuta's der diverse landen. Teneinde de vergelijkingen tussen de landen uitvoerbaar te maken, moeten de geregistreerde grootheden worden omgerekend in een gemeenschappelijke rekeneenheid.

Wij hebben reeds opgemerkt dat de voor de arbeidskosten gevolgde methode van vergelijking, welke is gebaseerd op de officiële wisselkoersen, niet bruikbaar is voor het vergelijken van de inkomens der werknemers. De wisselkoersen geven namelijk de verhouding aan tussen de waarden der verschillende valuta's, welke verhouding hoofdzakelijk is gebaseerd op de goederen en diensten die het onderwerp van het internationale ruilverkeer vormen.

Bij het vergelijken van de inkomens wordt de waarde van het geld daarentegen bepaald door de geschiktheid om te worden omgezet in werkelijk door de arbeiders verworven goederen en diensten. Uit het oogpunt van begripsbepaling is het vraagstuk van het vergelijken van de inkomens van twee arbeiders uit verschillende landen hetzelfde als dat van het vergelijken van de inkomens die een zelfde werknemer gedurende twee verschillende tijdvakken heeft verdiend.

Het inkomen van de werknemer, uitgedrukt in (nominale) geldwaarde, is namelijk bestemd om te worden omgezet in een zeker aantal goederen en diensten welke de werknemer zich verschafft ter bevrediging van de behoeften van hemzelf en van zijn gezin. Men zou dan ook kunnen stellen dat het werkelijke inkomen wordt gevormd door de *hoeveelheid* goederen en diensten die de werknemer zich met zijn nominale inkomen kan verwerven.

con l'aumentare dei prezzi : è cioè funzione del reddito nominale e dei prezzi.

Teoricamente la comparazione del livello dei redditi che i lavoratori hanno guadagnato in periodi di tempo diversi ed in paesi diversi potrebbe effettuarsi calcolando la quantità di beni e servizi che ciascun operaio avrebbe potuto acquistare con il suo reddito nel suo paese ed in ciascun periodo di tempo, e comparando quindi tali quantità. Questo procedimento permette di constatare la sostanziale identità concettuale del problema delle comparazioni dei redditi nel tempo e nello spazio, in quanto riconduce le misure di grandezze monetarie a misure di grandezze fisiche. Esso sarebbe realizzabile sul piano pratico se si potesse pensare di convertire tutto il reddito in un solo tipo di merce.

Ma ove si passi a misurare in termini fisici il complesso dei beni e servizi che il lavoratore può acquistare, tale metodo si rivela inutilizzabile — tra l'altro — per l'eterogeneità dei diversi articoli, alcuni dei quali si misurano in kg. altri in litri, altri in metri, in kW e così via.

È d'uopo perciò rinunciare alla misurazione diretta in termini fisici del reddito reale ed esprimere il reddito in una unità, anche monetaria, ma che rappresenti sempre ed ovunque la stessa quantità di beni.

A questo risultato si perviene in pratica mediante l'impiego dei tassi di equivalenza del potere di acquisto al consumo, determinati mediante rapporto tra i prezzi dei beni e servizi abitualmente consumati dai lavoratori.

I consumi degli operai delle industrie della C.E.C.A. sono stati determinati attraverso apposite inchieste sui bilanci familiari. Da queste inchieste è emerso come la struttura dei consumi differisca sensibilmente tra un paese e l'altro, il che ha posto dei problemi di natura metodologica particolarmente delicati, in quanto la scelta dei beni e servizi da

Deze hoeveelheid neemt natuurlijk toe met het stijgen van het nominale inkomen, doch neemt af met het stijgen van de prijzen : zij is derhalve afhankelijk van het nominale inkomen en van de prijzen.

Theoretisch zou het mogelijk zijn, de inkomens die de werknemers in verschillende tijdvakken en in verschillende landen hebben verdiend, met elkaar te vergelijken door een berekening te maken van de hoeveelheid goederen en diensten die iedere arbeider zich met zijn inkomen in zijn land en in iedere periode had kunnen verwerven en door deze hoeveelheden vervolgens onderling te vergelijken. Deze werkwijze maakt het mogelijk de wezenlijke begripsidentiteit van het probleem der vergelijkingen van inkomens in tijd en ruimte vast te stellen, aangezien de monetaire grootheden hierbij worden herleid tot fysische grootheden. Zij zou praktisch uitvoerbaar zijn, indien het gehele inkomen zou kunnen worden omgezet in één bepaalde soort goederen.

Gaat men er echter toe over het geheel der goederen en diensten die de werknemer zich kan verschaffen in fysische grootheden te meten, dan blijkt deze methode onbruikbaar, onder andere wegens de ongelijksoortigheid der diverse artikelen, waarvan sommige in kilogrammen, andere in liters, weer andere in meters, in kilowatts, enz. worden gemeten.

Derhalve moet worden afgezien van een rechtstreekse meting van het reële inkomen in fysische grootheden en dient het inkomen te worden uitgedrukt in een eenheid die weliswaar eveneens van monetaire aard is, doch steeds en overal dezelfde hoeveelheid goederen vertegenwoordigt.

Dit resultaat verkrijgt men in de praktijk door gebruik te maken van de koopkrachtpariteiten der verbruikers, welke worden bepaald door de verhouding tussen de prijzen van de gewoonlijk door de werknemers verbruikte goederen en diensten.

Het verbruik van de arbeiders in de industrieën van de E.G.K.S. werd bepaald door middel van hiertoe gehouden enquêtes inzake de gezinsbudgetten. Uit deze enquêtes bleek dat de structuur van het verbruik van land tot land aanzienlijk verschilt, hetgeen bijzonder moeilijke problemen van methodologische aard schiep, aangezien de

prendere in considerazione per la determinazione dei tassi di equivalenza ha una sensibile influenza sul risultato (i prezzi dei singoli beni e servizi variano infatti in maniera diversa l'uno dall'altro sia nello spazio che nel tempo).

Senza addentrarmi in particolari, per i quali si rimanda ad un già pubblicato studio in materia ⁽¹⁾ si può accennare che i tassi di equivalenza del potere di acquisto al consumo calcolati dall'Istituto statistico delle Comunità europee riflettono una particolare media delle strutture dei consumi, il cui impiego presenta alcuni vantaggi di carattere pratico.

keuze der voor de bepaling der koopkrachtpariteiten in aanmerking te nemen goederen en diensten van grote invloed is op het resultaat (de prijzen van de afzonderlijke goederen en diensten variëren namelijk zowel in de tijd als in de ruimte in verschillende mate).

Zonder ons in details te begeven — hiervoor wordt verwezen naar een reeds over dit onderwerp gepubliceerde studie ⁽¹⁾ — kan men stellen dat de door het Bureau voor de Statistiek der Europese Gemeenschappen berekende koopkrachtpariteiten van de verbruikers een indruk geven van een bijzonder gemiddelde der verbruiksstructuren, waarvan het gebruik enkele voordelen van praktische aard biedt.

TABELLA 31
T A B E L

Tassi di equivalenza del potere di acquisto al consumo

(1961)

Koopkrachtpariteit voor de verbruiker

(1961)

Paesi — Land			Bacini carboniferi (escluso alloggio) Steenkoolgebieden (zonder huur)	Regioni siderurgiche (alloggio incluso) Staalgebieden (met inbegrip van de huur)	Miniere di ferro (alloggio incluso) IJzermijnen (met inbegrip van de huur)
Deutschland (BR)	1 DM	=	11,18 Fb	11,35 Fb	11,60 Flbg
Franco	1 Ffr	=	9,914 Fb	10,63 Fb	10,29 Flbg
Italia	100 Lit	=	7,795 Fb	7,589 Fb	8,289 Flbg
Nederland	1 Fl	=	14,86 Fb	15,28 Fb	—
Belgique/België	100 Fb	=	100,0 Fb	100,0 Fb	—
Luxembourg	100 Flbg	=	—	98,55 Fb	100,0 Flbg

Nella tabella 31 sono stati riportati, per le diverse industrie, i tassi di equivalenza utilizzati per i calcoli di conversione dei redditi dell'anno 1961. Per i tassi relativi agli anni precedenti il lettore è pregato di consultare il Bollettino generale di statistiche n. 3/1962, dell'Istituto statistico delle Comunità europee.

Voor tabel 31 heeft men voor de onderscheiden industrietakken de koopkrachtpariteiten genomen welke worden gebruikt voor de berekening van de inkomens van 1961. Voor de pariteiten van de voorafgaande jaren wordt de lezer verwezen naar het Algemeen Statistisch Bulletin N° 3/1962 van het Bureau voor de Statistiek der Europese Gemeenschappen.

⁽¹⁾ • Prezzi, tassi di equivalenza del potere di acquisto al consumo e redditi reali nei paesi della C.E.C.A. 1954-1958 », Istituto statistico delle Comunità europee, Statistiche sociali, n. 2/1960.

⁽¹⁾ • Prijzen, koopkrachtpariteiten en reële inkomens in de landen van de E.G.K.S. 1954-1958 », Bureau voor de Statistiek der Europese Gemeenschappen: Sociale Statistiek, n° 2/1960.

Questi tassi di equivalenza assicurano — per ciascun anno — la comparabilità nello spazio (tra un paese e l'altro). Per assicurare la comparabilità nel tempo (tra un anno e l'altro), i dati sono stati deflazionati sulla base di appropriati indici del costo della vita. Questi ultimi sono determinati a mezzo di apposite inchieste effettuate di tempo in tempo dall'Istituto statistico e sono integrati — tra un'inchiesta e l'altra — a mezzo di indici *regionali* calcolati per ciascun paese dagli Istituti nazionali di statistica.

Per fornire un elemento indicativo delle variazioni del costo della vita lungo il periodo dal 1954 al 1961, nella tabella 32 sono riportati gli indici ufficiali relativi all'insieme di ciascun paese.

Deze pariteiten waarborgen voor ieder jaar de regionale vergelijkbaarheid (van land tot land). Voor de vergelijking in de tijd worden deze pariteiten gecorrigeerd met behulp van de daartoe geëigende prijsindexcijfers van het gezinsverbruik. Deze laatste worden bepaald door middel van door het Bureau voor de Statistiek van tijd tot tijd hiertoe gehouden enquêtes en worden tussen twee enquêtes aangevuld aan de hand van de officiële indexcijfers van de kosten van levensonderhoud.

Om een indruk te geven van de variaties in de kosten van levensonderhoud gedurende de periode 1954-1961 zijn in tabel 32 de officiële indexcijfers voor elk land afzonderlijk opgenomen.

TABELLA 32
TABEL

Indici ufficiali del costo della vita				Officiële indexcijfers van de kosten van levensonderhoud			
(1954 = 100)				(1954 = 100)			
Paesi — Land	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961
Deutschland (BR)	102	104	107	109	110	111	114
Franco	101	103	105	122	129	134	138
Italia	102	106	107	110	110	112	114
Nederland	102	104	110	111	113	114	117
Belgique/België	100	103	106	107	109	109	110
Luxembourg	100	101	105	106	106	107	107

Infine, alcune riserve devono essere formulate circa l'interpretazione da dare ai risultati. Le differenze constatate tra paesi, o bacini dello stesso paese, hanno in parte potuto essere spiegate con le tabelle dei turni retribuiti e non retribuiti, dalle quali risulta, per le miniere di carbone e di ferro, il numero dei turni normali lavorati, il numero dei turni straordinari e l'assenteismo; tuttavia, le condizioni di coltivazione e la meccanizzazione esercitano sicuramente un'influenza sulla struttura professionale e sul grado di qualificazione degli operai. Soprattutto nelle miniere di ferro, questi

Ten slotte dient enig voorbehoud te worden gemaakt ten aanzien van de interpretatie der resultaten. De vastgestelde verschillen tussen de landen onderling, of tussen de bekkens van een zelfde land, konden gedeeltelijk worden verklaard aan de hand van de tabellen inzake de betaalde en niet-betaalde diensten. Uit deze tabellen blijkt, voor zover het de steenkolenmijnen en ijzermijnen betreft, het aantal normaal gewerkte diensten, het aantal extra diensten en het verzuim. De omstandigheden ten aanzien van de winning en de mechanisatie zijn echter ongetwijfeld van invloed op de beroeps-

elementi non rendono agevoli i raffronti tra un paese e l'altro; gli scarti constatati nei rendimenti per turno, ad esempio, fanno apparire differenze notevoli. Questi fattori non sono senza effetto sul livello dei redditi : occorrerà tener conto di questo avvertimento.

Miniere di carbone

Le statistiche dei redditi degli operai delle miniere di carbone distinguono numerose situazioni particolari : operai iscritti e presenti, all'interno ed all'esterno, alloggiati e non alloggiati dall'impresa, insieme degli operai ed operai di 18 anni ed oltre, celibi e coniugati (per questi ultimi è previsto un numero di figli a carico che varia da zero a cinque). Tali distinzioni, moltiplicandosi tra loro, danno luogo ad una rilevante massa di casi tra i quali era indispensabile effettuare una scelta che permettesse un'analisi del fenomeno quanto più possibile esauriente, ma nello stesso tempo non troppo appesantita — a discapito della chiarezza — da cifre e tabelle.

Si è pertanto ritenuto opportuno riportare in allegato i dati analitici, in valore nominale, relativi ai vari casi menzionati, e limitare lo studio dei redditi reali — come per gli anni precedenti — ai soli operai alloggiati dall'impresa, distinguendo gli operai all'interno e quelli all'esterno, i coniugati senza figli ed i coniugati con due figli a carico e considerando in tutti i casi il complesso degli operai, ivi compresi gli operai di età inferiore ai 18 anni.

I dati relativi all'evoluzione dal 1954 al 1961 sono espressi sotto forma di indici e si riferiscono agli operai « iscritti », essendo questa la sola categoria per la quale si dispone, per le tre industrie della C.E.C.A., di informazioni complete relative agli anni considerati. I redditi dell'anno 1961, espressi in franchi belgi, si riferiscono invece agli operai

struttura e de graad van vakbekwaamheid der arbeiders. Vooral in de ijzermijnen bemoeilijken deze elementen het maken van vergelijkingen tussen het ene land en het andere. Zo leiden bij voorbeeld de vastgestelde verschillen in het effect per dienst tot aanzienlijke verschillen. Deze factoren zijn niet zonder invloed op de hoogte der inkomens; het zal noodzakelijk zijn hiermede terdege rekening te houden.

Steenkolenmijnen

In de statistieken met betrekking tot de inkomens van de arbeiders in de steenkolenmijnen wordt onderscheid gemaakt tussen talrijke bijzondere situaties : ingeschreven en aanwezige arbeiders, ondergronds en bovengronds personeel, al dan niet door de onderneming gehuisveste arbeiders, totaal aantal arbeiders en arbeiders van 18 jaar en ouder, ongehuwde en gehuwde arbeiders (deze laatste met een aantal kinderen te hunnen laste dat varieert van 0 tot 5). Door al deze onderscheidingen ontstaat een zeer groot aantal gevallen. Wilde men het verschijnsel zo uitputtend mogelijk analyseren en daarbij voorkomen dat de cijfers en tabellen te moeilijk hanteerbaar zouden worden — hetgeen afbreuk zou doen aan de overzichtelijkheid — dan moest noodgedwongen uit al deze gevallen een keuze worden gemaakt.

Het werd derhalve wenselijk geacht de in nominale waarde uitgedrukte analytische gegevens met betrekking tot de diverse genoemde gevallen in een bijlage op te nemen en, evenals bij de enquêtes over de voorafgaande jaren, de studie van de reële inkomens te beperken tot de door de onderneming gehuisveste arbeiders, waarbij onderscheid werd gemaakt tussen arbeiders ondergronds en bovengronds, gehuwden zonder kinderen en gehuwden met twee kinderen te hunnen laste, terwijl in alle gevallen werd uitgegaan van het totale aantal arbeiders, met inbegrip van die onder de 18 jaar.

De gegevens inzake de ontwikkeling van 1954 tot en met 1961 zijn weergegeven in de vorm van indexcijfers. Zij hebben alleen betrekking op de « ingeschreven » arbeiders, aangezien men slechts ten aanzien van deze categorie voor de drie onder de E.G.K.S. ressorterende bedrijfstakken over volledige gegevens betreffende de beschouwde jaren

« presenti ». Per le definizioni delle nozioni di operaio iscritto e di operaio presente si rimanda alle note metodologiche riportate nel capitolo III.

Sembra opportuno premettere all'esame delle risultanze qualche cenno relativo a talune vicende dell'attività produttiva che influiscono in maniera sensibile sul livello del reddito annuo degli operai.

Trattasi della riduzione di attività delle imprese dovuta a difficoltà di smercio del minerale, che comporta una disoccupazione parziale degli operai. L'intensità di questo fenomeno risulta dalla tabella 33, che reca il numero medio individuale dei turni non lavorati per la causa menzionata.

beschikt. De in Belgische franken uitgedrukte inkomens over het jaar 1961 hebben daarentegen betrekking op de « aanwezige » arbeiders. Voor de definities van de begrippen « ingeschreven » en « aanwezige » arbeider zij verwezen naar de opmerkingen over « definities en methodiek » in hoofdstuk III.

Voorafgaande aan het onderzoek der resultaten lijkt het dienstig een enkele opmerking te maken over sommige factoren in het kader van de productie-activiteit welke van grote invloed zijn op het niveau van het jaarinkomen der arbeiders.

Het betreft hier de teruggang in de bedrijvigheid van de mijnbouwondernemingen als gevolg van moeilijkheden bij de afzet van de steenkool, welke een gedeeltelijke werkloosheid der arbeiders met zich meebrengt. Het individuele gemiddelde aantal der om genoemde reden niet-gewerkte diensten is opgenomen in tabel 33, waaruit de intensiteit van bedoeld verschijnsel blijkt.

MINIERE DI CARBONE

TABELLA 33
TABEL

STEENKOLENMIJNEN

Numero medio di turni non lavorati
a seguito della mancanza di sbocchi
(operai iscritti)

Gemiddeld aantal ten gevolge van gebrek
aan afzet niet-gewerkte diensten
(ingeschreven werknemers)

Complesso degli operai (1)				1954 1961		Alle werknemers te zamen (1)					
Anni -- Jaar	Deutschland (BR) (2)		France		Italia		Nederland		Belgique-België		
	interno onder- gronds	esterno boven- gronds	interno onder- gronds	esterno boven- gronds	interno onder- gronds	esterno boven- gronds	interno onder- gronds	esterno boven- gronds	interno onder- gronds	esterno boven- gronds	
1954	0,9	0,7	7,2	6,2	—	—	—	—	4,2	3,7	
1955	—	—	1,8	1,6	—	—	—	—	—	—	
1956	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1957	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1958	6,3	4,9	—	—	59,1	63,1	—	—	16,1	14,1	
1959	8,7	6,4	1,6	1,7	—	—	—	—	42,4	35,6	
1960	1,3	0,9	8,0	7,5	—	—	—	—	24,3	20,3	
1961	0,2	0,1	1,2	1,1	—	—	—	—	6,8	5,7	

⁽¹⁾ Compresi gli operai di età inferiore ai 18 anni.

⁽²⁾ A partire dal 1960 è incluso anche il bacino della Sarre.

⁽¹⁾ Inclusief werknemers onder de 18 jaar.

⁽²⁾ Vanaf 1960 met inbegrip van Saarland.

Nel 1961 la disoccupazione per mancanza di sbocchi — che negli anni dal 1958 al 1960 aveva interessato quasi tutti i paesi della Comunità — è rimasta ancora sensibile nel Belgio, ove ha registrato tuttavia una fortissima diminuzione nei confronti degli anni precedenti. La diminuzione del reddito che ne è derivata agli operai è stata in parte temperata da indennità particolari quale ad esempio, nel 1961, l'indennità dell'assicurazione-disoccupazione corrisposta in Belgio agli operai mediante importo forfettario calcolato in funzione — tra l'altro — della situazione di famiglia, dell'età e del luogo di residenza, per un'ammontare pari al 50-60 % in media del salario di un manovale. Di tali indennità — tra le quali devono annoverare, per gli anni precedenti, anche quelle « C.E.C.A. » — non si è però tenuto conto nel calcolo del reddito degli operai e ciò sia perché trattasi per la maggior parte di corresponsioni che rientrano nel novero delle prestazioni di sicurezza sociale, che non sono considerate nelle statistiche dei redditi, sia per ragioni di comparabilità, in quanto non è stato possibile calcolare per tutti i paesi, su basi comuni, l'ammontare delle corresponsioni in questione.

Si è ritenuto opportuno richiamare l'attenzione sulla disoccupazione parziale, in particolare, sebbene anche le altre assenze non retribuite (malattia, infortuni, ecc.) costituiscano un'importante ragione di diminuzione del reddito annuo dei lavoratori. Ciò perché l'influenza dell'assenteismo per ragioni individuali, che agisce sul reddito dell'operaio iscritto, viene eliminata nel calcolo del reddito dell'operaio « presente », mentre l'influenza delle cause di assenza indipendenti dalla volontà e possibilità di lavoro dell'operaio (quali la chiusura temporanea dello stabilimento da parte dell'azienda per ragioni economiche, tecniche, ecc.) incide invece sia sull'importo del reddito calcolato per l'operaio iscritto, sia su quello calcolato per l'operaio presente ⁽¹⁾.

(1) Cfr. capitolo III, pag. 80.

In 1961 deed de werkloosheid als gevolg van gebrek aan afzetmogelijkheden, waaronder van 1958 tot en met 1960 nagenoeg alle landen van de Gemeenschap hadden te lijden — zich nog steeds gevoelen in België, waar deze werkloosheid echter vergeleken met de voorafgaande jaren zeer sterk is afgenomen. De daaruit voortvloeiende daling van het inkomen der arbeiders werd gedeeltelijk opgevangen door bijzondere uitkeringen, zoals bij voorbeeld de in 1961 aan de arbeiders in België toegekende werkloosheidsuitkering in de vorm van een bedrag ineens. Het bedrag van deze uitkering werd — onder andere — vastgesteld naar gelang van de samenstelling van het gezin, de leeftijd en de woonplaats en bedroeg gemiddeld 50-60 % van het loon van een hulparbeider. Bedoelde uitkeringen — waartoe eveneens de in de voorafgaande jaren door de E.G.K.S. toegekende uitkeringen moeten worden gerekend — werden echter bij de berekening van het inkomen der arbeiders buiten beschouwing gelaten, enerzijds in verband met het feit dat het in de meeste gevallen uitkeringen in het kader van de sociale zekerheid betreft, die niet in de inkomensstatistieken zijn opgenomen, en anderzijds ter wille van de vergelijkbaarheid, aangezien het niet mogelijk was het bedrag van bedoelde uitkeringen voor alle landen op een gemeenschappelijke basis te berekenen.

Het leek ons wenselijk in het bijzonder de aandacht op de gedeeltelijke werkloosheid te vestigen, ofschoon ook het overige niet-betaalde verzuim (ziekte, arbeidsongevallen, enz.) een belangrijk aandeel in de vermindering van het jaarinkomen der werknemers heeft. De invloed van het verzuim om persoonlijke redenen, welke tot uitdrukking komt in het inkomen van de ingeschreven arbeider, wordt namelijk uitgeschakeld bij de berekening van het inkomen van de « aanwezige » arbeider, terwijl de invloed der niet van de wil en de arbeidsgeschiktheid van de arbeider afhankelijke oorzaken van verzuim (zoals tijdelijke sluiting van het bedrijf door de onderneming om economische of technische redenen, enz.), zowel in het voor de ingeschreven arbeider als in het voor de aanwezige arbeider berekende inkomen tot uiting komt ⁽¹⁾.

(1) Zie hoofdstuk III, blz. 80.

Evoluzione dei redditi reali dal 1954 al 1961 (operai iscritti)

Le variazioni dei redditi reali medi annui degli operai iscritti sono riportate, per ciascun paese e per ciascuno dei tipi di operaio, nella tabella 34. Il valore dei redditi è espresso sotto forma di indici percentuali e la base di riferimento è il reddito registrato per l'anno 1954.

Ontwikkeling van de reële inkomens van 1954 tot en met 1961 (ingeschreven arbeiders)

Tabel 34 toont voor ieder land en voor ieder type arbeider de variaties in de gemiddelde reële jaarinkomens van de ingeschreven arbeiders. De waarde van de inkomens is weergegeven in de vorm van procentuele indexcijfers, uitgaande van het inkomen in 1954.

MINIERE DI CARBONE

TABELLA 34
T A B E L

STEENKOLENMIJNEN

Redditi reali

Evoluzione dei redditi netti medi annui degli operai iscritti, alloggiati dall'impresa

(1954 = 100)

Complesso degli operai ⁽¹⁾

Reële inkomens

Ontwikkeling van het netto gemiddelde jaarinkomen per ingeschreven werknemer, door de mijn gehuisvest

(1954 = 100)

Alle werknemers te zamen ⁽²⁾

	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	
INTERNO									ONDERGRONDS
<i>Coniugati senza figli</i>									<i>Gehuwd, zonder kinderen</i>
Deutschland (BR) ⁽²⁾	100,0	106,5	123,8	129,9	127,3	122,9	128,2	133,8	Deutschland (BR) ⁽²⁾
France	100,0	108,1	111,2	119,9	119,3	122,7	123,5	127,7	France
Italia (Sulcis)	100,0	100,7	103,0	104,5	96,7	111,1	116,5	118,8	Italia (Sulcis)
Nederland	100,0	103,1	111,6	109,5	114,1	112,4	115,3	117,7	Nederland
Belgique-België	100,0	104,5	107,8	118,3	114,3	99,1	102,2	106,6	Belgique-België
<i>Coniugati con 2 figli</i>									<i>Gehuwd, met 2 kinderen</i>
Deutschland (BR) ⁽²⁾	100,0	106,7	123,0	129,8	127,9	123,0	129,5	139,4	Deutschland (BR) ⁽²⁾
France	100,0	106,6	108,0	113,9	112,4	114,1	114,7	117,9	France
Italia (Sulcis)	100,0	100,5	102,3	103,5	96,7	109,6	114,0	116,0	Italia (Sulcis)
Nederland	100,0	103,4	111,0	108,7	112,8	111,2	114,8	118,3	Nederland
Belgique-België	100,0	103,3	105,7	116,7	114,0	100,6	103,8	108,2	Belgique-België
ESTERNO									BOVENGRONDS
<i>Coniugati senza figli</i>									<i>Gehuwd, zonder kinderen</i>
Deutschland (BR) ⁽²⁾	100,0	107,4	109,5	115,4	116,2	115,6	120,8	126,4	Deutschland (BR) ⁽²⁾
France	100,0	110,3	116,8	124,8	123,7	126,2	128,4	135,7	France
Italia (Sulcis)	100,0	107,5	111,3	111,6	95,4	110,7	112,5	121,4	Italia (Sulcis)
Nederland	100,0	104,0	114,3	112,3	115,7	111,8	120,8	127,6	Nederland
Belgique-België	100,0	102,1	105,6	114,0	109,5	94,8	99,3	103,9	Belgique-België
<i>Coniugati con 2 figli</i>									<i>Gehuwd, met 2 kinderen</i>
Deutschland (BR) ⁽²⁾	100,0	107,8	109,6	113,8	113,6	113,0	119,8	130,2	Deutschland (BR) ⁽²⁾
France	100,0	107,9	111,5	116,4	113,9	115,2	116,7	122,1	France
Italia (Sulcis)	100,0	106,2	109,3	109,4	95,6	109,2	110,4	118,0	Italia (Sulcis)
Nederland	100,0	103,7	112,8	111,2	115,0	111,3	120,2	127,9	Nederland
Belgique-België	100,0	101,2	103,6	112,5	109,4	97,1	101,5	105,4	Belgique-België

⁽¹⁾ Compresi gli operai di età inferiore ai 18 anni.
⁽²⁾ Dal 1960 è compreso anche il bacino della Sarre.

⁽¹⁾ Inclusief de werknemers onder de 18 jaar.
⁽²⁾ Vanaf 1960 met inbegrip van Saarland.

Operai all'interno

Già in occasione della presentazione dell'inchiesta relativa all'anno 1960 si era osservato come, dopo le flessioni registrate tra il 1957 ed il 1959, il reddito degli operai tendesse di nuovo ad aumentare in tutti i paesi. Nel 1961 si è verificato un ulteriore generale aumento talché in tutti i paesi, salvo il Belgio, il livello del reddito risulta, in questo anno, superiore a quelli di tutti gli anni precedenti, dal 1954 in poi.

In Germania (R.f.) l'aumento tra il 1960 ed il 1961 è stato pari al 4 % circa per i coniugati senza figli ed è stato ancora più elevato (quasi l'8 %) per i coniugati con 2 figli a carico, in virtù dell'estensione anche al secondo figlio di assegni familiari precedentemente versati solo a partire dal terzo figlio. In Francia, l'aumento rispetto al 1960 è stato pari a circa il 3 %. È risultato, in particolare, lievemente maggiore per i coniugati senza figli (3,4 %) rispetto a quelli con 2 figli (2,8 %) : la tendenza al minor aumento del reddito degli operai con carico di famiglia rispetto ai coniugati senza figli, già constatata nel corso degli anni passati, continua dunque ancora nel 1961.

In Italia l'aumento rispetto al 1960 è stato pari al 2 % circa, sia per i coniugati senza figli, sia per quelli con due figli, mentre nei Paesi Bassi queste due categorie di operai hanno registrato un aumento rispettivamente del 2 % e del 3 %.

Nel Belgio si è avuto un sensibile aumento nei confronti del 1960 (4 % circa), ma il livello del reddito reale permane ancora inferiore a quello raggiunto negli anni 1957-1958.

Operai all'esterno

Le stesse considerazioni effettuate a proposito dell'evoluzione del reddito degli operai all'interno possono applicarsi in linea di massima anche al reddito degli operai all'esterno; anche per questi infatti il livello del reddito ha assunto nel 1961 —

Arbeiders ondergronds

Reeds bij de weergave der resultaten van de enquête over het jaar 1960 werd geconstateerd dat na de inzinking in de periode 1957-1959 het inkomen van de arbeiders zich in alle landen opnieuw in opwaartse richting bewoog. In 1961 trad een verdere algemene stijging in, zodat in alle landen, behalve in België, het niveau van het inkomen in dat jaar hoger lag dan in alle voorafgaande jaren sedert 1954.

In Duitsland (B.R.) steeg het inkomen van de gehuwden zonder kinderen in de periode 1960-1961 met ongeveer 4 %, terwijl voor de gehuwden met twee kinderen te hunnen laste de stijging nog groter was (bijna 8 %), zulks als gevolg van het feit dat de gezinsbijslag, die vroeger pas vanaf het derde kind werd toegekend, tot het tweede kind werd uitgebreid. In Frankrijk bedroeg de stijging ten opzichte van 1960 ongeveer 3 %. Voor de gehuwden zonder kinderen was de toeneming iets groter (3,4 %) dan voor de gehuwden met 2 kinderen (2,8 %). Deze tendens van de vergroting van het verschil van het inkomen van de arbeider met kinderen ten opzichte van dat van de arbeider zonder kinderen, die ook in de voorafgaande jaren reeds werd waargenomen, blijft dan ook in 1961 bestaan.

In Italië bedroeg de stijging ten opzichte van 1960 ongeveer 2 %, zowel voor de gehuwden zonder kinderen als voor de gehuwden met twee kinderen, terwijl in Nederland het inkomen van deze beide categorieën arbeiders steeg met respectievelijk 2 en 3 %.

In België deed zich ten opzichte van 1960 een aanzienlijke stijging voor (ongeveer 4 %), doch het niveau van het reële inkomen blijft nog onder het niveau dat in de jaren 1957-1958 werd bereikt.

Arbeiders bovengronds

De overwegingen ten aanzien van de ontwikkeling van de inkomens der arbeiders ondergronds gelden over het geheel genomen eveneens voor de inkomens van de arbeiders bovengronds. Ook voor laatstgenoemde arbeiders bereikte het inkomen

per tutti i paesi tranne il Belgio — valori più elevati rispetto a tutti gli anni precedenti.

Circa le variazioni tra il 1960 ed il 1961 si rileva che in Germania ed in Belgio gli aumenti relativi registrati per gli operai all'esterno sono dello stesso ordine di grandezza dei corrispondenti aumenti registrati per gli operai all'interno; più accentuati risultano invece — sempre nei confronti degli operai all'interno — gli aumenti registrati per gli operai all'esterno della Francia (5-6 %), dei Paesi Bassi (6 %) e — particolarmente — dell'Italia (7-8 %).

Evoluzione dei redditi reali per turno lavorato (operai iscritti)

Accanto al reddito « annuo » del lavoratore, la cui nozione è stata illustrata nella parte metodologica (capitolo III), e che è destinato a misurare il reddito in relazione alla sua destinazione (soddisfazione dei bisogni economici del lavoratore), è interessante anche, sotto certi aspetti, valutare il livello del reddito in relazione allo sforzo necessario a conseguire il reddito stesso (a quello, cioè, che viene abitualmente definito costo « psicologico » o « soggettivo » del lavoro). Trascurando naturalmente gli aspetti squisitamente soggettivi, sommamente variabili tra un individuo e l'altro e scarsamente suscettibili di misurazione, un elemento oggettivamente indicativo di tale sforzo può desumersi in prima approssimazione dal tempo di lavoro necessario a conseguire il reddito. È perciò che il reddito degli operai è stato rapportato al numero dei turni di lavoro effettivamente prestati durante l'anno, ed i risultati di tale calcolo sono stati riportati nella tabella 35 che reca gli indici, con base 1954, del numero di turni effettuati, del reddito medio annuo e del reddito medio per turno.

Si osserva che in Germania il numero medio di turni effettuati dagli operai non è variato tra il 1960 ed il 1961, ma risulta in ambedue gli anni molto inferiore (14 % circa) rispetto a quello del 1954. Il reddito medio per turno è comunque aumentato, dal 1954 al 1961, in misura tale non

namely in alle landen, behalve in België, in 1961 een hoger niveau dan in enig voorafgaand jaar.

Wat de in de periode 1960-1961 opgetreden variaties in de inkomens betreft, blijkt in Duitsland en in België de stijging voor de bovengrondse arbeiders van dezelfde orde van grootte te zijn als de overeenkomstige stijging voor de arbeiders ondergronds. Aanzienlijker is daarentegen — steeds in vergelijking met de arbeiders ondergronds — de opgetreden stijging voor de bovengrondse arbeiders in Frankrijk (5 tot 6 %), Nederland (6 %), en vooral Italië (7 tot 8 %).

Ontwikkeling van de reële inkomens per gewerkte dienst (ingeschreven arbeiders)

Naast het « jaarinkomen » van de werknemer, welk begrip in het methodologische gedeelte (hoofdstuk III) is toegelicht, en dat dient voor het meten van het inkomen in verband met de bestemming ervan (de bevrediging van de economische behoeften van de werknemer) is het in bepaalde opzichten eveneens interessant, na te gaan welk verband er bestaat tussen de hoogte van het inkomen en de voor de verwerving daarvan noodzakelijke inspanning (gewoonlijk gedefinieerd als « psychologische » of « subjectieve » arbeidskosten). Uiteraard onder verwaarlozing van de in hoge mate subjectieve aspecten, die van individu tot individu sterk uiteenlopen en nauwelijks meetbaar zijn, kan een objectieve maatstaf voor deze inspanning bij eerste benadering worden gevonden in de ter verwerving van het inkomen benodigde arbeidstijd. Daarom is het inkomen der arbeiders berekend op basis van het aantal gedurende het jaar werkelijk verrichte diensten. De resultaten van deze berekening zijn weergegeven in tabel 35, waarin op basis van 1954 de indexcijfers van het aantal gewerkte diensten, van het gemiddelde jaarinkomen en van het gemiddelde inkomen per dienst zijn vermeld.

Zoals men ziet, bleef in Duitsland het gemiddelde aantal door de arbeiders gewerkte diensten in de periode 1960-1961 ongewijzigd, doch was het in beide jaren aanzienlijk lager (ongeveer 14 %) dan in 1954. Het gemiddelde inkomen per dienst is echter in de periode 1954-1961 zodanig gestegen

solo da compensare la diminuzione dei turni di lavoro intervenuta in quel periodo, ma da comportare anche un notevole aumento del reddito annuo.

dat niet alleen de in bedoelde periode opgetreden vermindering van het aantal gewerkte diensten werd gecompenseerd, doch tevens het jaarinkomen aanzienlijk steeg.

MINIERE DI CARBONE

TABELLA
T A B E L L

35

STEENKOLENMIJNEN

Indici del numero di turni effettuati

Indici dei redditi reali annui e per turno effettuato nel 1960 e nel 1961

(Operai iscritti, coniugati senza figli)
(1954 = 100)

Indexcijfers van het aantal gewerkte diensten

Indexcijfers van de reële jaarinkomens en de inkomens per gewerkte dienst in 1960 en 1961

(ingeschreven werknemers, gehuwd zonder kinderen)
(1954 = 100)

Paesi Land	Indici del numero dei turni effettuati		Indici dei redditi reali Indexcijfers van de reële inkomens			
	Indexcijfers van het aantal gewerkte diensten		annui per jaar		per turno effettuato per gewerkte dienst	
	1960	1961	1960	1961	1960	1961
INTERNO — ONDERGRONDS						
Deutschland (BR) ⁽¹⁾	86,4	86,3	128,2	133,8	148,4	155,1
France	99,5	96,9	123,5	127,7	124,1	131,8
Italia (Sulcis)	99,8	96,5	116,5	118,8	116,7	123,1
Nederland	92,1	85,3	115,3	117,7	125,2	138,0
Belgique-België	78,8	81,2	102,2	106,6	129,8	131,3
ESTERNO — BOVENGRONDS						
Deutschland (BR) ⁽¹⁾	86,5	86,5	120,8	126,4	140,0	146,2
France	99,3	97,6	128,4	135,7	129,3	139,1
Italia (Sulcis)	99,8	97,9	112,5	121,4	112,8	124,0
Nederland	92,2	86,3	120,8	127,6	131,1	147,9
Belgique-België	85,9	88,3	99,3	103,9	115,6	117,6

⁽¹⁾ Per il 1960 ed il 1961 le medie sono estese anche al bacino della Sarre.

⁽¹⁾ In 1960 en 1961 is in deze gemiddelden ook Saarland betrokken.

In Francia ed in Italia il numero di turni effettuati — che nel 1960 era dello stesso ordine di grandezza del 1954 — ha registrato nel 1961 una sensibile diminuzione (oltre il 3 %) accompagnata da un aumento sia del reddito medio per turno, sia del reddito medio annuo.

Nei Paesi Bassi, il numero medio di turni, che nel 1960 era già notevolmente inferiore (8 % circa) rispetto a quello del 1954, ha registrato nel 1961 una ulteriore forte diminuzione (14-15 % rispetto

In Frankrijk en Italië is het aantal gewerkte diensten — dat in 1960 vrijwel even groot was als in 1954 — in 1961 aanzienlijk verminderd (ruim 3 %), hetgeen gepaard ging met een stijging van het gemiddelde inkomen per dienst en het gemiddelde jaarinkomen.

In Nederland is het gemiddelde aantal diensten, dat in 1960 reeds aanmerkelijk kleiner was (ongeveer 8 %) dan in 1954, in 1961 opnieuw aanzienlijk gedaald (met 14-15 % ten opzichte van 1954),

al 1954) accompagnata anche qui da un aumento dei redditi medi per turno ed annuo.

Solo nel Belgio il numero medio di turni effettuati ha registrato nel 1961 un aumento rispetto al 1960: trattasi qui però — come si è già visto ⁽¹⁾ — di un fenomeno connesso con la scomparsa della disoccupazione parziale per mancanza di sbocchi, che negli anni precedenti aveva dannosamente influito sul reddito degli operai. Il numero di turni effettuati nel 1961 resta comunque notevolmente inferiore a quello del 1954, ed il reddito medio per turno e quello medio annuo sono più elevati sia nei confronti del 1960, sia nei confronti del 1954.

Si è visto come il numero annuo dei turni di lavoro effettuati sia diminuito in misura più o meno rilevante in tutti i paesi della Comunità. La diminuzione della durata del lavoro è ovviamente considerata con pieno favore, da parte del lavoratore, solo quando non implichi una diminuzione del reddito annuo. Si è constatato come il reddito annuo sia aumentato malgrado la diminuzione del tempo di lavoro, e questo è senza dubbio un elemento positivo: è interessante comunque valutare «quanto» la riscontrata diminuzione della durata del lavoro sia attribuibile al miglioramento delle condizioni di lavoro degli operai, e quanto invece a malattie, sotto-occupazione, scioperi. A tale scopo, la rilevazione analitica dei turni effettuati e non effettuati consente di isolare le cause di riduzione della durata del lavoro socialmente positive (ferie, festività retribuite, giorni di riposo) da quelle negative (assenze non retribuite, disoccupazione, scioperi, ecc.).

Dalla tabella 36 emerge come tra il 1954 ed il 1961 il numero annuo dei turni non lavorati per il gruppo di cause «ferie, festività retribuite, giorni di riposo» sia più che raddoppiato in Germania, nei Paesi Bassi ed in Belgio, mentre in Francia ha registrato un aumento di circa l'80 % ed in Italia — ove nel 1954 risultava il più elevato — un aumento di circa il 25 %.

⁽¹⁾ Cfr. tabella 33 a pag. 108.

welke vermindering ook hier vergezeld ging van een stijging van het gemiddelde inkomen per dienst en van het gemiddelde jaarinkomen.

Slechts in België is het gemiddelde aantal gewerkte diensten in 1961 ten opzichte van 1960 toegenomen. Zoals wij reeds hebben gezien ⁽¹⁾, betreft het hier echter een verschijnsel dat samenhangt met het verdwijnen van de gedeeltelijke werkloosheid als gevolg van gebrek aan afzetmogelijkheden, welke in de voorafgaande jaren een nadelige invloed op het inkomen der arbeiders had uitgeoefend. Het aantal gewerkte diensten in 1961 blijft echter aanzienlijk onder dat van 1954 en het gemiddelde inkomen per dienst en het gemiddelde jaarinkomen liggen zowel in vergelijking met 1960 als ten opzichte van 1954 hoger.

Wij hebben gezien dat in alle landen van de Gemeenschap het jaarlijkse aantal gewerkte diensten in meer of minder belangrijke mate is verminderd. De verkorting van de arbeidsduur wordt door de werknemer natuurlijk alleen dan met instemming begroet, indien daarvan niet een daling van het jaarinkomen het gevolg is. Geconstateerd werd dat het jaarinkomen, ondanks de verkorting van de arbeidsduur is gestegen, hetgeen zonder twijfel een positief element kan worden genoemd. Het is evenwel interessant na te gaan, in hoeverre de verkorting van de arbeidsduur is toe te schrijven aan een verbetering van de arbeidsvoorwaarden en in hoeverre aan ziekte, werkloosheid en staking. Te dien einde maakt het analytische overzicht van de gewerkte en niet-gewerkte diensten het mogelijk de in sociaal opzicht positieve oorzaken van de verkorting van de arbeidsduur (verlof en vakantie, betaalde feestdagen, rustdagen) te scheiden van de negatieve oorzaken (niet betaald verzuim, werkloosheid, stakingen, enz.).

Uit tabel 36 blijkt dat in de periode 1954-1961 het gemiddelde aantal niet-gewerkte diensten als gevolg van verlof en vakantie, betaalde feestdagen en rustdagen in Duitsland, Nederland en België meer dan verdubbeld is, terwijl het in Frankrijk met ongeveer 80 % en in Italië, waar het in 1954 het hoogste was, met ongeveer 25 % is gestegen.

⁽¹⁾ Zie tabel 33, blz. 108.

Turni non lavorati :
Ripartizione secondo le principali cause
di assenza

(Numero medio di turni per anno e per operaio iscritto)
Complesso degli operai ⁽¹⁾

Niet gewerkte diensten :
Onderscheiden naar de voornaamste
oorzaken der afwezigheid

(Aantal diensten per jaar en per ingeschreven werknemer)
Alle werknemers te zamen ⁽¹⁾

Turni non lavorati	Deutschland (¹)		France		Italia (Sulcis)		Neder- land		Belgique België		Niet gewerkte diensten
	1954	1961	1954	1961	1954	1961	1954	1961	1954	1961	
ALL'INTERNO											ONDERGRONDS
Ferie, festività retribuite, giorni di riposo	29,9	68,8	23,2	43,2	31,9	39,6	22,9	61,7	18,5	45,2	Wettelijke vakantie, be- taalde feestdagen, rust- dagen
Festività non retribuite ⁽²⁾	—	—	9,5	4,0	—	—	—	—	1,8	1,5	Niet-betaalde feestdagen ⁽²⁾
Assenteismo	28,8	27,5	31,6	28,1	43,4	40,0	27,6	26,8	49,0	57,7	Verzuim
Disoccupazione e cause tecniche	1,9	1,4	7,3	1,4	—	—	—	—	5,2	6,9	Werkloosheid en technische oorzaken
Scioperi	—	—	0,3	1,5	5,1	9,2	—	—	0,4	6,9	Stakingen
ALL'ESTERNO											BOVENGRONDS
Ferie, festività retribuite, giorni di riposo	28,5	67,4	24,4	43,1	31,2	39,9	20,4	60,4	16,9	36,5	Wettelijke vakantie, be- taalde feestdagen, rust- dagen
Festività non retribuite ⁽²⁾	—	—	9,5	4,0	—	—	—	—	1,9	1,5	Niet-betaalde feestdagen ⁽²⁾
Assenteismo	16,0	19,0	19,6	16,5	26,5	20,4	17,4	17,2	20,4	22,8	Verzuim
Disoccupazione e cause tecniche	0,9	0,3	6,2	1,2	—	—	—	—	4,3	5,8	Werkloosheid en technische oorzaken
Scioperi	—	—	0,1	0,6	1,6	5,1	—	—	0,2	6,4	Stakingen

(¹) Compresi gli operai di età inferiore ai 15 anni.

(²) Nel 1961, le medie sono estese anche al bacino della Sarre.

(*) Ivi comprese le festività locali.

(¹) Inclusief de werknemers onder de 18 jaar.

(²) In 1961 is in de gemiddelden ook Saarland begrepen.

(*) Inclusief plaatselijke feesten.

Raffronto del livello dei redditi reali 1954-1961
(operai iscritti)

La tabella 37 permette di seguire l'evoluzione del reddito reale tra il 1954 ed il 1961 e di confrontare contemporaneamente il livello del reddito stesso nei diversi paesi. Per questa duplice comparazione nel tempo e nello spazio si è attribuita la base 100 al paese che nel 1954 registrava il reddito più elevato.

Vergelijking van de reële inkomens in de
periode 1954-1961 (ingeschreven arbeiders)

Aan de hand van tabel 37 is het mogelijk de ontwikkeling van het reële inkomen in de periode 1954-1961 te volgen en tevens de inkomens in de verschillende landen onderling te vergelijken. Voor deze dubbele vergelijking in de tijd en in de ruimte werd aan het land waar in 1954 het inkomen het hoogst was, het basiscijfer 100 toegekend.

Redditi reali

Raffronto del livello dei redditi annui degli operai iscritti alloggiati dall'impresa
(Paese dove il reddito reale era più elevato nel 1954 = 100)
Complesso degli operai (¹)

Reële inkomens

Vergelijking van het peil der netto-inkomens van de ingeschreven werknemers, door de mijn gehuisvest
(Het land waar het reële inkomen in 1954 het hoogste was = 100)
Alle werknemers te zamen (¹)

	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	
INTERNO									ONDERGRONDS
<i>Coniugati senza figli</i>									<i>Gehuwd, zonder kinderen</i>
Deutschland (BR) (²)	78,3	83,4	96,9	101,7	99,7	96,2	100,4	104,8	Deutschland (BR) (²)
France	85,5	90,3	92,8	100,1	99,6	102,5	103,1	106,6	France
Italia (Sulcis)	70,9	71,4	73,0	74,1	68,6	78,8	82,6	84,3	Italia (Sulcis)
Nederland	100,0	103,1	111,6	109,5	114,1	112,4	115,3	117,7	Nederland
Belgique-België	97,9	102,2	105,5	115,8	111,9	97,0	100,0	104,3	Belgique-België
<i>Coniugati con 2 figli</i>									<i>Gehuwd, met 2 kinderen</i>
Deutschland (BR) (²)	73,1	78,0	89,9	94,9	93,5	89,9	94,7	101,9	Deutschland (BR) (²)
France	93,9	100,2	101,5	107,0	105,6	107,2	107,7	110,8	France
Italia (Sulcis)	72,5	72,8	74,2	75,0	70,1	79,4	82,6	84,1	Italia (Sulcis)
Nederland	97,4	100,6	108,0	105,8	109,8	108,3	111,8	115,2	Nederland
Belgique-België	100,0	103,3	105,7	116,7	114,0	100,6	103,8	108,2	Belgique-België
ESTERNO									BOVENGRONDS
<i>Coniugati senza figli</i>									<i>Gehuwd, zonder kinderen</i>
Deutschland (BR) (²)	77,8	83,6	82,5	89,7	90,4	89,9	93,9	98,3	Deutschland (BR) (²)
France	78,3	86,3	91,4	97,7	96,9	98,8	100,5	106,2	France
Italia (Sulcis)	76,4	82,1	85,0	85,2	72,9	84,6	85,9	92,7	Italia (Sulcis)
Nederland	81,5	84,7	93,1	91,4	94,3	91,1	98,4	103,9	Nederland
Belgique-België	100,0	102,1	105,6	114,0	109,5	94,8	99,3	103,9	Belgique-België
<i>Coniugati con 2 figli</i>									<i>Gehuwd, met 2 kinderen</i>
Deutschland (BR) (²)	69,7	75,2	76,4	79,3	79,2	78,8	83,5	90,8	Deutschland (BR) (²)
France	89,2	96,3	99,5	103,8	101,6	102,7	104,1	108,9	France
Italia (Sulcis)	75,8	80,5	82,9	83,0	72,5	82,8	83,7	89,5	Italia (Sulcis)
Nederland	78,2	81,1	88,3	87,0	90,0	87,1	94,0	100,0	Nederland
Belgique-België	100,0	101,2	103,6	112,5	109,4	97,1	101,5	105,4	Belgique-België

(¹) Compresi gli operai di età inferiore ai 18 anni.
(²) Dal 1960 è incluso anche il bacino della Sarre.

(¹) Inclusief de werknemers onder de 18 jaar.
(²) Vanaf 1960 met inbegrip van Saarland.

Operai all'interno

Per i coniugati senza figli, il reddito più elevato era registrato, nel 1954, dai Paesi Bassi. Nel 1961 il livello di tale reddito risulta superato nella misura di circa il 18 % dagli stessi Paesi Bassi, del 7 % circa dalla Francia, del 5 % dalla Germania e del 4 % dal Belgio. Non è raggiunto dal solo reddito

Arbeiders ondergronds

Gehuwde werknemers zonder kinderen genoten in 1954 het hoogste inkomen in Nederland. In 1961 werd dit niveau door Nederland zelf overschreden met ongeveer 18 %, door Frankrijk met ongeveer 7 %, door Duitsland met 5 % en door België met 4 %. Alleen door de Italiaanse arbeider

dell'operaio italiano, pur essendo dimezzato lo scarto che ne lo separa (dal 30 % al 16 %). Per quanto concerne i coniugati con due figli a carico, il reddito più elevato nel 1954 era quello dell'operaio belga. Il livello di tale reddito risulta superato nel 1961, nella misura del 15 % circa, dai Paesi Bassi, che si classificano così in testa della Comunità seguiti dalla Francia (11 %), dallo stesso Belgio (8 %) e dalla Germania (2 %), mentre non è raggiunto dall'Italia, di cui sono note peraltro le caratteristiche ed i particolari problemi connessi allo sfruttamento delle miniere del Sulcis, ed ove lo scarto è diminuito comunque dal 28 % al 16 % circa.

Operai all'esterno

Sia per i coniugati senza figli che per quelli con due figli a carico il reddito più elevato nell'anno 1954 era quello dell'operaio belga. Nel 1960 il livello di tale reddito era raggiunto solo dalla Francia, mentre per il Belgio stesso il reddito risultava diminuito nel caso del coniugato senza figli. Nel 1961 invece il menzionato livello di riferimento è stato superato o raggiunto — nell'ordine — dalla Francia, dal Belgio e dai Paesi Bassi, mentre i redditi della Germania e dell'Italia, pur restando inferiori, hanno registrato un ulteriore sensibile ravvicinamento.

La tabella 37 mostra che non solo i redditi degli operai delle miniere di carbone sono aumentati notevolmente, in valore reale, tra il 1954 ed il 1961, ma che inoltre gli aumenti sono stati tali da diminuire le differenze esistenti tra un paese e l'altro.

Questo ravvicinamento dei redditi degli operai dei diversi paesi risulta ancor più evidente dalla tabella 38, in cui i redditi sono espressi mediante indici percentuali del reddito più elevato registrato in ciascuno degli anni indicati.

verrà questo reddito, al quale si riferisce il livello di base, ridotto a metà (dal 30 % al 16 %). In questa categoria di famiglie con due bambini a carico, nel 1954 il belga lavoratore aveva il più alto reddito. Il livello di questo reddito è stato superato nel 1961, per il 15 % circa, dai Paesi Bassi, che si classificano così in testa della Comunità seguiti dalla Francia (11 %), dallo stesso Belgio (8 %) e dalla Germania (2 %), mentre non è raggiunto dall'Italia, di cui sono note peraltro le caratteristiche ed i particolari problemi connessi allo sfruttamento delle miniere del Sulcis, ed ove lo scarto è diminuito comunque dal 28 % al 16 % circa.

Arbeiders bovengronds

Zowel voor de gehuwden zonder kinderen als voor de gehuwden met twee kinderen te hunnen laste had in 1954 de Belgische arbeider het hoogste inkomen. In 1960 werd het niveau van dit inkomen alleen bereikt door Frankrijk, terwijl in België zelf het inkomen van de gehuwde arbeider zonder kinderen daalde. In 1961 daarentegen werd het genoemde basisniveau door Frankrijk, België en Nederland — in deze volgorde — overschreden of bereikt, terwijl de inkomens in Duitsland en Italië weliswaar onder het basisniveau bleven, doch later het verschil in aanzienlijke mate hebben ingelopen.

Uit tabel 37 blijkt niet alleen dat in de periode 1954-1961 de reële waarde van de inkomens der arbeiders in de steenkolenmijnen sterk omhoog ging, maar ook dat de stijging van dien aard was dat de tussen de diverse landen bestaande verschillen kleiner zijn geworden.

Deze nivellering van de inkomens der arbeiders in de verschillende landen blijkt nog duidelijker uit tabel 38, waarin de inkomens zijn weergegeven in de vorm van procentuele indexcijfers op basis van het hoogste inkomen in elk der genoemde jaren.

Indici dei redditi reali degli operai
iscritti nel 1954, 1960 e 1961(Base : paese ove il reddito era più elevato in ciascun
anno = 100)Complesso degli operai ⁽¹⁾Indexcijfers van de reële inkomens der
ingeschreven arbeiders in 1954, 1960 en 1961(Basis : land waar het inkomen het
hoogst was in elk jaar = 100)Alle werknemers te zamen ⁽¹⁾

Paesi — Land	Coniugati senza figli — Gehuwd, zonder kinderen			Coniugati con 2 figli — Gehuwd, met 2 kinderen		
	1954	1960	1961	1954	1960	1961
INTERNO — ONDERGRONDS						
Deutschland (BR) ⁽²⁾	78,3	87,1	89,0	73,1	84,7	88,5
France	83,5	89,4	90,6	93,9	96,4	96,2
Italia (Sulcis)	70,9	71,6	71,6	72,5	73,9	73,0
Nederland	100,0	100,0	100,0	97,4	100,0	100,0
Belgique/België	97,9	86,7	88,6	100,0	92,9	93,9
ESTERNO — BOVENGRONDS						
Deutschland (BR) ⁽²⁾	77,8	93,4	92,5	69,7	80,2	83,4
France	78,3	100,0	100,0	89,2	100,0	100,0
Italia (Sulcis)	76,4	85,5	87,3	75,8	80,5	82,2
Nederland	81,5	97,9	97,8	78,2	90,4	91,9
Belgique/België	100,0	98,8	97,8	100,0	97,6	96,8

⁽¹⁾ Compresi gli operai di età inferiore ai 18 anni.⁽²⁾ Dal 1960, le medie sono estese anche al bacino della Sarre.⁽¹⁾ Inclusief de werknemers onder de 18 jaar.⁽²⁾ Vanaf 1960 met inbegrip van Saarland.

Un altro elemento sinteticamente indicativo dell'evoluzione degli scarti che intercorrono in media tra un paese e l'altro può desumersi calcolando per ciascun anno il coefficiente di variazione dei redditi. I risultati del calcolo — nel quale è stata esclusa l'Italia in considerazione della situazione particolare delle miniere di carbone di questo paese — mostrano come anche nel 1961 continui ad affermarsi la tendenza al graduale ravvicinamento del livello dei redditi manifestatasi dal 1954 in poi, salvo che per gli operai all'esterno coniugati senza figli, per i quali però lo scarto medio è già sceso dal 1960 a valori estremamente bassi (inferiori al 3 %).

Een andere synthetische maatstaf voor de ontwikkeling van de gemiddeld tussen het ene land en het andere optredende verschillen kan worden gevonden door voor ieder jaar de variatiecoëfficiënt van de inkomens te berekenen. De resultaten van deze berekening — waarbij Italië buiten beschouwing werd gelaten met het oog op de bijzondere situatie waarin de steenkolenmijnen in dat land verkeren — tonen aan dat de sedert 1954 aan de dag getreden tendentie tot geleidelijke nivellering der inkomens zich ook in 1961 voortzet, behalve voor de bovengrondse gehuwde arbeiders zonder kinderen, voor wie echter reeds sedert 1960 het gemiddelde verschil ten opzichte van het basisniveau uiterst klein is geworden (minder dan 3 %).

Coefficienti di variazione del reddito reale
degli operai iscritti dal 1954 al 1961Variatiecoëfficiënten van het reële inkomen
der ingeschreven arbeiders van 1954 t/m 1961

Anni -- Jaar	Operai all'interno Ondergrondse werknemers		Operai all'esterno Bovengrondse werknemers	
	coniugati senza figli gehuwd, zonder kinderen	coniugati con 2 figli gehuwd, 2 kinderen	coniugati senza figli gehuwd, zonder kinderen	coniugati con 2 figli gehuwd, 2 kinderen
	%	%	%	%
1954	10,3	11,6	10,8	13,5
1955	8,7	10,7	8,4	12,0
1956	7,2	6,9	7,9	11,5
1957	5,9	7,3	9,8	13,8
1958	5,7	7,2	7,3	12,1
1959	6,4	7,2	3,7	10,1
1960	6,0	6,0	2,6	8,3
1961	5,0	4,4	2,8	6,7

Redditi comparabili 1961
(operai presenti)

Nella parte metodologica si è precisato come accanto al reddito dell'operaio iscritto — al reddito cioè effettivamente percepito in media dagli operai durante l'anno — sia calcolato anche il reddito dell'operaio presente, cioè dell'operaio che abbia utilizzato tutte le normali possibilità di lavoro retribuito offerte dall'azienda, senza mai assentarsi per ragioni personali, ma anche senza effettuare lavoro straordinario. Il reddito di questo lavoratore è generalmente superiore al reddito calcolato per l'operaio iscritto in quanto l'assenteismo è in genere compensato solo parzialmente dal lavoro straordinario. Il reddito percepito nel 1961 dagli operai presenti è riportato nella tabella 40. Mentre per gli operai iscritti i redditi sono stati espressi mediante numeri indici, che hanno reso agevoli le comparazioni nel tempo e nello spazio, per gli operai presenti invece i risultati — relativi all'anno 1961 — sono espressi in franchi belgi per dare una

Vergelijkbare inkomens in 1961
(aanwezige arbeiders)

In het methodologische gedeelte is uiteengezet dat naast het inkomen van de ingeschreven arbeider — dus het werkelijke gemiddelde inkomen van de arbeiders in het betrokken jaar — eveneens het inkomen van de aanwezige arbeider werd berekend, dat wil zeggen het inkomen van de arbeider die gebruik heeft gemaakt van alle hem door de onderneming geboden normale mogelijkheden tot het verrichten van betaalde arbeid, zonder ooit te verzuimen om persoonlijke redenen, maar ook zonder overwerk te verrichten. Het inkomen van deze arbeider ligt over het algemeen hoger dan dat van de ingeschreven arbeider, aangezien het verzuim gewoonlijk slechts gedeeltelijk wordt gecompenseerd door overwerk. Het in 1961 door de aanwezige arbeiders verdiende inkomen is weergegeven in tabel 40. Terwijl de inkomens van de ingeschreven arbeiders zijn weergegeven in de vorm van indexcijfers, hetgeen de vergelijkingen in de

dimensione monetaria del reddito. Vale a dire che nella tabella 40 è riportato per il Belgio il valore « nominale » del reddito degli operai, mentre per gli altri paesi i redditi nominali sono stati convertiti in franchi belgi tenuto conto dell'effettivo potere d'acquisto delle rispettive monete nel 1961. Gli scarti che intercorrono tra i redditi dei vari paesi sono quindi scarti « reali ».

tijd en de ruimte vergemakkelijkt, zijn voor de aanwezige arbeiders de resultaten over het jaar 1961 uitgedrukt in Belgische franken, teneinde een monetaire meeteenheid van het inkomen te verkrijgen. In tabel 40 is dus voor België de « nominale » waarde van het inkomen der arbeiders weergegeven, terwijl voor de andere landen de nominale inkomens zijn omgerekend in Belgische franken, rekening houdend met de werkelijke koopkracht der diverse valuta's in 1961. De verschillen tussen de inkomens in de afzonderlijke landen zijn dus « reële » verschillen.

MINIERE DI CARBONE

TABELLA TABEL 40

STEENKOLENMIJNEN

Redditi comparabili

Reddito annuo netto medio per operaio
presente alloggiato dall'impresa ⁽¹⁾
Unità : migliaia di franchi belgi 1961

Vergelijkbare inkomens

Gemiddeld netto-jaarinkomen per aanwezige
werknemer, door de mijn gehuisvest ⁽¹⁾
Eenheid : 1 000 Belgische franken 1961

	Deutschland (BR)	France	Italia (Sulcis)	Nederland	Belgique-België
INTERNO — ONDERGRONDS					
Coniugati senza figli Gehuwd, zonder kinderen	85,5	88,7	72,5	95,5	98,1
Coniugati con 2 figli Gehuwd, 2 kinderen	92,6	103,9	81,5	106,4	113,3
ESTERNO — BOVENGRONDS					
Coniugati senza figli Gehuwd, zonder kinderen	64,2	70,8	61,8	68,6	71,0
Coniugati con 2 figli Gehuwd, 2 kinderen	71,0	86,0	70,9	78,7	85,2

⁽¹⁾ Escluse le indennità di disoccupazione.

⁽¹⁾ Exclusief werkloosheidsuitkeringen.

Nei confronti degli operai iscritti, gli operai presenti sono più favoriti nella misura in cui maggiore è l'assenteismo. È perciò che nella classificazione dei redditi degli operai presenti il Belgio e l'Italia sono notevolmente avvantaggiati nei confronti della classificazione dei redditi degli operai iscritti.

Vergeleken met de ingeschreven arbeiders is de situatie voor de aanwezige arbeiders gunstiger naarmate het verzuim groter is. Als gevolg hiervan geven België en Italië in de classificatie der inkomens van de aanwezige arbeiders een aanzienlijk gunstiger beeld te zien dan in de classificatie van de inkomens der ingeschreven arbeiders.

Industria siderurgica

L'analisi dei redditi reali degli operai siderurgici verte sugli operai non alloggiati dall'impresa, coniugati senza figli e coniugati con due figli a carico. Le statistiche relative al periodo dal 1954 al 1961 sono state compilate sotto forma di indici e si riferiscono agli operai « iscritti », unica serie per la quale si dispone di informazioni per l'intero periodo considerato; i redditi dell'anno 1961, espressi in Fr. b., si riferiscono agli operai « presenti ». Le definizioni di queste due nozioni di operai figurano nella parte metodologica pubblicata nel capitolo III di questo volume.

Evoluzione dei redditi reali dal 1954 al 1961 (operai iscritti)

La tabella 41 reca l'evoluzione dei redditi reali degli operai siderurgici registrata in ciascun paese tra il 1954 ed il 1961. I redditi sono espressi in indici con base 1954 = 100.

Il reddito reale degli operai è aumentato tra il 1960 ed il 1961 in tutti i paesi, eccettuato il Belgio, ove si è avuta una lievissima diminuzione (inferiore all'1 %). L'aumento più forte si è avuto nei Paesi Bassi (oltre il 10 %), mentre in Germania, in Francia e nel Lussemburgo gli aumenti si sono aggirati intorno al 4 % ed in Italia sono stati pari a circa il 3 %. L'ordine di grandezza di questi aumenti è stato lo stesso sia per i coniugati senza figli, sia per i coniugati con 2 figli a carico.

Tra il 1954 ed il 1961 i redditi reali sono aumentati — rispettivamente per i coniugati senza figli e per i coniugati con due figli — nella misura del 28 % e 30 % per la Germania, del 40 % e 26 % per la Francia, del 19 % e 16 % per l'Italia, del 37 % — in ambedue i casi — per i Paesi Bassi, del 18 % e 20 % per il Belgio e del 28 % e 26 % per il Lussemburgo. Si osserva come per la Francia il reddito dell'operaio coniugato senza figli sia aumentato tra il 1954 ed il 1961 in misura molto superiore a quello dell'operaio con carico di famiglia, mentre in

IJzer- en staalindustrie

De analyse van de reële inkomens der arbeiders in de ijzer- en staalindustrie heeft betrekking op de niet door de onderneming gehuisveste gehuwde werknemers zonder kinderen en de gehuwden met twee kinderen te hunnen laste. De statistieken over de periode 1954-1961 zijn samengesteld in de vorm van indexcijfers en hebben betrekking op de « ingeschreven » arbeiders, daar slechts voor deze categorie over de gehele beschouwde periode gegevens beschikbaar zijn. De inkomens over het jaar 1961 zijn uitgedrukt in Belgische franken en hebben betrekking op de « aanwezige » arbeiders. Deze beide categorieën arbeiders zijn gedefinieerd in het methodologisch gedeelte in hoofdstuk III van dit rapport.

Ontwikkeling van de reële inkomens van 1954 tot en met 1961 (ingeschreven arbeiders)

Tabel 41 geeft een overzicht van de ontwikkeling van de reële inkomens der arbeiders in de ijzer- en staalindustrie in de diverse landen gedurende de periode 1954-1961. De inkomens zijn weergegeven in indexcijfers, met 1954 als basis.

Het reële inkomen van de arbeiders is in 1961 ten opzichte van 1960 in alle landen gestegen, behalve in België, waar een zeer lichte daling optrad (minder dan 1 %). De sterkste stijging vond plaats in Nederland (ruim 10 %), terwijl in Duitsland, Frankrijk en Luxemburg de stijging ongeveer 4 % en in Italië ongeveer 3 % bedroeg. Deze stijging was voor de gehuwden zonder kinderen van dezelfde orde van grootte als voor de gehuwden met twee kinderen te hunnen laste.

In de periode 1954-1961 stegen de reële inkomens van de gehuwde arbeiders zonder kinderen en de gehuwden met twee kinderen in Duitsland met respectievelijk 28 en 30 %, in Frankrijk met respectievelijk 40 en 26 %, in Italië met respectievelijk 19 en 16 %, in Nederland voor beide categorieën werknemers met 37 %, in België met respectievelijk 18 en 20 % en in Luxemburg met respectievelijk 28 en 26 %. Hieruit blijkt dat in Frankrijk het inkomen van de gehuwde arbeider zonder kinderen in de periode 1954-1961 veel

ciascuno degli altri paesi il reddito di queste due categorie di operai ha registrato aumenti dello stesso ordine di grandezza.

sterker is gestegen dan dat van de arbeider met gezinslasten, terwijl daarentegen in elk der andere landen het inkomen van deze beide categorieën arbeiders in dezelfde mate omhoog ging.

SIDERURGIA

TABELLA 41
T A B E L

IJZER- EN STAALINDUSTRIE

Redditi reali

Evoluzione del reddito netto medio annuo per operaio iscritto, non alloggiato dall'impresa

(1954 = 100)

Reële inkomens

Ontwikkeling van het netto gemiddelde jaarinkomen per ingeschreven werknemer, niet door de onderneming gehuisvest

(1954 = 100)

Paesi — Land	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961
Coniugati senza figli Gehuwd, zonder kinderen								
Deutschland (BR) ⁽¹⁾	100,0	107,0	109,8	113,6	110,1	113,9	122,7	127,6
France ⁽²⁾	100,0	114,4	121,4	123,0	122,1	124,2	134,9	140,3
Italia	100,0	115,0	107,3	107,4	103,7	109,4	116,0	119,1
Nederland	100,0	108,2	115,3	112,6	112,2	113,9	123,1	136,7
Belgique-België	100,0	105,8	110,8	109,9	112,3	114,4	119,1	118,2
Luxembourg	100,0	103,9	113,0	116,1	116,9	118,5	123,0	128,0
Coniugati con 2 figli Gehuwd, met 2 kinderen								
Deutschland (BR) ⁽¹⁾	100,0	106,0	109,5	114,5	113,8	117,2	125,2	129,6
France ⁽²⁾	100,0	111,3	115,5	115,6	113,1	114,2	122,1	126,2
Italia	100,0	104,4	106,1	106,0	102,7	107,9	113,3	116,2
Nederland	100,0	108,0	114,1	112,3	112,0	113,6	123,8	136,8
Belgique-België	100,0	105,4	109,6	110,6	113,5	115,4	120,2	119,7
Luxembourg	100,0	103,3	111,7	114,5	115,1	116,6	120,3	126,0

⁽¹⁾ Bacino della Renania del Nord-Westfalia.

⁽²⁾ Bacino dell'Est.

⁽¹⁾ Bekken van Noordrijnland-Westfalen.

⁽²⁾ Bekken van Oost-Frankrijk.

Evoluzione dei redditi reali per ora lavorata (operai iscritti)

Si è già accennato, nel corso della presentazione dei risultati dell'inchiesta relativa alle miniere di carbone, come accanto all'esame del reddito annuo sia opportuna anche una valutazione del reddito riferito al tempo di lavoro necessario a conseguirlo.

In mancanza di una rilevazione dei turni lavorati e non lavoratori, che mal si attaglia alle caratteristiche dell'attività lavorativa dell'industria siderurgica, il reddito è stato riferito al numero di

Ontwikkeling van de reële inkomens per arbeidsuur (ingeschreven arbeiders)

Bij de weergave der resultaten van de enquête inzake de steenkolenmijnen werd er reeds op gewezen dat het gewenst is, het inkomen niet alleen per jaar te onderzoeken, maar dit inkomen ook te bepalen in zijn relatie tot de voor de verwerving ervan benodigde arbeidstijd.

Bij gebrek aan een overzicht van de gewerkte en niet-gewerkte diensten, dat trouwens niet goed zou passen bij de kenmerken van de arbeid in de ijzer- en staalindustrie, is het inkomen bepaald op basis

ore di lavoro effettivo. La tabella 42 permette di seguire, accanto all'evoluzione del reddito annuo, la corrispondente evoluzione del tempo destinato all'effettivo lavoro nonché quella del reddito per ora lavorata.

van het aantal werkelijke arbeidsuren. Behalve van de ontwikkeling van het jaarinkomen geeft tabel 42 ook een beeld van de overeenkomstige ontwikkeling van de werkelijke arbeidstijd en van het inkomen per arbeidsuur.

SIDERURGIA

TABELLA 42
T A B E L L

IJZER- EN STAALINDUSTRIE

Indici del numero di ore effettuate

Indici dei redditi reali annui e per ora effettuata nel 1960 e nel 1961

(Operai iscritti, non alloggiati dall'impresa
Coniugati senza figli)
(1954 = 100)

Indexcijfers van het aantal arbeidsuren

Indexcijfers van de reële inkomens per jaar en per arbeidsduur in 1960 en 1961

(Ingeschreven werknemers, niet gehuisvest door de onderneming, gehuwden zonder kinderen)
(1954 = 100)

Paesi — Land	Indici del numero di ore effettuate		Indici del reddito reale Indexcijfers van de reële inkomens			
	Indexcijfers van het aantal arbeidsuren		annui per jaar		per ora effettuata per arbeidsuur	
	1960	1961	1960	1961	1960	1961
Deutschland (BR) ⁽¹⁾	85,2	84,0	122,7	127,6	144,2	152,0
France ⁽²⁾	98,1	96,9	134,9	140,3	137,6	144,8
Italia	101,4	101,1	116,0	119,1	114,4	117,9
Nederland	94,2	89,6	123,1	136,7	130,7	152,7
Belgique-België	93,9	91,4	119,1	118,2	126,8	129,3
Luxembourg	89,7	89,8	123,0	128,0	137,1	142,6

⁽¹⁾ Bacino Renania del Nord-Westfalia.

⁽²⁾ Bacino dell'Est.

⁽¹⁾ Bekken van Noordrijnland en Westfalen.

⁽²⁾ Bekken van Oost-Frankrijk.

Il numero medio individuale di ore di lavoro effettivamente prestate nel 1961 risulta sensibilmente più basso, nei confronti del 1954, in tutti i paesi della Comunità tranne l'Italia. La diminuzione più forte si è verificata in Germania (16 %); seguono i Paesi Bassi ed il Lussemburgo (10 %), il Belgio (9 %) e la Francia (3 %). Tra il 1960 ed il 1961 si sono avute solo lievi variazioni, tranne che per i Paesi Bassi in cui il numero di ore lavorate è diminuito di quasi il 5 %.

Le menzionate diminuzioni sono state accompagnate da aumenti del reddito per ora lavorata tali che il reddito annuo non solo ha potuto conservare il suo livello, ma ha potuto anzi registrare notevoli aumenti.

Het individuele gemiddelde aantal werkelijke arbeidsuren blijkt in 1961 in alle landen van de Gemeenschap, behalve in Italië, aanzienlijk lager te liggen dan in 1954. De sterkste vermindering trad op in Duitsland (16 %); daarop volgen Nederland en Luxemburg (10 %), België (9 %) en Frankrijk (3 %). In de periode 1960-1961 traden slechts geringe variaties op, behalve in Nederland, waar het aantal arbeidsuren met bijna 5 % daalde.

De genoemde verminderingen gingen vergezeld van zodanige stijgingen van het inkomen per arbeidsuur, dat het jaarinkomen zich niet slechts op hetzelfde peil kon handhaven, maar zelfs nog aanzienlijk kon stijgen.

Raffronto del livello dei redditi reali 1954-1961 (operai iscritti)

Al fine di poter seguire l'evoluzione del livello dei redditi sia nel tempo sia nei diversi paesi gli uni rispetto agli altri, i redditi reali sono stati espressi in indici, attribuendo la base 100 — rispettivamente per i coniugati senza figli ed i coniugati con due figli a carico — al paese che nel 1954 aveva il reddito più elevato.

Vergelijking van de niveaus der reële inkomens 1954-1961 (ingeschreven arbeiders)

Teneinde de ontwikkeling van het inkomenspeil zowel in de tijd als in de verschillende landen ten opzichte van elkaar te kunnen nagaan, zijn de reële inkomens weergegeven in indexcijfers, waarbij het basiscijfer 100 — respectievelijk voor de gehuwden zonder kinderen en de gehuwden met twee kinderen te hunnen laste — werd toegekend aan het land waar het inkomen in 1954 het hoogst was.

SIDERURGIA

TABELLA
T A B E L L

43

IJZER- EN STAALINDUSTRIE

Redditi reali

Raffronto del livello dei redditi netti degli operai iscritti, non alloggiati dall'impresa
(Paese dove il reddito reale era più elevato nel 1954 = 100)

Reële inkomens

Vergelijking van het peil der netto-inkomens van ingeschreven werknemers niet door de onderneming gehuisvest
(Land met het hoogste reële inkomen in 1954 = 100)

Paesi — Land	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961
Coniugati senza figli Gehuwd, zonder kinderen								
Deutschland (BR) ⁽¹⁾	75,7	81,1	83,1	86,1	83,4	86,3	93,0	96,6
France ⁽²⁾	71,3	81,6	86,6	87,7	87,1	88,6	96,2	100,1
Italia	71,1	74,7	76,3	76,4	73,8	77,8	82,5	84,7
Nederland	70,8	76,6	81,6	79,7	79,5	80,7	87,2	96,8
Belgique-België	89,3	94,5	98,9	98,1	100,2	102,1	106,4	105,5
Luxembourg	100,0	103,9	113,0	116,1	116,9	118,5	123,0	128,0
Coniugati con 2 figli Gehuwd, 2 kinderen								
Deutschland (BR) ⁽¹⁾	68,8	73,6	75,3	78,8	78,3	80,6	86,1	89,1
France ⁽²⁾	80,0	89,1	92,4	92,5	90,4	91,4	97,8	101,0
Italia	69,0	72,0	73,2	73,1	70,9	74,5	73,2	80,2
Nederland	67,8	73,2	77,3	76,1	75,9	77,0	83,9	92,7
Belgique-België	87,1	91,8	95,5	96,4	98,9	100,6	104,8	104,3
Luxembourg	100,0	103,3	111,7	114,5	115,1	116,6	120,3	126,0

⁽¹⁾ Bacino Renania del Nord-Westfalia.
⁽²⁾ Bacino dell'Est.

⁽¹⁾ Bekken van Noordrijnland en Westfalen.
⁽²⁾ Bekken van Oost-Frankrijk.

Nel 1954 il reddito più elevato era quello dell'operaio lussemburghese. Il livello di tale reddito risulta superato, nel 1961, dallo stesso operaio lussemburghese (nella misura del 28 % e del 26 % rispetti-

In 1954 was het hoogste inkomen dat van de Luxemburgse arbeider. Het niveau van dit inkomen werd in 1961 overschreden door de Luxemburgse arbeider zelf (met respectievelijk 28 en

vamente per i coniugati senza figli e per i coniugati con due figli a carico) e dall'operaio belga (nella misura, rispettivamente, del 5 % e 4 %), mentre è stato raggiunto dall'operaio francese. I redditi registrati per gli altri paesi permangono ancora inferiori al livello di riferimento, pur essendosi ulteriormente avvicinati a quest'ultimo nel 1961.

Per valutare più efficacemente se e quanto nel periodo in esame i livelli dei redditi dei lavoratori dei diversi paesi della Comunità si siano ravvicinati tra loro, nella tabella 44 i redditi reali sono stati espressi in indici, ponendo per ciascun anno uguale a 100 il reddito più elevato, cioè quello dell'operaio lussemburghese.

26 % voor de gehuwden zonder kinderen en de gehuwden met twee kinderen) en door de Belgische arbeider (met respectievelijk 5 en 4 %), terwijl bedoeld niveau werd bereikt door de Franse arbeider. De inkomens in de andere landen bleven nog onder het basisoniveau, hoewel het verschil daarmee in 1961 kleiner is geworden.

Teneinde beter te kunnen beoordelen of en in hoeverre zich in de beschouwde periode een nivellering der inkomens van de werknemers der diverse landen van de Gemeenschap heeft voorgedaan, zijn in tabel 44 de reële inkomens weergegeven in indexcijfers, waarbij het hoogste inkomen, dus dat van de Luxemburgse arbeider, voor ieder jaar wordt aangeduid met het cijfer 100.

SIDERURGIA

TABELLA 44

IJZER- EN STAALINDUSTRIE

Indici dei redditi reali degli operai iscritti nel 1954, 1960 e 1961

(Base : paese ove il reddito era più elevato in ciascun anno = 100)

Indexcijfers van de reële inkomens der ingeschreven arbeiders in 1954, 1960 en 1961

(Basis : land waar het inkomen het hoogst was ieder jaar = 100)

Paesi — Land	Coniugati senza figli — Gehuwd, zonder kinderen			Coniugati con 2 figli — Gehuwd, met 2 kinderen		
	1954	1960	1961	1954	1960	1961
Deutschland (BR) ⁽¹⁾	75,7	75,6	75,5	68,8	71,6	71,4
Franco ⁽²⁾	71,3	78,2	78,2	80,0	81,3	80,9
Italia	71,1	67,1	66,2	69,0	65,0	64,2
Nederland	70,8	70,9	75,6	67,8	69,8	74,3
Belgique-België	89,3	86,5	82,4	87,1	87,1	83,5
Luxembourg	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

⁽¹⁾ Bacino della Renania del Nord-Westfalia.

⁽²⁾ Bacino dell'Est.

⁽¹⁾ Bekken van Noordrijnland-Westfalen.

⁽²⁾ Bekken van Oost-Frankrijk.

Si avverte come tra il 1960 ed il 1961 solo il reddito dei Paesi Bassi si sia avvicinato a quello del Lussemburgo, mentre gli altri paesi se ne sono lievemente allontanati, pur ravvicinandosi in media tra di loro, come appare anche dal calcolo del coefficiente di variazione.

Hieruit blijkt dat in de periode 1960-1961 alleen de inkomens in Nederland dichterbij het Luxemburgse peil zijn komen te liggen, terwijl de andere landen zich enigszins van dit peil hebben verwijderd. al heeft zich tussen deze landen onderling, zoals blijkt uit de berekening van de variatiecoëfficiënt, gemiddeld een nivellering voorgedaan.

Coefficienti di variazione del reddito reale
degli operai iscritti dal 1954 al 1961Variatiecoëfficiënten van het reële inkomen
der ingeschreven arbeiders van 1954 t/m 1961

Anni — Jaar	Coniugati senza figli Gehuwd, zonder kinderen	Coniugati con 2 figli Gehuwd, met 2 kinderen
1954	14,0 %	15,0 %
1955	12,2 %	14,0 %
1956	13,8 %	15,7 %
1957	14,7 %	16,2 %
1958	16,0 %	17,2 %
1959	15,2 %	16,5 %
1960	13,7 %	15,0 %
1961	13,0 %	14,3 %

Redditi comparabili 1961
(operai presenti)

Le considerazioni fin qui effettuate a proposito dei redditi degli operai siderurgici si riferiscono agli operai iscritti. Poiché il reddito di questi ultimi è influenzato dall'assenteismo, è opportuno comparare anche il reddito degli operai « presenti », cioè degli operai che non abbiano effettuato alcuna assenza durante l'anno, eccezion fatta per le ferie e le festività retribuite.

Questi operai avrebbero prestato nel 1961, nell'ipotesi accennata, il seguente numero di ore di lavoro effettivo :

Germania (Renania del Nord-Westfalia)	2 122
Francia (Est)	2 518
Italia	2 316
Paesi Bassi	2 070
Belgio	2 199
Lussemburgo	2 211

Il reddito degli operai presenti, espresso in franchi belgi, è riportato per l'anno 1961 nella tabella 46. Le conversioni delle varie monete nazionali sono

Vergelijkbare inkomens in 1961
(aanwezige arbeiders)

De tot nog toe gegeven beschouwingen ten aanzien van de inkomens van de arbeiders in de ijzer- en staalindustrie hebben betrekking op de ingeschreven arbeiders. Aangezien het inkomen van deze arbeiders de invloed van het verzuim ondergaat, is het nuttig ook de inkomens der « aanwezige » arbeiders onderling te vergelijken, dat wil zeggen de inkomens van de arbeiders die gedurende het hele jaar geen enkel verzuim hadden, afgezien van verlof, vakantie en betaalde feestdagen.

Uitgaande van deze veronderstelling zouden deze arbeiders in 1961 het volgende aantal werkelijke arbeidsuren hebben gehad :

Duitsland (Noord-Rijnland/Westfalen)	2 122
Frankrijk (Oosten)	2 518
Italië	2 316
Nederland	2 070
België	2 199
Luxemburg	2 211

Het inkomen der aanwezige arbeiders, uitgedrukt in Belgische franken, is voor het jaar 1961 weer gegeven in tabel 46. De omrekening van de diverse

state effettuate sulla base dei tassi di equivalenza del potere di acquisto al consumo.

Anche per gli operai presenti il reddito più elevato è quello dell'operaio lussemburghese : si rileva tuttavia che gli scarti che intercorrono tra i redditi dei vari paesi sono sensibilmente minori per gli operai presenti che per gli operai iscritti.

nazionale valuta's geschiedde op basis van de koopkrachtpariteiten van de verbruikers.

Ook in de categorie « aanwezige » arbeiders geniet de Luxemburgse arbeider het hoogste inkomen; men ziet echter dat de verschillen tussen de inkomens in de diverse landen voor de « aanwezige » arbeiders aanzienlijk kleiner zijn dan voor de « ingeschreven » arbeiders.

SIDERURGIA

TABELLA 46

IJZER- EN STAALINDUSTRIE

Redditi comparabili

Reddito annuo netto medio per operaio presente, non alloggiato dall'impresa
(Unità : migliaia di franchi belgi 1961)

Vergelijkbare inkomens

Netto gemiddeld jaarinkomen per aanwezige werknemer, niet door de onderneming gehuisvest
(Eenheid : 1 000 Belgische franken 1961)

	Deutschland (BR) (1)	France (2)	Italia	Nederland	Belgique België	Luxembourg
Coniugati senza figli Gehuwd, zonder kinderen	85,3	90,1	74,7	86,1	94,6	111,0
Coniugati con 2 figli Gehuwd met 2 kinderen	93,1	106,9	83,5	97,6	109,6	128,2

(1) Bacino della Renania del Nord-Westfalia.
(2) Bacino dell'Est.

(1) Bekken van Noordrijnland-Westfalen.
(2) Bekken van Oost-Frankrijk.

Miniere di ferro

L'analisi si riferisce, per le miniere di ferro, agli operai non alloggiati dall'impresa e distingue gli operai all'interno e quelli all'esterno, i coniugati senza figli ed i coniugati con due figli a carico.

Come per le altre due industrie già esaminate, i dati relativi al periodo 1954-1961 sono riportati sotto forma di indici e si riferiscono agli operai iscritti. I redditi dell'anno 1961 sono espressi anche in franchi belgi e si riferiscono agli operai presenti.

Per la Francia, ove lo Statuto del minatore prevede l'obbligo per il datore di lavoro di versare un'indennità compensativa agli operai non alloggiati dall'impresa, l'ammontare di questa indennità è stato incorporato nel reddito, mentre ne è stata esclusa l'indennità annua di riscaldamento.

IJzermijnen

Wat de ijzermijnen betreft, heeft de analyse betrekking op de niet door het bedrijf gehuisveste arbeiders, terwijl onderscheid wordt gemaakt tussen de ondergrondse en bovengrondse arbeiders, de gehuwden zonder kinderen en de gehuwden met twee kinderen te hunnen laste.

Evenals voor de beide andere reeds beschouwde bedrijfstakken, zijn de gegevens over de periode 1954-1961 weergegeven in de vorm van indexcijfers en hebben zij betrekking op de ingeschreven arbeiders. De inkomens over het jaar 1961 zijn eveneens in Belgische franken uitgedrukt en hebben betrekking op de aanwezige arbeiders.

Voor Frankrijk, waar het mijnwerkersstatuut de werkgever de verplichting oplegt aan de niet door de onderneming gehuisveste arbeiders als compensatie een vergoeding uit te keren, is het bedrag van deze vergoeding in het inkomen begrepen, terwijl de jaarlijkse vergoeding voor verwarming buiten beschouwing is gelaten.

Evoluzione dei redditi reali dal 1954 al 1961 (operai iscritti)

La tabella 47 permette di seguire l'evoluzione del reddito reale degli operai delle miniere di ferro tra il 1954 ed il 1961. A tale scopo i redditi sono stati espressi sotto forma di indici prendendo a base, per ciascun paese e per ciascuno dei casi esaminati, il reddito registrato nell'anno 1954.

Ontwikkeling van de reële inkomens van 1954 tot en met 1961 (ingeschreven arbeiders)

Tabel 47 geeft een overzicht van de ontwikkeling van de reële inkomens der arbeiders in de ijzermijnen in de periode 1954-1961. Hiertoe zijn de inkomens weergegeven in de vorm van indexcijfers, waarbij voor ieder land en voor elk der beschouwde gevallen het inkomen over 1954 als basis is genomen.

MINIERE DI FERRO

TABELLA 47
TABEL

IJZERMIJNEN

Redditi reali

Evoluzione del reddito netto medio annuo per operaio iscritto, non alloggiato dall'impresa
(1954 = 100)

Reële inkomens

Ontwikkeling van het netto gemiddeld jaarinkomen per ingeschreven werknemer, niet door de mijn gehuisvest
(1954 = 100)

Paesi	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	Land
INTERNO									ONDERGRONDS
<i>Coniugati senza figli</i>									<i>Gehuwd, zonder kinderen</i>
Deutschland (BR) ⁽¹⁾	100,0	112,8	129,8	139,0	136,6	136,0	144,5	152,5	Deutschland (BR) ⁽¹⁾
France ⁽²⁾	100,0	110,5	117,1	120,6	117,5	117,0	121,6	122,6	France ⁽²⁾
Italia	100,0	93,8	88,0	89,4	88,6	95,0	101,2	102,1	Italia
Luxembourg	100,0	95,7	105,2	103,6	106,9	107,1	108,0	113,2	Luxembourg
<i>Coniugati con 2 figli</i>									<i>Gehuwd, met 2 kinderen</i>
Deutschland (BR) ⁽¹⁾	100,0	113,5	129,8	140,4	137,6	137,2	147,5	159,8	Deutschland (BR) ⁽¹⁾
France ⁽²⁾	100,0	109,6	115,5	118,5	114,3	113,5	117,1	118,4	France ⁽²⁾
Italia	100,0	94,5	89,6	90,4	90,0	96,1	101,1	102,1	Italia
Luxembourg	100,0	96,0	104,9	103,4	106,3	106,3	107,7	112,0	Luxembourg
ESTERNO									BOVENGRONDS
<i>Coniugati senza figli</i>									<i>Gehuwd, zonder kinderen</i>
Deutschland (BR) ⁽¹⁾	100,0	117,1	119,2	125,5	126,2	124,4	138,7	148,1	Deutschland (BR) ⁽¹⁾
France ⁽²⁾	100,0	120,4	134,6	139,7	134,1	135,0	141,0	141,2	France ⁽²⁾
Italia	100,0	103,5	102,0	105,9	106,9	110,2	110,9	114,5	Italia
Luxembourg	100,0	102,4	109,7	115,2	117,6	115,8	120,3	127,4	Luxembourg
<i>Coniugati con 2 figli</i>									<i>Gehuwd, met 2 kinderen</i>
Deutschland (BR) ⁽¹⁾	100,0	118,7	120,8	126,3	126,0	124,6	141,9	156,1	Deutschland (BR) ⁽¹⁾
France ⁽²⁾	100,0	115,9	126,9	130,5	125,1	123,4	128,1	128,9	France ⁽²⁾
Italia	100,0	102,7	101,5	104,4	105,4	109,0	109,2	112,4	Italia
Luxembourg	100,0	102,0	108,7	113,7	114,5	115,1	118,7	124,7	Luxembourg

⁽¹⁾ Bacino della Bassa Sassonia.
⁽²⁾ Bacino dell'Est.

⁽¹⁾ Bekken van Neder-Saksen.
⁽²⁾ Bekken van Oost-Frankrijk.

In tutti i paesi ed in tutti i casi esaminati i redditi degli operai hanno registrato tra il 1960 ed il 1961 degli aumenti più o meno sensibili :

- in Germania (R.f.) si sono avuti gli aumenti più forti, pari (rispettivamente per i coniugati senza figli e per quelli con due figli a carico) al 6-8 % per gli operai all'interno ed al 7-10 % per gli operai all'esterno;
- in Francia, l'aumento rispetto al 1960 è stato inferiore all'1 % per tutti i casi esaminati;
- in Italia gli aumenti sono stati pari all'1 % per gli operai all'interno ed al 3 % circa per quelli all'esterno;
- nel Lussemburgo si sono avuti aumenti pari a circa il 5 % in tutti i casi esaminati : lievemente inferiori per gli operai all'interno e lievemente superiori per quelli all'esterno.

Nei confronti dell'intero periodo dal 1954 in poi, i redditi reali hanno assunto nel 1961 — per ciascun paese e per ciascuno dei casi esaminati — i livelli più elevati.

Gli aumenti più forti, globalmente tra il 1954 ed il 1961, si sono avuti in Germania (dal 48 % a quasi il 60 % nei vari casi). Seguono la Francia, con aumenti che vanno dal 18 % per l'operaio all'interno coniugato con due figli ad oltre il 40 % per l'operaio all'esterno senza figli, il Lussemburgo, con aumenti del 12-13 % per gli operai all'interno e del 25-27 % per quelli all'esterno ed infine l'Italia con aumenti di circa il 2 % per gli operai all'interno e di oltre il 10 % per quelli all'esterno.

Evoluzione dei redditi reali per ora lavorata (operai iscritti)

Al fine di poter seguire le variazioni della durata annua del lavoro effettivo e di poter determinare quanto tali variazioni influiscano sul livello annuo del reddito dei lavoratori, nella tabella 37 sono stati riportati per ciascun paese gli indici con base 1954 del numero di ore lavorate, del reddito reale annuo e del reddito reale per ora lavorata, relativi agli anni 1960 e 1961.

In alle landen en in alle onderzochte gevallen blijken de inkomens der arbeiders in de periode 1960-1961 in meer of minder sterke mate te zijn gestegen :

- In Duitsland (B.R.) waren de stijgingen het grootst en bedroegen zij (respectievelijk voor gehuwden zonder kinderen en voor gehuwden met twee kinderen) 6 à 8 % voor de arbeiders ondergronds en 7 à 10 % voor de arbeiders bovengronds;
- In Frankrijk was de stijging ten opzichte van 1960 voor alle onderzochte gevallen minder dan 1 %;
- In Italië bedroegen de stijgingen 1 % voor de arbeiders ondergronds en ongeveer 3 % voor de arbeiders bovengronds;
- In Luxemburg traden in alle onderzochte gevallen stijgingen op van ongeveer 5 %; voor de arbeiders ondergronds bedroeg de stijging iets minder, voor de arbeiders bovengronds iets meer dan genoemd percentage.

Ten opzichte van de gehele periode sedert 1954 bereikten de reële inkomens in 1961 — in ieder land en voor elk der onderzochte gevallen — de hoogste niveaus.

De sterkste stijgingen over de gehele periode 1954 tot 1961 deden zich voor in Duitsland (voor de verschillende gevallen van 48 % tot bijna 60 %). Daarop volgen Frankrijk, met stijgingen variërend van 18 % voor de gehuwde ondergrondse arbeider met twee kinderen tot ruim 40 % voor de bovengrondse arbeider zonder kinderen, Luxemburg met stijgingen van 12 à 13 % voor de arbeiders ondergronds en 25 à 27 % voor de arbeiders bovengronds en ten slotte Italië met stijgingen van ongeveer 2 % voor de arbeiders ondergronds en van ruim 10 % voor de arbeiders bovengronds.

Ontwikkeling van de reële inkomens per arbeidsuur (ingeschreven arbeiders)

Teneinde de variaties in de jaarlijkse werkelijke arbeidsduur te kunnen volgen en te kunnen bepalen in hoeverre deze variaties van invloed zijn op het jaarinkomen der werknemers, zijn in tabel 38 voor ieder land op basis van 1954 de indexcijfers voor 1960 en 1961 van respectievelijk het aantal arbeidsuren, het reële jaarinkomen en het reële inkomen per arbeidsuur vermeld.

Indici del numero di ore effettuate

Indici dei redditi reali annui e per ora effettuata nel
1960 e nel 1961(Operai iscritti, non alloggiati dall'impresa,
coniugati senza figli)
(1954 = 100)

Indexcijfers van het aantal arbeidsuren

Indexcijfers van de reële inkomens per jaar en
per arbeidsuur in 1960 en 1961(Ingeschreven werknemers, niet door de mijn
gehuusvest, gehuwd, zonder kinderen)
(1954 = 100)

Paesi — Land	Indici del numero di ore effettuate		Indici dei redditi reali Indexcijfers van de reële inkomens			
	Indexcijfers van het aantal arbeidsuren		annui per jaar		per ora effettuata per arbeidsuur	
	1960	1961	1960	1961	1960	1961
INTERNO — ONDERGRONDS						
Deutschland (BR) ⁽¹⁾	92,9	91,5	144,5	152,5	155,6	166,7
Franco ⁽²⁾	94,3	92,3	121,6	122,6	128,9	132,8
Italia	94,0	90,2	101,2	102,1	107,6	113,2
Luxembourg	86,9	88,7	108,0	113,2	124,2	127,7
ESTERNO — BOVENGRONDS						
Deutschland (BR) ⁽¹⁾	91,2	89,8	138,7	148,1	152,1	165,0
Franco ⁽²⁾	97,4	95,6	141,0	141,2	144,7	147,8
Italia	95,9	100,1	110,9	114,5	115,7	114,4
Luxembourg	99,9	100,1	120,3	127,4	120,5	127,3

⁽¹⁾ Bacino della Bassa Sassonia.⁽²⁾ Bacino dell'Est.⁽¹⁾ Bekken van Neder-Saksen.⁽²⁾ Bekken van Oost-Frankrijk.

Si è già visto come in tutti i paesi i redditi reali degli operai abbiano registrato tra il 1954 ed il 1961 degli aumenti più o meno sensibili. Dalla tabella 48 emerge come tali aumenti abbiano avuto luogo malgrado la diminuzione del tempo destinato al lavoro effettivo, intervenuta in tutti i paesi per gli operai all'interno ed in Germania e Francia per gli operai all'esterno. In questi paesi l'aumento del reddito per ora lavorata è stato tale, quindi da compensare largamente la diminuzione della durata del lavoro. Per gli operai all'esterno dell'Italia e del Lussemburgo il numero annuo di ore lavorate è lo stesso nel 1961 e nel 1954: l'aumento percentuale del reddito per ora lavorata risulta quindi uguale, per questi operai, a quello del reddito annuo.

Wij hebben reeds gezien dat in alle landen de reële inkomens der arbeiders in de periode 1954-1961 in meer of minder sterke mate zijn gestegen. Uit tabel 48 blijkt dat deze stijgingen plaatsvonden ondanks het feit dat in alle landen voor de arbeiders ondergronds en in Duitsland en Frankrijk voor de arbeiders bovengronds de werkelijke arbeidsduur werd verkort. In genoemde landen was de stijging van het inkomen per arbeidsuur zodanig, dat de verkorting van de arbeidsduur ruimschoots werd gecompenseerd. Voor de arbeiders bovengronds in Italië en Luxemburg was in 1961 het aantal arbeidsuren per jaar even groot als in 1954; voor bedoelde categorie arbeiders was het stijgingspercentage van het inkomen per arbeidsduur derhalve even groot als dat van het jaarinkomen.

Raffronto del livello dei redditi reali 1954-1961 (operai iscritti)

A fine di poter comparare i redditi degli operai sia nel tempo (dal 1954 al 1961) sia nello spazio (tra un paese e l'altro), la tabella 49 reca, per ciascuno dei tipi di operaio studiati, gli indici riferiti al più elevato tra i redditi registrati nel 1954.

Vergelijking van de reële inkomens 1954-1961 (ingeschreven arbeiders)

Teneinde de inkomens der arbeiders zowel in de tijd (van 1954 tot en met 1961) als in de ruimte (van land tot land) te kunnen vergelijken, vermeldt tabel 49 voor elk der beschouwde categorieën arbeiders de indexcijfers, waarbij het hoogste inkomen in 1954 als basis is genomen.

MINIERE DI FERRO

TABELLA 49
TABEL

IJZERMIJNEN

Redditi reali

Raffronto dei livelli dei redditi netti medi degli operai iscritti non alloggiati dall'impresa
(Paese dove il reddito reale era il più elevato nel 1954 = 100)

Reële inkomens

Vergelijking van het peil van de gemiddelde netto-inkomens der ingeschreven werknemers, niet door de mijn gehuisvest
(Land waar het inkomen in 1954 het hoogst was = 100)

Paesi	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	Land
INTERNO									ONDERGRONDS
<i>Coniugati senza figli</i>									<i>Gehuwd, zonder kinderen</i>
Deutschland (BR) ⁽¹⁾	45,9	51,7	59,5	63,8	62,6	62,4	66,3	69,9	Deutschland (BR) ⁽¹⁾
France ⁽²⁾	83,9	92,7	98,2	101,2	98,5	98,1	102,0	102,8	France ⁽²⁾
Italia	51,8	48,6	45,6	46,3	45,9	49,2	52,4	52,9	Italia
Luxembourg	100,0	95,7	105,2	103,6	106,9	107,1	108,0	113,2	Luxembourg
<i>Coniugati con 2 figli</i>									<i>Gehuwd, met 2 kinderen</i>
Deutschland (BR) ⁽¹⁾	41,9	47,6	54,4	58,9	57,7	57,5	61,8	67,0	Deutschland (BR) ⁽¹⁾
France ⁽²⁾	87,9	96,4	101,6	104,2	100,5	99,8	103,5	104,1	France ⁽²⁾
Italia	52,2	49,3	46,8	47,2	47,0	50,2	52,8	53,3	Italia
Luxembourg	100,0	96,0	104,9	103,4	106,3	106,3	107,1	112,0	Luxembourg
ESTERNO									BOVENGRONDS
<i>Coniugati senza figli</i>									<i>Gehuwd, zonder kinderen</i>
Deutschland (BR) ⁽¹⁾	55,2	64,6	65,8	69,3	69,6	68,7	76,6	81,7	Deutschland (BR) ⁽¹⁾
France ⁽²⁾	77,9	93,9	104,9	108,9	104,5	105,2	109,9	110,1	France ⁽²⁾
Italia	59,0	61,0	60,2	62,4	63,1	65,0	65,4	67,5	Italia
Luxembourg	100,0	102,4	109,7	115,2	117,6	115,8	120,3	127,4	Luxembourg
<i>Coniugati con 2 figli</i>									<i>Gehuwd, met 2 kinderen</i>
Deutschland (BR) ⁽¹⁾	48,5	57,6	58,6	61,3	61,1	60,4	68,8	75,7	Deutschland (BR) ⁽¹⁾
France ⁽²⁾	85,8	99,4	108,9	112,0	107,4	105,9	110,0	110,6	France ⁽²⁾
Italia	59,3	60,8	60,2	61,8	62,5	64,6	64,7	66,6	Italia
Luxembourg	100,0	102,0	108,7	113,7	114,5	115,1	118,7	124,7	Luxembourg

⁽¹⁾ Bacino della Bassa Sassonia.
⁽²⁾ Bacino dell'Est.

⁽¹⁾ Bekken van Neder-Saksen.
⁽²⁾ Bekken van Oost-Frankrijk.

Anche a proposito dell'analisi dei redditi è opportuno a questo punto richiamare le osservazioni già effettuate a proposito dei costi salariali ⁽¹⁾, circa le rilevanti differenze di struttura, di condizioni operative, di caratteristiche ambientali che contraddistinguono le industrie estrattive di minerale di ferro dei diversi paesi della Comunità. Tali diversità comportano naturalmente anche una marcata differenziazione delle caratteristiche del « minatore medio » di ciascuno dei paesi, e ciò va particolarmente tenuto presente nelle comparazioni del livello del reddito tra il Lussemburgo e la Francia, da una parte, e la Germania e l'Italia dall'altra.

Un profondo dislivello separa i redditi degli operai appartenenti a questi due gruppi di paesi. Preso infatti come riferimento il livello del reddito percepito nel 1954 dall'operaio lussemburghese, si rileva che nel 1961 tale livello è superato nello stesso Lussemburgo in misura del 12-13 % per gli operai all'interno e del 25-27 % per gli operai all'esterno ed in Francia in misura del 3-4 % per gli operai all'interno e di oltre il 10 % per gli operai all'esterno. Non è ancora raggiunto invece dai redditi degli operai italiani e tedeschi, che ne distano — nel 1961 — in misura che varia, per l'Italia, dal 47 % per gli operai all'interno al 33 % per quelli all'esterno e, per la Germania, dal 30-33 % al 18-24 % rispettivamente per gli operai all'interno ed all'esterno.

Si rileva comunque che tra il 1954 ed il 1961 il reddito reale degli operai tedeschi è aumentato in misura notevolmente superiore a quello degli altri paesi, talché la sua distanza dai livelli del Lussemburgo e della Francia risulta notevolmente diminuita.

Redditi comparabili 1961

(operai presenti)

Come già per le miniere di carbone e per l'industria siderurgica, i redditi registrati per gli operai presenti nell'anno 1961 sono stati espressi in franchi belgi e figurano, per le miniere di ferro, nella tabella 50. Le conversioni in franchi belgi sono state effettuate

⁽¹⁾ V. pag. 65.

Ook wat de analyse der inkomens betreft, is het nuttig op deze plaats te herinneren aan de reeds in verband met de arbeidskosten ⁽¹⁾ gemaakte opmerkingen betreffende de belangrijke verschillen in structuur, arbeidsomstandigheden en omgevingskenmerken, waardoor de ijzermijnen in de verschillende landen van de Gemeenschap zich van elkaar onderscheiden. Deze verscheidenheid leidt uiteraard tevens tot een duidelijk verschil in de kenmerken van de « gemiddelde mijnwerker » in elk der genoemde landen. Hieraan dient bijzondere aandacht te worden besteed bij het vergelijken van het inkomenspeil van Luxemburg en Frankrijk enerzijds en dat van Duitsland en Italië anderzijds.

Tussen de inkomens van de arbeiders in deze beide groepen van landen bestaat een aanzienlijk verschil. Neemt men namelijk als vergelijkingsbasis het niveau van het door de Luxemburgse arbeider in 1954 verdiende inkomen, dan blijkt in 1961 dit niveau in Luxemburg zelf te zijn overschreden met 12 à 13 % voor de arbeiders ondergronds en met 25 à 27 % voor de arbeiders bovengronds, en in Frankrijk met 3 à 4 % voor de arbeiders ondergronds en met ruim 10 % voor de arbeiders bovengronds. De inkomens van de Italiaanse en Duitse arbeiders daarentegen hebben het basisniveau nog niet bereikt. In 1961 varieerde het verschil in Italië van 47 % voor de arbeiders ondergronds tot 33 % voor de arbeiders bovengronds, en in Duitsland van respectievelijk 30 à 33 % tot 18 à 24 %.

In de periode 1954-1961 vertoonde het reële inkomen van de Duitse arbeiders echter een aanzienlijk grotere stijging dan dat van de arbeiders in de andere landen, zodat het verschil met de niveaus van Luxemburg en Frankrijk aanmerkelijk kleiner is geworden.

Vergelijkbare inkomens 1961

(aanwezige arbeiders)

Evenals voor de steenkolenmijnen en de ijzer- en staalindustrie zijn de inkomens van de aanwezige arbeiders over 1961 uitgedrukt in Belgische franken. Tabel 50 geeft de cijfers met betrekking tot de ijzermijnen. Bij de omrekening in Belgische fran-

⁽¹⁾ Vgl. blz. 65.

tenendo conto delle equivalenze del potere di acquisto registrate tra i vari paesi ed il Lussemburgo.

Il reddito dell'operaio presente, che esclude per le miniere di ferro l'influenza dell'assenteismo e del lavoro straordinario, è stato nel 1961 superiore a quello dell'operaio iscritto in tutti i paesi della Comunità.

Gli scarti dal reddito dell'operaio lussemburghese risultano nel 1961 lievemente minori per l'operaio presente (rispetto a quelli dell'iscritto) in Italia, lievemente maggiori in Francia ed in Germania.

ken is rekening gehouden met de koopkrachtpariteiten tussen de verschillende landen en Luxemburg.

Het inkomen van de aanwezige arbeider, waarbij wat de ijzermijnen betreft, verzuim en overwerk geen rol spelen, was in 1961 in alle landen van de Gemeenschap hoger dan dat van de ingeschreven arbeider.

Het verschil met het inkomen van de Luxemburgse arbeider was in 1961 in Italië voor de aanwezige arbeider iets kleiner dan voor de ingeschreven arbeider, terwijl in Frankrijk en Duitsland dit verschil voor de aanwezige arbeider iets groter was dan voor de ingeschreven arbeider.

MINIERE DI FERRO

TABELLA 50 T A B E L

IJZERMIJNEN

Redditi comparabili

Reddito netto medio annuo per operaio presente, non alloggiato dall'impresa
(Unità : migliaia di franchi belgi 1961)

Vergelijkbare inkomens

Netto gemiddeld jaarinkomen per aanwezige werknemer, niet door de mijn gehuisvest
(Eenheid : 1 000 Belgische franken 1961)

Paesi — Land	INTERNO — ONDERGRONDS		ESTERNO — BOVENGRONDS	
	coniugati senza figli gehuwd, zonder kinderen	coniugati con 2 figli gehuwd, 2 kinderen	coniugati senza figli gehuwd, zonder kinderen	coniugati con 2 figli gehuwd, 2 kinderen
Deutschland (BR) ⁽¹⁾	79,8	88,2	65,5	72,8
Francia ⁽²⁾	117,6	137,7	88,0	105,8
Italia	65,9	75,5	56,0	65,6
Lussemburgo	130,8	149,3	104,2	121,2

(1) Bacino della Bassa Sassonia.
(2) Bacino dell'Est.

(1) Bekken van Neder-Saksen.
(2) Bekken van Oost-Frankrijk.

CONCLUSIONE

Come si è visto, le inchieste effettuate dall'Istituto statistico delle Comunità europee osservano la remunerazione del lavoro distintamente sotto due punti di vista : il costo per salari ed oneri inerenti sostenuto dal datore di lavoro ed il reddito ricavato dal lavoratore.

Per quanto riguarda le comparazioni dei costi, gli importi medi per ora lavorata, registrati per i vari paesi nelle rispettive monete nazionali, sono stati convertiti¹ in una unità di conto comune (Fr. b.) mediante i tassi ufficiali di cambio. Tenuto conto quindi delle variazioni di questi ultimi --- che nel 1961 hanno registrato per il marco tedesco ed il fiorino olandese un aumento pari a circa il 4 % (in media nell'anno) rispetto al 1960, mentre il franco francese, come si ricorderà, aveva subito tra il 1957 ed il 1959 una svalutazione pari a circa il 30 % — i risultati delle inchieste dell'Istituto possono riassumersi come segue :

— per le miniere di carbone il costo orario registrato per la Francia, che dal 1954 in poi è sempre risultato il più elevato della Comunità, è stato nel 1961 pari a 74,73 Fr. b. ed il suo livello è stato quasi raggiunto da quello registrato per la Repubblica federale (74,36 Fr. b.) mentre i Paesi Bassi (71,25 Fr. b.) seguono ad una distanza di circa il 5%; il Belgio (61,95 Fr. b.) ad una distanza del 17 % e l'Italia (48,79 Fr. b.) di circa il 35 %. Tra il 1960 ed il 1961 i costi orari tedeschi si sono ravvicinati a quelli francesi mentre quelli belgi se ne sono allontanati e le posizioni relative degli altri paesi sono rimaste invariate.

— Per quanto riguarda l'industria siderurgica, l'importo orario delle spese per salari ed oneri padronali inerenti risulta pari, nel 1961, a 73,73 Fr. b. per il Lussemburgo, ove i costi orari sono i più elevati della Comunità. Seguono, con

CONCLUSIE

Zoals men heeft gezien, wordt het arbeidsloon in de door het Bureau voor de Statistiek der Europese Gemeenschappen gehouden enquêtes beschouwd vanuit twee afzonderlijke gezichtspunten : de door de werkgever gedragen loonkosten en daarmee gepaard gaande lasten en het door de werknemer genoten inkomen.

Wat de kostenvergelijkingen betreft, zijn de gemiddelde bedragen per arbeidsuur, welke voor de verschillende landen in de onderscheiden nationale valuta's werden geregistreerd, tegen de officiële wisselkoersen omgerekend in een gemeenschappelijke rekeneenheid (Belgische frank). Rekening houdend met de variaties in deze wisselkoersen — welke in 1961 voor de Duitse Mark en voor de Nederlandse Gulden ten opzichte van 1960 met ongeveer 4 % (jaargemiddelde) stegen, terwijl de Franse frank, zoals men zich zal herinneren, in de periode 1957-1959 met ongeveer 30 % devalueerde — kunnen de resultaten van de enquêtes van het Bureau voor de Statistiek als volgt worden samengevat :

— Voor de steenkolenmijnen bedroegen de arbeidskosten per uur in Frankrijk, waar zij sedert 1954 steeds de hoogste van de Gemeenschap waren, in 1961 74,73 Bfr, welk niveau bijna werd geëvenaard door de Bondsrepubliek Duitsland (74,36 Bfr), terwijl Nederland (71,25 Bfr) volgt op een afstand van ongeveer 5 %, België (61,95 Bfr) op een afstand van 17 % en Italië (48,79 Bfr) op een afstand van ongeveer 35 %. In de periode 1960-1961 naderden de arbeidskosten per uur in Duitsland tot die in Frankrijk, terwijl bedoelde arbeidskosten in België zich van het Franse niveau verwijderden en de positie van de andere landen, relatief gezien, ongewijzigd bleef.

— Wat de ijzer- en staalindustrie betreft, beliepen in Luxemburg de arbeidskosten en daarmee gepaard gaande lasten voor de werkgevers in 1961 73,73 Bfr per uur, waarmee in genoemd land de kosten per uur de hoogste van de

uno scarto inferiore al 10 %, i Paesi Bassi e la Germania (rispettivamente 69,76 e 68,13 Fr. b.) il Belgio (62,93 Fr. b.) ed infine, con uno scarto del 25-30 %, la Francia (55,49 Fr. b.) e l'Italia (52,29 Fr. b.). Di rilievo, tra il 1960 ed il 1961, l'eccezionale incremento del costo orario verificatosi nei Paesi Bassi che sono passati dal quarto al secondo posto nella graduatoria secondo l'ordine decrescente del livello dei costi. In tutti i paesi, tranne il Belgio, gli scarti rispetto al costo del Lussemburgo si sono ridotti più o meno sensibilmente.

- Per quanto concerne le miniere di ferro, i costi orari della manodopera rispecchiano le rilevanti differenze nella struttura dei giacimenti, nelle tecniche di sfruttamento e nelle condizioni di lavoro che contraddistinguono le coltivazioni del Lussemburgo e della Francia da quelle della Germania e dell'Italia. A tali diversità debbesi imputare in gran parte la rilevante differenza dei costi orari riscontrati per questi due gruppi di paesi : nel 1961 tali costi ammontano a 93,24 Fr. b. per il Lussemburgo ed a 91,61 Fr. b. per la Francia, mentre i costi della Germania e dell'Italia ammontano rispettivamente a 60,38 e 40,31 Fr. b. Tra il 1960 ed il 1961, i costi della Francia e della Germania si sono notevolmente ravvicinati a quelli del Lussemburgo.
- In linea generale, quando si esamini l'evoluzione dei costi orari della manodopera nel corso degli anni per i quali si dispone di dati comparabili, si può osservare che i livelli registrati per i diversi paesi risultano in media ravvicinati tra loro, tra il 1954 ed il 1961, nelle tre industrie considerate.

Per quanto riguarda i redditi degli operai, gli importi annui medi individuali registrati nei diversi paesi sono stati convertiti in unità di conto comune mediante i tassi di equivalenza del potere di acquisto al consumo. Ciò ha permesso confronti dei redditi in valore « reale », validi sia nel tempo (dal 1954 al 1961) sia nello spazio (tra un paese e l'altro).

Gemeenschap waren. Daarop volgen, met een verschil van minder dan 10 %, Nederland en Duitsland (respectievelijk 69,76 en 68,13 Bfr), België (62,93 Bfr) en ten slotte, met een verschil van 25-30 %, Frankrijk (55,49 Bfr) en Italië (52,29 Bfr). Zeer aanzienlijk was in de periode 1960-1961 de stijging van de kosten per uur in Nederland, welk land in de aflopende volgorde van het kostenpeil van de vierde naar de tweede plaats is opgeschoven. In alle landen, behalve in België, zijn de verschillen ten opzichte van de Luxemburgse kosten in meer of minder sterke mate afgenomen.

- Wat de ijzermijnen betreft, geven de arbeidskosten per uur een beeld van de aanzienlijke verschillen in de mijnbeddingen, de exploitatie-techniek en de arbeidsonstandigheden, welke de bedrijven in Luxemburg en Frankrijk onderscheiden van die in Duitsland en Italië. Hierin ligt grotendeels de oorzaak van het aanzienlijke verschil tussen deze beide groepen van landen wat de kosten per uur betreft : in 1961 bedroegen bedoelde kosten voor Luxemburg 93,24 Bfr en voor Frankrijk 91,61 Bfr, terwijl de cijfers voor Duitsland en Italië respectievelijk 60,38 en 40,31 Bfr bedroegen. In de periode 1960-1961 naderden de kosten van Frankrijk en Duitsland zeer dicht tot die van Luxemburg.
- Bestudeert men het verloop van de arbeidskosten per uur over de jaren waarvoor men over vergelijkbare gegevens beschikt, dan blijken de geregistreerde kostenniveaus in de diverse landen gedurende de periode 1954-1961 over het algemeen in alle drie de betrokken industrieën gemiddeld dicht bij elkaar te zijn gekomen.

Wat de inkomens van de arbeiders betreft, zijn de in de diverse landen geregistreerde gemiddelde individuele jaarbedragen met behulp van de koopkrachtpariteiten van de verbruikers omgerekend in gemeenschappelijke rekeneenheden. Hierdoor konden zowel over een bepaalde periode (1954-1961) als binnen een bepaald gebied (van land tot land) de inkomens in « reële » waarde met elkaar worden vergeleken.

- Nelle miniere di carbone i redditi reali sono aumentati tra il 1960 ed il 1961, a seconda dei vari tipi di operaio (all'interno, all'esterno, coniugato senza figli, coniugato con 2 figli a carico) in misura che va dal 4 al 9 % per la Germania (R. f.), dal 3 al 6 % circa per la Francia, dal 2 all'8 % per l'Italia, dal 4 al 6 % per i Paesi Bassi e dal 4 al 5 % circa per il Belgio. Il livello del più elevato tra i redditi registrati nel 1954 è stato raggiunto o superato, nel 1961, in tutti i paesi salvo l'Italia e — per gli operai all'esterno — la Germania. La disoccupazione parziale per mancanza di sbocchi è continuata praticamente solo nel Belgio, ove peraltro ha registrato un'ulteriore notevole diminuzione.
- Nell'industria siderurgica i redditi reali sono aumentati tra il 1960 ed il 1961 nella misura di circa il 3-4 % in Germania (R. f.) ed in Francia; del 3 % in Italia; del 4-5 % nel Lussemburgo e di circa l'11 % nei Paesi Bassi, mentre il reddito reale degli operai belgi ha segnato una lieve diminuzione (inferiore all'1 %). Ove si prenda a riferimento il livello del reddito che nel 1954 risultava il più elevato, si osserva che tale livello risulta superato o raggiunto nel 1961 dagli operai del Lussemburgo, del Belgio e della Francia mentre i redditi negli altri paesi ne restano ancora inferiori.
- Per le miniere di ferro gli aumenti dei redditi reali tra il 1960 ed il 1961 si aggirano intorno al 5 % nel Lussemburgo ed all'1 % in Francia, mentre variano dal 5 al 10 % in Germania e dall'1 al 3 % in Italia.
- Ad un confronto tra il 1954 ed il 1961 si osserva che ovunque e per tutti i casi osservati il reddito degli operai della C.E.C.A. è sensibilmente aumentato in valore reale, e che gli aumenti sono stati tali da diminuire in genere, e talora notevolmente, gli scarti esistenti tra un paese e l'altro.
- In de steenkolenmijnen gaven de reële inkomens in de periode 1960-1961 een stijging te zien, welke voor de verschillende categorieën arbeiders (ondergronds, bovengronds, gehuwd zonder kinderen, gehuwd met twee kinderen ten laste) in Duitsland (B.R.) varieerde van 4 tot 9 %, in Frankrijk van 3 tot ongeveer 6 %, in Italië van 2 tot 8 %, in Nederland van 4 tot 6 % en in België van 4 tot circa 5 %. Het niveau van het hoogste in 1954 geregistreerde inkomen werd in 1961 in alle landen, behalve in Italië en — voor de arbeiders bovengronds — in Duitsland, bereikt of overschreden. De gedeeltelijke werkloosheid als gevolg van gebrek aan afzetmarkten bleef praktisch alleen bestaan in België, waar zij overigens wederom aanzienlijk bleek te zijn verminderd.
- In de ijzer- en staalindustrie stegen de reële inkomens gedurende de periode 1960-1961 in Duitsland (B.R.) en in Frankrijk met ongeveer 3 à 4 %, in Italië met 3 %, in Luxemburg met 4 à 5 % en in Nederland met circa 11 %, terwijl het reële inkomen van de Belgische arbeiders een lichte daling vertoonde (minder dan 1 %). Neemt men het hoogste inkomenspeil van 1954 als uitgangspunt, dan blijkt dat dit niveau in 1961 door de arbeiders in Luxemburg, België en Frankrijk werd overschreden of bereikt, terwijl de inkomens in de overige landen er nog onder liggen.
- Voor de ijzermijnen bedraagt de stijging van de reële inkomens in de periode 1960-1961 in Luxemburg ongeveer 5 % en in Frankrijk ongeveer 1 %, terwijl zij in Duitsland varieert van 5 tot 10 % en in Italië van 1 tot 3 %.
- Uit een vergelijking tussen de jaren 1954 en 1961 blijkt dat het reële inkomen van de arbeiders van de E.G.K.S. overal en in alle waargenomen gevallen aanzienlijk is gestegen; dat de stijgingen van dien aard waren dat de tussen de landen onderling bestaande verschillen over het algemeen geringer en soms zelfs aanzienlijk geringer zijn geworden.

ALLEGATO I

BIJLAGE I

**I costi della manodopera
Risultati per bacino**

**Arbeidskosten
Resultaten per bekken**

DEUTSCHLAND (BR)

**Ammontare orario delle spese per salari
e oneri padronali inerenti**

**Bedrag per uur voor uitgaven met betrekking
tot de lonen en daarmede verband
houdende werkgeverslasten**

Medio in DM

Risultati per bacini

Gemiddelden in DM

Resultaten per bekken

Elementi del costo	Ruhr	Aachen	Saarland	Complesso Tezamen	Kostenopbouw
Insieme degli operai all'interno ed all'esterno					Alle ondergrondse en bovengrondse arbeiders tezamen
I. Salario diretto ⁽¹⁾	3,27	3,27	3,08	3,25	I. Direct loon ⁽¹⁾
II. Gratifiche natalizie, premi di risultato, retribuzioni varie in contanti	0,13	0,06	0,08	0,12	II. Kerstgratificatie, produktiviteitspremie, diverse uitkeringen in geld
III. Retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati	0,38	0,37	0,44	0,39	III. Uitkeringen voor niet-gewerkte dagen
IV. Contributi di sicurezza sociale	1,67	1,62	1,45	1,64	IV. Bijdragen uit hoofde van sociale zekerheid
a) <i>Malattia, maternità, invalidità, pensione, disoccupazione</i>	(0,75)	(0,77)	(0,73)	(0,75)	a) <i>ziekte, moederschap, invaliditeit, pensioen, werkloosheid</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	(0,68)	(0,59)	(0,49)	(0,65)	b) <i>arbeidsongevallen</i>
c) <i>Altri contributi volontari o contrattuali</i>	(0,01)	(0,01)	(0,00)	(0,01)	c) <i>andere vrijwillige of bij overeenkomst bepaalde bijdragen</i>
d) <i>Assegni familiari</i>	(0,23)	(0,25)	(0,23)	(0,23)	d) <i>gezinsoelagen</i>
V. Imposte a carattere sociale	—	—	—	—	V. Belastingen met sociaal karakter
VI. Spese di reclutamento della manodopera e di formazione professionale	0,08	0,04	0,03	0,07	VI. Kosten in verband met de aanwerving van arbeidskrachten en de vakopleiding
VII. Vantaggi in natura	0,46	0,43	0,38	0,44	VII. Emolumenten in natura
a) <i>Distribuzione di carbone, gas, elettricità</i>	(0,21)	(0,18)	(0,33)	(0,22)	a) <i>verstrekking kolen, gas, elektriciteit</i>
b) <i>Alloggio</i>	(0,25)	(0,24)	(0,05)	(0,22)	b) <i>huisvesting</i>
c) <i>Altri vantaggi in natura</i>	(0,00)	(0,01)	(0,00)	(0,00)	c) <i>andere emolumenten in natura</i>
VIII. Altri contributi sociali	0,08	0,07	0,16	0,08	VIII. Andere sociale bijdragen
IX. Totale	6,07	5,86	5,62	5,99	IX. Totaal
<i>Imposte sui salari o sulla manodopera occupata che non hanno carattere di onere sociale</i>	0,08	0,06	—	0,07	<i>Belastingen op de lonen of op de te werk gestelde arbeidskrachten, welke niet het karakter van sociale lasten vertonen</i>

TABELLA I/1 (segue)
T A B E L L A I/1 (vervolg)

Elementi del costo	Ruhr	Aachen	Saarland	Complesso Tezamen	Kostenopbouw
Operai all'interno					Ondergrondse arbeiders
I. Salario diretto ⁽¹⁾	3,53	3,49	3,22	3,48	I. Direct loon ⁽¹⁾
II. Gratifiche natalizie, premi di risultato, retribuzioni varie in contanti	0,14	0,07	0,09	0,16	II. Kerstgratificatie, produktiviteitspremie, diverse uitkeringen in gold
III. Retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati	0,43	0,41	0,47	0,44	III. Uitkeringen voor niet-gewerkte dagen
IV. Contributi di sicurezza sociale	1,90	1,74	1,58	1,85	IV. Bijdragen uit hoofde van sociale zekerheid
a) <i>Malattia, maternità, invalidità, pensione, disoccupazione</i>	(0,80)	(0,82)	(0,78)	(0,80)	a) <i>ziekte, moederschap, invaliditeit, pensioen, werkloosheid</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	(0,84)	(0,64)	(0,56)	(0,79)	b) <i>arbeidsongevallen</i>
c) <i>Altri contributi volontari o contrattuali</i>	(0,01)	(0,01)	(0,00)	(0,01)	c) <i>andere vrijwillige of bij overeenkomst bepaalde bijdragen</i>
d) <i>Assegni familiari</i>	(0,25)	(0,27)	(0,24)	(0,25)	d) <i>gezinstoelagen</i>
V. Imposto a carattere sociale	—	—	—	—	V. Belastingen met sociaal karakter
VI. Totale parziale	6,00	5,71	5,36	5,93	VI. Subtotaal
Operai all'esterno					Bovengrondse arbeiders
I. Salario diretto ⁽¹⁾	2,64	2,60	2,61	2,63	I. Direct loon ⁽¹⁾
II. Gratifiche natalizie, premi di risultato, retribuzioni varie in contanti	0,11	0,05	0,06	0,10	II. Kerstgratificatie, produktiviteitspremie, diverse uitkeringen in gold
III. Retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati	0,26	0,25	0,34	0,26	III. Uitkeringen voor niet-gewerkte dagen
IV. Contributi di sicurezza sociale	1,11	1,24	1,05	1,12	IV. Bijdragen uit hoofde van sociale zekerheid
a) <i>Malattia, maternità, invalidità, pensione, disoccupazione</i>	(0,62)	(0,61)	(0,60)	(0,62)	a) <i>ziekte, moederschap, invaliditeit, pensioen, werkloosheid</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	(0,28)	(0,43)	(0,24)	(0,29)	b) <i>arbeidsongevallen</i>
c) <i>Altri contributi volontari o contrattuali</i>	(0,01)	(0,00)	(0,01)	(0,01)	c) <i>andere vrijwillige of bij overeenkomst bepaalde bijdragen</i>
d) <i>Assegni familiari</i>	(0,20)	(0,20)	(0,20)	(0,20)	d) <i>gezinstoelagen</i>
V. Imposte a carattere sociale	—	—	—	—	V. Belastingen met sociaal karakter
VI. Totale parziale	4,12	4,14	4,06	4,11	VI. Subtotaal

⁽¹⁾ Ivi compresi i salari per i giorni di assenza dovuti alla partecipazione a delegazioni sindacali e i contributi per la retribuzione dei delegati minatori.
Il premio al minatore non è compreso nel salario diretto.

⁽¹⁾ Met inbegrip van de lonen, betaald voor de dagen van afwezigheid in verband met afvaardiging voor de vakvereniging, evenals de bijdrage voor de betaling van de afgevaardigden van de mijnwerkersbond.
De mijnwerkerspremie is niet in het directe loon begrepen.

FRANCE(*)

**Ammontare orario delle spese per salari
e oneri padronali inerenti**

**Bedrag per uur voor uitgaven met betrekking
tot de lonen en daarmee verband
houdende werkgeverslasten**

Medio in Ffr

Risultati per bacini

Gemiddelden in Ffr

Resultaten per bekken

Elementi del costo	Nord Pas-de- Calais	Lorraine	Centre- Midi	Ensemble des bassins	Kostenopbouw
Insieme degli operai all'interno ed all'esterno					Alle ondergrondse en bovengrond- se arbeiders tezamen
I. Salario diretto	3,12	3,48	3,11	3,19	I. Direct loon
di cui : pagamenti relativi alla riduzione dell'orario di lavoro	(0,07)	(0,07)	(0,06)	(0,07)	waaraan in verband met vermindering van de arbeidsduur
II. Gratifiche natalizie, premi di risultato, retribuzioni varie in contanti	0,34	0,40	0,35	0,35	II. Kerstgratificatie, produktivi- teitspremie, diverse uitkeringen in geld
III. Retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati	0,36	0,41	0,38	0,37	III. Uitkeringen voor niet-gewerkte dagen
IV. Contributi di sicurezza sociale	2,20	2,15	2,22	2,20	IV. Bijdragen uit hoofde van sociale zekerheid
a) Malattia, maternità, invalidità, pensione, disoccupazione	(0,97)	(1,03)	(0,98)	(0,99)	a) ziekte, moederschap, invalidi- teit, pensioen, werkloosheid
b) Infortuni sul lavoro	(0,70)	(0,57)	(0,72)	(0,68)	b) arbeidsongevallen
c) Altri contributi volontari o contrattuali	(0,01)	(0,01)	(0,01)	(0,01)	c) andere vrijwillige of bij overeen- komst bepaalde bijdragen
d) Assegni familiari	(0,52)	(0,54)	(0,51)	(0,52)	d) gezinstoeelagen
V. Imposte a carattere sociale	0,19	0,21	0,19	0,20	V. Belastingen met sociaal karakter
VI. Spese di reclutamento della ma- nodopera e di formazione profes- sionale	0,10	0,12	0,09	0,10	VI. Kosten in verband met de aan- werving van arbeidskrachten en de vakopleiding
VII. Vantaggi in natura	0,77	1,18	0,72	0,84	VII. Emolumenten in natura
a) Distribuzione di carbone, gas, elettricità	(0,26)	(0,33)	(0,20)	(0,26)	a) verstrekking kolen, gas, elek- triciteit
b) Alloggio	(0,51)	(0,85)	(0,52)	(0,58)	b) huisvesting
c) Altri vantaggi in natura	(—)	(—)	(—)	(—)	c) andere emolumenten in natura
VIII. Altri contributi sociali (1)	0,09	0,19	0,10	0,11	VIII. Andere sociale bijdragen (1)
IX. Totale	7,17	8,14	7,16	7,36	IX. Totaal
Imposte sui salari o sulla manodopera occupata che non hanno carattere di onere sociale	—	—	—	—	Belastingen op de lonen of op de te werk gestelde arbeidskrachten, welke niet het karakter van sociale lasten vertonen

TABELLA I/2 (segue)
T A B E L (vervolg)

Elementi del costo	Nord Pas-de Calais	Lorraine	Centre- Midi	Ensemble des bassins	Kostenopbouw
Operai all'interno					Ondergrondse arbeiders
I. Salario diretto <i>di cui : pagamenti relativi alla riduzione dell'orario di lavoro</i>	3,34 (0,07)	3,89 (0,08)	3,42 (0,07)	3,46 (0,07)	I. Direct loon ⁽¹⁾ <i>waarvan in verband met de verkorting van de arbeidsduur</i>
II. Gratifiche natalizio, premi di risultato, retribuzioni varie in contanti	0,35	0,45	0,39	0,37	II. Kerstgratificatie, produktivi- teitspremie, diverse uitkeringen in geld
III. Retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati	0,39	0,46	0,42	0,42	III. Uitkeringen voor niet-gewerkte dagen
Operai all'esterno					Bovengrondse arbeiders
I. Salario diretto <i>di cui : pagamenti relativi alla riduzione dell'orario di lavoro</i>	2,62 (0,05)	2,69 (0,05)	2,54 (0,05)	2,61 (0,05)	I. Direct loon <i>waarvan in verband met de ver- korting van de arbeidsduur</i>
II. Gratifiche natalizio, premi di risultato, retribuzioni varie in contanti	0,31	0,32	0,29	0,30	II. Kerstgratificatie, produktivi- teitspremie, diverse uitkeringen in geld
III. Retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati	0,30	0,31	0,30	0,31	III. Uitkeringen voor niet-gewerkte dagen

(*) Per la Francia non è stato possibile suddividere per gli operai all'interno, da una parte, e gli operai all'esterno, dall'altra, le spese di sicurezza sociale e le imposte.

(1) Ivi compresi i salari per i giorni di assenza dovuti alla partecipazione a delegazioni sindacali e i contributi per la retribuzione dei delegati minatori.

(*) Voor Frankrijk was het onmogelijk de uitgaven voor sociale zekerheid en belastingen voor ondergrondse en bovengrondse arbeiders afzonderlijk op te geven.

(1) Met inbegrip van de lonen, betaald voor de dagen van afwezigheid in verband met afvaardiging voor de vakvereniging, evenals de bijdrage voor de betaling van de afgevaardigden van de mijnwerkersbond.

BELGIQUE/BELGIË

**Ammontare orario delle spese per salari
e oneri padronali inerenti**

**Bedrag per uur voor uitgaven met betrekking
tot de lonen en daarmee verband
houdende werkgeverslasten**

Medie in Fb
Risultati per bacini

Gemiddelden in Fb
Resultaten per bekken

Elementi del costo	Campine	Ensemble des bassins du Sud	Ensemble des bassins	Kostenopbouw
Insieme degli operai all'interno ed all'esterno				Alle ondergrondse en bovengrondse arbeiders tezamen
I. Salario diretto ⁽¹⁾ <i>di cui: pagamenti relativi alla ridu- zione dell'orario di lavoro</i>	40,74 (2,83)	41,34 (2,52)	41,11 (2,64)	I. Direct loon ⁽¹⁾ <i>waarvan in verband met verkorting van de arbeidstuur</i>
II. Gratifiche natalizie, premi di risultato, retribuzioni varie in contanti	0,06	0,01	0,02	II. Kerstgratificatie, produktiviteits- premie, diverse uitkeringen in geld
III. Retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati	5,40	5,09	5,21	III. Uitkeringen voor niet-gewerkte dagen
IV. Contributi di sicurezza sociale	10,27	12,00	11,33	IV. Bijdragen uit hoofde van sociale zekerheid
a) <i>Malattia, maternità, invalidità, pensione, disoccupazione</i>	(4,23)	(4,33)	(4,29)	a) <i>ziekte, moederschap, invaliditeit, pensioen, werkloosheid</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	(2,48)	(4,18)	(3,52)	b) <i>arbeidsongevallen</i>
c) <i>Altri contributi volontari o con- trattuali</i>	(0,03)	(0,07)	(0,06)	c) <i>andere vrijwillige of bij overeen- komst bepaalde bijdragen</i>
d) <i>Assegni familiari</i>	(3,53)	(3,42)	(3,46)	d) <i>gezinsoelagen</i>
V. Imposte a carattere sociale	—	—	—	V. Belastingen met sociaal karakter
VI. Spese di reclutamento della manodopera e di formazione professionale	0,52	0,35	0,42	VI. Kosten in verband met de aanwerving van arbeidskrachten en de vakopleiding
VII. Vantaggi in natura	2,39	2,79	2,64	VII. Emolumenten in natura
a) <i>Distribuzione di carbone, gas, elet- tricità</i>	(1,65)	(2,23)	(2,00)	a) <i>verstrekking kolen, gas, elektriciteit</i>
b) <i>Alloggio</i>	(0,74)	(0,55)	(0,63)	b) <i>huisvesting</i>
c) <i>Altri vantaggi in natura</i>	(0,00)	(0,01)	(0,01)	c) <i>andere emolumenten in natura</i>
VIII. Altri contributi sociali	1,84	0,83	1,22	VIII. Andere sociale bijdragen
IX. Totale	61,22	62,41	61,95	IX. Totaal
<i>Imposte sui salari o sulla manodopera occu- pata che non hanno carattere di onere sociale</i>				<i>Belastingen op de lonen of op de te werk gestelde arbeidskrachten, welke niet het karakter van sociale lasten vertonen</i>

TABELLA I/3 (segue)
TABELLA I/3 (vervolg)

Elementi del costo	Campine	Ensemble des bassins du Sud	Ensemble des bassins	Kostenopbouw
Operai all'interno				Ondergrondse arbeiders
I. Salario diretto ⁽¹⁾ <i>di cui: pagamenti relativi alla riduzione dell'orario di lavoro</i>	44,45 (3,11)	45,94 (2,85)	45,35 (2,95)	I. Direct loon ⁽¹⁾ <i>waarvan in verband met verkorting van de arbeidsduur</i>
II. Gratifiche natalizio, premi di risultato, retribuzioni varie in contanti	0,06	0,01	0,03	II. Kerstgratificatie, produktiviteits-premie, diverse uitkeringen in geld
III. Retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati	6,10	5,91	5,98	III. Uitkeringen voor niet-gewerkte dagen
IV. Contributi di sicurezza sociale	11,41	13,71	12,80	IV. Bijdragen uit hoofde van sociale zekerheid
a) <i>Malattia, maternità, invalidità, pensione, disoccupazione</i>	(4,63)	(4,86)	(4,77)	a) <i>ziekte, moederschap, invaliditeit, pensioen, werkloosheid</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	(2,95)	(5,07)	(4,23)	b) <i>arbeidsongevallen</i>
c) <i>Altri contributi volontari o contrattuali</i>	(0,05)	(0,08)	(0,07)	c) <i>andere vrijwillige of bij overeenkomst bepaalde bijdragen</i>
d) <i>Assegni familiari</i>	(3,78)	(3,70)	(3,73)	d) <i>gezinstoelagen</i>
V. Imposte a carattere sociale	—	—	—	V. Belastingen met sociaal karakter
VI. Totale parziale	62,02	65,57	64,16	VI. Subtotaal
Operai all'esterno				Bovengrondse arbeiders
I. Salario diretto ⁽¹⁾ <i>di cui: pagamenti relativi alla riduzione dell'orario di lavoro</i>	31,37 (2,13)	31,22 (1,81)	31,27 (1,93)	I. Direct loon ⁽¹⁾ <i>waarvan in verband met de verkorting van de arbeidsduur</i>
II. Gratifiche natalizie, premi di risultato, retribuzioni varie in contanti	0,05	0,00	0,02	II. Kerstgratificatie, produktiviteits-premie, diverse uitkeringen in geld
III. Retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati	3,61	3,31	3,42	III. Uitkeringen voor niet-gewerkte dagen
IV. Contributi di sicurezza sociale	7,41	8,25	7,94	IV. Bijdragen uit hoofde van sociale zekerheid
a) <i>Malattia, maternità, invalidità, pensione, disoccupazione</i>	(3,20)	(3,19)	(3,19)	a) <i>ziekte, moederschap, invaliditeit, pensioen, werkloosheid</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	(1,31)	(2,23)	(1,89)	b) <i>arbeidsongevallen</i>
c) <i>Altri contributi volontari o contrattuali</i>	(0,01)	(0,04)	(0,03)	c) <i>andere vrijwillige of bij overeenkomst bepaalde bijdragen</i>
d) <i>Assegni familiari</i>	(2,89)	(2,79)	(2,83)	d) <i>gezinstoelagen</i>
V. Imposte a carattere sociale	—	—	—	V. Belastingen met sociaal karakter
VI. Totale parziale	42,44	42,78	42,65	VI. Subtotaal

(1) Ivi compresi i salari per i giorni di assenza dovuti alla partecipazione a delegazioni sindacali e i contributi per la retribuzione dei delegati minatori.

(1) Met inbegrip van de lonen, betaald voor de dagen van afwezigheid in verband met afvaardiging voor de vakkeuring, evenals de bijdrage voor de betaling van de afgevaardigden van de mijnwerkersbond.

DEUTSCHLAND (BR)

**Ammontare orario delle spese per salari
e oneri padronali inerenti**

**Bedrag per uur voor uitgaven met betrekking
tot de lonen en daarmee verband
houdende werkgeverslasten**

Medie in DM
Risultati per bacini

Gemiddelden in DM
Resultaten per bekken

Elementi del costo	Nord- rhein- Westfalen	Nieder- sachsen	Bayern	Saarland	Complesso Tezamen	Kostenopbouw
I. Salario diretto	3,82	3,59	2,98	3,75	3,75	I. Direct loon
II. Gratifiche natalizie, premi di risultato, retribuzioni varie in contanti	0,29	0,22	0,12	0,28	0,28	II. Kerstgratificatie, produktivi- teitspremie, diverse uitkeringen in geld
III. Retribuzioni corrisposto per giorni non lavorati	0,37	0,35	0,33	0,33	0,36	III. Uitkeringen voor niet-gewerkte dagen
IV. Contributi di sicurezza sociale a) <i>Malattia, maternità, invali- dità, pensione, disoccupa- zione</i>	0,82 (0,50)	0,76 (0,53)	0,68 (0,43)	0,71 (0,51)	0,79 (0,50)	IV. Bijdragen uit hoofde van sociale zekerheid a) <i>ziekte, moederschap, invalidi- teit, pensioen, werkloosheid</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	(0,08)	(0,07)	(0,10)	(0,08)	(0,08)	b) <i>arbeidsongevallen</i>
c) <i>Altri contributi volontari o contrattuali</i>	(0,20)	(0,12)	(0,12)	(0,08)	(0,17)	c) <i>andere vrijwillige of bij over- eenkomst bepaalde bijdragen</i>
d) <i>Assegni familiari</i>	(0,04)	(0,04)	(0,03)	(0,04)	(0,04)	d) <i>gezinstoelagen</i>
V. Imposte a carattere sociale	—	—	—	—	—	V. Belastingen met sociaal karak- ter
VI. Totale I a V	5,30	4,92	4,11	5,07	5,18	VI. Totaal I tot en met V

FRANCE

Ammontare orario delle spese per salari
e oneri padronali inerenti

Bedrag per uur voor uitgaven met betrekking
tot de lonen en daarmee verband
houdende werkgeverslasten

Medie in Ffr

Risultati per bacini

Gemiddelden in Ffr

Resultaten per bekken

Elementi del costo	Est	Nord	Centre	Divers	Complesso Tezamen	Kostenopbouw
I. Salario diretto	3,15	3,08	2,97	3,05	3,11	I. Direct loon
II. Gratifiche natalizie, premi di risultato, retribuzioni varie in contanti	0,14	0,38	0,12	0,31	0,20	II. Kerstgratificatie, produktiviteitspromie, diverse uitkeringen in gold
III. Retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati	0,32	0,31	0,30	0,30	0,32	III. Uitkeringen voor niet-gewerkte dagen
IV. Contributi di sicurezza sociale	1,15	1,20	1,15	1,24	1,16	IV. Bijdragen uit hoofde van sociale zekerheid
a) <i>Malattia, maternità, invalidità, pensione, disoccupazione</i>	(0,47)	(0,47)	(0,47)	(0,49)	(0,47)	a) <i>ziekte, moederschap, invaliditeit, pensioen, werkloosheid</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	(0,16)	(0,17)	(0,16)	(0,15)	(0,16)	b) <i>arbeidsongevallen</i>
c) <i>Altri contributi volontari o contrattuali</i>	(0,07)	(0,10)	(0,08)	(0,13)	(0,08)	c) <i>andere vrijwillige of bij overeenkomst bepaalde bijdragen</i>
d) <i>Assegni familiari</i>	(0,45)	(0,46)	(0,44)	(0,47)	(0,45)	d) <i>gezinstoelagen</i>
V. Imposte a carattere sociale	0,18	0,19	0,17	0,18	0,18	V. Belastingen met soc. karakter
VI. Totale I a V	4,94	5,16	4,71	5,08	4,97	VI. Totaal I tot en met V

ITALIA

**Ammontare orario delle spese per salari
e oneri padronali inerenti**

**Bedrag per uur voor uitgaven met betrekking
tot de lonen en daarmee verband
houdende werkgeverslasten**

Medie in Lit.
Risultati per bacini

Gemiddelden in Lit.
Resultaten per bekken

Elementi del costo	Nord	Centro- Sud	Complesso Tezamen	Kostenopbouw
I. Salario diretto ⁽¹⁾	379,79	364,83	376,52	I. Direct loon ⁽¹⁾
II. Gratifiche natalizio, premi di risultato, retribuzioni vario in contanti	30,98	29,02	30,56	II. Kerstgratificatie, produktiviteits- premie, diverse uitkeringen in gold
III. Retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati ⁽²⁾	40,51	40,14	40,43	III. Uitkeringen voor niet-gewerkte dagen ⁽²⁾
IV. Contributi di sicurezza sociale	165,56	157,73	163,85	IV. Bijdragen uit hoofde van sociale zeker- heid
a) <i>Malattia, maternità, invalidità, pensione, disoccupazione</i>	(98,19)	(93,24)	(97,11)	a) <i>ziekte, moederschap, invaliditeit, pensioen, werkloosheid</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	(16,56)	(14,22)	(16,05)	b) <i>arbeidsongevallen</i>
c) <i>Altri contributi volontari o contrattuali</i>	(3,95)	(3,11)	(3,77)	c) <i>andere vrijwillige of bij overeen- komst bepaalde bijdragen</i>
d) <i>Assegni familiari</i>	(46,86)	(47,16)	(46,92)	d) <i>gezinstoelagen</i>
V. Imposte a carattere sociale	5,00	4,64	4,92	V. Belastingen met sociaal karakter
VI. Totale I a V	621,84	596,36	616,28	VI. Totaal I tot en met V

⁽¹⁾ Ivi compresi i pagamenti relativi alla riduzione dell'orario di lavoro.

⁽¹⁾ Met inbegrip van de betalingen met betrekking tot de verkorting van de arbeidsduur.

⁽²⁾ Non compresi i pagamenti relativi alla riduzione dell'orario di lavoro.

⁽²⁾ Betalingen met betrekking tot de verkorting van de arbeidsduur niet inbegrepen.

SIDERURGIA
Anno 1961

TABELLA
TABEL I/7

IJZER- EN STAALINDUSTRIE
Jaar 1961

BELGIQUE/BELGIË

**Ammontare orario delle spese per salari
e oneri padronali inerenti**

**Bedrag per uur voor uitgaven met betrekking
tot de lonen en daarmee verband
houdende werkgeverslasten**

Medio in Fb
Risultati per bacini

Gemiddelden in Fb
Resultaten per bekken

Elementi del costo	Liège	Charleroi Centre	Complesso Tezamen	Kostenopbouw
I. Salario diretto ⁽¹⁾	46,93	42,96	44,87	I. Direct loon ⁽¹⁾
II. Gratifiche natalizio, premi di risultato, retribuzioni varie in contanti	2,21	1,18	1,67	II. Kerstgratificatie, produktiviteits- promie, diverse uitkeringen in geld
III. Retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati ⁽²⁾	5,14	4,53	4,82	III. Uitkeringen voor niet-gewerkte dagen ⁽²⁾
IV. Contributi di sicurezza sociale	10,96	10,34	10,64	IV. Bijdragen uit hoofde van sociale zeker- heid
a) <i>Malattia, maternità, invalidità, pensione, disoccupazione</i> ⁽³⁾	(8,06)	(7,47)	(7,76)	a) <i>ziekte, moederschap, invaliditeit, pensioen, werkloosheid</i> ⁽³⁾
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	(2,46)	(2,60)	(2,53)	b) <i>arbeidsongevallen</i>
c) <i>Altri contributi volontari o contrattuali</i>	(0,44)	(0,27)	(0,35)	c) <i>andere vrijwillige of bij overeen- komst bepaalde bijdragen</i>
d) <i>Assegni familiari</i> ⁽⁴⁾	(..)	(..)	(..)	d) <i>gezinstoelagen</i> ⁽⁴⁾
V. Imposte a carattere sociale	—	—	—	V. Belastingen met sociaal karakter
VI. Totale I a V	65,24	59,01	62,00	VI. Totaal I tot en met V

⁽¹⁾ Ivi compresi i pagamenti relativi alla riduzione dell'orario di lavoro.

⁽²⁾ Non compresi i pagamenti relativi alla riduzione dell'orario di lavoro.

⁽³⁾ Ivi compresi gli assegni familiari.

⁽⁴⁾ Compresi alla voce IV a).

⁽¹⁾ Met inbegrip van de betalingen met betrekking tot de verkorting van de arbeidsduur.

⁽²⁾ Betalingen met betrekking tot de verkorting van de arbeidsduur niet inbegrepen.

⁽³⁾ Met inbegrip van de gezinstoelagen.

⁽⁴⁾ Inbegrepen bij rubriek IV a).

DEUTSCHLAND (BR)

**Ammontare orario delle spese per salari
e oneri padronali inerenti**

**Bedrag per uur voor uitgaven met betrekking
tot de lonen en daarmee verband
houdende werkgeverslasten**

Medie in DM
Risultati per bacini

Gemiddelden in DM
Resultaten per bekken

Elementi del costo	Interno ed esterno Alle arbeiders tezamen		Interno Ondergronds		Esterno Bovengronds		Kostenopbouw
	Nieder- sachsen	Deutsch- land Insg.	Nieder- sachsen	Deutsch- land Insg.	Nieder- sachsen	Deutsch- land Insg.	
I. Salario diretto ⁽¹⁾	2,85	2,85	3,00	3,00	2,58	2,55	I. Direct loon ⁽¹⁾
II. Gratifiche natalizie, premi di risultato, retribuzioni varie in contanti	0,37	0,28	0,37	0,28	0,36	0,28	II. Kerstgratificatie, produk- tiviteitspremie, diverse uitkeringen in geld
III. Retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati	0,28	0,29	0,31	0,32	0,23	0,23	III. Uitkeringen voor niet-go- werkte dagen
IV. Contributi di sicurezza sociale	1,08	1,18	1,14	1,24	0,98	1,06	IV. Bijdragen uit hoofde van sociale zekerheid
a) <i>Malattia, maternità, in- validità, pensione, disoc- cupazione</i>	(0,68)	(0,67)	(0,71)	(0,71)	(0,61)	(0,61)	a) <i>ziekte, moederschap, in- validiteit, pensioen, werkloosheid</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	(0,23)	(0,34)	(0,25)	(0,36)	(0,21)	(0,30)	b) <i>arbeidsongevallen</i>
c) <i>Altri contributi volon- tari o contrattuali</i>	(0,01)	(0,01)	(0,01)	(0,01)	(0,01)	(0,01)	c) <i>andere vrijwillige of bij overeenkomst bepaalde bijdragen</i>
d) <i>Assegni familiari</i>	(0,16)	(0,16)	(0,17)	(0,16)	(0,15)	(0,14)	d) <i>gezinstoelagen</i>
V. Imposto a carattere sociale	—	—	—	—	—	—	V. Belastingen met sociaal karakter
VI. Totale I a V	4,58	4,60	4,82	4,84	4,15	4,12	VI. Totaal I tot en met V

(¹) Il premio al minatore non è compreso nel salario diretto.

(¹) De mijnwerkerspremie is niet in het directe loon begrepen.

ITALIA

**Ammontare orario delle spese per salari
e oneri padronali inerenti**

**Bedrag per uur voor uitgaven met betrekking
tot de lonen en daarmee verband
houdende werkgeverslasten**

Medio in Lit.

Risultati per bacini

Gemiddelden in Lit.

Resultaten per bokken

Elementi del costo	Nord- Ovest	Altri (*)	Complesso Tezamen	Kostenopbouw
Insieme degli operai all'interno ed all'esterno				Alle ondergrondse en bovengrondse arbeiders te zamen
I. Salario diretto (2)	223,46	241,16	236,41	I. Direct loon (2)
II. Gratifiche natalizie, premi di risultato, retribuzioni varie in contanti	146,77	28,43	60,23	II. Kerstgratificatie, produktiviteits-premie, diverse uitkeringen in geld
III. Retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati (3)	41,59	28,78	32,22	III. Uitkeringen voor niet-gewerkte dagen (3)
IV. Contributi di sicurezza sociale	180,50	131,79	144,88	IV. Bijdragen uit hoofde van sociale zekerheid
a) <i>Malattia, maternità, invalidità, pensione, disoccupazione</i>	(93,87)	(64,51)	(72,40)	a) <i>ziekte, moederschap, invaliditeit, pensioen, werkloosheid</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	(25,36)	(21,55)	(22,57)	b) <i>arbeidsongevallen</i>
c) <i>Altri contributi volontari o contrattuali</i>	(12,69)	(—)	(3,41)	c) <i>andere vrijwillige of bij overeenkomst bepaalde bijdragen</i>
d) <i>Assegni familiari</i>	(48,58)	(45,73)	(46,50)	d) <i>gezinstoelagen</i>
V. Imposte a carattere sociale	4,38	3,73	3,90	V. Belastingen met sociaal karakter
VI. Totale I a V	596,70	433,89	477,64	VI. Totaal I tot en met V
Operai all'interno				Ondergrondse arbeiders
I. Salario diretto (2)	256,29	262,91	261,66	I. Direct loon (2)
II. Gratifiche natalizie, premi di risultato, retribuzioni varie in contanti	222,99	33,91	69,48	II. Kerstgratificatie, produktiviteits-premie, diverse uitkeringen in geld
III. Retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati (3)	52,13	30,69	34,72	III. Uitkeringen voor niet-gewerkte dagen (3)
IV. Contributi di sicurezza sociale	228,89	145,24	160,98	IV. Bijdragen uit hoofde van sociale zekerheid
a) <i>Malattia, maternità, invalidità, pensione, disoccupazione</i>	(126,39)	(71,56)	(81,88)	a) <i>ziekte, moederschap, invaliditeit, pensioen, werkloosheid</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	(33,46)	(25,56)	(27,04)	b) <i>arbeidsongevallen</i>
c) <i>Altri contributi volontari o contrattuali</i>	(14,98)	(—)	(2,82)	c) <i>andere vrijwillige of bij overeenkomst bepaalde bijdragen</i>
d) <i>Assegni familiari</i>	(54,06)	(48,12)	(49,24)	d) <i>gezinstoelagen</i>
V. Imposte a carattere sociale	5,66	3,97	4,29	V. Belastingen met sociaal karakter
VI. Totale I a V	765,96	476,72	531,13	VI. Totaal I tot en met V

TABELLA I/9 (segue)
TABEL I/9 (vervolg)

Elementi del costo	Nord-Ouest	Altri ⁽¹⁾	Complesso Tezamen	Kostenopbouw
Operai all'esterno				Bovengrondse arbeiders
I. Salario diretto ⁽²⁾	208,36	219,43	215,72	I. Direct loon ⁽²⁾
II. Gratifiche natalizie, premi di risultato, retribuzioni varie in contanti	111,69	22,97	52,66	II. Kerstgratificatie, produktiviteits-premie, diverse uitkeringen in geld
III. Retribuzioni corrisposte per giorni non lavorati ⁽³⁾	36,74	26,87	30,17	III. Uitkeringen voor niet-gewerkte dagen ⁽³⁾
IV. Contributi di sicurezza sociale	158,22	118,35	131,69	IV. Bijdragen uit hoofde van sociale zekerheid
a) <i>Malattia, maternità, invalidità, pensione, disoccupazione</i>	(78,90)	(57,46)	(64,63)	a) <i>ziekte, moederschap, invaliditeit, pensioen, werkloosheid</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	(21,63)	(17,55)	(18,91)	b) <i>arbeidsongevallen</i>
c) <i>Altri contributi volontari o contrattuali</i>	(11,64)	(—)	(3,90)	c) <i>andere vrijwillige of bij overeenkomst bepaalde bijdragen</i>
d) <i>Assegni familiari</i>	(46,05)	(43,34)	(44,25)	d) <i>gezinsoelagen</i>
V. Imposte a carattere sociale	3,80	3,48	3,59	V. Belastingen met sociaal karakter
VI. Totale I a V	518,81	391,10	433,83	VI. Totaal I tot V

(¹) Lombardia, Toscana e Sardegna. Designato nelle precedenti pubblicazioni sotto denominazione « Mediterraneo ».

(²) Ivi compresi i pagamenti relativi alla riduzione dell'orario di lavoro.

(³) Non compresi i pagamenti relativi alla riduzione dell'orario di lavoro.

(¹) Lombardije, Toscana en Sardinië, in voorgaande publicaties aangeduid met de benaming « Middellandse Zee ».

(²) De betalingen met betrekking tot de verkorting van de arbeidsduur inbegrepen.

(³) De betalingen met betrekking tot de verkorting van de arbeidsduur niet inbegrepen.

ALLEGATO II

BIJLAGE II

**Tabelle dei turni retribuiti e non retribuiti;
i redditi nominali degli operai**

**Tabellen der betaalde en niet-betaalde diensten;
nominaal inkomen der arbeiders**

Numero medio dei turni retribuiti
e non retribuiti per operaio iscritto

Gemiddeld aantal betaalde en niet-betaalde
diensten per ingeschreven arbeider

Operai all'interno
Insieme degli operai (1)

Ondergrondse arbeiders
Allo arbeiders tezamen (1)

Natura dei turni	Riga	Numero medio di turni per operaio iscritto Gemiddeld aantal diensten per ingeschreven arbeider					Regel	Aard van de diensten
		Deutsch- land (BR)	France	Italia (Sulcis)	Neder- land	Belgi- que België		
I. Turni retribuiti								I. Betaalde diensten
1. Turni effettuati								1. Gewerkte diensten
a) <i>Turni normali</i>	1	214,3	233,7	226,2	223,5	193,6	1	a) <i>gewone diensten</i>
b) <i>Turni supplementari di cui durante i giorni di riposo che compensano la riduzione della durata del lavoro</i>	2	12,7	1,3	3,4	3,8	2,3	2	b) <i>extra diensten</i>
Totale (righe 1 + 2)	2a	()	(—)	(—)	(1,2)	(—)	2a	<i>waarran op rustdagen</i>
	3	227,0	235,0	229,6	227,3	195,9	3	Totaal (regel 1 + 2)
2. Turni non effettuati								2. Niet-gewerkte diensten
a) <i>Congedi legali</i>	4	19,1	22,3	15,6	16,9	15,8	4	a) <i>wettelijk verlof</i>
b) <i>Altri congedi retribuiti</i>	5	0,7		0,4	0,8	0,4	5	b) <i>overig verlof met behoud van loon</i>
Totale (righe 4 + 5)	6	19,8	22,3	16,0	17,7	16,2	6	Totaal (regel 4 + 5)
3. Giorni festivi pagati	7	9,8	5,7	17,3	9,0	7,3	7	3. Betaalde feestdagen
Totale I (righe 3 + 6 + 7)	8	256,6	263,0	262,9	254,0	219,4	8	Totaal I (regel 3 + 6 + 7)
II. Turni non retribuiti								II. Niet-betaalde diensten
1. Motivi personali								1. Persoonlijke redenen
a) <i>Malattia</i>	9	16,4	16,5	23,7	20,6	41,5	9	a) <i>ziekte</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	10	7,6	7,7	8,8	4,9	7,5	10	b) <i>arbeidsongeval</i>
c) <i>Assenze giustificate</i>	11	2,6	0,7	1,4	0,6	1,4	11	c) <i>geoorloofd verzuim</i>
d) <i>Assenze non giustificate</i>	12	0,9	3,2	6,1	0,7	7,3	12	d) <i>ongoorloofd verzuim</i>
Totale (righe 9 a 12)	13	27,5	28,1	40,0	26,8	57,7	13	Totale (regel 9 t/m 12)
2. Motivi economici e tecnici								2. Economische en technische redenen
a) <i>Mancanza di sbocchi</i>	14	0,2	1,2	—	—	6,8	14	a) <i>gebrek aan afzet</i>
b) <i>Mancanza di mezzi di trasporto e motivi d'ordine tecnico</i>	15	1,2	0,2	—	0,0	0,1	15	b) <i>gebrek aan vervoermiddelen en re- denen van technische aard</i>
Totale (righe 14 + 15)	16	1,4	1,4	—	0,0	6,9	16	Totale (regel 14 + 15)
3. Motivi vari								3. Verschillende redenen
a) <i>Festività locali</i>	17	—	0	—	—	0,1	17	a) <i>plaatselijke feesten</i>
b) <i>Scioperi</i>	18	—	1,5	9,2	—	6,9	18	b) <i>algemenestaking</i>
c) <i>Serrate</i>	19	—	—	—	—	—	19	c) <i>lock-out</i>
d) <i>Altri motivi</i>	20	—	0,1	—	—	0,2	20	d) <i>overige redenen</i>
Totale (righe da 17 a 20)	21	—	1,6	9,2	—	7,2	21	Totale (regel 17 t/m 20)
Totale II (righe 14 + 16 + 21)	22	28,9	31,1	49,2	26,8	71,8	22	Totale II (regel 14 + 16 + 21)
III. Giorni di riposo che compensano la ridu- zione della durata del lavoro	23	37,8	14,9	5,6	35,0	19,0	23	III. Rustdagen in verband met verkorting van de arbeidstijd
IV. Giorni dell'anno non considerati								IV. Niet in aanmerking komende dagen in het jaar
a) <i>Domeniche</i>	24	53,0	53,0	50,0	53,0	53,0	24	a) <i>zondagen</i>
b) <i>Altri giorni festivi non retribuiti</i>	25	—	4,0	—	—	1,4	25	b) <i>andere niet-betaalde feestdagen</i>
Totale IV (righe 24 + 25)	26	53,0	57,0	50,0	53,0	54,4	26	Totale IV (regel 24 + 25)
Totale da I a IV (righe 8 + 22 + 23 + 26)	27	376,3	366,0	367,7	368,8	364,6	27	Totale I t/m IV (regel 8 + 22 + 23 + 26)
Turni supplementari (riga 2)	28	12,7	— 1,3	— 3,4	— 3,8	— 2,3	28	Extra diensten (regel 2)
Differenze tra il numero di giorni festivi legali e il numero di giorni festivi effettivamente pagati per operaio (vedi riga 7)	29	1,4	+ 0,3	+ 0,7	—	+ 2,7	29	Verskil tussen het aantal wettelijke feest- dagen en het aantal per arbeider werkelijk betaalde feestdagen (zoals vermeld op regel 7)
Numero di giorni dell'anno di calendario (righe 27 — 28 + 29)	30	365,0	365,0	365,0	365,0	365,0	30	Aantal dagen per kalenderjaar (regel 27 — 28 + 29)

(1) Trattasi della media degli operai indipendentemente dall'età, vale a dire ivi compresi gli operai di età inferiore ai 18 anni.

(1) Met inbegrip van de arbeiders beneden de 18 jaar.

Numero medio dei turni retribuiti
e non retribuiti per operaio iscritto

Gemiddeld aantal betaalde en niet-betaalde
diensten per ingeschreven arbeider

Operai all'esterno
Insieme degli operai ⁽¹⁾

Bovengrondse arbeiders
Alle arbeiders te zamen ⁽¹⁾

Natura dei turni	Riga	Numero medio di turni per operaio iscritto Gemiddeld aantal diensten per ingeschreven arbeider					Regel	Aard van de diensten
		Deutsch- land (BR)	France	Italia (Sulcis)	Neder- land	Belgi- que Belgie		
I. Turni retribuiti								I. Betaalde diensten
1. Turni effettuati								1. Gewerkte diensten
a) <i>Turni normali</i>	1	225,3	246,6	249,6	234,4	238,9	1	a) <i>gewone diensten</i>
b) <i>Turni supplementari di cui durante i giorni di riposo che compensano la riduzione della durata del lavoro</i>	2	17,5	6,3	13,1	10,0	11,5	2	b) <i>extra diensten</i>
	2a	(—)	(—)	(—)	(3,8)	(—)	2a	<i>waarvan op rustdagen</i>
Totale (righe 1 + 2)	3	242,8	252,9	262,7	244,4	250,4	3	Totaal (regel 1 + 2)
2. Turni non effettuati								2. Niet-gewerkte diensten
a) <i>Congedi legali</i>	4	17,9	22,7	15,5	15,6	9,6	4	a) <i>wettelijk verlof</i>
b) <i>Altri congedi retribuiti</i>	5	0,5	—	0,5	0,8	0,5	5	b) <i>overig verlof met behoud van loon</i>
Totale (righe 4 + 5)	6	18,4	22,7	16,0	16,4	10,1	6	Totaal (regel 4 + 5)
3. Giorni festivi pagati	7	8,2	5,5	17,8	9,0	8,0	7	3. Betaalde feestdagen
Totale I (righe 3 + 6 + 7)	8	260,4	281,1	296,5	269,8	268,5	8	Totaal I (regel 3 + 6 + 7)
II. Turni non retribuiti								II. Niet-betaalde diensten
1. Motivi personali								1. Persoonlijke redenen
a) <i>Malattia</i>	9	14,3	12,9	12,4	14,8	17,0	9	a) <i>ziekte</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	10	2,3	2,9	3,0	1,5	1,8	10	b) <i>arbeidsongeval</i>
c) <i>Absenze giustificate</i>	11	2,2	0,3	1,1	0,7	1,9	11	c) <i>geoorloofd verzuim</i>
d) <i>Absenze non giustificate</i>	12	0,2	0,4	3,9	0,2	2,1	12	d) <i>ongeorloofd verzuim</i>
Totale (righe 9 a 12)	13	19,0	16,5	20,4	17,2	22,8	13	Totaal (regel 9 t/m 12)
2. Motivi economici e tecnici								2. Economische en technische redenen
a) <i>Mancanza di sbocchi</i>	14	0,1	1,1	—	—	5,7	14	a) <i>gebrek aan afzet</i>
b) <i>Mancanza di mezzi di trasporto e motivi d'ordine tecnico</i>	15	0,2	0,1	—	—	0,1	15	b) <i>gebrek aan vervoermiddelen en rede- nen van technische aard</i>
Totale (righe 14 + 15)	16	0,3	1,2	—	—	5,8	16	Totaal (regel 14 + 15)
3. Motivi vari								3. Verschillende redenen
a) <i>Festività locali</i>	17	—	0,0	—	—	0,1	17	a) <i>plaatselijke feesten</i>
b) <i>Sgravi</i>	18	—	0,6	5,1	—	0,4	18	b) <i>algemenestaking</i>
c) <i>Serrate</i>	19	—	—	—	—	—	19	c) <i>lock-out</i>
d) <i>Altri motivi</i>	20	—	0,0	—	—	0,1	20	d) <i>overige redenen</i>
Totale (righe da 17 a 20)	21	—	0,6	5,1	—	0,6	21	Totaal (regel 17 t/m 20)
Totale II (righe 14 + 16 + 21)	22	19,3	18,3	25,5	17,2	35,2	22	Totaal II (regel 14 + 16 + 21)
III. Giorni di riposo che compensano la riduzione della durata del lavoro	23	37,8	14,4	5,9	35,0	16,4	23	III. Rustdagen in verband met verkorting van de arbeidsduur
IV. Giorni dell'anno non considerati								IV. Niet in aanmerking komende dagen in het jaar
a) <i>Domeniche</i>	24	53,0	53,0	50,0	53,0	53,0	24	a) <i>zondagen</i>
b) <i>Altri giorni festivi non retribuiti</i>	25	—	4,0	—	—	1,4	25	b) <i>andere niet-betaalde feestdagen</i>
Totale IV (righe 24 + 25)	26	53,0	57,0	50,0	53,0	54,4	26	Totaal IV (regel 24 + 25)
Totale da I a IV (righe 8 + 22 + 23 + 26)	27	379,5	370,8	377,9	375,0	374,5	27	Totaal I t/m IV (regel 8 + 22 + 23 + 26)
Turni supplementari (riga 2)	28	17,5	— 6,3	— 13,1	— 10,0	— 11,5	28	Extra diensten (regel 2)
Differenze tra il numero di giorni festivi legali e il numero di giorni festivi effettivamente pagati per operaio (vedi riga 7)	29	0,3	+ 0,5	+ 0,2	—	+ 2,0	29	Verschil tussen het aantal wettelijke feest- dagen en het aantal per arbeider werkelijk betaalde feestdagen (zoals vermeld op regel 7)
Numero di giorni dell'anno di calendario (righe 27 — 28 + 29)	30	365,0	365,0	365,0	365,0	365,0	30	Aantal dagen per kalenderjaar (regel 27 — 28 + 29)

⁽¹⁾ Trattasi della media degli operai indipendentemente dall'età, vale a dire ivi compresi gli operai di età inferiore ai 18 anni.

⁽¹⁾ Met inbegrip van de arbeiders beneden de 18 jaar.

Numero medio dei turni retribuiti
e non retribuiti per operaio iscritto

Gemiddeld aantal betaalde en niet-betaalde
diensten per ingeschreven arbeider

Operaio all'interno
Operai di 18 anni ed oltre

Ondergrondse arbeiders
Arbeiders van 18 jaar en ouder

Natura dei turni	Riga	Numero medio di turni per operaio iscritto Gemiddeld aantal diensten per ingeschreven arbeider					Regel	Aard van de diensten
		Dentsch- land (BR)	France	Italia (Sileis)	Neder- land	Belgi- que Belgie		
I. Turni retribuiti								I. Betaalde diensten
1. Turni effettuati								1. Gewerkte diensten
a) <i>Turni normali</i>	1	214,5	233,8	226,2	223,5	193,3	1	a) <i>gewone diensten</i>
b) <i>Turni supplementari di cui durante i giorni di riposo che compensano la riduzione della durata del lavoro</i>	2	13,1	1,3	3,4	3,9	2,3	2	b) <i>extra diensten</i>
Totale (righe 1 + 2)	2a	(—)	(—)	(—)	(1,2)	(—)	2a	<i>waarsvan op rustdagen</i>
	3	227,6	235,1	229,6	227,4	195,6	3	Totaal (regel 1 + 2)
2. Turni non effettuati								2. Niet-gewerkte diensten
a) <i>Congedi legali</i>	4	18,9	22,2	15,6	16,9	15,8	4	a) <i>wettelijk verlof</i>
b) <i>Altri congedi retribuiti</i>	5	0,7	—	0,4	0,8	0,4	5	b) <i>overig verlof met behoud van loon</i>
Totale (righe 4 + 5)	6	19,6	22,2	16,0	17,7	16,2	6	Totaal (regel 4 + 5)
3. Giorni festivi pagati	7	9,8	5,7	17,3	9,0	7,3	7	3. Betaalde feestdagen
Totale I (righe 3 + 6 + 7)	8	257,0	263,0	262,9	254,1	219,1	8	Totaal I (regel 3 + 6 + 7)
II. Turni non retribuiti								II. Niet-betaalde diensten
1. Motivi personali								1. Persoonlijke redenen
a) <i>Malattia</i>	9	16,5	16,5	23,7	20,6	41,6	9	a) <i>ziekte</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	10	7,6	7,7	8,8	4,9	7,5	10	b) <i>arbeidsongeval</i>
c) <i>Absenze giustificate</i>	11	2,5	0,7	1,4	0,6	1,4	11	c) <i>geoorloofd verzuim</i>
d) <i>Absenze non giustificate</i>	12	0,9	3,2	6,1	0,7	7,4	12	d) <i>onoorloofd verzuim</i>
Totale (righe da 9 a 12)	13	27,5	28,1	40,0	26,8	57,9	13	Totaal (regel 9 t/m 12)
2. Motivi economici e tecnici								2. Economische en technische redenen
a) <i>Mancanza di sbocchi</i>	14	0,1	1,2	—	—	6,8	14	a) <i>gebrek aan afzet</i>
b) <i>Mancanza di mezzi di trasporto e motivi d'ordine tecnico</i>	15	1,3	0,2	—	0,0	0,1	15	b) <i>gebrek aan vervoermiddelen en redenen van technische aard</i>
Totale (righe 14 + 15)	16	1,4	1,4	—	0,0	6,9	16	Totaal (regel 14 + 15)
3. Motivi vari								3. Verschillende redenen
a) <i>Festività locali</i>	17	—	0,0	—	—	0,1	17	a) <i>plaatselijke feesten</i>
b) <i>Scioperi</i>	18	—	1,5	9,2	—	6,9	18	b) <i>algemenestaking</i>
c) <i>Serrate</i>	19	—	—	—	—	—	19	c) <i>lock-out</i>
d) <i>Altri motivi</i>	20	—	0,1	—	—	0,2	20	d) <i>overige redenen</i>
Totale (righe da 17 a 20)	21	—	1,6	9,2	—	7,2	21	Totaal (regel 17 t/m 20)
Totale II (righe 13 + 16 + 21)	22	28,9	31,1	49,2	26,8	72,0	22	Totaal II (regel 13 + 16 + 21)
III. Giorni di riposo che compensano la riduzione della durata del lavoro	23	37,8	14,0	5,6	35,0	19,1	23	III. Rustdagen in verband met verkorting van de arbeidsduur
IV. Giorni dell'anno non considerati								IV. Niet in aanmerking komende dagen in het jaar
a) <i>Domeniche</i>	24	53,0	53,0	50,0	53,0	53,0	24	a) <i>zondagen</i>
b) <i>Altri giorni festivi non retribuiti</i>	25	—	4,0	—	—	1,4	25	b) <i>andere niet-betaalde feestdagen</i>
Totale IV (righe 24 + 25)	26	53,0	57,0	50,0	53,0	54,4	26	Totaal IV (regel 24 + 25)
Totale da I a IV (righe 8 + 22 + 23 + 26)	27	376,7	366,0	367,7	368,0	364,6	27	Totaal I t/m IV (regel 8 + 22 + 23 + 26)
Turni supplementari (riga 2)	28	13,1	— 1,3	— 3,4	— 3,9	— 2,3	28	Extra diensten (regel 2)
Differenze tra il numero di giorni festivi legali e il numero di giorni festivi effettivamente pagati per operaio (vedi riga 7)	29	1,4	+ 0,3	+ 0,7	—	+ 2,7	29	Vershil tussen het aantal wettelijke feestdagen en het aantal per arbeider werkelijk betaalde feestdagen (zoals vermeld op regel 7)
Numero di giorni dell'anno di calendario (righe 27 — 28 + 29)	30	365,0	365,0	365,0	365,0	365,0	30	Aantal dagen per kalenderjaar (regel 27 — 28 + 29)

Numero medio dei turni retribuiti
e non retribuiti per operaio iscritto

Gemiddeld aantal betaalde en niet-betaalde
diensten per ingeschreven arbeider

Operai all'esterno
Operai di 18 anni e oltre

Bovengrondse arbeiders
Arbeiders van 18 jaar en ouder

Natura dei turni	Riga	Numero medio di turni per operaio iscritto Gemiddeld aantal diensten per ingeschreven arbeider					Regel	Aard van de diensten
		Deutsch- land (BR)	France	Italia (Sulcis)	Neder- land	Belgi- que België		
I. Turni retribuiti								I. Betaalde diensten
1. Turni effettuati	1	225,8	246,3	249,6	233,2	236,2	1	1. Gewerkte diensten
a) Turni normali	2	19,2	6,5	13,1	12,3	11,9	2	a) gewone diensten
b) Turni supplementari di cui durante i giorni di riposo che compensano la riduzione della durata del lavoro	2a	(.)	(.)	(—)	(4,7)	(—)	2a	b) extra diensten
Totale (righe 1 + 2)	3	245,0	252,8	262,7	245,5	248,1	3	waarvan op rustdagen Totaal (regel 1 + 2)
2. Turni non effettuati								2. Niet-gewerkte diensten
a) Congedi legali	4	17,4	23,0	15,5	15,0	10,1	4	a) wettelijk verlof
b) Altri congedi retribuiti	5	0,5	—	0,5	0,8	0,5	5	b) overig verlof met behoud van loon
Totale (righe 4 + 5)	6	17,9	23,0	16,0	15,8	10,6	6	Totaal (regel 4 + 5)
3. Giorni festivi pagati	7	8,2	5,5	17,8	9,0	8,3	7	3. Betaalde feestdagen
Totale I (righe 3 + 6 + 7)	8	271,1	281,3	290,5	270,3	267,0	8	Totaal I (regel 3 + 6 + 7)
II. Turni non retribuiti								II. Niet-betaalde diensten
1. Motivi personali								1. Persoonlijke redenen
a) Malattia	9	14,9	12,9	12,4	16,6	17,7	9	a) ziekte
b) Infortuni sul lavoro	10	2,3	2,9	3,0	1,5	1,0	10	b) arbeidsongeval
c) Assenze giustificate	11	1,7	0,3	1,1	0,8	2,0	11	c) geoorloofd verzuim
d) Assenze non giustificate	12	0,1	0,4	3,9	0,1	2,2	12	d) ongeoorloofd verzuim
Totale (righe da 9 a 12)	13	19,0	16,5	20,4	19,0	23,8	13	Totaal (regel 9 t/m 12)
2. Motivi economici e tecnici								2. Economische en technische redenen
a) Mancanza di sbocchi	14	0,1	1,1	—	—	6,0	14	a) gebrek aan afzet
b) Mancanza di mezzi di trasporto e motivi d'ordine tecnico	15	0,2	0,1	—	—	0,0	15	b) gebrek aan vervoermiddelen en redenen van technische aard
Totale (righe 14 + 15)	16	0,3	1,2	—	—	6,0	16	Totaal (regel 14 + 15)
3. Motivi vari								3. Verschillende redenen
a) Festività locali	17	—	0,0	0,0	—	0,1	17	a) plaatselijke feesten
b) Scioperi	18	—	0,6	5,1	—	0,7	18	b) algemenestaking
c) Serrate	19	—	—	—	—	—	19	c) lock-out
d) Altri motivi	20	—	—	—	—	0,1	20	d) overige redenen
Totale (righe da 17 a 20)	21	—	0,6	5,1	—	6,9	21	Totaal (regel 17 t/m 20)
Totale II (righe 13 + 16 + 21)	22	19,3	18,3	25,5	19,0	36,7	22	Totaal II (regel 13 + 16 + 21)
III. Giorni di riposo che compensano la riduzione della durata del lavoro	23	37,8	14,4	5,9	35,0	17,1	23	III. Rustdagen in verband met verkorting van de arbeidsduur
IV. Giorni dell'anno non considerati								IV. Niet in aanmerking komende dagen in het jaar
a) Domeniche	24	53,0	53,0	50,0	53,0	53,0	24	a) zondagen
b) Altri giorni festivi non retribuiti	25	—	4,0	—	—	1,4	25	b) andere niet-betaalde feestdagen
Totale IV (righe 24 + 25)	26	53,0	57,0	50,0	53,0	54,4	26	Totaal IV (regel 24 + 25)
Totale da I a IV (righe 8 + 22 + 23 + 26)	27	381,2	371,0	377,9	377,3	375,2	27	Totale I t/m IV (regel 8 + 22 + 23 + 26)
Turni supplementari (riga 2)	28	19,2	— 6,5	— 13,1	— 12,3	— 11,9	28	Extra diensten (regel 2)
Differenze tra il numero di giorni festivi legali e il numero di giorni festivi effettivamente pagati per operaio (vedi riga 7)	29	3,0	+ 0,5	+ 0,2	—	+ 1,7	29	Verschil tussen het aantal wettelijke feestdagen en het aantal per arbeider werkelijk betaalde feestdagen (zoals vermeld op regel 7)
Numero di giorni dell'anno di calendario (righe 27 — 28 + 29)	30	365,0	365,0	365,0	365,0	365,0	30	Aantal dagen per kalenderjaar (regel 27 — 28 + 29)

Reddito annuo medio per operaio
iscritto alloggiato dall'impresa

Gemiddeld jaarinkomen van de ingeschreven
arbeider, door de onderneming gehuisvest

Interno

Insieme degli operai (1)

Ondergronds

Alle arbeiders tezamen (1)

Elementi costitutivi del reddito	Deutschland (BR)		France		Italia (Sulcis)		Nederland		Belgique/ Belgique		Bestanddelen van het inkomen
	DM	%	Ffr	%	Lit.	%	Fl	%	Fb	%	
Coniugato senza figli											Gehuwd, zonder kinderen
I. Salario in contanti	7 212	101,5	7 981	97,9	685 292	83,7	47 220	120,3	84 407	106,8	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura											II. Waarde der emolumenten in natura
a) <i>Carbone</i>	316	4,5	382	4,7	30 405	3,7	241	4,0	4 178	5,3	a) <i>deputaatkolen</i>
b) <i>Alloggio</i>	150	2,1	688	8,2	122 400	14,9	231	3,9	2 632	3,3	b) <i>huisvesting</i>
c) <i>Varie</i>	58	0,8	—	—	6 020	0,7	60	1,0	—	—	c) <i>overige emolumenten</i>
III. Salario lordo (I + II)	7 736	108,9	9 031	110,8	844 117	103,0	7 752	129,2	91 217	115,4	III. Bruto-verdiensite (I + II)
IV. Assegni familiari											IV. Gezinstoelagen
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa (2)</i>	298	4,2	—	—	—	—	188	3,1	—	—	a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd (2)</i>
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	—	—	—	—	41 912	5,1	—	—	—	—	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	920	12,9	879	10,8	48 041	5,8	1 229	20,5	6 462	8,2	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	468	6,6	—	—	18 757	2,3	709	11,8	5 688	7,2	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	457	6,4	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV - V - VI + VII)	7 103	100,0	8 152	100,0	819 231	100,0	6 002	100,0	79 067	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV - V - VI + VII)
Coniugato con 2 figli											Gehuwd, 2 kinderen
I. Salario in contanti	7 212	91,2	7 981	82,4	685 292	73,3	7 220	107,4	84 407	90,0	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura											II. Waarde der emolumenten in natura
a) <i>Carbone</i>	316	4,0	382	3,9	30 405	3,2	241	3,6	4 178	4,4	a) <i>deputaatkolen</i>
b) <i>Alloggio</i>	150	1,9	688	6,9	122 400	13,1	231	3,4	2 632	2,8	b) <i>huisvesting</i>
c) <i>Varie</i>	58	0,7	—	—	6 020	0,6	60	0,9	—	—	c) <i>overige emolumenten</i>
III. Salario lordo (I + II)	7 736	97,8	9 031	93,2	844 117	90,2	7 752	115,3	91 217	97,2	III. Bruto-verdiensite (I + II)
IV. Assegni familiari											IV. Gezinstoelagen
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa (2)</i>	423	5,4	—	—	—	—	747	11,1	—	—	a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd (2)</i>
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	225	2,8	1 536	15,9	157 976	16,9	—	—	13 009	14,5	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	936	11,8	879	9,1	48 041	5,1	1 265	18,8	6 462	6,9	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	—	—	—	—	18 757	2,0	514	7,6	4 548	4,8	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	457	5,8	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV - V - VI + VII)	7 905	100,0	9 688	100,0	935 295	100,0	6 720	100,0	93 816	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV - V - VI + VII)

(1) Ivi compresi gli operai di età inferiore ai 18 anni.

(2) Ivi compresa l'indennità di alloggio variabile a seconda della situazione familiare.

(1) Met inbegrip van de arbeiders beneden de 18 jaar.

(2) Met inbegrip van de huisvestingstoelage welke verschilt al naargelang de gezinsstand.

**Evoluzione dei redditi nominali netti
annui medi**

**Ontwikkeling van het gemiddelde netto-
jaarinkomen van de door de mijn
gehuilsveste ingeschreven arbeider**

Operaio iscritto, alloggiato dalla miniera
— operaio all'interno
(1954 = 100)
Insieme degli operai ⁽¹⁾

Ondergrondse arbeiders
(1954 = 100)
Alle arbeiders tezamen ⁽¹⁾

Paesl	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	Land
Deutschland (BR) ^(*)									Deutschland (BR) ^(*)
0 figli	100	108,0	129,8	139,6	141,1	137,9	140,4	150,6	zonder kinderen
2 figli a carico	100	108,8	128,9	130,4	141,7	138,9	147,0	163,2	met 2 ten laste komende kinderen
France									France
0 figli	100	109,6	119,4	134,6	151,1	162,1	168,7	178,8	zonder kinderen
2 figli a carico	100	108,1	116,0	127,9	142,5	150,9	150,7	165,2	met 2 ten laste komende kinderen
Italia (Sulcis)									Italia (Sulcis)
0 figli	100	104,2	110,7	114,6	111,9	125,8	134,3	142,0	zonder kinderen
2 figli a carico	100	104,0	110,0	113,5	111,9	124,1	131,4	138,8	met 2 ten laste komende kinderen
Nederland									Nederland
0 figli	100	104,0	115,8	119,9	123,3	127,9	133,7	137,1	zonder kinderen
2 figli a carico	100	105,2	115,1	119,0	126,7	126,4	133,1	137,9	met 2 ten laste komende kinderen
Belgique-België									Belgique-België
0 figli	100	104,5	111,0	125,3	122,2	107,9	111,3	116,8	zonder kinderen
2 figli a carico	100	103,3	108,9	123,6	121,8	109,5	113,1	118,6	met 2 ten laste komende kinderen

^(*) Trattasi della media degli operai indipendentemente dall'età, vale a dire
ivi compresi gli operai di età inferiore ai 18 anni.
^(*) Senza la Sarre fino al 1959; compresa la Sarre a partire dal 1960.

^(*) Met inbegrip van de arbeiders beneden de 18 jaar.
^(*) Tot 1959 zonder Saarland; vanaf 1960 inclusief Saarland.

Reddito annuo medio per operaio iscritto
alloggiato dall'impresa

Gemiddeld jaarinkomen van de ingeschreven
arbeider, door de onderneming gehuisvest

Interno

Operai di 18 anni ed oltre

Ondergronds

Arbeiders van 18 jaar en ouder

Elementi costitutivi del reddito	Deutschland (BR)		France		Italia (Sulcis)		Nederland		Belgique/ Belgique		Bestanddelen van het inkomen
	DM	%	Ffr	%	Lit.	%	Fl	%	Fb	%	
Contugato senza figli											Gehuwd, zonder kinderen
I. Salario in contanti	7 315	101,9	8 077	98,1	685 292	83,7	7 240	120,3	84 472	106,8	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura											II. Waarde der emolumenten in natura
a) <i>Carbone</i>	316	4,4	382	4,6	30 405	3,7	241	4,0	4 178	5,3	a) <i>deputaatkolen</i>
b) <i>Alloggio</i>	150	2,1	608	8,1	122 400	14,9	231	3,8	2 632	3,3	b) <i>huisvesting</i>
c) <i>Varie</i>	59	0,8	—	—	6 020	0,7	60	1,0	—	—	c) <i>overige emolumenten</i>
III. Salario lordo (I + II)	7 840	109,2	9 127	110,8	844 117	103,0	7 772	129,1	91 282	115,4	III. Bruto-verdienste (I + II)
IV. Assegni familiari											IV. Gezinstoelagen
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa (*)</i>	298	4,2	—	—	—	—	188	3,1	—	—	a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd (*)</i>
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	—	—	—	—	41 912	5,1	—	—	—	—	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	933	13,0	800	10,8	48 041	5,8	1 233	20,5	6 466	8,2	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	492	6,9	—	—	18 757	2,3	709	11,7	5 688	7,2	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	464	6,5	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV - V - VI + VII)	7 177	100,0	8 237	100,0	819 231	100,0	6 018	100,0	79 128	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV - V - VI + VII)
Contugato con 2 figli											Gehuwd, 2 kinderen
I. Salario in contanti	7 315	91,4	8 077	82,7	685 292	73,3	7 240	107,5	84 472	90,0	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura											II. Waarde der emolumenten in natura
a) <i>Carbone</i>	316	4,0	382	3,9	30 405	3,2	241	3,6	4 178	4,4	a) <i>deputaatkolen</i>
b) <i>Alloggio</i>	150	1,9	608	6,8	122 400	13,1	231	3,4	2 632	2,8	b) <i>huisvesting</i>
c) <i>Varie</i>	59	0,7	—	—	6 020	0,6	60	0,9	—	—	c) <i>overige emolumenten</i>
III. Salario lordo (I + II)	7 840	98,0	9 127	93,4	844 117	90,2	7 772	115,4	91 282	97,2	III. Bruto-verdienste (I + II)
IV. Assegni familiari											IV. Gezinstoelagen
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa (*)</i>	423	5,3	—	—	—	—	747	11,1	—	—	a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd (*)</i>
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	225	2,8	1 536	15,7	157 976	16,9	—	—	13 609	14,5	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	949	11,9	890	9,1	48 041	5,1	1 269	18,9	6 466	6,9	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	—	—	0	—	18 757	2,0	514	7,6	4 548	4,8	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	464	5,8	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV - V - VI + VII)	8 003	100,0	9 773	100,0	935 295	100,0	6 736	100,0	93 877	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV - V - VI + VII)

(*) Ivi compresa l'indennità di alloggio, variabile a seconda della situazione familiare.

(*) Met inbegrip van de huisvestingstoelage welke verschilt al naargelang de gezinsstand.

**Raffronto dei redditi netti degli operai
iscritti a seconda degli oneri familiari
prendendo per base il reddito netto
dell'operaio coniugato senza figli,
alloggiato dalla miniera**

**Vergelijking van het netto-inkomen van de
ingeschreven arbeiders volgens de gezinslasten,
met als basis het netto-inkomen van de
gehuwde, door de mijn gehuisveste
arbeider zonder kinderen**

Operaio all'interno
Operai di 18 anni e oltre

Ondergrondse arbeiders
Arbeiders van 18 jaar en ouder

	Deutsch- land (BR)	France	Italia	Neder- land	Belgi- que/ België	
Coniugato senza figli	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Gehuwd, zonder kinderen
Coniugato con 1 figlio a carico	103,4	105,1	107,1	105,8	108,1	Gehuwd, met 1 ten laste komend kind
Coniugato con 2 figli a carico	111,5	118,6	114,2	111,9	118,6	Gehuwd, met 2 ten laste komende kind.
Coniugato con 3 figli a carico	118,6	134,0	121,3	119,5	132,6	Gehuwd, met 3 ten laste komende kind.
Coniugato con 4 figli a carico	125,3	148,5	128,3	128,9	151,7	Gehuwd, met 4 ten laste komende kind.
Coniugato con 5 figli a carico	132,0	163,0	135,4	139,1	167,3	Gehuwd, met 5 ten laste komende kind.

**Reddito annuo medio per operaio iscritto
alloggiato dall'impresa**

**Gemiddeld jaarinkomen van de ingeschreven
arbeider, door de onderneming gehuisvest**

Esterno

Bovengronds

Insieme degli operai ⁽¹⁾

Alle arbeiders tezamen ⁽¹⁾

Elementi costitutivi del reddito	Deutschland (BR)		France		Italia (Sulcis)		Nederland		Belgique/België		Bestanddelen van het inkomen
	DM	%	Ffr	%	Lit.	%	Fl	%	Fb	%	
Coniugato senza figli											Gehuwd, zonder kinderen
I. Salario in contanti	5 816	102,4	6 612	95,5	615 240	80,1	5 085	112,5	67 401	100,4	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura											II. Waarde der emolumenten in natura
a) <i>Carbone</i>	316	5,6	382	5,5	30 405	3,9	241	5,3	4 178	6,2	a) <i>deputaatkolen</i>
b) <i>Alloggio</i>	150	2,6	668	9,7	122 400	15,9	231	5,1	4 217	6,3	b) <i>huisvesting</i>
c) <i>Varie</i>	59	1,0	—	—	6 020	0,8	37	0,8	—	—	c) <i>overige emolumenten</i>
III. Salario lordo (I + II)	6 341	111,6	7 662	110,7	774 065	100,7	5 594	123,7	75 796	112,9	III. Bruto-verdienste (I + II)
IV. Assegni familiari											IV. Gezinstoelagen
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa ⁽²⁾</i>	308	5,4	—	—	—	—	188	4,2	—	—	a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd ⁽²⁾</i>
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	—	—	—	—	41 912	5,5	—	—	—	—	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	740	13,0	738	10,7	31 510	4,1	878	19,4	5 511	8,2	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	228	4,0	—	—	16 087	2,1	385	8,5	3 168	4,7	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	5 681	100,0	6 924	100,0	768 380	100,0	4 519	100,0	67 117	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)
Coniugato con 2 figli											Gehuwd, 2 kinderen
I. Salario in contanti	5 816	93,0	6 612	78,2	615 240	69,6	5 085	98,0	67 401	83,0	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura											II. Waarde der emolumenten in natura
a) <i>Carbone</i>	316	5,1	382	4,5	30 405	3,4	241	4,6	4 178	5,1	a) <i>deputaatkolen</i>
b) <i>Alloggio</i>	150	2,4	668	7,9	122 400	13,8	231	4,5	4 217	5,2	b) <i>huisvesting</i>
c) <i>Varie</i>	59	0,9	—	—	6 020	0,7	37	0,7	—	—	c) <i>overige emolumenten</i>
III. Salario lordo (I + II)	6 341	101,4	7 662	90,6	774 065	87,5	5 594	107,8	75 796	93,3	III. Bruto-verdienste (I + II)
IV. Assegni familiari											IV. Gezinstoelagen
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa ⁽²⁾</i>	448	7,1	—	—	—	—	747	14,4	—	—	a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd ⁽²⁾</i>
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	225	3,6	1 536	18,1	157 976	17,9	—	—	13 609	16,8	b) <i>door een eca bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	758	12,1	738	8,7	31 510	3,6	914	17,6	5 511	6,8	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	—	—	0	—	16 087	1,8	241	4,6	2 664	3,3	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	6 256	100,0	8 460	100,0	884 444	100,0	5 186	100,0	81 230	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)

⁽¹⁾ Ivi compresi gli operai di età inferiore ai 18 anni.

⁽²⁾ Ivi compresa l'indennità di alloggio variabile a seconda della situazione familiare.

⁽¹⁾ Met inbegrip van de arbeiders beneden de 18 jaar.

⁽²⁾ Met inbegrip van de huisvestingstoelage welke verschilt al naargelang de gezinsstand.

**Evoluzione dei redditi nominali netti
annui medi**

**Ontwikkeling van het gemiddeld nominale
netto-jaarinkomen van de door de mijn
gehuysveste ingeschreven arbeider**

Operaio iscritto, alloggiato dalla miniera
— operaio all'esterno
(1954 = 100)
Insieme degli operai ⁽¹⁾

Bovengrondse arbeiders
(1954 = 100)
Alle arbeiders tezamen ⁽¹⁾

Paesi	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	Land
Deutschland (BR) ⁽¹⁾									Deutschland (BR) ⁽¹⁾
0 figli	100	109,6	114,8	123,9	128,8	129,7	137,8	148,0	zonder kinderen
2 figli a carico	100	109,9	114,0	122,2	125,9	126,8	136,7	152,4	met 2 ten laste komende kinderen
France									France
0 figli	100	111,8	125,4	140,1	156,8	166,8	175,4	190,1	zonder kinderen
2 figli a carico	100	109,4	119,8	130,7	144,3	152,2	159,4	171,0	met 2 ten laste komende kinderen
Italia (Suleis)									Italia (Suleis)
0 figli	100	111,2	119,7	122,4	110,4	125,4	129,7	145,1	zonder kinderen
2 figli a carico	100	109,8	117,5	120,0	110,6	123,6	127,3	141,1	met 2 ten laste komende kinderen
Nederland									Nederland
0 figli	100	105,8	118,5	122,9	130,0	127,1	140,1	148,7	zonder kinderen
2 figli a carico	100	105,5	117,0	121,7	120,2	126,6	139,4	149,0	met 2 ten laste komende kinderen
Belgique-België									Belgique/België
0 figli	100	102,1	108,8	120,7	117,0	103,3	108,2	113,9	zonder kinderen
2 figli a carico	100	101,2	106,7	119,1	117,0	105,8	110,6	115,6	met 2 ten laste komende kinderen

⁽¹⁾ Trattasi della media degli operai indipendentemente dall'età, vale a dire
ivi compresi gli operai di età inferiore ai 18 anni.

⁽²⁾ Senza la Sarre fino al 1959; compresa la Sarre a partire dal 1960.

⁽¹⁾ Met inbegrip van de arbeiders beneden de 18 jaar.

⁽²⁾ Tot 1959 zonder Saarland; vanaf 1960 inclusief Saarland.

**Reddito annuo medio per operaio iscritto
alloggiato dall'impresa**

**Gemiddeld jaarinkomen van de ingeschreven
arbeider, door de onderneming gehuisvest**

Esterno

Bovengronds

Operai di 18 anni ed oltre

Arbeiders van 18 jaar en ouder

Elementi costitutivi del reddito	Deutschland (BR)		France		Italia (Soleis)		Nederland		Belgique, Belgie		Bestanddelen van het inkomen
	DM	%	Ffr	%	Lit.	%	Fl	%	Fb	%	
Coniugato senza figli											Gehuwd, zonder kinderen
I. Salario in contanti	6 144	103,9	6 724	95,7	615 240	80,1	5 718	115,4	60 773	101,2	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura											II. Waarde der emolumenten in natura
a) <i>Carbone</i>	316	5,4	382	5,5	30 405	3,9	241	4,9	4 178	6,1	a) <i>deputaatkolen</i>
b) <i>Alloggio</i>	150	2,5	608	9,5	122 400	15,9	231	4,6	4 217	6,1	b) <i>huisvesting</i>
c) <i>Varie</i>	64	1,1	—	—	6 020	0,8	38	0,8	—	—	c) <i>overige emolumenten</i>
III. Salario lordo (I + II)	6 674	112,9	7 774	110,7	774 065	100,7	6 228	125,7	78 168	113,4	III. Bruto-verdienste (I + II)
IV. Assegni familiari											IV. Gezinstoelagen
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa (*)</i>	308	5,2	—	—	—	—	188	3,8	—	—	a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd (*)</i>
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	—	—	—	—	41 912	5,5	—	—	—	—	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	781	13,2	750	10,7	31 510	4,1	986	19,9	5 705	8,3	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	288	4,9	0	—	16 087	2,1	476	9,6	3 504	5,1	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV - V - VI + VII)	5 913	100,0	7 024	100,0	768 380	100,0	4 934	100,0	68 959	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV - V - VI + VII)
Coniugato con 2 figli											Gehuwd, 2 kinderen
I. Salario in contanti	6 144	93,8	6 724	78,5	615 240	89,6	5 718	101,4	60 773	83,9	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura											II. Waarde der emolumenten in natura
a) <i>Carbone</i>	316	4,8	382	4,5	30 405	3,4	241	4,3	4 178	5,0	a) <i>deputaatkolen</i>
b) <i>Alloggio</i>	150	2,3	608	7,8	122 400	13,8	231	4,1	4 217	5,1	b) <i>huisvesting</i>
c) <i>Varie</i>	64	1,0	—	—	6 020	0,7	38	0,7	—	—	c) <i>overige emolumenten</i>
III. Salario lordo (I + II)	6 674	101,9	7 774	90,8	774 065	87,5	6 228	110,5	78 168	94,0	III. Bruto-verdienste (I + II)
IV. Assegni familiari											IV. Gezinstoelagen
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa (*)</i>	448	6,9	—	—	—	—	747	13,2	—	—	a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd (*)</i>
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	225	3,4	1 536	17,9	157 976	17,9	—	—	13 609	16,4	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	798	12,2	750	8,7	31 510	3,6	1 022	18,1	5 705	6,9	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	—	—	0	—	16 087	1,8	316	5,6	2 952	3,5	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV - V - VI + VII)	6 549	100,0	8 560	100,0	884 444	100,0	5 637	100,0	83 120	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV - V - VI + VII)

(*) Ivi compresa l'indennità di alloggio, variabile a seconda della situazione familiare.

(*) Met inbegrip van de huisvestingstoelage welke verschilt al naargelang de gezinsstand.

MINIERE DI CARBONE
Anno 1961

TABELLA II/12
T A B E L

STEENKOLENMIJNEN
Jaar 1961

**Raffronto dei redditi netti degli operai
iscritti a seconda degli oneri familiari
prendendo per base il reddito netto
dell'operaio coniugato senza figli,
alloggiato dalla miniera**

**Vergelijking van het netto-inkomen van de
ingeschreven arbeiders volgens de gezinslasten,
met als basis het netto-inkomen van de
gehuwde, door de mijn gehuisveste
arbeider zonder kinderen**

Operaio all'esterno
Operai di 18 anni e oltre

Bovengrondse arbeiders
Arbeiders van 18 jaar en ouder

	Deutsch- land (BR)	France	Italia	Neder- land	Belgi- que/ België	
Coniugato senza figli	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Gehuwd, zonder kinderen
Coniugato con 1 figlio a carico	104,4	105,9	107,6	106,7	108,7	Gehuwd, met 1 ten laste komend kind
Coniugato con 2 figli a carico	110,8	121,9	115,1	113,8	120,5	Gehuwd, met 2 ten laste komende kind.
Coniugato con 3 figli a carico	119,3	139,9	122,7	122,5	136,2	Gehuwd, met 3 ten laste komende kind.
Coniugato con 4 figli a carico	127,5	156,9	130,2	133,5	156,1	Gehuwd, met 4 ten laste komende kind.
Coniugato con 5 figli a carico	135,6	173,9	137,8	145,4	174,0	Gehuwd, met 5 ten laste komende kind.

Reddito annuo medio per operaio
presente alloggiato dall'impresa

Gemiddeld jaarinkomen van de aanwezige
arbeider, door de onderneming gehuisvest

Interno

Ondergronds

Insieme degli operai ⁽¹⁾

Alle arbeiders tezamen ⁽¹⁾

Elementi costitutivi del reddito	Deutschland (BR)		France		Italia (Sulcis)		Nederland		Belgique/ België		Bestanddelen van het inkomen
	DM	%	Ffr	%	Lit.	%	Fl	%	Fb	%	
Coniugato senza figli											Gehuwd, zonder kinderen
I. Salario in contanti	7 668	102,7	8 796	98,3	806 355	86,7	7 874	122,6	109 519	111,6	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura											II. Waarde der emolumenten in natura
a) <i>Carbone</i>	316	4,2	382	4,2	30 405	3,3	241	3,7	4 178	4,2	a) <i>deputaatkolon</i>
b) <i>Alloggio</i>	150	2,0	668	7,5	122 400	13,2	231	3,6	2 632	2,7	b) <i>huisvesting</i>
c) <i>Varie</i>	62	0,9	—	—	7 083	0,8	65	1,0	—	—	c) <i>overige emolumenten</i>
III. Salario lordo (I + II)	8 196	109,8	9 846	110,0	996 243	104,0	8 411	130,9	116 329	118,5	III. Bruto-verdiensde (I + II)
IV. Assegni familiari											IV. Gezinstoeelagen
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa</i> ⁽²⁾	314	4,2	—	—	—	—	188	2,9	—	—	a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd</i> ⁽²⁾
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	—	—	—	—	41 912	4,5	—	—	—	—	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	979	13,1	809	10,0	56 527	6,1	1 338	20,8	8 385	8,5	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	552	7,4	0	—	22 071	2,4	836	13,0	9 804	10,0	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	486	6,5	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnerwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	7 465	100,0	8 947	100,0	929 557	100,0	6 425	100,0	98 140	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)
Coniugato con 2 figli											Gehuwd, 2 kinderen
I. Salario in contanti	7 668	92,5	8 796	83,9	806 355	77,1	7 874	110,0	109 519	96,7	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura											II. Waarde der emolumenten in natura
a) <i>Carbone</i>	316	3,8	382	3,6	30 405	2,9	241	3,4	4 178	3,7	a) <i>deputaatkolon</i>
b) <i>Alloggio</i>	150	1,8	668	6,4	122 400	11,7	231	3,2	2 632	2,3	b) <i>huisvesting</i>
c) <i>Varie</i>	62	0,8	—	—	7 083	0,7	65	0,9	—	—	c) <i>overige emolumenten</i>
III. Salario lordo (I + II)	8 196	98,9	9 846	93,9	966 243	92,4	8 411	117,5	116 329	102,7	III. Bruto-verdiensde (I + II)
IV. Assegni familiari											IV. Gezinstoeelagen
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa</i> ⁽²⁾	447	5,4	—	—	—	—	747	10,4	—	—	a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd</i> ⁽²⁾
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	225	2,7	1 536	14,7	157 976	15,1	—	—	13 609	12,0	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	996	12,0	809	8,6	56 527	5,4	1 374	19,2	8 385	7,4	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	72	0,9	0	0	22 071	2,1	624	8,7	8 256	7,3	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	486	5,9	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnerwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	8 286	100,0	10 483	100,0	1 045 621	100,0	7 160	100,0	113 297	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)

⁽¹⁾ Ivi compresi gli operai di età inferiore ai 18 anni.

⁽²⁾ Ivi compresa l'indennità di alloggio variabile a seconda della situazione familiare.

⁽¹⁾ Met inbegrip van de arbeiders beneden de 18 jaar.

⁽²⁾ Met inbegrip van de huisvestingstoeelagen welke verschillen al naargelang de gezinsstand.

Reddito annuo medio per operaio
presente alloggiato dall'impresa

Gemiddeld jaarinkomen van de aanwezige
arbeider, door de onderneming gehuvest

Esterno

Bovengronds

Insieme degli operai ⁽¹⁾

Alle arbeiders tezamen ⁽¹⁾

Elementi costitutivi del reddito	Deutschland (BR)		France		Italia (Sulcis)		Nederland		Belgique/ België		Bestanddelen van het inkomen
	DM	%	Ffr	%	Lit.	%	Fl	%	Fb	%	
Coniugato senza figli											Gehuwd, zonder kinderen
I. Salario in contanti	5 913	102,9	6 853	96,0	641 509	80,9	5 221	113,1	72 405	102,0	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura											II. Waarde der emolumenten in natura
a) <i>Carbone</i>	316	5,5	382	5,3	30 405	3,8	241	5,2	4 178	5,9	a) <i>deputaatkolen</i>
b) <i>Alloggio</i>	150	2,6	668	9,4	122 400	15,5	231	5,0	4 217	5,9	b) <i>huisvesting</i>
c) <i>Varie</i>	60	1,1	—	—	6 276	0,8	38	0,8	—	—	c) <i>overige emolumenten</i>
III. Salario lordo (I + II)	6 439	112,1	7 903	110,7	800 590	101,0	5 731	124,1	80 800	113,8	III. Bruto-verdienste (I + II)
IV. Assegni familiari											IV. Gezinstoelagen
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa</i> ⁽²⁾	312	5,4	—	—	—	—	188	4,1	—	—	a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd</i> ⁽²⁾
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	—	—	—	—	41 912	5,3	—	—	—	—	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	753	13,1	764	10,7	32 856	4,2	901	19,5	5 920	8,3	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	252	4,4	0	—	16 774	2,1	401	8,7	3 876	5,5	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	5 746	100,0	7 139	100,0	792 872	100,0	4 617	100,0	71 004	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)
Coniugato con 2 figli											Gehuwd, 2 kinderen
I. Salario in contanti	5 913	93,2	6 853	79,0	641 509	70,6	5 221	98,6	72 405	85,0	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura											II. Waarde der emolumenten in natura
a) <i>Carbone</i>	316	5,0	382	4,4	30 405	3,3	241	4,5	4 178	4,9	a) <i>deputaatkolen</i>
b) <i>Alloggio</i>	150	2,4	668	7,7	122 400	13,5	231	4,4	4 217	4,9	b) <i>huisvesting</i>
c) <i>Varie</i>	60	0,9	—	—	6 276	0,7	38	0,7	—	—	c) <i>overige emolumenten</i>
III. Salario lordo (I + II)	6 439	101,5	7 903	91,1	800 590	88,1	5 731	108,2	80 800	94,8	III. Bruto-verdienste (I + II)
IV. Assegni familiari											IV. Gezinstoelagen
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa</i> ⁽²⁾	454	7,1	—	—	—	—	747	14,1	—	—	a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd</i> ⁽²⁾
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	225	3,5	1 536	17,7	157 976	17,4	—	—	13 609	16,0	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	771	12,1	764	8,8	32 856	3,6	937	17,7	5 920	7,0	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	—	—	0	—	16 774	1,9	245	4,6	3 264	3,8	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	6 347	100,0	8 675	100,0	908 936	100,0	5 296	100,0	85 225	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)

⁽¹⁾ Ivi compresi gli operai di età inferiore ai 18 anni.
⁽²⁾ Ivi compresa l'indennità di alloggio variabile a seconda della situazione familiare.

⁽¹⁾ Met inbegrip van de arbeiders beneden de 18 jaar.
⁽²⁾ Met inbegrip van de huisvestingstoelage welke verschilt al naargelang de gezinsstand.

Reddito annuo medio per operaio iscritto
non alloggiato dall'impresa

Gemiddeld jaarinkomen van de ingeschreven
arbeider, niet door de onderneming gehuisvest

Operai di 18 anni ed oltre

Arbeiders van 18 jaar en ouder

Elementi costitutivi del reddito	Deutschland (BR)		France		Italia (Suleis)		Nederland		Belgique/ België		Bestanddelen van het inkomen
	DM	%	Ffr	%	Lit.	%	Fl	%	Fb	%	
Operaio all'interno - celibe											Ondergrondse arbeiders - ongehuwd
I. Salario in contanti	7 315	116,8	8 303	113,1	685 292	109,7	7 240	139,8	84 472	113,6	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura											II. Waarde der emolumenten in natura
a) <i>Carbone</i>	107	1,7	230	3,1	—	—	66	1,3	2 089	2,8	a) <i>deputaatkolon</i>
b) <i>Alloggio</i>	59	0,9	—	—	6 020	1,0	60	1,1	—	—	b) <i>huisvesting</i>
c) <i>Varie</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	c) <i>overige emolumenten</i>
III. Salario lordo (I + II)	7 481	119,4	8 533	116,1	691 312	110,7	7 366	142,2	86 561	116,4	III. Bruto-verdiensite (I + II)
IV. Assegni familiari											IV. Gezinstoelagen
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa (*)</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd (*)</i>
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	900	14,4	885	12,1	48 041	7,7	1 212	23,4	6 400	8,7	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	780	12,4	304	4,1	18 757	3,0	976	18,8	5 760	7,7	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	464	7,4	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV - V - VI + VII)	6 265	100,0	7 344	100,0	624 514	100,0	5 178	100,0	74 335	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV - V - VI + VII)
Operaio all'esterno-celibe											Bovengrondse arbeiders - ongehuwd
I. Salario in contanti	6 144	122,9	6 950	112,7	615 240	107,3	5 718	130,0	69 773	111,4	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura											II. Waarde der emolumenten in natura
a) <i>Carbone</i>	107	2,1	230	3,7	—	—	66	1,0	2 089	3,4	a) <i>deputaatkolon</i>
b) <i>Alloggio</i>	64	1,3	—	—	6 020	1,0	38	0,9	—	—	b) <i>huisvesting</i>
c) <i>Varie</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	c) <i>overige emolumenten</i>
III. Salario lordo (I + II)	6 315	126,3	7 180	116,4	621 260	108,3	5 822	138,5	71 862	114,8	III. Bruto-verdiensite (I + II)
IV. Assegni familiari											IV. Gezinstoelagen
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa (*)</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd (*)</i>
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	746	14,9	744	12,1	31 510	5,5	965	23,0	5 705	9,1	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	570	11,4	266	4,3	16 087	2,8	652	15,5	3 540	5,7	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV - V - VI + VII)	4 999	100,0	6 170	100,0	573 663	100,0	4 205	100,0	62 617	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV - V - VI + VII)

(*) Ivi compresa l'indennità compensatrice di alloggio (226 Ffr) non soggetta ai versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale.

(*) Ivi compresa l'indennità di alloggio variabile a seconda della situazione familiare.

(*) Met inbegrip der in de plaats van huisvesting toegekende vergoeding (226 Ffr), waarover de werknemer geen bijdrage ten behoeve van de sociale zekerheid behoeft te betalen.

(*) Met inbegrip van de huisvestingstoeelage welke verschilt al naargelang de gezinsstand.

Reddito annuo medio per operaio iscritto
non alloggiato dall'impresa

Gemiddeld jaarinkomen van de ingeschreven
arbeider, niet door de onderneming gehuisvest

Interno
Insieme degli operai ⁽¹⁾

Ondergronds
Alle arbeiders tezamen ⁽¹⁾

Elementi costitutivi del reddito	Deutschland (BR)		France		Italia (Sulcis)		Nederland		Belgique/ België		Bestanddelen van het inkomen
	DM	%	Ffr	%	Lit.	%	Fl	%	Fb	%	
Coniugato senza figli											Gehuwd, zonder kinderen
I. Salario in contanti	7 212	103,7	8 432 ⁽²⁾	106,2	685 292	102,8	7 220	125,1	84 407	110,4	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura											II. Waarde der emolumenten in natura
a) Carbone	316	4,5	382	4,8	—	—	241	4,2	4 178	5,5	a) deputaatkolon
b) Alloggio	58	0,8	—	—	6 020	0,9	60	1,0	—	—	b) huisvesting
c) Varie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	c) overige emolumenten
III. Salario lordo (I + II)	7 586	109,0	8 814	111,0	691 312	103,7	7 521	130,3	88 585	115,9	III. Bruto-verdiensite (I + II)
IV. Assegni familiari											IV. Gezinstoelagen
a) Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa ⁽³⁾	298	4,3	—	—	—	—	188	3,3	—	—	a) rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd ⁽³⁾
b) Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato	—	—	—	—	41 912	6,3	—	—	—	—	b) door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	920	13,2	877	11,0	48 041	7,2	1 229	21,3	6 462	8,5	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	468	6,7	0	—	18 757	2,8	700	12,3	5 688	7,4	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	457	6,6	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV - V - VI + VII)	6 953	100,0	7 937	100,0	666 426	100,0	5 771	100,0	76 435	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV - V - VI + VII)
Coniugato con 2 figli											Gehuwd, 2 kinderen
I. Salario in contanti	7 212	93,0	8 545 ⁽²⁾	89,1	685 292	87,6	7 220	111,3	84 407	92,6	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura											II. Waarde der emolumenten in natura
a) Carbone	316	4,1	382	4,0	—	—	241	3,7	4 178	4,6	a) deputaatkolon
b) Alloggio	58	0,7	—	—	6 020	0,7	60	0,9	—	—	b) huisvesting
c) Varie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	c) overige emolumenten
III. Salario lordo (I + II)	7 586	97,8	8 927	93,1	691 312	88,3	7 521	115,9	88 585	97,2	III. Bruto-verdiensite (I + II)
IV. Assegni familiari											IV. Gezinstoelagen
a) Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa ⁽³⁾	423	5,5	—	—	—	—	747	11,5	—	—	a) rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd ⁽³⁾
b) Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato	225	2,9	1 536	16,0	157 976	20,2	—	—	13 609	14,9	b) door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	936	12,1	878	9,1	48 041	6,1	1 265	19,5	6 462	7,1	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	—	—	0	—	18 757	2,4	514	7,9	4 548	5,0	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	457	5,9	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV - V - VI + VII)	7 755	100,0	9 585	100,0	782 490	100,0	6 489	100,0	91 184	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV - V - VI + VII)

⁽¹⁾ Ivi compresi gli operai di età inferiore ai 18 anni.

⁽²⁾ Ivi compresa l'indennità compensatrice di alloggio (senza figli: 451 Ffr; 2 figli: 564 Ffr) non soggetta ai versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale.

⁽³⁾ Ivi compresa l'indennità di alloggio, variabile a seconda della situazione familiare.

⁽¹⁾ Met inbegrip van de arbeiders beneden de 18 jaar.

⁽²⁾ Met inbegrip der in de plaats van huisvesting toegekende vergoeding (zonder kinderen: 451 Ffr; 2 kinderen: 564 Ffr), waarover de werknemer geen bijdrage ten behoeve van de sociale zekerheid behoef te betalen.

⁽³⁾ Met inbegrip van de huisvestingstoelage welke verschilt al naargelang de gezinsstand.

Reddito annuo medio per operaio iscritto
non alloggiato dall'impresa

Gemiddeld jaarinkomen van de ingeschreven
arbeider, niet door de onderneming gehuisvest

Esterno
Insieme degli operai (1)

Bovengronds
Alle arbeiders tezamen (1)

Elementi costitutivi del reddito	Deutschland (BR)		France		Italia (Sulcis)		Nederland		Belgique/ België		Bestanddelen van het inkomen
	DM	%	Ffr	%	Lit.	%	Fl	%	Fb	%	
Coniugato senza figli			(2)								Gehuwd, zonder kinderen
I. Salario in contanti	5 816	105,1	7 063	105,3	615 240	99,9	5 085	118,6	67 401	107,2	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura											II. Waarde der emolumenten in natura
a) Carbone	316	5,7	382	5,7	—	—	241	5,6	4 178	6,6	a) deputaatkolon
b) Alloggio	59	1,1	—	—	6 020	1,0	37	0,9	—	—	b) huisvesting
c) Varie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	c) overige emolumenten
III. Salario lordo (I + II)	6 191	111,9	7 445	111,0	621 260	100,9	5 363	125,1	71 579	113,8	III. Bruto-verdiensite (I + II)
IV. Assegni familiari											IV. Gezinstoelagen
a) Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa (2)	308	5,6	—	—	—	—	188	4,4	—	—	a) rechtstreeks door de onderneming van de arbeider uitgekeerd (2)
b) Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato	—	—	—	—	41 912	6,8	—	—	—	—	b) door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	740	13,4	735	11,0	31 510	5,1	878	20,5	5 511	8,8	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	228	4,1	0	—	16 087	2,6	385	9,0	3 168	5,0	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	5 531	100,0	6 710	100,0	615 575	100,0	4 288	100,0	62 900	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)
Coniugato con 2 figli			(2)								Gehuwd, 2 kinderen
I. Salario in contanti	5 816	95,2	7 176	85,9	615 240	84,1	5 085	102,6	67 401	87,5	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura											II. Waarde der emolumenten in natura
a) Carbone	316	5,2	382	4,5	—	—	241	4,9	4 178	5,4	a) deputaatkolon
b) Alloggio	59	1,0	—	—	6 020	0,8	37	0,7	—	—	b) huisvesting
c) Varie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	c) overige emolumenten
III. Salario lordo (I + II)	6 191	101,4	7 558	90,4	621 260	84,9	5 363	108,2	71 579	92,9	III. Bruto-verdiensite (I + II)
IV. Assegni familiari											IV. Gezinstoelagen
a) Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa (2)	448	7,3	—	—	—	—	747	15,1	—	—	a) rechtstreeks door de onderneming van de arbeider uitgekeerd (2)
b) Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato	225	3,7	1 536	18,4	157 976	21,6	—	—	13 609	17,7	b) door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	758	12,4	737	8,8	31 510	4,3	914	18,4	5 511	7,1	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	—	—	0	—	16 087	2,2	241	4,9	2 664	3,5	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	6 106	100,0	8 357	100,0	731 639	100,0	4 955	100,0	77 014	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)

(1) Ivi compresi gli operai di età inferiore ai 18 anni.

(2) Ivi compresa l'indennità compensatrice di alloggio (senza figli : 451 Ffr; 2 figli : 564 Ffr) non soggetta ai versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale.

(3) Ivi compresa l'indennità di alloggio, variabile a seconda della situazione familiare.

(1) Met inbegrip van de arbeiders beneden de 18 jaar.

(2) Met inbegrip der in de plaats van huisvesting toegekende vergoeding (zonder kinderen : 451 Ffr; 2 kinderen : 564 Ffr), waarover de werknemer geen bijdrage ten behoeve van de sociale zekerheid hoeft te betalen.

(3) Met inbegrip van de huisvestingstoelage welke verschilt al naargelang de gezinsstand.

Reddito annuo medio per operaio presente
non alloggiato dall'impresa

Gemiddeld jaarinkomen van de aanwezige
arbeider, niet door de onderneming gehuisvest

Interno
Insieme degli operai ⁽¹⁾

Ondergronds
Alle arbeiders tezamen ⁽¹⁾

Elementi costitutivi del reddito	Deutschland (FR)		France		Italia (Sulcis)		Nederland		Belgique-België		Bestanddelen van het inkomen
	DM	%	Ffr	%	Lit.	%	Fl	%	Fb	%	
Coniugato senza figli											Gehuwd, zonder kinderen
I. Salario in contanti	7 668	104,8	9 247 ^(*)	100,8	806 355	103,8	7 874	127,1	109 519	114,6	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura											II. Waarde der emolumenten in natura
a) <i>Carbone</i>	316	4,3	382	4,4	—	—	241	3,9	4 178	4,4	a) <i>deputaatkolon</i>
b) <i>Alloggio</i>	62	0,9	—	—	7 083	0,9	65	1,1	—	—	b) <i>huisvesting</i>
c) <i>Varie</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	c) <i>overige emolumenten</i>
III. Salario lordo (I + II)	8 046	110,0	9 629	111,2	813 438	104,7	8 180	132,1	113 697	119,0	III. Bruto-verdienste (I + II)
IV. Assegni familiari											IV. Gezinstoelagen
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa</i> ⁽²⁾	314	4,3	—	—	—	—	188	3,0	—	—	a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd</i> ⁽²⁾
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	—	—	—	—	41 912	5,4	—	—	—	—	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	970	13,4	976	11,2	56 527	7,3	1 338	21,6	8 385	8,8	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	552	7,5	0	—	22 071	2,8	836	13,5	9 804	10,2	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	486	6,6	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	7 315	100,0	8 662	100,0	776 752	100,0	6 194	100,0	95 508	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)
Coniugato con 2 figli											Gehuwd, 2 kinderen
I. Salario in contanti	7 668	94,2	9 360 ^(*)	90,8	806 355	90,3	7 874	113,6	109 519	98,9	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura											II. Waarde der emolumenten in natura
a) <i>Carbone</i>	316	3,9	382	3,7	—	—	241	3,5	4 178	3,8	a) <i>deputaatkolon</i>
b) <i>Alloggio</i>	62	0,8	—	—	7 083	0,8	65	0,9	—	—	b) <i>huisvesting</i>
c) <i>Varie</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	c) <i>overige emolumenten</i>
III. Salario lordo (I + II)	8 046	98,9	9 742	94,5	813 438	91,1	8 180	118,0	113 697	102,7	III. Bruto-verdienste (I + II)
IV. Assegni familiari											IV. Gezinstoelagen
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa</i> ⁽²⁾	447	5,5	—	—	—	—	747	10,8	—	—	a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd</i> ⁽²⁾
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	225	2,7	1 536	14,9	157 976	17,7	—	—	13 609	12,3	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	996	12,2	968	9,4	56 527	6,3	1 374	19,8	8 385	7,6	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	72	0,9	0	—	22 071	2,5	624	9,0	8 256	7,4	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	486	6,0	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	8 136	100,0	10 310	100,0	892 816	100,0	6 929	100,0	110 665	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)

⁽¹⁾ Ivi compresi gli operai di età inferiore ai 18 anni.

⁽²⁾ Ivi compresa l'indennità compensatrice di alloggio (senza figli : 451 Ffr; 2 figli : 564 Ffr) non soggetta ai versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale.

⁽³⁾ Ivi compresa l'indennità di alloggio, variabile a seconda della situazione familiare.

⁽¹⁾ Met inbegrip van de arbeiders beneden de 18 jaar.

⁽²⁾ Met inbegrip der in de plaats van huisvesting toegekende vergoeding (zonder kinderen : 451 Ffr; 2 kinderen : 564 Ffr) waarover de werknemer geen bijdrage ten behoeve van de sociale zekerheid behoeft te betalen.

⁽³⁾ Met inbegrip van de huisvestingstoelage welke verschilt al naargelang de gezinsstand.

Reddito annuo medio per operaio presente
non alloggiato dall'impresa

Gemiddeld jaarinkomen van de aanwezige
arbeider, niet door de onderneming gehuisvest

Esterno

Insieme degli operai ⁽¹⁾

Rovengronds

Alle arbeiders tezamen ⁽¹⁾

Elementi costitutivi del reddito	Deutschland (BR)		France		Italia (Sulcis)		Nederland		Belgique-Belgie		Bestanddelen van het inkomen
	DM	%	Ffr	%	Lit.	%	Fl	%	Fb	%	
Coniugato senza figli											Gehuwd, zonder kinderen
I. Salario in contanti	5 913	105,7	7 304 ⁽¹⁾	105,5	641 509	100,2	5 221	119,0	72 405	108,4	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura											II. Waarde der emolumenten in natura
a) Carbone	316	5,6	382	5,5	—	—	241	5,5	4 178	6,3	a) deputaatkolen
b) Alloggio	60	1,1	—	—	6 276	1,0	38	0,9	—	—	b) huisvesting
c) Varie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	c) overige emolumenten
III. Salario lordo (I + II)	6 289	112,4	7 686	111,0	647 785	101,2	5 500	125,4	76 583	114,7	III. Bruto-verdienste (I + II)
IV. Assegni familiari											IV. Gezinstoelagen
a) Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa ⁽²⁾	312	5,0	—	—	—	—	188	4,3	—	—	a) rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd ⁽²⁾
b) Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato	—	—	—	—	41 912	6,5	—	—	—	—	b) door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	753	13,5	762	11,0	32 850	5,1	901	20,6	5 020	8,9	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	252	4,5	0	—	16 774	2,6	401	9,1	3 876	5,8	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV - V - VI + VII)	5 506	100,0	6 924	100,0	640 067	100,0	4 386	100,0	66 787	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV - V - VI + VII)
Coniugato con 2 figli											Gehuwd, 2 kinderen
I. Salario in contanti	5 913	95,4	7 417 ⁽¹⁾	86,5	641 509	84,8	5 221	103,1	72 405	89,4	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura											II. Waarde der emolumenten in natura
a) Carbone	316	5,1	382	4,5	—	—	241	4,8	4 178	5,1	a) deputaatkolen
b) Alloggio	60	1,0	—	—	6 276	0,8	38	0,7	—	—	b) huisvesting
c) Varie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	c) overige emolumenten
II. Salario lordo (I + II)	6 289	101,5	7 799	91,0	647 785	85,6	5 500	108,6	76 583	94,5	III. Bruto-verdienste (I + II)
IV. Assegni familiari											IV. Gezinstoelagen
a) Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa ⁽²⁾	454	7,3	—	—	—	—	747	14,7	—	—	a) rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd ⁽²⁾
b) Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato	225	3,6	1 536	17,9	157 976	20,9	—	—	13 009	16,8	b) door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	771	12,4	763	8,9	32 850	4,3	937	18,5	5 020	7,3	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	—	—	—	—	16 774	2,2	245	4,8	3 264	4,0	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV - V - VI + VII)	6 197	100,0	8 572	100,0	756 131	100,0	5 065	100,0	81 008	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV - V - VI + VII)

⁽¹⁾ Ivi compresi gli operai di età inferiore ai 18 anni.

⁽²⁾ Ivi compresa l'indennità compensatrice di alloggio (senza figli 451 Ffr; 2 figli : 604 Ffr) non soggetta ai versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale.

⁽³⁾ Ivi compresa l'indennità di alloggio, variabile a seconda della situazione familiare.

⁽¹⁾ Met inbegrip van de arbeiders beneden de 18 jaar.

⁽²⁾ Met inbegrip der in de plaats van huisvesting toegekende vergoeding (zonder kinderen : 451 Ffr; 2 kinderen : 604 Ffr) waarover de werknemer geen bijdrage ten behoeve van de sociale zekerheid behoefte te betalen.

⁽³⁾ Met inbegrip van de huisvestingstoelage welke verschilt al naargelang de gezinsstand.

DEUTSCHLAND (BR)

Numero medio dei turni retribuiti e non retribuiti per operaio iscritto

Gemiddeld aantal betaalde en niet-betaalde diensten per ingeschreven arbeider

Risultati per bacino
Insieme degli operai ⁽¹⁾

Resultaten per bekken
Alle arbeiders tezamen ⁽¹⁾

Natura dei turni	Riga (²)	Operai all'interno Ondergrondse arbeiders				Operai all'esterno Bovengrondse arbeiders				Regel (²)	Aard van de diensten
		Ruhr	Aachen	Saar- land	Com- plesso Te- zamen (³)	Ruhr	Aachen	Saar- land	Com- plesso Te- zamen (³)		
I. Turni retribuiti											I. Betaalde diensten
1. Turni effettuati											1. Gewerkte diensten
a) Turni normali	1	212,0	211,4	232,2	214,3	223,3	224,5	242,6	225,3	1	a) gewone diensten
b) Turni supplementari di cui: durante i giorni di riposo	2 2a	13,8 .	15,8 .	3,4 .	12,7 .	18,0 .	22,8 .	10,1 .	17,5 .	2 2a	b) extra diensten waarvan op rustdagen
2. Turni non effettuati (ferie legali, tempo libero, altri congedi retribuiti)	6	19,3	17,9	24,8	19,8	17,7	17,2	25,0	18,4	6	2. Niet-gewerkte diensten (wettelijk verlof, vrije tijd, overig verlof met behoud van loon)
3. Giorni festivi pagati	7	9,5	9,6	11,7	9,8	8,1	8,3	9,8	8,2	7	3. Betaalde verlofdagen
Totale I	8	254,0	254,7	272,1	256,6	207,1	272,8	287,5	269,4	8	Totaal I
II. Turni non retribuiti											II. Niet-betaalde diensten
Motivi personali	13	27,2	30,3	29,2	27,5	18,9	17,8	22,2	19,0	13	Persoonlijke redenen
Motivi economici e tecnici	16	1,7	0,4	0,1	1,4	0,3	0,5	0,0	0,3	16	Economische en technische redenen
Motivi vari	21 + 23	40,8	41,0	12,7	37,8	40,8	41,0	9,2	37,8	21 + 23	Verskillende redenen
Totale II	22 + 23	69,7	71,7	42,0	66,7	60,0	59,3	31,4	51,7	22 + 23	Totaal II
III. Giorni dell'anno non considerati											III. Niet in aanmerking komende dagen in het jaar
a) Domeniche	24	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	24	a) zondagen
b) Altri giorni festivi non pagati	25	—	—	—	—	—	—	—	—	25	b) andere niet-betaalde feest- dagen
Totale III	26	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	26	Totaal III
Totale da I a III	27	377,3	370,4	367,1	370,3	380,1	385,1	371,9	370,5	27	Totaal I t/m III
Turni supplementari (riga 2) da detrarre	28	— 13,8	— 15,8	— 3,4	— 12,7	— 18,0	— 22,8	— 10,1	— 17,5	28	In mindering te brengen extra diensten (regol 2)
Differenza tra il numero di giorni festivi legali e il numero di giorni festivi effettivamente pagati per operaio	29	+ 1,5	+ 1,4	+ 1,3	+ 1,4	+ 2,9	+ 2,7	+ 3,2	+ 3,0	29	Verschi tussen het aantal wettelijke feestdagen en het aantal per arbeider werkelijk betaalde feestdagen
Numero di giorni dell'anno (righe 27 - 28 + 29)	30	365,0	365,0	365,0	365,0	365,0	365,0	365,0	365,0	30	Aantal dagen per kalenderjaar (regol 27 — 28 + 29)

(¹) Trattasi della media degli operai indipendentemente dall'età, vale a dire ivi compresi gli operai di età inferiore ai 18 anni.

(²) La numerazione delle righe corrisponde a quella delle tabelle dettagliate nn. II/1 e II/2

(³) Ivi compreso il bacino della Bassa Sassonia.

(¹) Met inbegrip van de arbeiders beneden de 18 jaar.

(²) De nummering stemt overeen met die van de gedetailleerde tabellen nos. II/1 en II/2

(³) Met inbegrip van het bekken van Nedersaksen.

DEUTSCHLAND (BR)

Numero medio dei turni retribuiti e non retribuiti per operaio iscritto

Gemiddeld aantal betaalde en niet-betaalde diensten per ingeschreven arbeider

Risultati per bacino
Operai di 18 anni e oltre

Resultaten per bekken
Arbeiders van 18 jaar en ouder

Natura dei turni	Riga (¹)	Operai all'interno Ondergrondse arbeiders				Operai all'esterno Bovengrondse arbeiders				Regel (¹)	Aard van de diensten
		Ruhr	Aachen	Saar- land	Com- plesso Te- zamen (²)	Ruhr	Aachen	Saar- land	Com- plesso Te- zamen (²)		
I. Turni retribuiti											I. Betaalde diensten
1. Turni effettuati											1. Gewerkte diensten
a) <i>Turni normali</i>	1	212,3	211,5	232,1	214,5	224,0	224,6	242,2	225,8	1	a) <i>gerone diensten</i>
b) <i>Turni supplementari di cui durante i giorni di riposo</i>	2	14,2	10,2	3,5	13,1	19,8	24,7	10,2	19,2	2	b) <i>extra diensten</i>
	2a	2a	<i>waaraan op rustdagen</i>
2. Turni non effettuati (ferie legali, tempo libero, altri congedi retribuiti)	6	19,0	17,7	24,7	19,6	17,1	16,6	24,0	17,9	6	2. Niet-gewerkte diensten (wettelijk verlof, vrije tijd, overlig verlof met behoud van loon)
3. Giorni festivi pagati	7	9,5	9,0	11,7	9,8	8,0	8,2	10,0	8,2	7	3. Betaalde verlofdagen
Totale I	8	255,0	255,0	272,0	257,0	268,9	274,1	287,3	271,1	8	Totaal I
II. Turni non retribuiti											II. Niet-betaalde diensten
Motivi personali	13	27,2	30,3	29,3	27,5	18,8	18,3	22,6	19,0	13	Persoonlijke redenen
Motivi economici e tecnici	16	1,7	0,5	0,1	1,4	0,3	0,5	0,0	0,3	16	Economische en technische redenen
Motivi vari	21 + 23	40,8	41,0	12,8	37,8	40,8	41,0	9,3	37,8	21 + 23	Verscheidende redenen
Totale II	22 + 23	69,7	71,8	42,2	66,7	59,9	59,8	31,9	57,1	22 + 23	Totaal II
III. Giorni dell'anno non considerati											III. Niet in aanmerking komende dagen in het jaar
a) <i>Domeniche</i>	24	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	24	a) <i>zondagen</i>
b) <i>Altri giorni festivi non pagati</i>	25	—	—	—	—	—	—	—	—	25	b) <i>andere niet-betaalde feestdagen</i>
Totale III	26	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	26	Totaal III
Totale da I a III	27	377,7	379,8	367,2	376,7	381,8	386,9	372,2	381,2	27	Totaal I t/m III
Turni supplementari (riga 2) da detrarre	28	— 14,2	— 16,2	— 3,5	— 13,1	— 19,8	— 24,7	— 10,2	— 19,2	28	In mindering te brengen extra diensten (regel 2)
Differenza tra il numero di giorni festivi legali e il numero di giorni festivi effettivamente pagati per operaio	29	+ 1,5	+ 1,4	+ 1,3	+ 1,4	+ 3,0	+ 2,8	+ 3,0	+ 3,0	29	Verschild tussen het aantal wettelijke feestdagen en het aantal per arbeider werkelijk betaalde feestdagen
Numero di giorni dell'anno (righe 27 — 28 + 29)	30	365,0	365,0	365,0	365,0	365,0	365,0	365,0	365,0	30	Aantal dagen per kalenderjaar (regel 27 — 28 + 29)

(¹) La numerazione delle righe corrisponde a quella delle tabelle dettagliate nn. II/1 e II/2.

(²) Ivi compreso il bacino della Bassa Sassonia.

(¹) De nummering stemt overeen met die van de gedetailleerde tabellen nos II/1 en II/2.

(²) Met inbegrip van het bekken van Nedersaksen.

MINIERE DI CARBONE
Anno 1961

TABELLA II/22
T A B E L L

STEENKOLENMIJNEN
Jaar 1961

DEUTSCHLAND (BR)

Reddito anno medio per operaio

Gemiddeld netto-jaarinkomen
van de arbeider

(DM) Risultati per bacino
Insieme degli operai (*)

Resultaten per bekken (DM)
Alle arbeiders tezamen (*)

	Coniugato senza figli Gehuwd, zonder kinderen				Coniugato con 2 figli Gehuwd, 2 kinderen				
	Ruhr	Aachen	Saar- land	Com- plesso Te- zamen	Ruhr	Aachen	Saar- land	Com- plesso Te- zamen	
Interno									Ondergronds
Iscritto, alloggiato dalla miniera	7 142	7 044	6 817	7 103	7 958	7 848	7 574	7 905	Ingeschreven, door de mijn gehuisvest
Iscritto, non alloggiato dalla miniera (*)	6 992	6 894	6 067	6 953	7 808	7 698	7 424	7 755	Ingeschreven, niet door de mijn gehuisvest (*)
Presente, alloggiato dalla miniera	7 489	7 398	7 337	7 465	8 312	8 221	8 105	8 280	Aanwezig, door de mijn gehuisvest
Presente, non alloggiato dalla miniera (*)	7 330	7 248	7 187	7 315	8 162	8 071	7 955	8 136	Aanwezig, niet door de mijn gehuisvest (*)
Esterno									Bovengronds
Iscritto, alloggiato dalla miniera	5 692	5 640	5 493	5 681	6 282	6 219	6 040	6 256	Ingeschreven, door de mijn gehuisvest
Iscritto, non alloggiato dalla miniera (*)	5 542	5 490	5 343	5 531	6 132	6 069	5 890	6 106	Ingeschreven, niet door de mijn gehuisvest (*)
Presente, alloggiato dalla miniera	5 759	5 698	5 703	5 740	6 362	6 175	6 311	6 347	Aanwezig, door de mijn gehuisvest
Presente, non alloggiato dalla miniera (*)	5 609	5 458	5 553	5 596	6 212	6 025	6 161	6 197	Aanwezig, niet door de mijn gehuisvest (*)

(*) Trattasi della media degli operai indipendentemente dall'età, vale a dire ivi compresi gli operai di età inferiore ai 18 anni.
(*) Che non percepiscono un'indennità compensatrice.

(*) Met inbegrip van de arbeiders beneden de 18 jaar.

(*) Diegenen, die geen compenserende vergoeding ontvangen.

MINIERE DI CARBONE
Anno 1961

TABELLA II/23
T A B E L L

STEENKOLENMIJNEN
Jaar 1961

DEUTSCHLAND (BR)

Raffronto dei redditi netti degli operai iscritti
a seconda degli oneri familiari prendendo
per base il reddito netto dell'operaio
coniugato senza figli, alloggiato dalla miniera

Vergelijking van het netto-inkomen van de
ingeschreven arbeiders volgens de
gezinslasten, met als basis het netto-
inkomen van de gehuwde, door de mijn
gehuisveste arbeider zonder kinderen

Risultati per bacino
Operai di 18 anni ed oltre

Resultaten per bekken
Arbeiders van 18 jaar en ouder

	Operai all'interno Ondergrondse arbeiders				Operai all'esterno Bovengrondse arbeiders				
	Ruhr	Aachen	Saar- land	Com- plesso Te- zamen	Ruhr	Aachen	Saar- land	Com- plesso Te- zamen	
Coniugato senza figli	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Gehuwd, zonder kinderen
Coniugato con 1 figlio a carico	103,6	103,4	102,9	103,4	104,2	104,3	103,9	104,4	Gehuwd, met 1 ten laste komend kind
Coniugato con 2 figli a carico	111,5	111,5	111,0	111,5	110,7	110,7	110,1	110,8	Gehuwd, met 2 ten laste komende kinderen
Coniugato con 3 figli a carico	118,7	118,7	118,2	118,6	119,3	119,4	118,8	119,3	Gehuwd, met 3 ten laste komende kinderen
Coniugato con 4 figli a carico	125,3	125,4	125,3	125,3	127,3	127,6	127,4	127,5	Gehuwd, met 4 ten laste komende kinderen
Coniugato con 5 figli a carico	132,0	132,2	132,2	132,0	135,3	135,8	136,1	135,6	Gehuwd, met 5 ten laste komende kinderen

FRANCE

Numero medio dei turni retribuiti e non retribuiti per operaio iscritto

Gemiddeld aantal betaalde en niet-betaalde diensten per ingeschreven arbeider

Risultati per bacini
Insieme degli operai (1)

Resultaten per bekken
Alle arbeiders tezamen (1)

Natura dei turni	Riga (2)	Operai all'interno Ondergrondse arbeiders				Operai all'esterno Bovengrondse arbeiders				Regel (2)	Aard van de diensten
		Nord-Pas-de-Calais	Lorraine	Centre-Midi	Complesso Tezamen	Nord-Pas-de-Calais	Lorraine	Centre-Midi	Complesso Tezamen		
I. Turni retribuiti											I. Betaalde diensten
1. Turni effettuati											1. Gewerkte diensten
a) Turni normali	1	234,3	237,6	228,7	233,7	249,7	245,4	240,2	246,6	1	a) gewone diensten
b) Turni supplementari di cui : durante i giorni di riposo	2 2a	0,3 —	3,5 —	1,9 —	1,3 —	2,2 —	14,5 —	9,0 —	6,3 —	2 2a	b) extra diensten waaron op rustdagen
2. Turni non effettuati (ferie legali, tempo libero, altri congedi retribuiti)	6	36,5	39,0	38,0	37,2	36,6	38,5	37,2	37,1	6	2. Niet-gewerkte diensten (wettelijk verlof, vrije tijd, overig verlof met behoud van loon)
3. Giorni festivi pagati	7	5,6	5,9	5,7	5,7	5,3	6,0	5,5	5,5	7	3. Betaalde verlofdagen
Totale I	8	276,7	286,0	274,3	277,0	293,8	304,4	291,0	295,5	8	Totaal I
II. Turni non retribuiti											II. Niet-betaalde diensten
Motivi personali	13	29,6	22,3	28,4	28,1	15,4	16,6	19,1	16,5	13	Persoonlijke redenen
Motivi economici e tecnici	16	0,0	1,6	5,2	1,4	0,0	1,2	4,1	1,2	16	Economische en technische redenen
Motivi vari	21 + 23	1,6	1,5	1,7	1,6	0,3	0,3	1,4	0,6	21 + 23	Verskillende redenen
Totale II	22 + 23	31,2	25,4	35,3	31,1	15,7	18,1	24,6	18,3	22 + 23	Totaal II
III. Giorni dell'anno non considerati											III. Niet in aanmerking komende dagen in het jaar
a) Domeniche	24	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	24	a) zondagen
b) Altri giorni festivi non pagati	25	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	25	b) andere niet-betaalde feestdagen
Totale III	26	57,0	57,0	57,0	57,0	57,0	57,0	57,0	57,0	26	Totaal III
Totale da I a III	27	364,0	368,4	366,6	366,0	366,5	379,5	373,5	370,8	27	Totaal I t/m III
Turni supplementari (riga 2) da detrarre	28	— 0,3	— 3,5	— 1,9	— 1,3	— 2,2	— 14,5	— 9,0	— 6,3	28	In mindering te brengen extra diensten (regel 2)
Differenza tra il numero di giorni festivi legali e il numero di giorni festivi effettivamente pagati per operajo	29	+ 0,4	+ 0,1	+ 0,3	+ 0,3	+ 0,7	—	+ 0,5	+ 0,5	29	Vershil tussen het aantal wettelijke feestdagen en het aantal per arbeider werkelijk betaalde feestdagen
Numero di giorni dell'anno (righe 27 — 28 + 29)	30	365,0	365,0	365,0	365,0	365,0	365,0	365,0	365,0	30	Aantal dagen per kalenderjaar (regel 27 — 28 + 29)

(1) Trattasi della media degli operai indipendentemente dall'età, vale a dire ivi compresi gli operai di età inferiore ai 18 anni.
(2) La numerazione delle righe corrisponde a quella delle tabelle dettagliate nn. II/1 e II/2

(1) Met inbegrip van de arbeiders beneden de 18 jaar.

(2) De nummering stemt overeen met die van de gedetailleerde tabellen nos. II/1 en II/2

FRANCE

Numero medio dei turni retribuiti e non retribuiti per operaio iscritto

Gemiddeld aantal betaalde en niet-betaalde diensten per ingeschreven arbeider

Risultati per bacino
Operai di 18 anni e oltre

Resultaten per bekken
Arbeiders van 18 jaar en ouder

Natura dei turni	Riga (¹)	Operai all'interno Ondergrondse arbeiders				Operai all'esterno Bovengrondse arbeiders				Regel (¹)	Aard van de diensten
		Nord- Pas- de- Calais	Lor- raine	Centre- Midi	Com- plesso Te- zamen	Nord- Pas- de- Calais	Lor- raine	Centre- Midi	Com- plesso Te- zamen		
I. Turni retribuiti											I. Betaalde diensten
1. Turni effettuati											1. Gewerkte diensten
a) <i>Turni normali</i>	1	234,5	237,7	228,7	233,8	249,4	245,2	240,2	246,3	1	a) <i>gewone diensten</i>
b) <i>Turni supplementari di cui: durante i giorni di riposo</i>	2	0,3	3,6	1,9	1,3	2,2	16,0	9,2	6,5	2	b) <i>extra diensten</i>
	2a	—	—	—	—	—	—	—	—	2a	<i>waaraan op rustdagen</i>
2. Turni non effettuati (ferie legali, tempo libero, altri congedi retribuiti)	6	36,3	38,9	38,0	37,1	36,9	38,7	37,2	37,4	6	2. Niet-gewerkte diensten (wettelijk verlof, vrije tijd, overig verlof met behoud van loon)
3. Giorni festivi pagati	7	5,6	5,9	5,7	5,7	5,3	6,0	5,5	5,5	7	3. Betaalde verlofdagen
Totale I	8	276,7	286,1	274,3	277,9	293,8	305,9	292,1	295,7	8	Totaal I
II. Turni non retribuiti											II. Niet-betaalde diensten
Motivi personali	13	29,6	22,3	28,4	28,1	15,4	16,6	10,1	16,5	13	Persoonlijke redenen
Motivi economici e tecnici	16	0,0	1,6	5,2	1,4	0,0	1,2	4,1	1,2	16	Economische en technische redenen
Motivi vari	21 + 23	1,6	1,5	1,7	1,6	0,3	0,3	1,4	0,6	21 + 23	Verskillende redenen
Totale II	22 + 23	31,2	25,4	35,3	31,1	15,7	18,1	24,6	18,3	22 + 23	Totaal II
III. Giorni dell'anno non considerati											III. Niet in aanmerking komende dagen in het jaar
a) <i>Domeniche</i>	24	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	24	a) <i>zondagen</i>
b) <i>Altri giorni festivi non pagati</i>	25	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	25	b) <i>andere niet-betaalde feestdagen</i>
Totale III	26	57,0	57,0	57,0	57,0	57,0	57,0	57,0	57,0	26	Totaal III
Totale da I a III	27	364,9	368,5	366,6	366,0	366,5	381,0	373,7	371,0	27	Totaal I t/m III
Turni supplementari (riga 2) da detrarre	28	— 0,3	— 3,6	— 1,9	— 1,3	— 2,2	— 16,0	— 9,2	— 6,5	28	In mindering te brengen extra diensten (regel 2)
Differenza tra il numero di giorni festivi legali e il numero di giorni festivi effettivamente pagati per operaio	29	+ 0,4	+ 0,1	+ 0,3	+ 0,3	+ 0,7	—	+ 0,5	+ 0,5	29	Verskil tussen het aantal wettelijke feestdagen en het aantal per arbeider werkelijk betaalde feestdagen
Numero di giorni dell'anno (righe 27 — 28 + 29)	30	365,0	365,0	365,0	365,0	365,0	365,0	365,0	365,0	30	Aantal dagen per kalenderjaar (regel 27 — 28 + 29)

(¹) La numerazione delle righe corrisponde a quella delle tabelle dettagliate nn. II/1 e II/2

(¹) De nummering stemt overeen met die van de gedetailleerde tabellen nos. II/1 en II/2

FRANCE

Reddito annuo medio per operaio **Gemiddeld netto-jaarinkomen van de arbeider**

Risultati per bacino (Ffr) Resultaten per bekken (Ffr)

Insieme degli operai ⁽¹⁾ Alle arbeiders tezamen ⁽¹⁾

	Coniugato senza figli Gehuwd, zonder kinderen				Coniugato con 2 figli Gehuwd, 2 kinderen				
	Nord- Pas- de- Calais	Lor- raine	Cent- re- Midi	Com- plesso Te- zamen	Nord- Pas- de- Calais	Lor- raine	Cent- re- Midi	Com- plesso Te- zamen	
Interno									Ondergronds
Iscritto, alloggiato dalla miniera	7 863	9 526	8 001	8 152	9 413	11 070	9 510	9 688	Ingeschreven, door de mijn gehuisvest
Iscritto, non alloggiato dalla miniera ⁽²⁾	7 686	9 177	7 748	7 937	9 348	10 839	9 378	9 585	Ingeschreven, door de mijn niet gehuisvest ⁽²⁾
Presente, alloggiato dalla miniera	8 667	10 177	8 763	8 947	10 217	11 727	10 281	10 483	Aanwezig, door de mijn gehuisvest
Presente, non alloggiato dalla miniera ⁽²⁾	8 491	9 828	8 513	8 662	10 153	11 400	10 139	10 310	Aanwezig, door de mijn niet gehuisvest ⁽²⁾
Esterno									Bovengronds
Iscritto, alloggiato dalla miniera	6 901	7 345	6 730	6 924	8 451	8 805	8 248	8 460	Ingeschreven, door de mijn gehuisvest
Iscritto, non alloggiato dalla miniera ⁽²⁾	6 724	6 996	6 476	6 710	8 386	8 658	8 106	8 357	Ingeschreven, door de mijn niet gehuisvest ⁽²⁾
Presente, alloggiato dalla miniera	7 171	7 393	6 952	7 139	8 721	8 943	8 470	8 675	Aanwezig, door de mijn gehuisvest
Presente, non alloggiato dalla miniera ⁽²⁾	6 994	7 045	6 699	6 924	8 656	8 707	8 320	8 572	Aanwezig, door de mijn niet gehuisvest ⁽²⁾

⁽¹⁾ Trattasi della media degli operai indipendentemente dall'età, vale a dire ivi compresi gli operai di età inferiore ai 18 anni.

⁽²⁾ Che non percepiscono un'indennità compensatrice.

⁽¹⁾ Met inbegrip van de arbeiders beneden de 18 jaar.

⁽²⁾ Diegenen die geen compenserende vergoeding ontvangen.

FRANCE

**Raffronto dei redditi netti operai iscritti
a seconda degli oneri familiari prendendo per
base il reddito netto dell'operaio coniugato
senza figli, alloggiato dalla miniera**

**Vergelijking van het netto-inkomen van de
ingeschreven arbeiders volgens de
gezinslasten, met als basis het netto-
inkomen van de gehuwde, door de mijn
gehuusveste arbeider zonder kinderen**

Risultati per bacino Resultaten per bekken

Operai di 18 anni ed oltre Arbeiders van 18 jaar en ouder

	Operai all'interno Ondergrondse arbeiders				Operai all'esterno Bovengrondse arbeiders				
	Nord- Pas- de- Calais	Lor- raine	Cent- re- Midi	Com- plesso Te- zamen	Nord- Pas- de- Calais	Lor- raine	Cent- re- Midi	Com- plesso Te- zamen	
Coniugato senza figli	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Gehuwd, zonder kinderen
Coniugato con 1 figlio carico	105,3	104,4	105,1	105,1	106,0	105,5	106,1	105,9	Gehuwd, met 1 ten laste komend kind
Coniugato con 2 figli a carico	119,5	116,1	118,9	118,6	122,3	120,2	122,4	121,9	Gehuwd, met 2 ten laste komende kinderen
Coniugato con 3 figli a carico	135,5	129,3	134,5	134,0	140,6	136,9	140,9	139,9	Gehuwd, met 3 ten laste komende kinderen
Coniugato con 4 figli a carico	150,7	141,8	149,1	148,5	157,9	152,7	158,4	156,9	Gehuwd, met 4 ten laste komende kinderen
Coniugato con 5 figli a carico	165,8	154,3	163,8	163,0	175,2	168,4	175,8	174,0	Gehuwd, met 5 ten laste komende kinderen

BELGIQUE/BELGIË

Numero medio dei turni retribuiti e non retribuiti per operaio iscritto

Gemiddeld aantal betaalde en niet-betaalde diensten per ingeschreven arbeider

Risultati per bacino
Insieme degli operai ⁽¹⁾

Resultaten per bekken
Alle arbeiders tezamen ⁽¹⁾

Natura dei turni	Riga (2)	Operai all'interno Ondergrondse arbeiders			Operai all'esterno Bovengrondse arbeiders			Regel (2)	Aard van de diensten
		Cam- pine	Sud	Com- plesso Te- zamen	Cam- pine	Sud	Com- plesso Te- zamen		
I. Turni retribuiti									1. Betaalde diensten
1. Turni effettuati									1. gewerkte diensten
a) <i>Turni normali</i>	1	200,2	186,2	193,0	247,1	233,9	238,9	1	a) <i>gewone diensten</i>
b) <i>Turni supplementari di cui: durante giorni di riposo</i>	2 2a	1,0 —	2,7 —	2,3 —	4,8 —	15,5 —	11,5 —	2 2a	b) <i>extra diensten waarvan op werkdagen</i>
2. Turni non effettuati (ferie legali, tempo libero, altri congedi retribuiti)	6	19,7	14,1	16,2	10,8	9,7	10,1	6	2. Niet-gewerkte diensten (wettelijk verlof, vrije tijd, overig verlof met behoud van loon)
3. Giorni festivi pagati	7	8,7	6,4	7,3	9,0	7,4	8,0	7	3. Betaalde verlofdagen
Totale I	8	230,2	209,4	219,4	271,7	260,5	268,5	8	Totaal I
II. Turni non retribuiti									II. Niet-betaalde diensten
Motivi personali	13	36,4	70,3	57,7	9,9	30,6	22,8	13	Persoonlijke redenen
Motivi economici e tecnici	16	15,9	1,6	6,9	13,3	1,3	5,8	16	Economische en technische redenen
Motivi vari	21 + 23	22,9	28,2	26,2	19,9	24,9	23,0	21 + 23	Verskillende redenen
Totale II	22 + 23	75,2	100,1	90,8	43,1	56,8	51,6	22 + 23	Totaal II
III. Giorni dell'anno non considerati									III. Niet in aanmerking komende dagen in het jaar
a) <i>Domeniche</i>	24	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	24	a) <i>zondagen</i>
b) <i>Altri giorni festivi non pagati</i>	25	0,0	1,6	1,4	0,9	1,6	1,4	25	b) <i>andere niet-betaalde feestdagen</i>
Totale III	26	53,0	54,6	54,4	53,9	54,6	54,4	26	Totaal III
Totale da I a III	27	385,3	364,1	364,6	368,8	377,9	374,5	27	Totaal I t/m III
Turni supplementari (riga 2) da detrarre	28	— 1,0	— 2,7	— 2,3	— 4,8	— 15,5	— 11,5	28	In mindering te brengen extra diensten (regel 2)
Differenza tra il numero di giorni festivi legali e il numero di giorni festivi effettivamente pagati per operaio	29	+ 1,3	+ 3,6	+ 2,7	+ 1,0	+ 2,6	+ 2,0	29	Verschil tussen het aantal wettelijke feestdagen en het aantal per arbeider werkelijk betaalde feestdagen
Numero di giorni dell'anno (righe 27 — 28 + 29)	30	385,0	365,0	365,0	365,0	365,0	365,0	30	Aantal dagen per kalenderjaar (regel 27 — 28 + 29)

(1) Trattasi della media degli operai indipendentemente dall'età, vale a dire ivi compresi gli operai di età inferiore ai 18 anni.
(2) La numerazione delle righe corrisponde a quella delle tabelle dettagliate nn. II/1 e II/2.

(1) Met inbegrip van de arbeiders beneden de 18 jaar.

(2) De nummering stemt overeen met die van de gedetailleerde tabellen nos II/1 en II/2.

BELGIQUE BELGIE

Numero medio dei turni retribuiti e non retribuiti per operaio iscritto

Gemiddeld aantal betaalde en niet-betaalde diensten per ingeschreven arbeider

Risultati per bacino
Operai di 18 anni e oltre

Resultaten per bekken
Arbeiders van 18 jaar en ouder

Natura dei turni	Riga (*)	Operai all'interno Ondergrondse arbeiders			Operai all'esterno Bovengrondse arbeiders			Regel (2)	Aard van de diensten
		Cam- pine	Sud	Com- plesso Te- zamen	Cam- pine	Sud	Com- plesso Te- zamen		
I. Turni retribuiti									I. Betaalde diensten
1. Turni effettuati									1. gewerkte diensten
a) <i>Turni normali</i>	1	205,6	186,1	193,3	242,9	232,4	236,2	1	a) <i>gewone diensten</i>
b) <i>Turni supplementari di cui: durante giorni di riposo</i>	2 2a	1,6 —	2,7 —	2,3 —	5,1 —	15,8 —	11,0 —	2 2a	b) <i>extra diensten naar aan op rustdagen</i>
2. Turni non effettuati (ferie legali, tempo libero, altri congedi retri- buiti)	6	19,8	14,1	16,2	11,7	9,0	10,6	6	2. Niet-gewerkte diensten (wettelijk verlof, vrije tijd, overig verlof met behoud van loon)
3. Giorni festivi pagati	7	8,8	6,4	7,3	9,7	7,6	8,3	7	3. Betaalde verlofdagen
Totale I	8	235,8	209,3	219,1	269,4	265,7	267,0	8	Totaal I
II. Turni non retribuiti									II. Niet-betaalde diensten
Motivi personali	13	30,0	70,4	57,9	10,7	31,3	23,8	13	Persoonlijke redenen
Motivi economici e tecnici	16	16,0	1,6	6,9	14,4	1,3	6,0	16	Economische en technische redenen
Motivi vari	21 + 23	23,1	28,2	26,3	21,4	25,5	24,0	21 + 23	Verschillende redenen
Totale II	22 + 23	75,7	100,2	91,1	46,5	58,1	53,8	22 + 23	Totaal II
III. Giorni dell'anno non considerati									III. Niet in aanmerking komende dagen in het jaar
a) <i>Domeniche</i>	24	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	53,0	24	a) <i>zondagen</i>
b) <i>Altri giorni festivi non pagati</i>	25	0,9	1,6	1,4	0,9	1,6	1,4	25	b) <i>andere niet-betaalde feestdagen</i>
Totale III	26	53,9	54,6	54,4	53,9	54,6	54,4	26	Totaal III
Totale da I a III	27	365,4	364,1	364,0	369,8	378,4	375,2	27	Totaal I t/m III
Turni supplementari (riga 2) da detrarre	28	— 1,6	— 2,7	— 2,3	— 5,1	— 15,8	— 11,9	28	In mindering te brengen extra diensten (regel 2)
Differenza tra il numero di giorni festivi legali e il numero di giorni festivi effettiva- mente pagati per operaio	29	+ 1,2	+ 3,6	+ 2,7	+ 0,3	+ 2,4	+ 1,7	29	Vershil tussen het aantal wettelijke feest- dagen en het aantal per arbeider werkelijk betaalde feestdagen
Numero di giorni dell'anno (righe 27 — 28 — 29)	30	365,0	365,0	365,0	365,0	365,0	365,0	30	Aantal dagen per kalenderjaar (regel 27 — 28 — 29)

(*) La numerazione delle righe corrisponde a quella delle tabelle dettagliate
nn. II/1 e II/2.

(*) De nummering stemt overeen met die van de gedetailleerde tabellen
nos. II/1 en II/2.

BELGIQUE/BELGIË

Reddito annuo medio per operaio

Gemiddeld netto-jaarinkomen van de arbeider

Risultati per bacino Fb
Insieme degli operai (1)

Resultaten per bekken Fb
Alle arbeiders tezamen (1)

	Coniugato senza figli Gehuwd, zonder kinderen			Coniugato con 2 figli Gehuwd, 2 kinderen			
	Campine	Sud	Complesso Tezamen	Campine	Sud	Complesso Tezamen	
Interno							Ondergronds
Iscritto, alloggiato dalla miniera	80 370	78 302	70 007	95 227	92 991	93 816	Ingeschreven, door de mijn gehuisvest
Iscritto, non alloggiato dalla miniera	78 219	75 335	76 435	93 076	90 024	91 184	Ingeschreven, niet door de mijn gehuisvest
Presente, alloggiato dalla miniera	90 846	102 803	98 140	106 195	118 206	113 297	Aanwezig, door de mijn gehuisvest
Presente, non alloggiato dalla miniera	88 695	99 926	95 505	101 014	115 239	110 665	Aanwezig, niet door de mijn gehuisvest
Esterno							Bovengronds
Iscritto, alloggiato dalla miniera	63 447	60 202	67 117	77 524	83 399	81 230	Ingeschreven, door de mijn gehuisvest
Iscritto, non alloggiato dalla miniera	60 289	64 462	62 000	74 366	78 599	77 013	Ingeschreven, niet door de mijn gehuisvest
Presente, alloggiato dalla miniera	64 779	74 918	71 004	78 868	89 199	85 225	Aanwezig, door de mijn gehuisvest
Presente, non alloggiato dalla miniera	61 621	70 118	66 787	75 710	84 399	81 008	Aanwezig, niet door de mijn gehuisvest

(1) Trattasi della media degli operai indipendentemente dall'età, vale a dire ivi compresi gli operai di età inferiore ai 18 anni.

(1) Met inbegrip van de arbeiders beneden de 18 jaar.

BELGIQUE/BELGIË

Raffronto di redditi netti-operai iscritti
a seconda degli oneri familiari prendendo per
base il reddito netto dell'operaio coniugato
senza figli, alloggiato dalla miniera

Vergelijking van het netto-inkomen van de
ingeschreven arbeiders volgens de
gezinslasten, met als basis het netto-
inkomen van de gehuwde, door de mijn
gehuisveste arbeider zonder kinderen

Risultati per bacino
Operai di 18 anni ed oltre

Resultaten per bekken
Arbeiders van 18 jaar en ouder

	Operai all'interno Ondergrondse arbeiders			Operai all'esterno Bovengrondse arbeiders			
	Campine	Sud	Complesso Tezamen	Campine	Sud	Complesso Tezamen	
Coniugato senza figli	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Gehuwd, zonder kinderen
Coniugato con 1 figlio a carico	108,0	108,1	108,1	108,9	108,6	108,7	Gehuwd, met 1 ten laste komend kind
Coniugato con 2 figli a carico	118,5	118,8	118,6	120,9	120,3	120,5	Gehuwd, met 2 ten laste komende kinderen
Coniugato con 3 figli a carico	132,2	132,8	132,6	140,5	139,3	139,8	Gehuwd, met 3 ten laste komende kinderen
Coniugato con 4 figli a carico	151,3	151,9	151,7	157,0	155,4	156,1	Gehuwd, met 4 ten laste komende kinderen
Coniugato con 5 figli a carico	166,7	167,7	167,3	175,2	173,1	174,0	Gehuwd, met 5 ten laste komende kinderen

Reddito annuo medio per operaio presente non alloggiato dall'impresa

Elementi costitutivi del reddito	Deutschland (BR) (1)		France (2)		Italia	
	DM	%	Ffr	%	Lit.	%
Celibe						
I. Salario in contanti	9 495	134,1	9 107	114,0	1 036 375	110,0
II. Valore delle erogazioni in natura <i>Alloggio</i>	—	—	—	—	—	—
III. Salario lordo (I + II)	9 495	134,1	9 107	114,0	1 036 375	110,0
IV. Assegni familiari						
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa</i>	—	—	—	—	—	—
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	—	—	—	—	—	—
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	967	13,7	610	7,6	61 947	6,6
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	1 447	20,4	512	6,4	32 315	3,4
VII. Reddito netto (III + IV — V — VI)	7 081	100,0	7 985	100,0	942 113	100,0
Coniugato senza figli						
I. Salario in contanti	9 495	126,3	9 107	107,4	1 036 375	105,3
II. Valore delle erogazioni in natura <i>Alloggio</i>	—	—	—	—	—	—
III. Salario lordo (I + II)	9 495	126,3	9 107	107,4	1 036 375	105,3
IV. Assegni familiari						
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa</i>	62	0,8	—	—	—	—
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	—	—	—	—	41 912	4,3
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	973	12,9	610	7,2	61 947	6,3
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	1 069	14,2	19	0,2	32 215	3,3
VII. Reddito netto (III + IV — V — VI)	7 515	100,0	8 478	100,0	984 025	100,0

Gemiddeld jaarinkomen van de aanwezige arbeider, niet door de onderneming gehuisvest

Nederland		Belgique/België		Luxembourg		Bestanddelen van het inkomen
F1	%	Fb	%	F1b2	%	
Ongehuwd						
7 511	141,5	112 944	120,0	132 404	126,6	I. Loon in geld
—	—	—	—	—	—	II. Waarde der emolumenten in natura huisvesting
7 511	141,5	112 944	120,0	132 404	126,6	III. Bruto-verdienste (I + II)
IV. Gezinstoelagen						
—	—	—	—	—	—	a) rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd
—	—	—	—	—	—	b) door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd
1 154	21,7	9 066	9,6	11 547	11,0	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
1 051	19,8	9 804	10,4	16 266	15,6	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
5 306	100,0	94 074	100,0	104 591	100,0	VII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI)
Gehuwd, zonder kinderen						
7 511	133,2	112 944	119,4	133 034	118,1	I. Loon in geld
—	—	—	—	—	—	II. Waarde der emolumenten in natura huisvesting
7 511	133,2	112 944	119,4	133 034	118,1	III. Bruto-verdienste (I + II)
IV. Gezinstoelagen						
—	—	—	—	1 200	1,0	a) rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd
—	—	—	—	—	—	b) door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd
1 154	20,5	9 066	9,6	11 638	10,3	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
719	12,7	9 312	9,8	9 940	8,8	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
5 638	100,0	94 566	100,0	112 656	100,0	VII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI)

TABELLA II/32 (segue)
TABELLA (vervolg)

Elementi costitutivi del reddito	Deutschland (BR) ⁽¹⁾		France ⁽²⁾		Italia	
	DM	%	Ffr	%	Lit.	%
Coniugato con 2 figli						
I. Salario in contanti	9 495	115,8	9 107	90,6	1 036 375	94,2
II. Valore delle erogazioni in natura <i>Alloggio</i>	—	—	—	—	—	—
III. Salario lordo (I + II)	9 495	115,8	9 107	90,6	1 036 375	94,2
IV. Assegni familiari						
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa</i>	235	2,9	8	0,1	—	—
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	—	—	1 553	15,4	157 976	14,4
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	990	12,1	610	6,1	61 947	5,6
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	541	6,6	0	—	32 315	3,0
VII. Reddito netto (III + IV — V — VI)	8 199	100,0	10 058	100,0	1 100 089	100,0

⁽¹⁾ Bacino della Renania del Nord-Westfalia. Celibe di età inferiore ai 50 anni.

⁽²⁾ Bacino dell' Est.

TABELLA II/32 (segue)
T A B E L (vervolg)

Nederland		Belgique/België		Luxembourg		Bestanddelen van het inkomen
Fl	%	Flb	%	Flbg	%	
						Gehuwd, 2 kinderen
7 511	117,6	112 944	103,0	134 294	103,2	I. Loon in geld
—	—	—	—	—	—	II. Waarde der emolumenten in natura <i>huisvesting</i>
7 511	117,6	112 944	103,0	134 294	103,2	III. Bruto-verdienste (I + II)
—	—	—	—	1 200	0,9	IV. Gezinstoelagen a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd</i>
400	7,7	13 609	12,4	11 544	8,8	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
1 154	18,1	9 066	8,3	11 701	8,9	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
462	7,2	7 848	7,1	5 248	4,0	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
6 385	100,0	109 639	100,0	130 089	100,0	VII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI)

(¹) Bekken van Noord-Rijnland-Westfalen. Ongehuwd beneden de 50 jaar.

(²) „Oost“-bekken.

Reddito annuo medio per operaio presente
alloggiato dall'impresa

Gemiddeld jaarinkomen van de aanwezige
arbeider, door de onderneming gehuisvest

Elementi costitutivi del reddito	France		Italia		Luxembourg		Bestanddelen van het inkomen
	Ffr	%	Lit.	%	Fllg	%	
Coniugato senza figli							Gehuwd, zonder kinderen
I. Salario in contanti	9 107	103,8	1 036 375	93,7	133 034	100,8	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni <i>Alloggio</i>	300	3,4	122 307	11,0	8 500	7,0	II. Waarde der emolumenten in natura <i>huinvesting</i>
III. Salario lordo (I + II)	9 407	107,2	1 158 682	104,7	141 534	110,8	III. Bruto-verdiensite (I + II)
IV. Assegni familiari							IV. Gezinstoelagen
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa</i>	—	—	—	—	1 200	1,0	a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd</i>
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	—	—	41 912	3,8	—	—	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	610	7,0	61 947	5,6	11 638	9,6	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	19	0,2	32 315	2,9	9 940	8,2	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Reddito netto (III + IV — V — VI)	8 778	100,0	1 106 332	100,0	121 156	100,0	VII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI)
Coniugato con 2 figli							Gehuwd, 2 kinderen
I. Salario in contanti	9 107	87,9	1 036 375	84,8	134 294	96,9	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni <i>Alloggio</i>	300	2,9	122 307	10,0	8 500	6,1	II. Waarde der emolumenten in natura <i>huinvesting</i>
III. Salario lordo (I + II)	9 407	90,8	1 158 682	94,8	142 794	103,0	III. Bruto-verdiensite (I + II)
IV. Assegni familiari							IV. Gezinstoelagen
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa</i>	8	0,1	—	—	1 200	0,9	a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd</i>
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	1 553	15,0	157 976	12,9	11 544	8,3	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	610	5,9	61 947	5,1	11 701	8,4	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	0	—	32 315	2,6	5 248	3,8	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Reddito netto (III + IV — V — VI)	10 358	100,0	1 222 396	100,0	138 589	100,0	VII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI)

(¹) Bacino dell'Est.

(¹) „Oost“-bekken.

Raffronto dei redditi netti degli operai iscritti
non alloggiati dall'impresa a seconda degli
oneri familiari prendendo per base il
reddito netto dell'operaio coniugato senza figli

Vergelijking van het netto-inkomen van de
ingeschreven, niet door de onderneming
gehuisveste arbeiders volgens de gezinslasten,
met als basis het inkomen van de
gehuwde arbeider zonder kinderen

	Deutsch- land (BR) ⁽¹⁾	France (²)	Italia	Neder- land	Belgi- que/ België	Luxem- bourg	
Coniugato senza figli	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Gehuwd, zonder kinderen
Coniugato con 1 figlio a carico	103,7	105,5	106,3	106,8	107,1	108,0	Gehuwd, met 1 ten laste komend kind
Coniugato con 2 figli a carico	109,7	120,0	112,6	113,9	117,5	116,0	Gehuwd, met 2 ten laste komende kinderen
Coniugato con 3 figli a carico	122,1	136,5	118,9	120,6	130,4	125,9	Gehuwd, met 3 ten laste komende kinderen
Coniugato con 4 figli a carico	129,0	150,2	125,1	128,9	149,3	132,0	Gehuwd, met 4 ten laste komende kinderen
Coniugato con 5 figli a carico	135,8	163,9	131,4	136,8	161,5	138,5	Gehuwd, met 5 ten laste komende kinderen

(¹) Bacino della Renania del Nord-Westfalia.
(²) Bacino dell'Est.

(¹) Bekken van Noordrijnland-Westfalen.
(²) „Oost“-bekken.

1954 = 100

Evoluzione dei redditi nominali netti
annui medi

Ontwikkeling van het gemiddelde nominale
netto-jaarinkomen

Operaio iscritto, non alloggiato dall'impresa

Niet door de onderneming gehuisveste ingeschreven arbeiders

Paesi	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	Land
Deutschland (BR) ⁽¹⁾								Deutschland (BR) ⁽¹⁾
0 figli	109,2	115,1	122,1	122,1	127,8	140,3	140,4	zonder kinderen
2 figli a carico	109,1	114,8	123,1	126,1	131,5	143,0	151,7	met 2 ten laste komende kinderen
France ⁽²⁾								France ⁽²⁾
0 figli	115,3	129,0	136,6	155,1	163,3	183,3	195,5	zonder kinderen
2 figli a carico	112,2	122,7	128,4	143,5	150,1	165,9	175,8	met 2 ten laste komende kinderen
Italia								Italia
0 figli	107,4	115,6	119,0	120,7	126,9	137,9	146,4	zonder kinderen
2 figli a carico	106,7	114,3	117,4	119,5	125,2	134,7	142,7	met 2 ten laste komende kinderen
Nederland								Nederland
0 figli	110,1	119,5	123,2	126,1	129,6	142,7	159,3	zonder kinderen
2 figli a carico	109,9	118,3	123,0	125,9	129,2	143,5	159,3	met 2 ten laste komende kinderen
Belgique-België								Belgique/België
0 figli	105,8	114,1	116,4	120,0	124,6	129,8	129,5	zonder kinderen
2 figli a carico	105,4	112,9	117,2	121,4	125,7	130,9	131,1	met 2 ten laste komende kinderen
Luxembourg								Luxembourg
0 figli	104,4	113,5	121,9	123,6	125,7	130,8	137,2	zonder kinderen
2 figli a carico	103,8	112,2	120,2	121,6	123,7	128,0	133,8	met 2 ten laste komende kinderen

(¹) Bacino della Renania del Nord-Westfalia.
(²) Bacino dell'Est.

(¹) Bekken van Noordrijnland-Westfalen.
(²) „Oost“-bekken.

Numero medio dei turni retribuiti e non retribuiti per operaio iscritto

Gemiddeld aantal betaalde en niet-betaalde diensten per ingeschreven arbeider

Operaio all'interno

Ondergrondse arbeiders

Natura dei turni	Riga	Numero medio di turni per operaio iscritto Gemiddeld aantal diensten per ingeschreven arbeider				Regel	Aard van de diensten
		Deutsch-land (BR) Niedersachsen	France (Est)	Italia	Luxembourz		
I. Turni retribuiti							I. Betaalde diensten
1. Turni effettuati							1. Gewerkte diensten
a) <i>Turni normali</i>	1	234,8	246,3	234,2	243,9	1	a) <i>gewone diensten</i>
b) <i>Turni supplementari</i>	2	6,0	6,5	2,3	2,3	2	b) <i>extra diensten</i>
Totale (righe 1 + 2)	3	240,8	252,8	236,5	246,2	3	Totaal (regel 1 + 2)
2. Turni non effettuati							2. Niet-gewerkte diensten
a) <i>Congedi legali</i>	4	16,6	22,2	13,3	18,1	4	a) <i>Wettelijk verlof</i>
b) <i>Altri congedi retribuiti</i>	5	0,3	0,6	0,2	0,4	5	b) <i>Overig verlof niet behoud van loon</i>
Totale (righe 4 + 5)	6	16,9	22,8	13,5	18,5	6	Totaal (regel 4 + 5)
3. Giorni festivi pagati	7	8,1	6,5	15,2	9,3	7	3. Betaalde feestdagen
Totale I (righe 3 + 6 + 7)	8	265,8	282,1	265,2	274,0	8	Totaal I (regel 3 + 6 + 7)
II. Turni non retribuiti							II. Niet-betaalde diensten
1. Motivi personali							1. Persoonlijke redenen
a) <i>Malattia</i>	9	16,0	11,3	24,1	10,4	9	a) <i>Ziekte</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	10	4,9	7,5	10,9	10,4	10	b) <i>Arbeidsonged</i>
c) <i>Assenze giustificate</i>	11	2,4	2,0	3,1	0,7	11	c) <i>Geoorloofd verzuim</i>
d) <i>Assenze non giustificate</i>	12	0,4	1,3	0,3	3,1	12	d) <i>Ongeoorloofd verzuim</i>
Totale (righe da 9 a 12)	13	23,7	22,1	38,4	24,6	13	Totaal (regel 9 t/m 12)
2. Motivi economici e tecnici							2. Economische en technische redenen
a) <i>Mancanza di sbocchi</i>	14	—	0,7	—	—	14	a) <i>Gebrek aan afzet</i>
b) <i>Mancanza di mezzi di trasporto e motivi d'ordine tecnico</i>	15	0,0	0,1	—	—	15	b) <i>Gebrek aan vervoermiddelen en redenen van technische aard</i>
Totale (righe 14 + 15)	16	0,0	0,8	—	—	16	Totaal (regel 14 + 15)
3. Motivi vari							3. Verscheidene redenen
a) <i>Festività locali</i>	17	—	0,7	0,5	—	17	a) <i>Plaatselijke feesten</i>
b) <i>Scioperi</i>	18	—	2,0	3,7	—	18	b) <i>Algemenestaking</i>
c) <i>Serrate</i>	19	—	0,0	—	—	19	c) <i>Lock-out</i>
d) <i>Altri motivi</i>	20	—	0,9	1,4	—	20	d) <i>Overige redenen</i>
Totale (righe da 17 a 20)	21	—	3,6	5,6	—	21	Totaal (regel 17 t/m 20)
Totale II (righe 13 + 16 + 21)	22	23,7	32,5	44,0	24,6	22	Totale II (regel 13 + 16 + 21)
III. Giorni di riposo che compensano la riduzione della durata del lavoro	23	27,6	—	4,3	15,0	23	III. Rustdagen in verband met verkorting van de arbeidsduur
IV. Giorni dell'anno non considerati							IV. Niet in aanmerking komende dagen in het jaar
a) <i>Domeniche</i>	24	53,0	53,0	51,0(*)	53,0	24	a) <i>Zondagen</i>
b) <i>Altri giorni festivi non retribuiti</i>	25	—	3,4	—	—	25	b) <i>Andere niet-betaalde feestdagen</i>
Totale IV (righe 24 + 25)	26	53,0	56,4	51,0	53,0	26	Totaal IV (regel 24 + 25)
Totale da I a IV (righe 8 + 22 + 23 + 26)	27	370,1	371,0	364,5	366,6	27	Totale I t/m IV (regel 8 + 22 + 23 + 26)
Turni supplementari (riga 2)	28	— 6,0	— 6,5	— 2,3	— 2,3	28	Extra diensten (regel 2)
Differenze tra il numero di giorni festivi legali e il numero di giorni festivi effettivamente pagati dall'operaio (vedi riga 7)	29	+ 0,9	+ 0,5	+ 2,8	+ 0,7	29	Verskil tussen het aantal wettelijke feestdagen en het aantal per arbeider werkelijk betaalde feestdagen (zoals vermeld op regel 7)
Numero di giorni dell'anno di calendario (righe 27 + 28 + 29)	30	365,0	365,0	365,0	365,0	30	Aantal dagen per kalenderjaar (regel 27 + 28 + 29)

(*) Non compresi 2 giorni festivi che cadono di domenica.

(*) Exclusief 2 feestdagen.

Numero medio dei turni retribuiti e non retribuiti per operaio iscritto

Gemiddeld aantal betaalde en niet-betaalde diensten per ingeschreven arbeider

Operaio all'esterno

Bovengrondse arbeiders

Natura dei turni	Numero medio di turni per operaio iscritto Gemiddeld aantal diensten per ingeschreven arbeider					Regel	Aard van de diensten
	Riga	Deutsch- land (BR) Nieder- sachsen	France (Est)	Italia	Luxem- bourg		
I. Turni retribuiti							I. Betaalde diensten
1. Turni effettuati							1. Gewerkte diensten
a) <i>Turni normali</i>	1	230,7	252,4	254,4	247,0	1	a) <i>gewone diensten</i>
b) <i>Turni supplementari</i>	2	13,8	17,4	7,0	5,0	2	b) <i>extra diensten</i>
Totale (righe 1 + 2)	3	253,5	269,8	261,4	252,0	3	Totaal (regel 1 + 2)
2. Turni non effettuati							2. Niet-gewerkte diensten
a) <i>Congedi legali</i>	4	15,7	21,2	14,4	18,0	4	a) <i>Wettelijk verlof</i>
b) <i>Altri congedi retribuiti</i>	5	0,4	0,5	0,1	0,4	5	b) <i>Overig verlof met behoud van loon</i>
Totale (righe 4 + 5)	6	16,1	21,7	14,5	18,4	6	Totaal (regel 4 + 5)
3. Giorni festivi pagati	7	7,8	6,4	14,8	9,3	7	3. Betaalde feestdagen
Totale I (righe 3 + 6 + 7)	8	277,4	297,9	290,7	279,7	8	Totaal I (regel 3 + 6 + 7)
II. Turni non retribuiti							II. Niet-betaalde diensten
1. Motivi personali							1. Persoonlijke redenen
a) <i>Malattia</i>	9	16,3	15,5	13,4	9,6	9	a) <i>Ziekte</i>
b) <i>Infortuni sul lavoro</i>	10	2,3	4,7	3,5	6,0	10	b) <i>Arbeidsongeval</i>
c) <i>Assenze giustificate</i>	11	0,8	1,5	1,8	0,7	11	c) <i>Geoorloofd verzuim</i>
d) <i>Assenze non giustificate</i>	12	0,2	0,5	0,1	1,5	12	d) <i>Ongeoorloofd verzuim</i>
Totale (righe da 9 a 12)	13	19,6	22,2	18,8	18,7	13	Totaal (regel 9 t/m 12)
2. Motivi economici e tecnici							2. Economische en technische redenen
a) <i>Mancanza di sbocchi</i>	14	—	3,3	—	—	14	a) <i>Gebrek aan afzet</i>
b) <i>Mancanza di mezzi di trasporto e motivi d'ordine tecnico</i>	15	0,0	0,1	—	—	15	b) <i>Gebrek aan vervoermiddelen en redenen van technische aard</i>
Totale (righe 14 + 15)	16	0,0	3,4	—	—	16	Totaal (regel 14 + 15)
3. Motivi vari							3. Verschillende redenen
a) <i>Festività locali</i>	17	—	0,4	0,3	—	17	a) <i>Plaatselijke feesten</i>
b) <i>Scioperi</i>	18	—	1,0	1,4	—	18	b) <i>Algemene staking</i>
c) <i>Serrate</i>	19	—	—	—	—	19	c) <i>Lock-out</i>
d) <i>Altri motivi</i>	20	—	0,4	2,1	—	20	d) <i>Overige redenen</i>
Totale (righe da 17 a 20)	21	—	1,8	3,8	—	21	Totaal (regel 17 t/m 20)
Totale II (righe 13 + 16 + 21)	22	19,6	27,4	22,6	18,7	22	Totaal II (regel 13 + 16 + 21)
III. Giorni di riposo che compensano la riduzione della durata del lavoro	23	27,6	—	4,5	17,9	23	III. Rustdagen in verband met verkorting van de arbeidsduur
IV. Giorni dell'anno non considerati							IV. Niet in aanmerking komende dagen in het jaar
a) <i>Domeniche</i>	24	53,0	53,0	51,0 ⁽¹⁾	53,0	24	a) <i>Zondagen</i>
b) <i>Altri giorni festivi non retribuiti</i>	25	—	3,5	—	—	25	b) <i>Andere niet-betaalde feestdagen</i>
Totale IV (righe 24 + 25)	26	53,0	56,5	51,0	53,0	26	Totaal IV (regel 24 + 25)
Totale da I a IV (righe 8 + 22 + 23 + 26)	27	370,1	381,8	368,8	369,3	27	Totaal I t/m IV (regel 8 + 22 + 23 + 26)
Turni supplementari (riga 2)	28	— 0,0	— 17,4	— 7,0	— 5,0	28	Extra diensten (regel 2)
Differenze tra il numero di giorni festivi legali e il numero di giorni festivi effettivamente pagati dall'operaio (vedi riga 7)	29	+ 0,9	+ 0,6	+ 3,2	+ 0,7	29	Verschil tussen het aantal wettelijke feestdagen en het aantal per arbeider werkelijk betaalde feestdagen (zoals vermeld op regel 7)
Numero di giorni dell'anno di calendario (righe 27 + 28 + 29)	30	365,0	365,0	365,0	365,0	30	Aantal dagen per kalenderjaar (regel 27 — 28 + 29)

(¹) Non compresi 2 giorni festivi che cadono di domenica.

(²) Exclusief 2 feestdagen.

Reddito annuo medio per operaio iscritto
non alloggiato dall'impresa

Gemiddeld jaarinkomen van de ingeschreven
arbeider, niet door de onderneming gehuisvest

Interno

Ondergronds

Elementi costitutivi del reddito	Deutschland (BR) (Niedersachsen)		France (Est)		Italia		Luxembourg		Bestanddelen van het inkomen
	DM	%	Ffr	%	Lit.	%	Fibg	%	
Cebile									Ongehuwd
I. Salario in contanti	7 140	119,8	11 603 ⁽¹⁾	116,0	713 607	110,0	144 860	128,7	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura <i>Alloggio</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	II. Waarde der emolumenten in natura <i>huisvesting</i>
III. Salario lordo (I + II)	7 140	119,8	11 603	116,0	713 607	110,0	144 860	128,7	III. Bruto-verdiensite (I + II)
IV. Assegni familiari									IV. Gezinstoelagen
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd</i>
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	885	14,8	928	9,2	49 797	7,7	12 780	11,4	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	786	13,2	679	6,8	18 692	2,0	19 523	17,3	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	402	8,2	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	5 061	100,0	10 056	100,0	645 118	100,0	112 557	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)

(¹) Di cui l'indennità compensatrice di alloggio : 226 Ffr. esclusa l'indennità annua di riscaldamento, di 186 Ffr.

(²) Di cui l'indennità compensatrice di alloggio : 451 Ffr. esclusa l'indennità annua di riscaldamento, di 310 Ffr.

(³) Di cui l'indennità compensatrice di alloggio : 564 Ffr. esclusa l'indennità annua di riscaldamento, di 310 Ffr.

(⁴) Figlio di età inferiore ai 10 anni.

(¹) Met inbegrip van de woningvervangende uitkering van 226 Ffr. En zonder de jaarlijkse verwarmingstoelage van 186 Ffr.

(²) Met inbegrip van de woningvervangende uitkering van 451 Ffr. En zonder de jaarlijkse verwarmingstoelage van 310 Ffr.

(³) Met inbegrip van de woningvervangende uitkering van 564 Ffr. En zonder de jaarlijkse verwarmingstoelage van 310 Ffr.

(⁴) Kinderen beneden de 10 jaar.

TABELLA II/38 (segue)
T A B E L (vervolg)

Elementi costitutivi del reddito	Deutschland (BR) (Niedersachsen)		France (Est)		Italia		Luxembourg		Bestanddelen van het inkomen
	DM	%	Ffr	%	Lit.	%	Fibg	%	
Coniugato senza figli									Gehuwd, zonder kinderen
I. Salario in contanti	7 140	110,0	(*) 11 888	110,6	713 607	103,9	145 490	119,4	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura <i>Alloggio</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	II. Waarde der emolumenten in natura <i>huurvesting</i>
III. Salario lordo (I + II)	7 140	110,0	11 888	110,6	713 607	103,9	145 490	119,4	III. Bruto-verdienste (I + II)
IV. Assegni familiari									IV. Gezinstoelagen
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa</i>	266	4,1	—	—	—	—	1 200	1,0	a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd</i>
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	—	—	—	—	41 912	6,1	—	—	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	918	14,1	932	8,7	49 797	7,3	12 871	10,6	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	492	7,6	205	1,9	18 692	2,7	12 000	9,8	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	492	7,6	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	6 488	100,0	10 751	100,0	637 030	100,0	121 819	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)
Coniugato con 2 figli									Gehuwd, 2 kinderen
I. Salario in contanti	7 140	99,1	(*) 12 001	95,1	713 607	88,8	146 750	105,0	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura <i>Alloggio</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	II. Waarde der emolumenten in natura <i>huurvesting</i>
III. Salario lordo (I + II)	7 140	99,1	12 001	95,1	713 607	88,8	146 750	105,0	III. Bruto-verdienste (I + II)
IV. Assegni familiari									IV. Gezinstoelagen
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa</i>	266	3,7	—	—	—	—	1 200	0,9	a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd</i>
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	225	3,1	(*) 1 558	12,3	157 976	19,7	11 544	8,3	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	918	12,7	933	7,4	49 797	6,2	12 934	9,3	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	—	—	0	—	18 692	2,3	6 799	4,9	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	492	6,8	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	7 205	100,0	12 621	100,0	803 094	100,0	139 761	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)

Raffronto dei redditi netti degli operai iscritti all'interno, non alloggiati dalla miniera, a seconda degli oneri familiari prendendo per base il reddito netto dell'operaio coniugato senza figli

Vergelijking van het netto-inkomen van de ingeschreven, niet door de mijn gehulsveste ondergrondse arbeiders volgens de gezinslasten, met als basis het netto-inkomen van de gehuwde arbeider zonder kinderen

	Deutschland (BR) (Niedersachsen)	France (Est)	Italia	Luxembourg	
Coniugato senza figli	100,0	100,0	100,0	100,0	Gehuwd, zonder kinderen
Coniugato con 1 figlio a carico	102,8	102,4	108,4	107,3	Gehuwd, met 1 ten laste komend kind
Coniugato con 2 figli a carico	111,1	117,4	116,9	114,7	Gehuwd, met 2 ten laste komende kinderen
Coniugato con 3 figli a carico	118,4	129,7	125,3	122,6	Gehuwd, met 3 ten laste komende kinderen
Coniugato con 4 figli a carico	125,8	140,1	133,8	130,8	Gehuwd, met 4 ten laste komende kinderen
Coniugato con 5 figli a carico	133,2	159,4	142,2	136,5	Gehuwd, met 5 ten laste komende kinderen

1954 = 100

Evoluzione dei redditi nominali netti annui medi — operaio iscritto, non alloggiato dalla miniera

Ontwikkeling van het gemiddelde nominale netto-jaarinkomen van de niet door de mijn gehuisveste ingeschreven arbeider

Operaio all'interno

Ondergrondse arbeiders

Paesi	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	Land
Deutschland (BR) (Niedersachsen)								Deutschland (BR) (Niedersachsen)
0 figli	113,8	122,5	148,0	149,1	151,1	163,1	177,2	Zonder kinderen
2 figli a carico	114,6	123,2	149,5	150,2	152,3	166,5	185,6	Met 2 ten laste komende kinderen
France (Est)								France (Est)
0 figli	111,3	124,3	133,9	149,0	153,7	165,6	170,9	Zonder kinderen
2 figli a carico	110,4	122,7	131,6	144,9	149,2	160,3	165,0	Met 2 ten laste komende kinderen
Italia								Italia
0 figli	97,7	98,3	101,4	103,7	105,5	114,5	119,4	Zonder kinderen
2 figli a carico	98,4	99,6	102,2	104,9	106,7	114,5	119,4	Met 2 ten laste komende kinderen
Luxembourg								Luxembourg
0 figli	96,2	105,7	108,8	113,1	113,7	115,2	121,4	Zonder kinderen
2 figli a carico	96,5	105,4	108,7	112,5	112,8	114,3	120,1	Met 2 ten laste komende kinderen

Reddito annuo medio per operaio iscritto
non alloggiato dall'impresa

Gemiddeld jaarinkomen van de ingeschreven
arbeider, niet door de onderneming gehuisvest

Esterno

Bovengronds

Elementi costitutivi del reddito	Deutschland (BR) (Niedersachsen)		France (Est)		Italia		Luxembourg		Bestanddelen van het inkomen
	DM	%	Ffr	%	Lit.	%	Fbfg	%	
Cellbe									Ongehuwd
I. Salario in contanti	6 461	129,4	9 102	118,2	654 038	109,7	116 021	125,0	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura <i>Alloggio</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	II. Waarde der emolumenten in natura <i>huisvesting</i>
III. Salario lordo (I + II)	6 461	129,4	9 102	118,2	654 038	109,7	116 021	125,0	III. Bruto-verdiensite (I + II)
VI. Assegni familiari									IV. Gezinstoelagen
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd</i>
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	801	16,0	903	11,7	42 234	7,1	11 174	12,0	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	606	13,4	408	6,5	15 833	2,6	12 132	13,0	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnerwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	4 994	100,0	7 701	100,0	595 971	100,0	93 315	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)

(1) Di cui l'indennità compensatrice di alloggio : 226 Ffr. esclusa l'indennità annua di riscaldamento di 186 Ffr.
(2) Di cui l'indennità compensatrice di alloggio : 451 Ffr. esclusa l'indennità annua di riscaldamento di 310 Ffr.
(3) Di cui l'indennità compensatrice di alloggio : 564 Ffr. esclusa l'indennità annua di riscaldamento di 310 Ffr.
(4) Figlio di età inferiore ai 10 anni.

(1) Met inbegrip van de woningvervangende uitkering van 226 Ffr. En zonder de jaarlijkse verwarmingstoelage van 186 Ffr.
(2) Met inbegrip van de woningvervangende uitkering van 451 Ffr. En zonder de jaarlijkse verwarmingstoelage van 310 Ffr.
(3) Met inbegrip van de woningvervangende uitkering van 564 Ffr. En zonder de jaarlijkse verwarmingstoelage van 310 Ffr.
(4) Kinderen beneden de 10 jaar.

TABELLA II/41 (segue)
T A B E L (vervolg)

Elementi costitutivi del reddito	Deutschland (NR) (Niedersachsen)		France (Est)		Italia		Luxembourg		Bestanddelen van het inkomen
	DM	%	Ffr	%	Lit.	%	Flbg	%	
Coniugato senza figli									Gehuwd, zonder kinderen
I. Salario in contanti	6 461	117,1	(*) 9 327	111,3	654 038	102,5	117 251	117,4	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura <i>Alloggio</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	II. Waarde der emolumenten in natura <i>huiscosting</i>
III. Salario lordo (I + II)	6 461	117,1	9 327	111,3	654 038	102,5	117 251	117,4	III. Bruto-verdiensite (I + II)
IV. Assegni familiari									IV. Gezinstoelagen
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa</i>	277	5,0	—	—	—	—	1 200	1,2	a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd</i>
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	—	—	0	—	41 912	6,6	—	—	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	836	15,1	906	10,8	42 234	6,6	11 313	11,3	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	384	7,0	44	0,5	15 833	2,5	7 334	7,3	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	5 518	100,0	8 377	100,0	637 883	100,0	99 804	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)
Coniugato con 2 figli									Gehuwd, 2 kinderen
I. Salario in contanti	6 461	105,4	(*) 9 440	93,6	654 038	86,7	118 511	101,2	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura <i>Alloggio</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	II. Waarde der emolumenten in natura <i>huiscosting</i>
III. Salario lordo (I + II)	6 461	105,4	9 440	93,6	654 038	86,7	118 511	101,2	III. Bruto-verdiensite (I + II)
IV. Assegni familiari									IV. Gezinstoelagen
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa</i>	277	4,5	—	—	—	—	1 200	1,0	a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd</i>
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	225	3,7	(*) 1 553	15,4	157 970	21,0	11 544	9,0	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	836	13,6	908	9,0	42 234	5,6	11 376	9,7	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	—	—	0	—	15 833	2,1	2 831	2,4	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	6 127	100,0	10 085	100,0	753 947	100,0	117 048	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)

**Raffronto dei redditi netti degli operai
iscritti all'esterno, non alloggiati dalla
miniera, a seconda degli oneri familiari
prendendo per base il reddito netto
dell'operaio coniugato senza figli**

**Vergelijking van het netto-inkomen van de
ingeschreven, niet door de mijn gehuisveste,
bovengrondse arbeiders volgens de
gezinslasten, met als basis het netto-inkomen
van de gehuwde arbeider zonder kinderen**

	Deutschland (BR) (Nieder- sachsen)	France	Italia	Luxembourg	
Coniugato senza figli	100,0	100,0	100,0	100,0	Gehuwd, zonder kinderen
Coniugato con 1 figlio a carico	103,3	101,2	109,1	108,4	Gehuwd, met 1 ten laste komend kind
Coniugato con 2 figli a carico	111,0	120,4	118,2	117,3	Gehuwd, met 2 ten laste komende kinderen
Coniugato con 3 figli a carico	119,7	130,2	127,3	126,5	Gehuwd, met 3 ten laste komende kinderen
Coniugato con 4 figli a carico	128,4	149,5	136,4	132,9	Gehuwd, met 4 ten laste komende kinderen
Coniugato con 5 figli a carico	137,1	162,8	145,5	139,9	Gehuwd, met 5 ten laste komende kinderen

1954 = 100

**Evoluzione dei redditi nominali annui
medi — operaio iscritto non alloggiato
dalla miniera**

**Ontwikkeling van het gemiddelde nominale
netto-jaarinkomen van de niet door de mijn
gehuisveste ingeschreven arbeider**

Operaio all'esterno

Bovengrondse arbeiders

Paesl	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	Land
Deutschland (BR) (Niedersachsen)								Deutschland (BR) (Niedersachsen)
0 figli	118,1	123,6	133,6	137,7	138,2	150,6	172,0	Zonder kinderen
2 figli a carico	110,8	125,3	134,5	137,6	138,4	160,2	181,4	Met 2 ten laste komende kinderen
France (Est)								France (Est)
0 figli	121,3	143,0	155,1	170,1	177,5	192,0	196,9	Zonder kinderen
2 figli a carico	116,7	134,8	144,9	158,7	162,3	174,6	179,7	Met 2 ten laste komende kinderen
Italia								Italia
0 figli	107,0	105,7	113,9	118,6	122,4	125,6	133,9	Zonder kinderen
2 figli a carico	106,3	105,9	112,8	117,5	121,0	123,6	131,4	Met 2 ten laste komende kinderen
Luxembourg								Luxembourg
0 figli	102,9	110,2	121,1	124,4	122,9	128,3	136,0	Zonder kinderen
2 figli a carico	102,5	109,3	119,5	121,1	122,2	126,7	133,7	Met 2 ten laste komende kinderen

**Reddito annuo medio per operaio presente
non alloggiato dall'impresa**

**Gemiddeld jaarinkomen van de aanwezige
arbeider, niet door de onderneming gehuisvest**

Interno

Ondergronds

Elementi costitutivi del reddito	Deutschland (BR) (Niedersachsen)		France (Est)		Italia		Luxembourg		Bestanddelen van het inkomen
	DM	%	Ffr	%	Lit.	%	Ffbz	%	
Coniugato senza figli									Gehuwd, zonder kinderen
I. Salario in contanti	7 638	111,1	(¹) 12 655	110,7	832 791	104,8	157 135	120,1	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura <i>Alloggio</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	II. Waarde der emolumenten in natura <i>huisvesting</i>
III. Salario lordo (I + II)	7 638	111,1	12 655	110,7	832 791	104,8	157 135	120,1	III. Bruto-verdiens (I + II)
IV. Assegni familiari a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa</i> b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	284 —	4,1 —	— —	— —	— 41 912	— 5,3	1 200 —	0,9 —	IV. Gezinstoeelagen a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd</i> b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	982	14,3	940	8,2	58 115	7,3	13 453	10,3	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	588	8,5	282	2,5	21 814	2,8	14 059	10,7	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	520	7,6	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	6 878	100,0	11 433	100,0	794 774	100,0	130 823	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)
Coniugato con 2 figli									Gehuwd, 2 kinderen
I. Salario in contanti	7 638	100,4	(²) 12 768	95,4	832 791	91,4	158 395	106,1	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura <i>Alloggio</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	II. Waarde der emolumenten in natura <i>huisvesting</i>
III. Salario lordo (I + II)	7 638	100,4	12 768	95,4	832 791	91,4	158 395	106,1	III. Bruto-verdiens (I + II)
IV. Assegni familiari a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa</i> b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	284 225	3,7 3,0	— (³) 1 553	— 11,6	— 157 976	— 17,4	1 200 11 544	0,8 7,7	IV. Gezinstoeelagen a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd</i> b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	982	12,9	941	7,0	58 115	6,4	13 516	9,0	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	84	1,1	0	—	21 814	2,4	8 371	5,6	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	520	6,9	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	7 607	100,0	13 380	100,0	910 838	100,0	149 252	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)
(*) Compresa l'indennità compensatrice di alloggio: 451 Ffr. esclusa l'indennità annua di riscaldamento di 310 Ffr.					(*) Met inbegrip van de woningvervangende uitkering van 451 Ffr. En zonder de jaarlijkse verwarmingstoeelage van 310 Ffr.				
(*) Compresa l'indennità compensatrice di alloggio: 564 Ffr. esclusa l'indennità annua di riscaldamento di 310 Ffr.					(*) Met inbegrip van de woningvervangende uitkering van 564 Ffr. En zonder de jaarlijkse verwarmingstoeelage van 310 Ffr.				
(*) Figlio di età inferiore ai 10 anni.					(*) Kinderen beneden de 10 jaar.				

**Reddito annuo medio per operaio presente
non alloggiato dall'impresa**

**Gemiddeld jaarinkomen van de aanwezige
arbeider, niet door de onderneming gehuisvest**

Esterno

Bovengronds

Elementi costitutivi del reddito	Deutschland (BR) (Niedersachsen)		France (Est)		Italia		Luxembourg		Bestanddelen van het inkomen
	DM	%	Ffr	%	Lit.	%	Flbg	%	
Coniugato senza figli									Gehuwd, zonder kinderen
I. Salario in contanti	6 624	117,4	⁽¹⁾ 9 530	111,4	695 202	102,9	123 045	118,1	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura <i>Alloggio</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	II. Waarde der emolumenten in natura <i>huisvesting</i>
III. Salario lordo (I + II)	6 624	117,4	9 530	111,4	695 202	102,9	123 045	118,1	III. Bruto-verdienste (I + II)
IV. Assegni familiari									IV. Gezinstoelagen
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa</i>	284	5,0	—	—	—	—	1 200	1,1	a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd</i>
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	—	—	—	—	41 912	6,2	—	—	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	857	15,2	908	10,6	44 892	6,6	11 813	11,3	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	408	7,2	68	0,8	16 830	2,5	8 235	7,9	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	5 643	100,0	8 554	100,0	675 392	100,0	104 197	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)
Coniugato con 2 figli									Gehuwd, 2 kinderen
I. Salario in contanti	6 624	105,6	⁽²⁾ 9 643	93,7	695 202	87,8	124 305	102,5	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura <i>Alloggio</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	II. Waarde der emolumenten in natura <i>huisvesting</i>
III. Salario lordo (I + II)	6 624	105,6	9 643	93,7	695 202	87,8	124 305	102,5	III. Bruto-verdienste (I + II)
IV. Assegni familiari									IV. Gezinstoelagen
a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa</i>	284	4,5	—	—	—	—	1 200	1,0	a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd</i>
b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	225	3,6	⁽³⁾ 1 553	15,1	157 976	20,0	11 544	9,5	b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	857	13,7	910	8,8	44 892	5,7	11 876	9,8	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	—	—	0	—	16 830	2,1	3 931	3,2	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	—	—	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	6 276	100,0	10 286	100,0	791 456	100,0	121 242	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)

(¹) Compresa l'indennità compensatrice di alloggio: 451 Ffr. esclusa l'indennità annua di riscaldamento di 310 Ffr.
(²) Compresa l'indennità compensatrice di alloggio: 564 Ffr. esclusa l'indennità annua di riscaldamento di 310 Ffr.
(³) Figlio di età inferiore ai 10 anni.

(¹) Met inbegrip van de woningvervangende uitkering van 451 Ffr. En zonder de jaarlijkse verwarmingstoelage van 310 Ffr.
(²) Met inbegrip van de woningvervangende uitkering van 564 Ffr. En zonder de jaarlijkse verwarmingstoelage van 310 Ffr.
(³) Kinderen beneden de 10 jaar.

Reddito annuo medio per operaio
iscritto alloggiato dall'impresa

Gemiddeld jaarinkomen van de ingeschreven
arbeider, door de onderneming gehuisvest

Interno

Ondergronds

Elementi costitutivi del reddito	Deutschland (BR) (Niedersachsen)		France (Est)		Luxembourg		Bestanddelen van het inkomen
	DM	%	Ffr	%	Fbfg	%	
Coniugato senza figli							Gehuwd, zonder kinderen
I. Salario in contanti	7 140	107,2	(1) 11 437	103,9	145 490	112,1	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura <i>Alloggio</i>	174	2,6	697	6,3	8 000	6,1	II. Waarde der emolumenten in natura <i>huisvesting</i>
III. Salario lordo (I + II)	7 314	109,8	12 134	110,2	153 490	118,2	III. Bruto-verdiens (I + II)
IV. Assegni familiari a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa</i> b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	266 —	4,0 —	— —	— —	1 200 —	0,9 —	IV. Gezinstoelagen a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd</i> b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	918	13,8	931	8,4	12 871	9,9	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	492	7,4	194	1,8	12 000	9,2	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	492	7,4	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	6 662	100,0	11 009	100,0	129 819	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)
Coniugato con 2 figli							Gehuwd, 2 kinderen
I. Salario in contanti	7 140	96,8	(1) 11 437	89,6	146 750	99,3	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura <i>Alloggio</i>	174	2,3	697	5,5	8 000	5,4	II. Waarde der emolumenten in natura <i>huisvesting</i>
III. Salario lordo (I + II)	7 314	99,1	12 134	95,1	154 750	104,7	III. Bruto-verdiens (I + II)
IV. Assegni familiari a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa</i> b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	266 225	3,6 3,0	— (2) 1 553	— 12,2	1 200 11 544	0,8 7,8	IV. Gezinstoelagen a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd</i> b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	918	12,4	931	7,3	12 934	8,7	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	—	—	0	—	6 799	4,6	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	492	6,7	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	7 379	100,0	12 750	100,0	147 761	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)

(1) Esclusa l'indennità annua di riscaldamento di 310 Ffr.
(2) Figlio di età inferiore ai 10 anni.

(1) De jaarlijkse verwarmingsstoele van 310 Ffr niet inbegrepen.
(2) Kinderen beneden de 10 jaar.

Reddito annuo medio per operaio
iscritto alloggiato dall'impresa

Gemiddeld jaarinkomen van de ingeschreven
arbeider, door de onderneming gehuisvest

Esterno

Bovengronds

Elementi costitutivi del reddito	Deutschland (BR) (Niedersachsen)		France (Est)		Luxembourg		Bestanddelen van het inkomen
	DM	%	Ffr	%	Fllg	%	
Coniugato senza figli							Gehuwd, zonder kinderen
I. Salario in contanti	6 461	113,5	⁽¹⁾ 8 870	102,8	117 251	108,8	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura <i>Alloggio</i>	174	3,1	697	8,1	8 000	7,4	II. Waarde der emolumenten in natura <i>huiscosting</i>
III. Salario lordo (I + II)	6 635	116,6	9 573	110,9	125 251	116,2	III. Bruto-verdienste (I + II)
IV. Assegni familiari a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa</i> b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	277	4,9	—	—	1 200	1,1	IV. Gezinstoelagen a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd</i> b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	830	14,7	905	10,5	11 313	10,5	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	384	6,8	33	0,4	7 334	6,8	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	5 692	100,0	8 635	100,0	107 804	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)
Coniugato con 2 figli							Gehuwd, 2 kinderen
I. Salario in contanti	6 461	102,5	⁽¹⁾ 8 870	89,8	118 511	94,8	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura <i>Alloggio</i>	174	2,8	697	6,8	8 000	6,4	II. Waarde der emolumenten in natura <i>huiscosting</i>
III. Salario lordo (I + II)	6 635	105,3	9 573	93,6	126 511	101,2	III. Bruto-verdienste (I + II)
IV. Assegni familiari a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa</i> b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	277	4,4	—	—	1 200	1,0	IV. Gezinstoelagen a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd</i> b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	830	13,3	905	8,8	11 376	9,1	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	—	—	0	—	2 831	2,3	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	6 301	100,0	10 221	100,0	125 048	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)

(1) Esclusa l'indennità annua di riscaldamento di 310 Ffr.

(2) Figlio di età inferiore ai 10 anni.

(1) De jaarlijkse verwarmingstoclage van 310 Ffr niet inbegrepen.

(2) Kinderen beneden de 10 jaar.

MINIERE DI FERRO
Anno 1961

TABELLA II/48
T A B E L

IJZERMIJNEN
Jaar 1961

Reddito annuo medio per operaio
presente alloggiato dall'impresa

Gemiddeld jaarinkomen van de aanwezige
arbeider, door de onderneming gehuisvest

Interno

Ondergronds

Elementi costitutivi del reddito	Deutschland (BR) (Niedersachsen)		France (Est)		Luxembourg		Bestanddelen van het inkomen
	DM	%	Ffr	%	Fibg	%	
Contugato senza figli							Gehuwd, zonder kinderen
I. Salario in contanti	7 038	108,3	(¹) 12 204	104,3	157 135	113,2	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura <i>Alloggio</i>	174	2,5	697	6,0	8 000	5,8	II. Waarde der emolumenten in natura <i>huisvesting</i>
III. Salario lordo (I + II)	7 812	110,8	12 901	110,3	165 135	119,0	III. Bruto-verdienste (I + II)
IV. Assegni familiari a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa</i> b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	284 —	4,0 —	— —	— —	1 200 —	0,8 —	IV. Gezinstoelagen a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd</i> b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	982	13,9	939	8,0	13 453	9,7	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	588	8,3	271	2,3	14 059	10,1	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	526	7,4	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	7 052	100,0	11 691	100,0	138 823	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)
Contugato con 2 figli							Gehuwd, 2 kinderen
I. Salario in contanti	7 038	98,2	(¹) 12 204	90,3	158 395	100,7	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura <i>Alloggio</i>	174	2,2	697	5,2	8 000	5,1	II. Waarde der emolumenten in natura <i>huisvesting</i>
III. Salario lordo (I + II)	7 812	100,4	12 901	95,5	166 395	105,8	III. Bruto-verdienste (I + II)
IV. Assegni familiari a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa</i> b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	284 225	3,6 2,9	— (²) 1 553	— 11,5	1 200 11 544	0,8 7,3	IV. Gezinstoelagen a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd</i> b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	982	12,6	939	7,0	13 510	8,6	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	84	1,1	0	—	8 371	5,3	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	526	6,8	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	7 781	100,0	13 515	100,0	157 252	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)

(¹) Esclusa l'indennità annua di riscaldamento di 310 Ffr.

(²) Figlio di età inferiore ai 10 anni.

(¹) De jaarlijkse verwarmingsstoeelage van 310 Ffr niet inbegrepen.

(²) Kinderen beneden de 10 jaar.

Reddito annuo medio per operaio
presente alloggiato dall'impresa

Gemiddeld jaarinkomen van de aanwezige
arbeider, door de onderneming gehuisvest

Esterno

Bovengronds

Elementi costitutivi del reddito	Deutschland (BR) (Niedersachsen)		France (Est)		Luxembourg		Bestanddelen van het inkomen
	DM	%	Ffr	%	Flbg	%	
Coniugato senza figli							Gehuwd, zonder kinderen
I. Salario in contanti	6 624	113,9	(¹) 9 079	103,0	123 045	109,7	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura <i>Alloggio</i>	174	3,0	697	7,9	8 000	7,1	II. Waarde der emolumenten in natura <i>huisvesting</i>
III. Salario lordo (I + II)	6 798	116,9	9 776	110,9	131 045	116,8	III. Bruto-verdienste (I + II)
IV. Assegni familiari a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa</i> b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	284	4,9	—	—	1 200	1,1	IV. Gezinstoelagen a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd</i> b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	857	14,7	907	10,3	11 813	10,5	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	408	7,0	55	0,6	8 235	7,4	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	5 817	100,0	8 814	100,0	112 197	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)
Coniugato con 2 figli							Gehuwd, 2 kinderen
I. Salario in contanti	6 624	102,7	(¹) 9 079	87,1	124 305	96,2	I. Loon in geld
II. Valore delle erogazioni in natura <i>Alloggio</i>	174	2,7	697	6,7	8 000	6,2	II. Waarde der emolumenten in natura <i>huisvesting</i>
III. Salario lordo (I + II)	6 798	105,4	9 776	93,8	132 305	102,4	III. Bruto-verdienste (I + II)
IV. Assegni familiari a) <i>Corrisposti al lavoratore direttamente dall'impresa</i> b) <i>Corrisposti al lavoratore da un organismo specializzato</i>	284	4,4	(²) 1 553	14,9	1 200	0,9	IV. Gezinstoelagen a) <i>rechtstreeks door de onderneming aan de arbeider uitgekeerd</i> b) <i>door een bijzondere instelling aan de arbeider uitgekeerd</i>
V. Versamenti del lavoratore alla sicurezza sociale	857	13,3	907	8,7	11 876	9,2	V. Werknemersbijdragen ten behoeve van de sociale zekerheid
VI. Versamenti del lavoratore a titolo di imposta sul reddito	—	—	0	—	3 931	3,0	VI. Betalingen door de werknemers uit hoofde van de inkomstenbelasting
VII. Premio al minatore	—	—	—	—	—	—	VII. Mijnwerkerspremie
VIII. Reddito netto (III + IV — V — VI + VII)	6 450	100,0	10 422	100,0	129 242	100,0	VIII. Netto-inkomen (III + IV — V — VI + VII)

(¹) Esclusa l'indennità annua di riscaldamento di 310 Ffr.

(²) Figlio di età inferiore ai 10 anni.

(¹) De jaarlijkse verwarmingstoelage van 310 Ffr niet inbegrepen.

(²) Kinderen beneden de 10 jaar.

**PUBBLICAZIONI DELL'ISTITUTO
STATISTICO
DELLE COMUNITÀ EUROPEE - 1963**

**UITGAVEN VAN HET BUREAU
VOOR DE STATISTIEK
DER EUROPESE GEMEENSCHAPPEN - 1963**

TITOLO	Prezzo ogni numero Prijs per nummer			Prezzo abbonamento annuo Prijs jaarabonnement			TITEL
	Lit.	Fl	Fb	Lit.	Fl	Fb	
PUBBLICAZIONI PERIODICHE :							PERIODIEKE UITGAVEN :
Bollettino Generale di Statistiche (serie viola) tedesco / francese / italiano / olandese / inglese 11 numeri all'anno	620	3,60	50,—	6 250	36,50	500,—	Algemeen Statistisch Bulletin (paars) duits / frans / italiaans / Nederlands / engels 11 nummers per jaar
Informazioni Statistiche (serie arancione) tedesco / francese / italiano / olandese trimestrale	1 250	7,25	100,—	4 370	25,50	350,—	Statistische Mededelingen (oranje) duits / frans / italiaans / Nederlands driemaandelijks
Statistiche Generali tedesco, francese, italiano, olandese, inglese biennale - edizione 1963 - estate	500	3,—	40,—	—	—	—	Basisstatistieken duits, frans, italiaans, Nederlands, engels tweejaarlijks - uitgave 1963 - zomer
Commercio Estero : Statistica Mensile (serie rossa) tedesco / francese 11 numeri all'anno	620	3,60	50,—	6 250	36,50	500,—	Buitenlandse Handel : Maandstatistiek (rood) duits / frans 11 nummers per jaar
Commercio Estero : Tavole Analitiche (serie rossa) tedesco / francese trimestrale in due tomi (import - ex- port); vendita solo per abbonamento Fascicolo annuo gen.-dic. Importazioni Esportazioni	— 1 870 3 120	— 11,— 18,—	— 150,— 250,—	10 620 — —	61,50 — —	850,— — —	Buitenlandse Handel : Analytische ta- bellen (rood) duits / frans driemaandelijks in twee banden (invoer -uitvoer); verkoop uitsluitend per abon- nement Afzonderlijke prijs van het jaaroverzicht jan.-dec.: Invoer Uitvoer
Commercio Estero dei Paesi e Territori d'Oltremare Associati (serie rossa) tedesco / francese trimestrale; vendita solo per abbona- mento	—	—	—	8 750	50,—	700,—	Buitenlandse Handel van de bij de EEG geassocieerde landen en gebieden over- zee (rood) duits / frans driemaandelijks; verkoop uitsluitend per abonnement
Carbone ed altre Fonti d'Energia (blu notte) tedesco / francese / italiano / olandese bimestrale	930	5,40	75,—	4 680	27,30	375,—	Kolen en overige energiebronnen (nachtblauw) duits / frans / italiaans / Nederlands tweemaandelijks
Statistiche dell'Industria (serie blu) tedesco / francese / italiano / olandese trimestrale	930	5,40	75,—	2 800	16,—	225,—	Industriestatistiek (blauw) duits / frans / italiaans / Nederlands driemaandelijks
Siderurgia (serie blu) tedesco / francese / italiano / olandese bimestrale	930	5,40	75,—	4 680	27,30	375,—	IJzer en Staal (blauw) duits / frans / italiaans / Nederlands tweemaandelijks
Statistiche Sociali (serie gialla) tedesco, francese, italiano, olandese periodicità irregolare	1 250	7,25	100,—	3 750	22,—	300,—	Sociale Statistiek (geel) duits, frans, italiaans, Nederlands onregelmatig
Statistica Agraria (serie verde) tedesco / francese 6-8 numeri all'anno	930	5,40	75,—	4 680	27,30	375,—	Landbouwstatistiek (groen) duits / frans 6-8 nummers per jaar
PUBBLICAZIONI NON PERIODICHE :							NIET-PERIODIEKE UITGAVEN :
Commercio Estero per Paesi 1953-1958 tedesco / francese / italiano / olandese / inglese	2 500	14,50	200,—	—	—	—	Buitenlandse Handel naar landen 1953-1958 duits / frans / italiaans / Nederlands / engels
Classificazione Statistica e Tariffaria per il Commercio Internazionale (CST) tedesco, francese, italiano, olandese	620	3,60	50,—	—	—	—	Classificatie voor Statistiek en Tarief van de internationale handel (CST) duits, frans, italiaans, Nederlands
Nomenclatura della Industrie nelle Comunità Europee (NICE) tedesco / francese e italiano / olandese	620	3,60	50,—	—	—	—	Systematische Indeling der Industrie- takken in de Europese Gemeenschap- pen (NICE) duits/frans en italiaans/Nederlands
Commercio Estero: Codice geografico tedesco / francese / italiano / olandese	620	3,60	50,—	—	—	—	Buitenlandse Handel: Landenlijst duits / frans / italiaans / Nederlands
Nomenclatura uniforme delle merci per la statistica dei trasporti (NST) tedesco, francese	620	3,60	50,—	—	—	—	Eenvormige goederennomenclatuur voor de vervoerstatistieken (NST) duits, frans

**ISTITUTO STATISTICO
DELLE COMUNITÀ EUROPEE
ORGANIZZAZIONE AMMINISTRATIVA**

**BUREAU VOOR DE STATISTIEK
DER EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
ADMINISTRATIEVE ORGANISATIE**

Consiglio d'Amministrazione

Vicepresidente dell'Alta Autorità
della Comunità Europea del Car-
bone e dell'Acciaio

Membro della Commissione della
Comunità Economica Europea

Membro della Commissione della
Comunità Europea dell'Energia
Atomica

Presidente/Voorzitter

A. COPPÉ

Membri/Leden

L. LEVI SANDRI

P. DE GROOTE

Raad van Bestuur

Vice-voorzitter van de Hoge Auto-
riteit der Europese Gemeenschap
voor Kolen en Staal

Lid van de Commissie der Europese
Economische Gemeenschap

Lid van de Commissie der Europese
Gemeenschap voor Atoomenergie

Direttore Generale

Assistente

Direttori :

Statistica Generale

Statistica dell'Energia e degli Asso-
ciati d'Oltremare; lavori mecca-
nografici

Statistica del Commercio estero e
dei Trasporti

Statistica dell'Industria e dell'Arti-
gianato

Statistiche Sociali

Capo Settore:

Statistica Agraria

R. WAGENFÜHR

H. SCHUMACHER

R. DUMAS

V. PARETTI

C. LEGRAND

F. GROTIUS

P. GAVANIER

N.N.

Directeur-Generaal

Assistent

Directeuren :

Algemene Statistiek

Energiestatistiek ; Statistieken van de
Geassocieerde Overzeese Gebie-
den ; machinale bewerking

Statistieken van de Buitenlandse
Handel en Vervoer

Industrie- en Ambachtsstatistiek

Sociale Statistiek

Chef hoofdsector :

Landbouwstatistiek

Redazione delle pubblicazioni

R. SANNWALD

Redactie van de publikaties

SERVIZI PER LA VENDITA E L'ABBONAMENTO

VERKOOP- EN ABONNEMENTSDIENST

Questa pubblicazione può essere richiesta agli uffici di vendita sottoindicati. Il prezzo di ogni numero è di Lit 1.250,—; il prezzo di abbonamento annuo è di Lit 3.750,—:

Deze publikatie kost Fl. 7,25 resp. BF 100, per nummer of Fl. 22,— resp. BF 300, per jaarabonnement en is verkrijgbaar bij onderstaande verkoopadressen:

DEUTSCHLAND (BR)

BUNDESANZEIGER, Postfach — Köln 1
Fernschreiber: Anzeiger Bonn 08.882.595

FRANCE

SERVICE DE VENTE EN FRANCE DES PUBLI-
CATIONS DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
26, rue Desaix — Paris-15^e
Compte courant postal: Paris 23-96

BELGIË - BELGIQUE

BELGISCH STAATSBAD
Leuvensestraat 40 — Brussel
MONITEUR BELGE
40, rue de Louvain — Bruxelles

GRAND-DUCHÉ DE LUXEMBOURG

SERVICE DE DIFFUSION DU MÉMORIAL
8, avenue Pescatore — Luxembourg

ITALIA

LIBRERIA DELLO STATO
Piazza G. Verdi, 10 — Roma

Agenzie:

ROMA — Via del Tritone, 61/A e 61/B

ROMA — Via XX Settembre

(Palazzo Ministero delle Finanze)

MILANO — Galleria Vittorio Emanuele, 3

NAPOLI — Via Chiaia, 5

FIRENZE — Via Cavour, 46/R

NEDERLAND

STAATSDRUKKERIJ- EN UITGEVERIJBEDRIJF
Fluwelen Burgwal 18 — Den Haag

GREAT BRITAIN AND COMMONWEALTH

H.M. STATIONERY OFFICE
P.O. Box 569 — London S.E. 1

ALTRI PAESI — ANDERE LANDEN

SERVIZI PUBBLICAZIONI DELLE COMUNITÀ
EUROPEE — Ufficio di vendita

PUBLIKATIEDIENSTEN VAN DE EUROPESE
GEMEENSCHAPPEN — Verkoopkantoor

Luxemburg: Metzger Platz 2

Luxembourg: 2, place de Metz

SERVIZI PUBBLICAZIONI DELLE COMUNITÀ EUROPEE
PUBLIKATIEDIENSTEN VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN